חלק

עלית העולמות,

מנחה, וקבלת שבת.

אחר שזכינו בסיעתא דשמיא ללמוד את סדר כוונות "הכנת השבת" ובהם למדנו את סדר ההכנות לקראת ש"ק במחשבה דיבור ומעשה, בימות השבוע, בליל שישי, וביום שישי ערש"ק, נבוא עתה ללמוד את סדר כוונות השבת בעצמם, כיצד נעשה עליית העולמות בע"ש, וסוד תפילת מנחה דערש"ק, וסוד קבלת שבת. ויהי נועם ה' אלוקינו עלינו ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו.

ואמרתי לנפשי ביאור על הפסוק הזה, והוא שבתחילה האדם במדרגה קטנה ומבקש מהשי"ת שיהיה נועם ה' עליו ושבמעשה ידיו יהיה סיעתא דשמיא והשראת השכינה, אולם כשזוכה ועולה יותר בעבודת ה' מבין שמעשה ידינו כוננהו שכל מה שעושה הוא מעשה ה' והוא רק הכלי שעל ידו משפיע ה', ואין למעשה ידיו שום קשר אליו, והכל הוא מאת ה'.

והשי"ת יזכינו שנזכה להגיע להכרה אמיתית שכל מעשינו הוא כח ה' והכל מאת ית"ש.

סדר עליית העולמות בערב שבת וביאורם:

סדר העולמות בד' הזמנים לפי שער מאמרי רשב"י:

ועתה נבוא לבאר את ענין עליית העולמות בערב שבת כיצד הם עולים, ואגב נלמד מזה את גודל קדושת השבת ואיסור עשית מלאכות בשבת.

ונתחיל בלימוד הדברים במקורם בשער מאמרי רשב"י פר' קדושים במאמר "אדם קדמאה לא הוי ליה מהאי עלמא וכו'" (דף ל"ה ע"ג) בו נלמד את סדר ומצב העולמות טרם בריאת אדה"ר, ואחר בריאתו קודם חטאו ואחריו, ונשתדל בע"ה לבאר את הדברים יחד עם ביאורים וטבלאות.

ותחילה נראה את הגמ' במסכת סנהדרין (דף ל"ח ע"ב) שם כתוב כיצד נברא אדה"ר ואיך היה הסדר באותו יום שישי שנברא, ומשם נשכיל כמה דברים בדב"ק של הרב, וזלה"ק:

אמר רבי יוחנן בר חנינא, שתים עשרה שעות הוי היום. שעה ראשונה הועבר עפרו, שניה נעשה גולם, שלישית נתמוו אבריו, רביעית נזרקה בו נשמה, חמישית עמד על רגליו, ששית קרא שמות, שביעית נזדווגה לו חוה, שמינית עלו למטה שניים וירדו מרכבה, תשיעית נצטווה שלא לאכול מן האילן, עשירית סרח, אחת עשרה נידון, שתים עשרה נטרד והלך לו שנאמר אדם ביקר בל ילין.

ועתה נלמד את דב"ק של הרב בשער מאמרי רשב"י שם כתב וזלה"ק:

ועתה נבאר ענין הנז' כאורך ואמ"כ נבאר שטחיות לשון האמור הנז' ובתחילה נבאר ענין סדר מדרגת העולמות בחיזה אופן היו עומדים, בתחילה קודם שנברא אדם ואיך ירדו ממדרגתם אחר שחטא.

והנה מבאר הרב את המצב הראשון של העולמות טרם בריאת אדה"ר והוא:

דע כי בחינת מספר העולמות עלמן לע נאתנה כי תמיד הם בחינת מרכבה שהם מלילות בריאה יצירה עשיה אבל סדר מדרגתם היתה כך:

כי כל מקום עשר ספירות דעולם העשיה שלו עכשיו וגם מקום מרכבא ספירות תחתונות שלו היצירה דעכשיו, היו אז טרם בריאת אדם פנוים וריקנים ושם במקום הזה היה מדור אל הקליפות.

ושאר ספירות אחרונות של העשיה היו במקום שהם עתה שאר רשומות של יצירה,

ומרכבא רשומות דעשיה היו במקום שהם עתה מרכבא אחרונות של בריאה,

ושאר אחרונות של יצירה היו במקום שהם עתה שם רשומות של בריאה,

ומרכבא רשומות של יצירה היו ממקום שהיו עתה נוקבא דז"ו דמלילות אשר כבר ידעת כי אינה מופסקת רק מקום מרכבא אחרונות דז"ו שהוא נגד הוד יסוד מלכות שבו והיו עומדת כנגדם מאחוריהם ולכן נקראת ד' לפי שאין מקומה רק במרכבא ספירות הנז' בלבד.

ועשרה ספירות הבריאה כולה היתה במקום שהיו עתה ז"ו דמלילות בעשר ספירותיו,

וז"ו ונוק' דמלילות היו אז במקום שהם עתה אצל ואימא דאצי',

וע"ד זה היו העולמות מאבא ואימא דאצי' ולמעלה עד רוס המעלות עד אין סוף גבוהים ממדרגתם אשר הם עתה ואין להאריך בהם.

ואמנם יש בזה קושיא והוא, כי כבר נתבאר אצלנו כי המדרגה התחתונה שבכל האצילות מעולה מכל מה שלמטה ממנו עד סוף העשיה וכן ע"ד זה בכל המדרגות, כי גם המדרגה תחתונה דבריאה גדולה בכל מה שלמטה ממנה שהם יצירה ועשיה, ואם כן איך אמרנו לעיל כי עולם היצירה היו ארבעה ראשונות שלה בלבד למעלה במקום שעומדת עתה נוקבא דאצילות, ושאר ששה ספירות התחתונות דיצירה נשארו למטה במקום שהוא עתה בריאה, והרי במדרגה התחתונה דנוקבא דאצי' היתה יכולה לעמוד כל העולמות אשר תחתיה.

והתשובה לזה הוא, כי מ"ש במקום אחר שמדרגה התחתונה מעולם העליון גדול בכל אשר למטה ממנו, איננו בערך כמות ושיעור מקום מוגבל רק בבחי' איכות האור בעצמו שהוא יותר מעולה מכל מה שלמטה ממנו ובבחינת איכותו ומעלתו כולל כל מה שלמטה ממנו, והמשל בזה שאנו רואים שהטיפה אחרונה אשר במוח האדם כוללת כל מה שיש למטה ממנה בכללות גוף האדם ואפילו הכי אנו רואים כי בבחינת שיעור המקום אינו כן, אלא אדרבה אבר אחד של הגוף כמו השוק או הירך הוא גדול יותר מכל שיעור מקום כל הראש כולו. גם נלע"ד ששמעתי ממורי ז"ל תשובה אחרת בזה והיא, כי אין הדבר הזה אמור אלא בהיות כל מדרגה ומדרגה במקומה הראוי לה כי אז שיעור מדרגה התחתונה שבעולם העליון גדולה מכל אשר למטה ממנה אבל באשר עולם הבריאה עולה אל עולם האצי' אז חוזר הבריאה להיות במדרגת האצילות עצמו, וצריך כל כך שיעור מקום כאלו הוא עצמו אצילות וכן כיוצא בזה בשאר העולמות. ולכן בעלות היצירה אל מקום נוקבא דאצילות חזר להיות במעלתה, וצריך ארבע ספירות ראשונות של היצירה כל כך שיעור מקום כמו הנקבה של האצילות אשר שיעורה גם כן ארבע ספירות דאצילות כנ"ל.

ונחזור לענין ראשון כי אז קודם שנברא אדם היה סיום העשיה בסוף ספירה ששית של עולם היצירה של עתה, והיו פנויים כל ארבעה תחתונות דיצירה וכל עשר ספירות דעשיה של עכשיו שהם י"ד ספירות ושם היה מדור אל כל הקלי', וזה המקום של אלו הי"ד ספירות היה אז סוד תחום העולמות כדוגמת מה שאנו נותנין לכל עיר ועיר תחום שבת סביב לה, וזהו סוד מ"ש חז"ל למה נקרא אל שדי לפי שאמר לעולמו די, פירוש כי כשהיו מתפשטין אלו הארבע עולמות אבי"ע כאשר הגיעו אל מקום סיום ספירה הששית דיצירה של עכשיו אמר להם די ולא תתפשטו ולא תכנסו בתחום הי"ד ספירות הנז', אלא ישארו חלל כנז' אל הקליפות:

ועתה נבאר ענין אדם הראשון איך נתפשט באלו העולמות, והנה כבר הודעתיך במאמר תנא דבי אליהו שיתא אלפי שני הוי עלמא בפר' בראשית בענין חטאו של אדה"ר, כי אדה"ר היה כולל ג' עולמות שהם בריאה יצירה ועשיה וע"ש היטב באורך, והנה זה סדר התפשטותו בהם **כי ראשו של אדה"ר היה אז בעולם הבריאה אשר הוא עתה מקום ז"א דאצילות כנז', וגרונו היה בד' ראשונות דיצירה שהוא עתה מקום נוקבא דאצילות**, וכבר ידעת כי נוקבא דאצילות נקראת גן עדן ונמצא כי גרונו לבד היה נתון בג"ע **ומשם ולמטה כל שאר גופו היה מחוץ לג"ע באופן זה כי כל גופו היה נתון בששה אחרונות של היצירה ובארבע ראשונות של העשיה** אשר הם עתה שיעור מקום כל עולם הבריאה, אמנם להיות כי גוף האדם נחלק לב' חלוקות כנודע כי עד החזה מתפשטת יסוד הבינה והאורות שבתוכו מכוסים ומן החזה ולמטה האורות הם מגולים כמבואר אצלנו בסוד החסדים המתפשטים בת"ת דז"א ולכן נתחלק גופו בשתי עולמות חציו העליון המכוסה נתון בשש אחרונות של יצירה וחציו התחתון המגולה נתון בד' ראשונות דעשיה, ונמצא כי עיקר גופו היא למעלה ביצירה כנודע כי הגוף רומז אל הואו של ההויה וגם היצירה נרמזת באות הואו עצמה, **ורגליו של אדם הראשון היו נתונים בששה תחתונות של עשיה של אז שהם עתה ששה ראשונות של יצירה של עתה.** והרי ביארנו התפשטות אדם הראשון בשלשה עולמות בריאה יצירה עשיה בעת שנברא:

ועתה נבאר ענין אדם הראשון בעת שנברא ע"ד מ"ש חז"ל במדרש ובתלמוד איך נקשר עם זה שביארנו כי הנה רז"ל אמרו כי אדם הראשון נברא גופו מארץ ישראל ועגבותיו מבבל ומן אקרא דאגמא

כו׳ וכדי לבאר זה צריך שנבאר ג״כ מה שאמרו בפ׳ המיקונין כי בארץ ישראל שלטה יצירה ובחוצה לארץ שלטה עשיה ולכן נבאר ענין חילוק ארץ ישראל וחוצה לארץ ועבר הירדן וסוריא כו׳ מה ענין כל אלו הבחינות. הנה ביארנו כי אז קודם שנברא אדם היו העולמות גבוהין יותר ממדרגתם, גם ביארנו כי גופו היה מארץ ישראל וכבר ידעת כי בארץ ישראל אין עשיה שולטת רק יצירה והנה אז היו הו׳ אחרונות דיצירה במקום שהם עתה רחשונות של הבריאה, ומאלו הששה אחרונות דיצירה של אז היה גופו של אדם כי הגוף הוא סוד אות הוא״ו וכן דיצירה סוד אות הוא״ו, והנה דיצירה שולטת בארץ ישראל כנ״ל ומזה כי גופו של אדם היה מארץ ישראל שהוא מן דיצירה אשר היא בחינת שמי עולמות ברייה ועשיה, וכן הגוף של אדם הוא בחינת כללות אדם. ומזה הספירה האחרונה מו׳ ספירות דיצירה הנה היא נקראת מלכות דיצירה נוקבא דז״א דיצירה אשר עתה היא הספירה הששית של עולם הבריאה, והנה שם הוא סוד עבר הירדן מקום בני גד ובני ראובן והיא בחינת מלכות דיצירה של אז עם כל הג׳ רחשונות דעשיה של אז שהם עתה ד׳ ספירות תחתונות דבריאה וכל אלו הד׳ ספירות תחתונות דבריאה של עתה הם סוד עבר הירדן והם ת״ת ונצח והוד ויסוד דבריאה של עתה אבל מלכות דבריאה של עתה שהיתה אז בחינת הרביעית דעשיה היא הנקרא סוריא ומעלתה גרועה מעבר הירדן. ונמצא כי המלכות דיצירה של אז היה עבר הירדן של אז ומלכות דבריאה של עתה היתה אז בחינת סוריא והששה אחרונות של עשיה של אז שהם ששה רחשונות דיצירה של עתה היו חוצה לארץ לפי שאלו היו אז בחינת עשיה ונודע כי בחוצה לארץ תלייא עשיה ושלטא תמן וכבר ביארנו כי רגליו של אדם הראשון היו מחוץ לארץ. ונודע כי כל רגל ורגל נחלק לשלשה פרקין. והנה שני הפרקים העליונים שבשני הרגלים שהם הנקראים עגבותיו היו מן בבל ומן אקרא לתגמא כנז׳ בגמרא ואל תתמה מזה כי קדושת הם לארץ ישראל מאד כמ״ש במדרש ובירושלמי. מעשה בהודא גברא שהיה חורש עם פרתו ובראתה מלפניו והוא אחריה עד שהגיעו לבבל קודם הלילה ומשם כן אינו רחוק שיהיה גופו מארץ ישראל ועגבותיו מבבל שהם שני הפרקים עליונים הסמוכים אל הגוף ושאר אחרעה פרקים תחתונים שבשתי רגליו היו מן שאר האחרונות שבחוצה לארץ והרי עתה ביארנו איך אדם הראשון לוקח מכל העוה״ז וגם היה גופו בתורת התפשטות שלשה עולמו׳ בריאה יצירה עשיה גם כן והכל אחד והנה נתבארה הבחינה הראשונה איך היו העולמות בעת שנברא אדם הראשון וביארנו איך ראשו וגרונו היו תוך ג״ע וגופו ורגליו בשאר העולם:

נמצא לסיכום הדברים הוא, שידוע שיש ד׳ עולמות אצילות בריאה יצירה עשיה, וכל עולם מהם יש לו בפרטותו י״ס, והרב מפרט את הי״ס שבכל עולם מעולמות בי״ע, ובעולם האצילות מפרט הרב את הי״ס גם בפרטי הפרצופים שבאצילות.

והנה במצב שעסקינן, שהוא המצב הראשון שהיה בעת בריאת העולמות טרם בריאת אדה״ר, אז מקום ד״ת דיצירה וי״ס דעשיה דעכשיו שהוא שיעור י״ד ספירות, הוא חלל ריק ושם מדור הקלי׳, ואח״כ נברא אדה״ר והיתה קומתו בכל העולמות, וכפי שתחזינה עיניכם בטבלה המסכמת את כל המצבים, בציור א׳ והדגשנו אותו בשחור והוא מצב העולמות שבו אנו עוסקים עתה:

ציור העולמות	ציור א׳	ציור ב׳	ציור ג׳	ציור ד׳
	לפני בריאת אדה"ר ובחזרת הש"ץ דמוסף דש"ק וחזרת מנחה דיו"ט	אחר בריאת אדה"ר ביום שישי בחצות ובחזרת הש"ץ דמנחת ש"ק	יום שישי בין הערבים ולעתיד לבוא בב"א	מצב חול אחר החטא
א"א דאצילות	או"א דאצילות	ז"א דאצילות	ז"א דאצילות	א"א דאצילות
אבא דאצילות		נוק׳ דאצילות	נוק׳ דאצילות	אבא דאצילות
אמא דאצילות				אמא דאצילות
כתר				כתר
חכמה				חכמה
בינה				בינה
חסד	זו"ן דאצילות	בריאה	בריאה	חסד
גבורה				גבורה
ת"ת				ת"ת
נצח				נצח
הוד				הוד
יסוד				יסוד
מלכות				מלכות
ז"א דאצילות				ז"א דאצילות
כתר				כתר
חכמה				חכמה
בינה				בינה
חסד	בריאה	יצירה	יצירה	חסד
גבורה				גבורה
ת"ת				ת"ת
נצח				נצח
הוד				הוד
יסוד				יסוד
מלכות				מלכות
נוק׳ דאצילות				נוק׳ דאצילות
כתר	ד"ר דיצירה	ד"ר דעשיה	עשיה	כתר
חכמה	כתר	כתר		חכמה
בינה	חכמה	חכמה		בינה
חסד	בינה	בינה		חסד
גבורה	חסד	חסד		גבורה
ת"ת				ת"ת
נצח				נצח
הוד				הוד
יסוד				יסוד
מלכות				מלכות

המשך ציור העולמות	המשך ציור א׳		המשך ציור ב׳	המשך ציור ג׳	המשך ציור ד׳	
בריאה	ו״ס תחתונות דיצירה		ו״ס תחתונות דעשיה		בריאה	
כתר	גבורה		גבורה		כתר	
חכמה	ת״ת		ת״ת		חכמה	
בינה	נצח		נצח		בינה	
חסד	הוד		הוד		חסד	
גבורה	יסוד		יסוד		גבורה	
ת״ת	מלכות		מלכות		ת״ת	
נצח	ד״ס עליונות דעשיה	כתר	י׳ מדרגות תחום שבת	ט״ז מדרגות תחום שבת נצח הוד יסוד מלכות	נצח	
הוד		חכמה			הוד	
יסוד		בינה			יסוד	
מלכות		חסד			מלכות	
יצירה	ו״ס תחתונות דעשיה				יצירה	
כתר	גבורה				כתר	
חכמה	ת״ת				חכמה	
בינה	נצח				בינה	
חסד	הוד				חסד	
גבורה	יסוד				גבורה	
ת״ת	מלכות				ת״ת	
נצח	י״ד מדרגות מדור הקלי׳		י״ד מדרגות מדור הקלי׳	י״ד מדרגות מדור הקלי׳	נצח	נהי״ם דבריאה וי״ס דעשיה נמצאים במדור הקלי׳ --------- י״ד מדרגות מדור הקלי׳
הוד					הוד	
יסוד					יסוד	
מלכות					מלכות	
עשיה					עשיה	
כתר					כתר	
חכמה					חכמה	
בינה					בינה	
חסד					חסד	
גבורה					גבורה	
ת״ת					ת״ת	
נצח					נצח	
הוד					הוד	
יסוד					יסוד	
מלכות					מלכות	

ונבוא עתה ללמוד בהמשך דב״ק של הרב, את המצב השני שהוא אחר שנברא אדה״ר וכניסתו לגן עדן, והוא באותו יום שישי בעת חצות:

ועתה נבאר הבחינה השנית והיא אחר שנברא אדה״ר והכניסו הקב״ה בג״ע כי אז היה מחצי יום ששי ומעלה אשר אז בהכרח מתוספת הקדושה בעולמות כולם כמבואר אצלנו בענין ערב שבת, כי משעה חמישי של עש״ק מתחילים העולמות להעלות למעלה ממקומם וקדושה נתוספת בהם כנז׳ אצלינו בסוד ה׳ יתירה הנז׳ בפ׳ ויהי ערב ויהי בוקר יום השישי לרמוז אל שעה ה׳ כנז׳. ולכן נבאר עתה מה שנתחדש אז באותו ערב שבת אחר חצות כשנברא לא היה בג״ע רק ראשו וגרונו כנז׳ בלבד, ושאר גופו היה בעה״ז אבל עתה נכנס כולו בג״ע והעולמות נתעלו באופן זה, כי ז״א עולה במקום שהוא עתה מקום א״א, ונוקבא דז״א עלתה במקום שהוא עתה מקום אבא, והבריאה עלתה במקום שהוא עתה מקום אימא, והיצירה במקום ז״א, והעשיה במקום מלכות נוקבא דז״א, ועלו ד׳ ראשונות דעשיה כי כך שיעור נוקבא דז״א ד׳ ספי׳ בלבד, ושאר ו׳ ספי׳ אחרות דעשיה במקום ו׳ ראשונות של הבריאה של עתה. ואמנם גם או״א דאצי׳ וכל אשר למעלה מהם גם כן הם עלו למעלה ממדריגתם כפי הסדר הזה ואין להאריך בהם.

ודע כי עיקר מקום העולמות ומדרגתם באמיתותם הוא כן כפי הסדר הזה וכך הם המקום הראוי להם להיות תמיד, והטעם הוא כי הנה ז״א צריך להתגדל ולהיותו כמו אריך אנפין ואם כן צריך לעלות עד שם ומקום אריך אנפין צריך שיהיה מקומו של ז״א כי על ידי כן ז״א נעשה אריך, ונוקביה דז״א במקום אבא בסוד ה׳ בחכמה יסד ארץ דאבא יסד ברתא ובסוד ושמרתם את השבת כי קדש היא כי שמור שהיא הנוקבא נעשית קדש שהוא אבא, וזמ״ש קדש היא כי היא הנקבה חזרה להיות קדש, והבריאה עלה באימא בסוד מה שידעת כי אימא מקננא בכרסיא, ויצירה במקום ז״א כי ז״א מקנן במלאך (הגהה מטט׳), ועשיה בנוקבא דז״א כי מלכות מקננא באופן שהיא העשיה, ונמצא שזהו המקום הראוי אל סדר מדרגת העולמות. **ונמצא עתה כי כל העולמות התחתונים של בריאה יצירה עשיה היו במקום האצי׳ זולתו שש אחרונות דעשיה אשר היו אז בשש ראשונות של בריאה של עתה**, וזה היה בסוד עיבורה של עיר הנז׳ במסכת ערובין כי אלו הששה התחתונות יוצאין ובולטין מחוץ לעולם האצילות כדמיון אשה עוברה שהעובר בולט ויוצא לחוץ מגופה ונמצאו עתה פנויים ארבעה תחתונות דבריאה **וכל עולם היצירה ועשיה שהם מקום עשרים וארבע ספירות, וכל המקום הזה היה אז פנוי ריק וחלל והיה בסוד תחום שבת שהוא אלפים אמה כנודע זולת הארבעה עשר ספי׳ התחתונות ששם היה מדור קבע אל הקליפות** כנ״ל והי׳ ספירות אחרות העליונות היו סוד חותם תחום שבת.

ונסכם את המצב השני, והוא שהעולמות עולים עוד עליה של י׳ מדרגות מלבד המצב הראשון בו היו י״ד מדרגות למעלה ממקומם עכשיו, והיינו שהי״ס דעשיה והד״ת דיצירה דעכשיו היו ריקנים בסוד מדור הקלי׳, ועתה במצב השני שהוא אחר בריאת אדה״ר ביום שישי בשעה ה׳ עולים העולמות עוד עליה של י׳ מדרגות, והוא שו׳ עליונות דיצירה והד״ת דבריאה, עולים ממקומם ונעשה שם מקום תחום שבת, ויוצא שכל העולמות נתעלו למקום עולם האצילות, חוץ מהו״ת דעשיה שנשארו עדיין בבריאה, ואז יוצא שנשאר מקום הכ״ד ספירות ריקם, ואז י׳ ספירות המה בסוד תחום שבת, וי״ד ספירות בסוד מדור הקלי׳.

ונראה עתה טבלה המסכמת את כל הד׳ מצבים ונדגיש בשחור המצב שאנו עוסקים בו כאן:

ציור העולמות	ציור א׳	ציור ב׳	ציור ג׳	ציור ד׳
	לפני בריאת אדה"ר חזרת מוסף דש"ק חזרת מנחה דיו"ט	אחר בריאת אדה"ר ביום שישי בחצות ובחזרת מנחה ש"ק	יום שישי בין הערבים ולעתיד לבוא בב"א	מצב חול אחר החטא
א"א דאצילות	או"א דאצילות	ז"א דאצילות	ז"א דאצילות	א"א דאצילות
אבא דאצילות		נוק׳ דאצילות	נוק׳ דאצילות	אבא דאצילות
אמא דאצילות				אמא דאצילות
כתר				כתר
חכמה				חכמה
בינה				בינה
חסד	זו"ן דאצילות	בריאה	בריאה	חסד
גבורה				גבורה
ת"ת				ת"ת
נצח				נצח
הוד				הוד
יסוד				יסוד
מלכות				מלכות
ז"א דאצילות				ז"א דאצילות
כתר				כתר
חכמה				חכמה
בינה				בינה
חסד	בריאה	יצירה	יצירה	חסד
גבורה				גבורה
ת"ת				ת"ת
נצח				נצח
הוד				הוד
יסוד				יסוד
מלכות				מלכות
נוק׳ דאצילות				נוק׳ דאצילות
כתר	ד"ר דיצירה	ד"ר דעשיה	עשיה	כתר
חכמה	כתר	כתר		חכמה
בינה	חכמה	חכמה		בינה
חסד	בינה	בינה		חסד
גבורה	חסד	חסד		גבורה
ת"ת				ת"ת
נצח				נצח
הוד				הוד
יסוד				יסוד
מלכות				מלכות

המשך ציור העולמות	המשך ציור א׳		המשך ציור ב׳	המשך ציור ג׳	המשך ציור ד׳	
בריאה	ו״ס תחתונות דיצירה		ו״ס תחתונות דעשיה		בריאה	
כתר	גבורה		גבורה		כתר	
חכמה	ת״ת		ת״ת		חכמה	
בינה	נצח		נצח		בינה	
חסד	הוד		הוד		חסד	
גבורה	יסוד		יסוד		גבורה	
ת״ת	מלכות		מלכות		ת״ת	
נצח	ד״ס עליונות דעשיה	כתר			נצח	
הוד		חכמה			הוד	
יסוד		בינה			יסוד	
מלכות		חסד			מלכות	
יצירה	ו״ס תחתונות דעשיה		י׳ מדרגות תחום שבת	ט״ז מדרגות תחום שבת	יצירה	
כתר	גבורה			נצח	כתר	
חכמה	ת״ת			הוד	חכמה	
בינה	נצח			יסוד	בינה	
חסד	הוד			מלכות	חסד	
גבורה	יסוד				גבורה	
ת״ת	מלכות				ת״ת	
נצח	י״ד מדרגות מדור הקלי׳		י״ד מדרגות מדור הקלי׳	י״ד מדרגות מדור הקלי׳	נהי״ם דבריאה וי״ס דעשיה נמצאים במדור הקלי׳ --------- י״ד מדרגות מדור הקלי׳	נצח
הוד						הוד
יסוד						יסוד
מלכות						מלכות
עשיה						עשיה
כתר						כתר
חכמה						חכמה
בינה						בינה
חסד						חסד
גבורה						גבורה
ת״ת						ת״ת
נצח						נצח
הוד						הוד
יסוד						יסוד
מלכות						מלכות

ונבוא עתה ללמוד בהמשך דב״ק של הרב את המצב השלישי, והוא מצב העולמות באותו יום שישי בין הערבים:

והבחינה השלישית היתה אח״כ זו בערב שבת ביום שנברא אדם הראשון בין הערבים, שזו הוא זמן הנקרא תוספת שבת ועדין לינו שבת גמור. והענין הוא כי הנה אחר חצי היום של ערב שבת ההוא כבר נתבאר שהיצירה והעשיה עלו במקום ז״ת ונוקביה לאצילות, אמנם לא עלו רק מרבעה ראשונות בלבד דעשיה והו׳ תחתונות נשארו מחוץ לאצילות בעולם הבריאה ועדיין אין זה קדש גמור, ובהיותם כך נמצא שאזלו יצירה ועשיה להיות כדוגמת ז״ת ונוקביה והיו עומדין בסוד אחור באחור ובהיותה הנקבה באחור הזכר אין לה רק קומת מרבעה ספירות בלבד כנ״ל אבל כשחוזרין פנים בפנים יש בה קומת עשר ספירות גמורות. וכן היה עתה בעשיה ויצירה, כי העשיה היתה במרבעה אחרונות דיצירה אחור באחור ובהיות זמן בין הערבים אז כל העשר ספירות דעשיה עלו למעלה והפכה העשיה פניה כנגד פני היצירה פנים בפנים כדמיון ז״ת ונוקביה כנ׳. **ועתה נמצאו כל אלפין עולמות בריאה יצירה עשיה כולם תוך המצילות לגמרי וכולם קדש גמור, ונשארו אלף עולמות בריאה יצירה עשיה שהם אלפים ספירות פנויים ומקום חלל בסוד אלפים אמה תחום שבת. והשאה עשר ספירות עליונות היו תחום שבת והי״ד תחתונות היו מדור אל הקליפות כנ״ל והם מחוץ לתחום והבן זה.** והנה כל אלו השלשה בחינות נעשו אז מאליהם אלא על ידי מעשה המתחנים אדם וחוה. והנה גם לענין אדם בעצמו הרויח בזה כי עתה גופו ורגליו כולן היו בג״ע שהיא נוקבא דאצילות מה שלא כן לגמרי אפילו בעת הבחינה השנית. והנה אם אדם הראשון לא היה חוטא בעץ הדעת היה יכול להעלות ע״י תפלותיו של יום השבת ההוא את העולמות עליות אחרות יותר גבוהות במאוד מאוד עליה אחר עליה בכל תפלה ותפלה שהם תפי׳ ערבית ושחרית ומוסף ומנחה ואין לנו עתה מאריכין סדר עלייתם, אבל נזכיר בקצרה העליה אחרונה הגדולה שבכולן והיא במנחת שבת כי אז היו עולין תכלית העליה והוא כי עולם האצילות היה עולה כפי מקומו הראשון שהוא במקום אדם קדמון לכל קדומים הנז׳ אצילינו בימורו בחורך גדול והיה חוזר כל האצילות אל שרשו הראשון.

עוד צריך שתדע כלל אחד, כי הנה נודע אצלנו כי כל העולמות כולן יש בהם שתי בחינות והוא בחינת פנימיות העולמות ובחינת חילונותם והנה אז עלו כל שתי הבחינות הפנימיות והחילוניות.

ועפ״י דב״ק של הרב אלו יבואר המצב השלישי: והוא שהעולמות עלו עליה נוספת שאפי׳ הו״ת דעשיה שהיו בבריאה עלו לעולם האצילות ואז יוצא שכל מקום הל׳ ספירות דבריאה יצירה ועשיה דעכשיו ריקנים, וי״ד התחתונים הם מדור הקלי׳, וט״ז העליונים מהם הם מקום תחום שבת.

ונראה עתה טבלה המסכמת את כל הד׳ מצבים ונדגיש בשחור המצב שאנו עוסקים בו כאן:

ציור העולמות	ציור א׳	ציור ב׳	ציור ג׳	ציור ד׳
	לפני בריאת אדה"ר חזרת מוסף דש"ק חזרת מנחה דיו"ט	אחר בריאת אדה"ר ביום שישי בחצות ובחזרת מנחה ש"ק	יום שישי בין הערבים ולעתיד לבוא בב"א	מצב חול אחר החטא
א"א דאצילות	או"א דאצילות	ז"א דאצילות	ז"א דאצילות	א"א דאצילות
אבא דאצילות		נוק׳ דאצילות	נוק׳ דאצילות	אבא דאצילות
אמא דאצילות	זו"ן דאצילות	בריאה	בריאה	אמא דאצילות
כתר				כתר
חכמה				חכמה
בינה				בינה
חסד				חסד
גבורה				גבורה
ת״ת				ת״ת
נצח				נצח
הוד				הוד
יסוד				יסוד
מלכות				מלכות
ז"א דאצילות	בריאה	יצירה	יצירה	ז"א דאצילות
כתר				כתר
חכמה				חכמה
בינה				בינה
חסד				חסד
גבורה				גבורה
ת״ת				ת״ת
נצח				נצח
הוד				הוד
יסוד				יסוד
מלכות				מלכות
נוק׳ דאצילות	ד"ר דיצירה	ד"ר דעשיה	עשיה	נוק׳ דאצילות
כתר	כתר	כתר		כתר
חכמה	חכמה	חכמה		חכמה
בינה	בינה	בינה		בינה
חסד	חסד	חסד		חסד
גבורה				גבורה
ת״ת				ת״ת
נצח				נצח
הוד				הוד
יסוד				יסוד
מלכות				מלכות

המשך ציור העולמות		המשך ציור א׳		המשך ציור ב׳	המשך ציור ג׳	המשך ציור ד׳	
בריאה		ו״ס תחתונות דיצירה		ו״ס תחתונות דעשיה		בריאה	
כתר		גבורה		גבורה		כתר	
חכמה		ת״ת		ת״ת		חכמה	
בינה		נצח		נצח		בינה	
חסד		הוד		הוד		חסד	
גבורה		יסוד		יסוד		גבורה	
ת״ת		מלכות		מלכות		ת״ת	
נצח	כתר	ד״ס עליונות דעשיה				נצח	
הוד	חכמה					הוד	
יסוד	בינה					יסוד	
מלכות	חסד					מלכות	
יצירה		ו״ס תחתונות דעשיה		י׳ מדרגות תחום שבת	ט״ז מדרגות תחום שבת נצח הוד יסוד מלכות	יצירה	
כתר		גבורה				כתר	
חכמה		ת״ת				חכמה	
בינה		נצח				בינה	
חסד		הוד				חסד	
גבורה		יסוד				גבורה	
ת״ת		מלכות				ת״ת	
נצח		י״ד מדרגות מדור הקלי׳		י״ד מדרגות מדור הקלי׳	י״ד מדרגות מדור הקלי׳	נצח	נהי״ם דבריאה וי״ס דעשיה נמצאים במדור הקלי׳ --- י״ד מדרגות מדור הקלי׳
הוד						הוד	
יסוד						יסוד	
מלכות						מלכות	
עשיה						עשיה	
כתר						כתר	
חכמה						חכמה	
בינה						בינה	
חסד						חסד	
גבורה						גבורה	
ת״ת						ת״ת	
נצח						נצח	
הוד						הוד	
יסוד						יסוד	
מלכות						מלכות	

ונבוא עתה ללמוד בהמשך דב״ק של הרב את המצב הרביעי, והוא מצב העולמות באותו יום שישי אחר חטא אדה״ר:

ונבאר עתה איך ירדו העולמות ונפלו ממקום קדושתן על ידי חטאו של אדם. כי הנה ירדה העשיה והיצירה והבריאה למטה במקום אותם השלשים ספירות שהיו בתחילה חלל וריקם בסוד תחום שבת, ונמצא כי כל העשר ספירות דעשיה והארבע תחתונות דיצירה שהם נקראים רגלי היצירה נטבעו בתוך מקום הקליפות כנ״ל שמקומם היה אז שיעור ארבעה עשר ספירות כנז׳ אצלנו גם כן בסוד ודי זהב. ובזה תבין למה בכל הזוהר והתיקונין קורא אל עולם העשיה מקום הקליפות, והוא לסיבה הנ״ל כי אמת הוא שהעשיה בעצמה קדושה גמורה היא אלא שירדה אל מקום הקליפות כי אין זה מקומה האמיתי הראוי אליה. אמנם בחינת הזכר שהוא עולם היצירה לא נפל כולו רק רגליו בלבד כנז׳ וזהו סוד ויאסוף רגליו אל המטה שהעלם למעלה מתוך הקליפות. גם זהו סוד טעם איסור יציאת חוץ לתחום ברגליו אפילו שלא על ידי משא אלא האדם בעצמו ברגליו, והיא כדי שלא יוציא רגליו שהם ארבעה אחרונות דיצירה עולם הזכר אל מקום הקליפות שהם עומדים מחוץ אל תחום שבת כנ״ל כי ארבעה עשר ספירות הוא מקומם וכל שאר מקום העליון נקרא תחום שבת כנ״ל באר היטב והבן זה. **ולכן כונתינו ביום שבת להעלות העולמות אל מקומם האמיתי כבראשונה** ולא להורידם למטה חוץ לתחום שבת וזהו סוד רחצתי את רגלי איככה אטנפם ועל כן אין לצאת בשבת מחוץ לתחום כי הוא יוצא אל מקום הקליפות במקום ששם עומדת העשיה בימי החול עתה אחר חטאו של אדם וכמבואר אצלנו במשנת הקיטע יוצא בק״ב שלו וגם בתקונין לעיל דף ק״ז ע״א. **והנה כל ירידת העולמות במדרגה הזאת הוא בימי החול אבל בערב שבת מתחי׳ לעלות וכך הם הולכים ועולין מדרגה אחר מדרגה עד מנחת שבת** כמבואר אצלנו במקומו **ואמנם הדבר בקיצור הוא כך כי מסוף שעה חמישית של יום הששי מתחילין העולמות עליה אחר עליה עד שנמצא כי בחזרת תפלת מוסף דיום שבת העולמות הם במצב שהיו בעת שנברא אדם הראשון שהוא הבחינה הראשונה משלשה בחינות הנ״ל אשר ששה תחתונות דעשיה הם במקום שהם ששה ראשונות דיצירה בימי החול. ונמצאים ארבעה עשר ספירות אחרונות שהם ארבעה אחרונות דיצירה ועשר ספירות דעשיה פנויים ורקנים** ודע כי כן הענין בתפלת מנחה של ימים טובים כמבואר אצלנו כי תפלת מוסף דשבת ותפלת מנחה דיום טוב שוין הם בענין עלית העולמות. **ונמצא כי מה שהיה נעשה אז כשנברא אדם שהיה קודם חצי יום הששי נעשה עתה בתפלת מוסף דשבת, ולא עוד אלא שעתה בתפלת המוסף נעשה על ידי מעשה התחתונים בתפלתם אבל אז היו עולים מאילהם אותה העליה כנ״ל בלתי מעשה התחתונים כי הרי עדין לא היה נברא אדם ולא עוד אלא שאז היו עולים שתי בחינות פנימיות וחצוניות העולמות לגמרי, אבל עתה במוסף שבת אינו עולה רק בחינת פנימיות העולמות בלבד אבל חצוניות העולמות נשאר במקומו ואין לה עליה כלל אפי׳ בשבת,** כי אם גם החיצוניות היה עולה היינו רואים בעינינו עלית העולמות איך עולים ממה שהיו בחול, אבל עליית פנימיות העולמות אינו ניכר ונראה לעין אעפ״י שעולה וזכור זה. ועיין בשער הכונות בדרוש סדר חילוק תפלת שחרית דימי החול כי שם נתבאר גם כן הדרושים האלו. **ומה שהיה נעשה כשנברא אדם אחר חצי יום הששי כשנכנס לג״ע נעשה עתה על ידי מעשה התחתונים בחזרת תפלת מנחה של שבת שהיא תכלית העליה שאין כח עוד בתחתונים להעלות העולמות יותר מעליה זו הלא היא כי ז״א עולה עד דיקנא דא״א כמבואר במקומו וכן כיוצא בזה. עד שנמצא כי ששה אחרונות דעולם העשיה הם במקום ששה ראשונות דבריאה של עתה, ואין בנו עוד כח להעלות עוד שש אחרונות דעשיה בעולם האצילות בשום זמן כלל ועיקר ובשער המצות במצות שביעית נתבאר סיבת ירידת העולמות שהיתה לברר הבירורין של המלכים שירדו שם וע״ש:**

ואם כן עתה תראה כמה גרם חטאו של אדם להוריד העולמות ירידה עמוקה כזו כי אי אפשר לנו עתה להעלות העולמות אפי׳ במנחה של שבת אלא כמו שהיו אז בתוספות שבת בין הערבים, ובפרט בכל

החילוקים הנז׳ שאז היה נעשה מעצמו והיה עולה גם חיצוניות העולמות משא״כ עתה כנז׳, והרי זה קלקול אחד גדול שגרם בכל ארבע עולמות אבי״ע. עוד גרם קלקול שני בבחינת עצמו כי בתחילה היתה מעלתו גדולה עד מאוד כי אפילו בשעה שנברא בלבד היתה מעלתו גדולה ממעלת מטטרו״ן עתה כי הנה מטטרו״ן הוא ביצירה בלבד ואדם הראשון היה אז ראשו בעולם הבריאה שהיה במקום ז״א דאצילות עתה וסיום פרקין תתאין דרגליו שהם בשש תחתונות דעשיה היו אז במקום שש ראשונות דיצירה של עכשיו, ומכש״כ בשתי הבחינות האחרות שניה ושלישית אשר אז אפילו רגליו היו תוך עולם האצילות וגם היה עוד יכול לעלות עליות גדולות למאד על ידי תפלותיו ביום שבת אם לא היה חוטא כנ״ל. ונמצא כי אפילו בחינת גופו בלבד של אז היה תופס שלשה עולמות בי״ע בהיותם באותה המדרגה העליונה מלבד בחינת הנשמה והרוח והנפש אשר לו כמו שנבאר בלשון המאמר בסוד זיהרא עלאה. ובזה תבין מה שביארנו במאמרם ז״ל שאמרו שיתא אלפי שני הוי עלמא כו׳ ששם ביארנו כי אורך שיעור קומתו של אדם בבחינת הגוף היה אוחז שלשה עולמות בי״ע בהיותם במדרגה עליונה כנז׳, ואחר שחטא בחינת גופו שהיתה תחילה משש אחרונות דיצירה הנקראים גן עדן כנ״ל היה אח״כ מארץ ישראל התחתונה החומרית בזה העולם התחתון דעשיה, ואעפ״י שתמצא בדברי חז״ל שאדם הראשון ממקום כפרתו נברא מעפר בית המקדש אין זה בית המקדש התחתון רק העליון שהוא בשש אחרונות דיצירה כנ״ל, וזמ״ש במאמר הזה של הזוהר אלא מעפרא דבי מקדשא דלעילא כו׳ כמו שנבאר בע״ה. ואמנם מטטרו״ן עתה הוא יותר גרוע במעלת אדם הראשון, ולכן נודיע ענין מטטרו״ן, דע כי אעפ״י שאמרו בתיקונין כי מטטרו״ן הוא בעולם היצירה הענין הוא כי גופו שהם ו״ק שלו הם בעולם היצירה, ולכן מכנים אותו בשם יצירה, אבל האמת הוא כי ראש מטטרו״ן הוא בבריאה וגופו ביצירה ורגליו בעשיה ונמצא שיעור קומתו בג׳ עולמות בי״ע אמנם הוא בהיותם עתה אחר נפילתם אבל גופו דאדם מראשו ועד רגליו היה אוחז שלשה העולמות הנז׳ בהיותם למעלה כפי מעלתם כנז׳ ואין ספק כי הפרש גדול לאין קץ יש ביניהם:

ולפי דברי הרב יתבאר המצב הרביעי הוא: שאחר החטא ירדו עולמות בי״ע למטה מאצילות, עד שיוצא שהד״ת דיצירה והי״ס דעשיה ירדו למקום הקלי׳, כפי שנראה עתה בטבלה שלפנינו:

ונראה עתה טבלה המסכמת את כל הד׳ מצבים ונדגיש בשחור המצב שאנו עוסקים בו כאן:

ציור העולמות	ציור א׳	ציור ב׳	ציור ג׳	ציור ד׳
	לפני בריאת אדה"ר חזרת מוסף דש"ק חזרת מנחה דיו"ט	אחר בריאת אדה"ר ביום ששי משעה ה׳ ובחזרת מנחת ש"ק	יום שישי בין הערבים לעתיד לבוא בב"א	מצב חול אחר החטא
א"א דאצילות	או"א דאצילות	ז"א דאצילות	ז"א דאצילות	א"א דאצילות
אבא דאצילות		נוק׳ דאצילות	נוק׳ דאצילות	אבא דאצילות
אמא דאצילות	זו"ן דאצילות	בריאה	בריאה	אמא דאצילות
כתר				כתר
חכמה				חכמה
בינה				בינה
חסד				חסד
גבורה				גבורה
ת"ת				ת"ת
נצח				נצח
הוד				הוד
יסוד				יסוד
מלכות				מלכות
ז"א דאצילות	בריאה	יצירה	יצירה	ז"א דאצילות
כתר				כתר
חכמה				חכמה
בינה				בינה
חסד				חסד
גבורה				גבורה
ת"ת				ת"ת
נצח				נצח
הוד				הוד
יסוד				יסוד
מלכות				מלכות
נוק׳ דאצילות	ד"ר דיצירה כתר חכמה בינה חסד	ד"ר דעשיה כתר חכמה בינה חסד	עשיה	נוק׳ דאצילות
כתר				כתר
חכמה				חכמה
בינה				בינה
חסד				חסד
גבורה				גבורה
ת"ת				ת"ת
נצח				נצח
הוד				הוד
יסוד				יסוד
מלכות				מלכות

המשך ציור העולמות	המשך ציור א׳		המשך ציור ב׳	המשך ציור ג׳	המשך ציור ד׳	
בריאה	ו״ס תחתונות דיצירה		ו״ס תחתונות דעשיה		בריאה	
כתר	גבורה		גבורה		כתר	
חכמה	ת״ת		ת״ת		חכמה	
בינה	נצח		נצח		בינה	
חסד	הוד		הוד		חסד	
גבורה	יסוד		יסוד		גבורה	
ת״ת	מלכות		מלכות		ת״ת	
נצח	ד״ס עליונות דעשיה	כתר	י׳ מדרגות תחום שבת	ט״ז מדרגות תחום שבת נצח הוד יסוד מלכות	נצח	
הוד		חכמה			הוד	
יסוד		בינה			יסוד	
מלכות		חסד			מלכות	
יצירה	ו״ס תחתונות דעשיה				יצירה	
כתר	גבורה				כתר	
חכמה	ת״ת				חכמה	
בינה	נצח				בינה	
חסד	הוד				חסד	
גבורה	יסוד				גבורה	
ת״ת	מלכות				ת״ת	
נצח	י״ד מדרגות מדור הקלי׳		י״ד מדרגות מדור הקלי׳	י״ד מדרגות מדור הקלי׳	נהי״ם דבריאה וי״ס דעשיה נמצאים במדור הקלי׳ --------- י״ד מדרגות מדור הקלי׳	נצח
הוד						הוד
יסוד						יסוד
מלכות						מלכות
עשיה						עשיה
כתר						כתר
חכמה						חכמה
בינה						בינה
חסד						חסד
גבורה						גבורה
ת״ת						ת״ת
נצח						נצח
הוד						הוד
יסוד						יסוד
מלכות						מלכות

סוף דבר ד׳ מצבי העולמות הם:

א) בעת שנבראו. ב) ביום שישי הראשון בחצות. ג) ביום שישי בין הערביים. ד) אחר חטא אדה״ר.

סדר מצב העולמות בחול ובשבת כיום לפי שער מאמרי רשב״י ונה״ש וההשואות ביניהם:

והנה לפי דב״ק של הרב בשער מאמרי רשב״י נלמד, שמצב העולמות כיום הוא כמצבם אחר חטא אדה״ר, והיינו שכל ג׳ עולמות בי״ע ירדו למטה מעולם האצילות, כך שיוצא שנהי״ם דיצירה וי״ס דעשיה ירדו למקום מדור הקלי׳ ממש, ומצב זה הוא **בימות החול** בלבד, אולם ביום שישי מסוף שעה חמישית עולים העולמות ונמשכת עליתם עד תפילת חזרת מוסף, עד שמגיעים בעליתם למצב הראשון שהיו בעת בריאתם, ונמצא שד״ת דיצירה והי״ס דעשיה יצאו ממקום הקלי׳ כי הם עלו י״ד מדרגות ממקום שהיו. ובמנחת שבת יעלו עליה נוספת שהוא כהמצב השני, והוא שהעולמות כולם באצילות מלבד הו״ת דעשיה שבמקום ו׳ עליונות דבריאה.

וקשה שכתב בשעה״כ דרוש א׳ דאסרו חג (דף ע״ח ע״א), שהמצב במנחת שבת הוא שכל העולמות המה באצילות והוא כהמצב הג׳, והוא סתירה מפורשת לדב״ק של הרב בשער מאמרי רשב״י ששם כתב שאי אפשר שהיום יהיו כל העולמות באצילות אפי׳ בשבת?

ועוד קשה, שמצינו בנה״ש כמה לשונות הסותרות גם הם את דב״ק של הרב בשער מאמרי רשב״י ונביא אותם עתה:

כתב רבינו הרש״ש בנה״ש (דף י״ג ע״ג) וזלה״ק:

והנה כל הבירורים והתיקונים הנבררים ונתקנים בו׳ ימי החול ע״י התפילות והמצות מע״פ שיש בהם נסירה ופנים בפנים וזיווג, הכל הוא בירור ותיקון פרצוף האחור הנק׳ ו״ק ונק׳ תיקוניות ונקראים כלים ונק׳ בי״ע, והוא ע״י יסוד״ת הנקרא גם הם ו״ק ונק׳ תיקוניות ונק׳ כלים ונק׳ בי״ע בערך חו״ג עילאה ומוחו הזיווג הנז׳ בימי החול אינו זיווג שליס דזו״ן אלא דיעקב ורחל.

ומ״כ בערב שבת לעת ערב יולאים מבי״ע לקדושה מתוך ימי החול עם הבירורים שביררו ומתעלים ועולים למקום שהיו בששת ימי בראשית עד שנשאר י״ד מדרגות פנויות בין הקדושה לימי החול וגם מתעלים בי״ע לאלי׳ למקומם ושורשם העליון לאלי׳, וכל הבירורים והתיקונים הנבררים ונתקנים ביום שבת מתוך בי״ע לקדושה ע״י התפילות והמצות מע״פ שיש בהן מב״ח ונסירה ופנים בפנים הוא בערך היום עצמו, אבל בערך הכולל הכל הוא בירור ותיקון פרצופי הפנים הנקרא ג״ר ונק׳ פנימיות ונק׳ אורות ונק׳ אלי׳ (והוא ע״י חו״ג עילאין הנק׳ גם הם ג״ר ונק׳ פנימיות ונק׳ אורות ונק׳ אלילות) והוא פרצופי פנים לכל מה שנתקן בששת ימי החול ועשה הכל ביום אחד כי ג״ר תשובות כאחד ואז יש זווג שליס לזו״ן כי כבר יש להם בחי׳ מיה דכללות האצילות:

ובנה״ש (דף כ״ה ע״ג) כתב וזלה״ק:

ומ״ש שע״י אמירת סדר הקרבנות עולים הפנימיות מב״ד דעשיה להלבים חיצוניות נה״י דיצירה, וכעד״ז עולים כל המדריגות עד ג״ס פנימיות כל מדריגה להלבים חיצוניות המדריגה שעליה, וכן בזמירות עולים עוד מדריגה אחרת ע״ד הנזכר וכן ביוצר עולים עוד מדריגה אחרת ע״ד הנזכר וכן בעמידה עוד מדריגה אחרת ע״ד הנזכר כמ״ש כל ענין במקומו בע״ה היינו בבי״ע התחתונים אבל בבי״ע לאלילות שירדו לבי״ע התחתונים לבחר כנז״ל הם עולים עם הבירורים שנבררו מכל עולם ועולם ועולים לגמרי מעולם לעולם כנז׳ עד עלותם אל האלי׳ בעמידה שאז עולים למקומם האמיתי שבאלי׳ במקום שהוא עתה בחול שאף האלי׳ אינו במקומו האמתי כי בחול יורדים כל האבי״ע ומתלבשים בימי החול **עד ליל שבת שאז יולאים האבי״ע לקדושה מתוך ימי החול ומתעלים עוד ועולים למעלה למקומם ושורשם העליון ונשאר חלל פנוי בין הקדושה לימי החול י״ד מדרגות ולפיכך נאסרה המלאכה בתחילת ליל שבת** מע״פ שעדיין לא עלו זו״ן אלא עד חג״ת דיסו״ת וכו׳:

ובנה״ש (דף ל״ד ע״ג) כתב וזלה״ק:

כבר נתבאר אלינו בהקדמה ובהקדמת סדר הקרבנות כי לעורך הבירורים יורדים כל פרצו׳ בבי״ע לאלילות בששת ימי המעשה ומתלבשים פרצופים שבנגדם בבי״ע והם מתלבשים בבי״ע דחול ר״ל בבי״ע דקלי׳ עד ליל שבת שאז **יולאים האבי״ע לקדושה מתוך ימי החול לגמרי ומתעלים ועולים למעלה למקומם ושורשם העליון ונשאר חלל פנוי בין הקדושה לימי החול י״ד מדרגות**

ולפיכך נאמרו כל המלאכות תכף מתחילת ליל שבת משא"כ ביו"ט שהותר מלאכת אוכל נפש ואמ"כ ע"י התפלות דשבת עולים ומתגדלים ע"י שמקבלים מוחין מדשיס נתוס' נשמה יתירה ממקוס עליון כמ"ש במקומו בע"ה:

נלמד מלשונות קודשו אלו, שבימות החול יורדים עולמות בי"ע דאצילות ומתלבשים בבי"ע התחתונים לסייע בבירורים, ובי"ע התחתונים (עם בי"ע דאצילות המלובשים בהם) יורדים ומתלבשים בבי"ע דקלי' (הנקראים בי"ע דחול), בכדי לברר את הבירורים. ובע"ש לעת ערב עולים בי"ע דאצילות לגבול האצילות, ואילו בי"ע התחתונים עולים מבי"ע דקלי' למקומם בבי"ע, ואז נשאר חלל פנוי של י"ד מדרגות ריקנים בין הקדושה לקלי'.

והנה לפי מה שכתוב לעיל בשער מאמרי רשב"י, שמערב שבת ועד מוסף שבת עולים העולמות י"ד מדרגות באופן שהקדושה יצאה מהקלי', והעולמות כמצבם הראשון בעת בריאתם מעל הי"ד מדרגות ששם הקלי' ולא שיש חלל פנוי בין הקדושה לקלי' י"ד מדרגות (ראה טבלה א'), א"כ איך נשווה את הנאמר בשער מאמרי רשב"י עם דב"ק של הרב בשעה"כ דרוש א' דאסרו חג וכן עם הנה"ש?

ולייישב הענין כתב רבינו מוהר"א משען זצ"ל בספרו **צדק ושלום** (בשאלות ששאל ממנו הרב אג"ן, ובנד"מ ע"י ישיבת אהבת שלום הוא מדף ע"ד עד פ"ח, אותיות ב' וט' בשאלות, ואות ב' בתשובה שהשיב) שג' עולמות בי"ע עולים משעה חמישית דיום שישי עד שנשארו י"ד מדרגות פנויות, ואילו בשבת עצמו בתפילות השבת עולים פר' האצילות עצמם.

ומוסיף עוד ומבאר שהיות וכל מטרת ירידת העולמות היא לברר את הבירורים מהקלי', ובשבת נאסר הבירור, לכן חייב להיות שעלית העולמות מבי"ע וקצת מהאצילות תהיה מליל שבת, ובפרט שכתוב במפורש בכ"מ שהעולמות עולים לגמרי בליל שבת.

ולייישב השמועות מבאר שם, שמלבד מה שעולים בי"ע דאצילות לאצילות ובי"ע התחתונים מבי"ע דקלי', יש גם עליה של י"ד מדרגות למעלה ממקום הקלי', שהוא החלל המפריד בין בי"ע התחתונים לבי"ע דקלי'.

ורבינו ה"באתי לגני" (ח"ד דף י"ד ע"א וב', וט"ו ע"א) מבאר באופן נפלא את דב"ק של רבינו ה"צדק ושלום" איך יסתדרו עם השמועות ומבאר, שבזמן החטא (שהוא כיום בימות החול) ירדו העולמות י"ד מדרגות ואז יוצא שהנהי"ם דיצירה והי"ס דעשיה ירדו למקום שהיה שם מדור הקלי' כדאמרינן לעיל (מצב ד' ראה טבלה ד'), והקלי' עצמם יורדים ג"כ למטה ממקומם י"ד מדרגות, ונמצא שיש חלל י"ד מדרגות המפריד בין סיום בי"ע התחתונים לתחילת מקום הקלי'.

ובי"ע דאצילות יורדים ומתלבשים בבי"ע התחתונים לסייע בבירורים. ובי"ע התחתונים יורדים יחד עמהם לבי"ע דקלי' לברר הבירורים.

ובערב שבת לעת ערב חוזרים כל העולמות למקומם, והיינו בי"ע דאצילות חוזרים לאצילות, ובי"ע התחתונים עולים למקום ירידתם הראשון בתחום הי"ד מדרגות שהיה שם בעת הבריאה מדור הקלי' (ראה ציור ד'). ובי"ע דקלי' נשארים למטה במקומם שהוא אחרי מקום חלל י"ד המדרגות שמסיום בי"ע התחתונים, ואח"כ עולים בי"ע דקדושה עליה נוספת של י"ד מדרגות כמצב בריאתם הראשון (מצב א' ראה טבלה א'), ונמצא עתה שמלבד הי"ד מדרגות שמפרידים בין סיום בי"ע התחתונים למדור הקלי', נעשה עתה מקום פנוי נוסף של י"ד מדרגות, וזהו טעם איסור המלאכה מליל שבת.

ונעשה טבלה לב' המצבים:

ציור ה׳				
ציור העולמות	מצב העולמות בימות החול			
א״א דאצילות	א״א דאצילות	בריאה דאצילות	יצירה דאצילות	עשיה דאצילות
אבא דאצילות	אבא דאצילות			
אמא דאצילות	אמא דאצילות			
כתר	כתר			
חכמה	חכמה			
בינה	בינה			
חסד	חסד			
גבורה	גבורה			
ת״ת	ת״ת			
נצח	נצח			
הוד	הוד			
יסוד	יסוד			
מלכות	מלכות			
ז״א דאצילות	ז״א דאצילות			
כתר	כתר			
חכמה	חכמה			
בינה	בינה			
חסד	חסד			
גבורה	גבורה			
ת״ת	ת״ת			
נצח	נצח			
הוד	הוד			
יסוד	יסוד			
מלכות	מלכות			
נוק׳ דאצילות	נוק׳ דאצילות			
כתר	כתר			
חכמה	חכמה			
בינה	בינה			
חסד	חסד			
גבורה	גבורה			
ת״ת	ת״ת			
נצח	נצח			
הוד	הוד			
יסוד	יסוד			
מלכות	מלכות			

בריאה	בריאה דאצילות	בריאה
כתר		כתר
חכמה		חכמה
בינה		בינה
חסד		חסד
גבורה		גבורה
ת״ת		ת״ת
נצח		נצח
הוד		הוד
יסוד		יסוד
מלכות		מלכות

יצירה	יצירה דאצילות	יצירה
כתר		כתר
חכמה		חכמה
בינה		בינה
חסד		חסד
גבורה		גבורה
ת״ת		ת״ת
נצח		א נצח
הוד		ב הוד
יסוד		ג יסוד
מלכות		ד מלכות

עשיה	עשיה דאצילות	עשיה	
כתר		ה כתר	**מדור הקליפות לשעבר**
חכמה		ו חכמה	
בינה		ז בינה	
חסד		ח חסד	
גבורה		ט גבורה	
ת״ת		י ת״ת	
נצח		יא נצח	
הוד		יב הוד	
יסוד		יג יסוד	
מלכות		יד מלכות	

מקום פנוי שיעור י״ד מדרגות המפריד
בין סיום בי״ע התחתונים למדור הקלי׳

מדור הקלי׳	בריאה דקלי׳	**למקום זה יורדים בי״ע דאצילות** (שירדו לבי״ע התחתונים לסייע להם לברר), **עם בי״ע התחתונים לברר.**
	יצירה דקלי׳	
	עשיה דקלי׳	

ציור ו׳

ציור העולמות	מצב העולמות בע״ש לעת ערב			
א״א דאצילות		**בריאה דאצילות**	**יצירה דאצילות**	**עשיה דאצילות**
אבא דאצילות				
אמא דאצילות				
ז״א דאצילות	**בריאה**			
כתר	כתר			
חכמה	חכמה			
בינה	בינה			
חסד	חסד			
גבורה	גבורה			
ת״ת	ת״ת			
נצח	נצח			
הוד	הוד			
יסוד	יסוד			
מלכות	מלכות			
נוק׳ דאצילות	**ד״ר דיצירה** כתר חכמה בינה חסד			
כתר				
חכמה				
בינה				
חסד				
גבורה				
ת״ת				
נצח				
הוד				
יסוד				
מלכות				

בי״ע דאצילות חזרו למקומם לאצילות

בריאה	ו' ספירות תחתונות דיצירה		
כתר	גבורה		
חכמה	ת"ת		
בינה	נצח		
חסד	הוד		
גבורה	יסוד		
ת"ת	מלכות		
נצח	כתר	ד' ספירות עליונות דעשיה	
הוד	חכמה		
יסוד	בינה		
מלכות	חסד		

יצירה	ו' ספירות תחתונות דעשיה		
כתר	גבורה		
חכמה	ת"ת		
בינה	נצח		
חסד	הוד		
גבורה	יסוד		
ת"ת	מלכות		
נצח	א	מדור הקליפות לשעבר עתה מקום י"ד מדרגות ריקות בין הקדושה לקלי'	
הוד	ב		
יסוד	ג		
מלכות	ד		

עשיה		
כתר	ה	
חכמה	ו	
בינה	ז	
חסד	ח	
גבורה	ט	
ת"ת	י	
נצח	יא	
הוד	יב	
יסוד	יג	
מלכות	יד	

מקום פנוי שיעור י"ד מדרגות המפריד בין סיום בי"ע התחתונים למדור הקלי'

מדור הקלי'	בריאה דקלי'	בי"ע דקלי' נשארו כאן.
	יצירה דקלי'	
	עשיה דקלי'	

סדר תפילת מנחה דערב שבת:

סדר עלית העולמות בתפילת מנחה דערב שבת:

כתב הרב בשעה"כ (דף ס"ב ע"ב) וזלה"ק:

ענין קבלת שבת בתפלת המנחה דע"ס. דע כי ענין זה הוא דבר גדול להמשיך קדושת שבת מעת תפלת המנחה דע"ס, ודע כי מעת תפלת המנחה דע"ס מתחי' העולמות לעלות ולהכלל זה בזה רק שים כמה מיני בחי' של כללות העולמות ובהם מדריגות רבות, אבל עתה הענין הוא כי מעתה מתחילים העולמות לעלות ולהכלל זב"ז.

הרי ראינו שמעת תפילת המנחה דערש"ק מתחילה עליית העולמות.

והנה לפי מה שלמדנו לעיל בשער מאמרי רשב"י עולה, שעלית העולמות מתחיל משעה חמישית, ולא רק מזמן תפילת מנחה שהוא חצי שעה אחר חצות, ומלמדנו הרב לישב את הזמנים שכתובים בכמה מקומות מעליית העולמות ביום שישי, אם משעה חמישית, או מחצות, או בין הערבים, שכל הזמנים אמת, רק שישנם כמה מיני בחינות ומדרגות בעלית העולמות.

וממשיך הרב בשעה"כ ומבאר:

והנלע"ד זה הוא, כי הנה מ"ל מורי ז"ל כי בקב"ש בשדה מז נכוין שכבר נכנסו תלת פרקין מתמין דמות ל' דלס דמו"ח. ונלע"ד כי עתה נכנסים של מימה ומז בקבלת שבת בשדה נכנסים של מבא כנלע"ד.

והנה כאן כתב, שבקב"ש בשדה באים הפ"ת דל' דצל"ם דאו"א, ואח"כ כתב שבתפילת מנחה דער"ש נכנס הל' דצל"ם דאימא, ובקב"ש נכנס הל' דצלם דאבא.

אמנם ידוע הכלל, שדב"ק של הרב עניים במקום אחד ועשירים במקום אחר, ולכן בשעה"כ (דף ס"ד ע"ב) כתב הרב שהל' דצלם דשניהם נכנסים בקב"ש. וא"כ נלמד שאינם נכנסים עתה במנחת ערש"ק.

ג' כוונות בסדר עלית העולמות בתפילת המנחה דעש"ק:

והנה בשעה"כ שנלמד בע"ה עתה, נמצא שיש ג' כוונות בעלית העולמות הנעשים בתפילת מנחה דערש"ק ואלו הם:

א) קודם ה' שפתי תפתח.

ב) בעת הכריעות וזקיפות.

ג) בשם הוי"ה דחתימת ברכת המברך את עמו ישראל בשלום.

ובסה"ק דעה והשכל (ח"ג סימן י') מבאר הפלא ופלא את החילוק בין ג' הכוונות, והוא שעלית העולמות קודם תפילת מנחה אינם עליות ממש אלא התכללות העולמות זה בזה ממטה למעלה, ע"י שקבלו שפע תוס' קדושה בכדי להעלות את חלקי האלוקות של העולמות בסוד מ"ן לעורר שפע, ואז בעמידה יתעורר שפע מעילא לתתא לכל העולמות ואז בכח זה יעלו העולמות זה בזה עליה אמיתית, ובברכת המברך נעשה גמר התכללות העולמות זה בזה מתתא לעילא.

ורבינו התו"ח בספרו (דף ק"ל ע"ב) מבאר, שג' העליות הם כנגד חו"פ דפני', ופני' דחי' עיי"ש.

ונבוא עתה בע"ה ללמוד את ג' אופני הכוונות הנ"ל דעליית העולמות קודם תפילת מנחה דערש"ק:

סדר כוונה א' דעליית העולמות קודם ה' שפתי תפתח דמנחה דעש"ק:

כתב הרב בשעה"כ (דף ס"ב ע"ב) וזלה"ק:

וזה סדר הכוונה, הנה קודם שתתחיל פ' לחני שפתי תפתח כו' לתפלת מנחה דע"ש תכוין ותחזוב להעלות בתחזבתך כל חלק הנפשות שהם בעולם העשיה ע"י שם יוד הה וו הה הנקרא הוי"ה דב"ן דמלוי ההין, ולהעלותה עד היצירה וז"ס תוס' שבת לנפש כי העשיה נכללת ביצירה ותוספ בה קדושה, ותח"כ להעלות היצירה עם כל חלקי הרוחין שבה אל עולם הבריאה, וזה ע"י הוי"ה דמ"ה דאלפין וזהו תוס' רוח, ותח"כ להעלות הבריאה וכל חלקי הנשמות שבה אל עולם האצילות וזה ע"י הוי"ה דס"ג וזהו תוס' נשמה, ותח"כ תכוין לחבר כולם עם בחי' נשמה לנשמה שהוא נפש דמל' דאצילות ע"י שם הויה דע"ב דיודין אשר שם. והחמת הוא כי גם באצילות עצמו יש רוח דאצילות ונשמה דאצילות ונשמה לנשמה כו' אבל הלוחי שבדוכינו זה יהיה מי שיוכל לזכות לנפש דאצילות והרי בכח הכוונה והתחבה הזו קבלו כל החלקים תוס' קדושה.

נלמד מהאמור, שקודם שאומר ה' שפתי תפתח, יכוין להעלות את עולם העשיה עם **הנפשות** ע"י שם ב"ן לעולם היצירה, ואח"כ להעלות את עולם היצירה עם **הרוחות** ע"י שם מ"ה לבריאה, ואח"כ להעלות את עולם הבריאה עם **הנשמות** ע"י שם ס"ג לאצילות, ואח"כ לחבר כולם ע"י שם ע"ב.

ובסה"ק אמת מארץ (דף כ"ה), **ובאתי לגני** (ח"ד דף כ"א) מבארים, שהעולמות האלו שעולים הם עולמות בי"ע דאצילות העולים עד האצילות, ועסמ"ב האלו המה החיות של פר' האצילות הגורמים את העליות.

ומה שכתב שעולה, למשל עולם העשיה ועמו הנפשות המה בחינות פרטיות בעשיה דאצילות, וכן בשאר העולמות המה דפרטות האצילות, (ובי"ע התחתונים עולים בקב"ש).

ובשעה"כ (דף ס"ב ע"ג) כתב הרב עוד תוספת בכוונה זו דקודם ה' שפתי תפתח וזלה"ק:

עוד קבלתי כונה זו ממורי ז"ל פעם אחת ויש בה חיזה תוס'. הנה קודם שתתחיל לחני שפתי תפתח כו' תכוין בתחבתך לעלות ולכלול הויה דב"ן דההין שבעשיה עם היצירה עם הויה דמ"ה דאלפין אשר שם, וכן היצירה בבריאה ע"י הויית מילוי ס"ג, וכן הבריאה באצילות ע"י הויה דע"ב דיודין. ותכוין ד' הויות אלו בד' אותיות ההויה, ובכל עולם מארבע עולמות אלו תכוין להעלות חלקי האלהות שבהם ע"י מ"ן של הנשמות כילך, הרי בעשיה תכוין שבה חלקי הנפשות תכוין לכלול נפשך בהם, וביצירה הרוחין ותכוין שתכלול רוחך בהם, ובבריאה הנשמות ותכלול נשמתך בהם, ובאצילות נשמתך לנשמתך והיא נפש דאצילות ותכלול חלקך אשר לך שם עמהם.

והנה, מוסיף הרב עוד תוספת בכוונה זו דקודם ה' שפתי תפתח והיא, להעלות את האלוקות שבעולמות, והכוונה לבחינה פנימית בפרטות בי"ע דאצילות, שעולה עם בי"ע דאצילות מעולם לעולם ע"י המ"ן של הנשמות, וגם שהנרנ"ח של המכוין עולה. ונדגיש שכל מה שכ' כאן שעולה אינו עולה ממש אלא נכלל זה בזה, כדי שבעמידה בכריעות וזקיפות יתעורר השפע להמשיך לעולמות ואז הם יעלו מתתא לעילא, ויתכללו בהתכללות נוספת וגמורה בעת ברכת המברך את עמו ישראל בשלום.

ועתה נבוא לראות את סדר הכוונה בסידור הק' הלכה למעשה:

כוונות הכנה לשבת בתפילת מנחה דערש"ק:

וקודם שיתחיל אדני שפתי תפתח:

יכוין להעלות ה' פרצופי עשיה ע"י שם ב"ן, ולכלול נפשו עם נרנח"י דעשיה ולהעלותם עם חלקי המלהות דנרנח"י דעשיה אל היצירה. יוד הה וו הה

מח"כ יכוין להעלות ה' פרצופי יצירה, עם ה' פרצופי עשיה, ע"י שמות מ"ה וב"ן, ולכלול רוחו ונפשו עם נרנח"י דיצירה ועשיה, ולהעלותם עם חלקי המלהות דנרנח"י דיצירה ועשיה אל הבריאה. יוד הא ואו הא
יוד הה וו הה

מח"כ יכוין להעלות ה' פרצופי הבריאה, עם ה' פרצופי יצירה ועשיה, ע"י ס"ג מ"ה וב"ן, ולכלול נר"ן עם הנרנח"י דבי"ע ולהעלותם עם חלקי המלהות דנרנח"י דבי"ע אל המלילות. יוד הי ואו הי
יוד הא ואו הא
יוד הה וו הה

מח"כ יכוין להעלות ה' פרצופי המלילות, עם ה' פרצופי בריאה יצירה ועשיה ע"י ע"ב ס"ג מ"ה וב"ן, ולכלול נרנ"ח שלו עם נרנח"י דאבי"ע ולהעלותם עם חלקי המלהות דנרנח"י דאבי"ע אל עורפס העליון שבאבי"ע ונרנח"י דא"ק. יוד הי ויו הי
יוד הי ואו הי
יוד הא ואו הא
יוד הה וו הה

סדר כוונה הב' דעלית העולמות בכריעות וזקיפות דתפילת עמידת מנחה דערש"ק:

כתב הרב בשעה"כ (דף ס"ב ע"ב) וזלה"ק:

ומח"כ תתחיל העמידה ותכוין בכריעה הא' אשר בתיבת ברוך כנודע להוריד עליך כח הנשמות ההם אשר הם נפש לחלילות וזה ע"י הויה דע"ב דיודין. ובתי' יהו"ה שהיא הזקיפה הא' תזקוף ותכוין כי ע"י אלו הנשמות תמה מעלה את המל' למע' בסוד מ"ן ותכוין ותזקוף את המל' ע"י הויה דע"ב דיודין כנז'. ומח"כ בכריעה ב' למגן אברהם, תכוין להוריד עליך בחי' הנשמה מן הבריאה ע"י הויה דס"ג כנ"ל. ומח"כ תזקוף ע"ד הנ"ל. ובכריעה ג' למודים תכוין להוריד ולהמשיך עליך הרוח מן היצירה ע"י הויה דמ"ה כנ"ל ותכוין בשם ההויה הנ"ל במודים אנחנו לך שאתה הוא ה' אלהינו כו' ובזקיפה תכוין את הנ"ל. ובכריעה ד' בהטוב שמך וכו' תכוין להמשיך עליך הנפש מן העשיה ע"י הויה דב"ן דהיין כנ"ל ומח"כ תזקוף כנ"ל. ובאומרך המברך את עמו ישראל בשלום תמן תכוין למבר יחד כולם בחבור ח':

ונבאר, דהנה בתפילת העמידה יש ד' כריעות וד' זקיפות. והרב מלמדנו שהכוונה הוא, שע"י הכריעות אנו מכוונים להוריד עלינו את כח הנשמות, וע"י הזקיפות להעלות את המלכות, וזה יעשה בד' כריעות וד' זקיפות, והנה בכל כריעה וזקיפה נכוון להשפיע את כח הנשמות ולהעלות עולם אחד מד' עולמות אבי"ע.

ובהמשך הדרוש (דף ס״ב ע״ג) מבואר יותר בהרחבה את הכוונה הזו דכריעות וזקיפות כדרכו בקודש להעלים את הענינים ובמקום אחד מקצר ובמקום אחר מרחיב, וכתב וזלה״ק:

ואח״כ תתחיל להתפלל תפלת י״ח, ובכריעה א׳ ובזקיפה ההיא תכוין אל מה שנתבאר בברכת אבות דתפילת שחרית דחול בענין ד׳ כריעות וארבע זקיפות ואין רצוני להאריך בהם כאן אלא אבארם בקיצור, הנה ארבע כריעות הם הא׳ אהיה דמילוי יודין, והשני היא במילוי יודין, והג׳ אהיה במילוי אלפין, והרביעי אהיה במילוי ההין, והד׳ זקיפות הם הא׳ הויה דע״ב, והשני הויה דס״ג, והג׳ הויה דמ״ה, והרביעי הויה דב״ן.

ובכריעה א׳ תכוין לקבל מן המאציל שפע עליון אל עולם האצילות כדי שיהיה בו כח להעלות ולכלול עמו את עולם הבריאה, אז בזקיפה ההיא תכוין לזקוף ולהעלות את עולם האצילות למעלה ע״י הויה דע״ב. **והכריעה הב׳** תכוין להוריד ב׳ מיני שפע אל עולם הבריאה, הא׳ הוא כדי שיוכל לעלות ולכלול עמו את עולם היצירה, והשני הוא כדי שיוכל הוא עצמו לעלות ולהכלל בעולם האצילות, ואז בזקיפה ההיא תכוין לזקוף ולהעלות את עולם הבריאה ע״י הויה דס״ג כנ״ל **וכעד״ז תכוין בכריעה וזקיפה הג׳ בעולם היצירה, וכעד״ז תכוין בכריעה וזקיפה הרביעי** בעולם העשיה. אלא שבעשיה אין צורך רק להוריד שפע אחד בלבד והוא לשתוכל העשיה להעלות ולהכלל באצילות כי הרי אין עולם אחר למטה ממנו.

והנה ביאור הענין בכוונת עליית העולמות בכריעות וזקיפות הוא כך:

בכריעה א׳ אנו מכוונים להשפיע מהמאציל שפע לעולם האצילות שיהיה לו כח לעלות ולכלול עמו את עולם הבריאה, **ובזקיפה א׳** אנו מכוונים להעלות את עולם האצילות.

בכריעה ב׳ אנו מכוונים להשפיע ב׳ מיני שפע לעולם הבריאה: א) שיוכל לעלות. ב) שיהיה לו כח לעלות את עולם היצירה. **ובזקיפה ב׳** נכוון להעלות את עולם הבריאה לאצילות.

בכריעה ג׳ אנו מכוונים להשפיע ב׳ מיני שפע: א) להעלות את עולם היצירה. ב) לתת כח לעולם היצירה להעלות את עולם העשיה. **ובזקיפה ג׳** נכוון להעלות את עולם היצירה לעולם הבריאה.

בכריעה ד׳ אנו מכוונים לתת כח א׳ בלבד לעולם העשיה שיוכל לעלות, ולא נכוון את המשכת כח הב׳ כי אין לעולם העשיה מה להעלות תחתיו. **ובזקיפה ד׳** נכוון להעלות את עולם העשיה לעולם היצירה.

והנה למדנו לעיל (עיין בספרנו נקודות הכסף ח״ב הקדמות העמידה) בכוונת ד׳ כריעות וד׳ זקיפות דעמידה, שכל כריעה וזקיפה מד׳ אלו כלולה מב׳ כריעות וב׳ זקיפות.

וטעם היות כל כריעה וזקיפה מהד׳ כלולה מב׳ כריעות וב׳ זקיפות הוא, שכל כריעה וזקיפה נמשך איזה חלק מהמוחין, למשל בכריעות וזקיפות הא׳ נמשך ע״י מוח חכמה דכתר דאותו פרט של אותו היום בו עוסקים, וא״כ ע״י הכריעה הא׳ שהיא כריעת הגוף הרומז לו״ק, נמשכים המוחין דו״ק דאימא, וע״י הכריעה הב׳ שהיא כריעת הראש הרומז לג״ר נמשכים המוחין דג״ר דאימא, וע״י זקיפה א׳ שהיא זקיפת הגוף הרומז לו״ק אנו מכוונים להמשיך את המוחין דו״ק דאבא, וע״י הזקיפה הב׳ שהיא זקיפת הראש הרומז לג״ר אנו מכוונים להמשיך את המוחין דג״ר דאבא, וידוע שבכריעות שנמשכים המוחין דאמא אנו מכוונים לשם אהי״ה, ובזקיפות שנמשכים המוחין דאבא מכוונים לשם הוי״ה.

ועתה שעסקינן בהמשכת המוחין דחכמה דכתר מכוונים בב׳ הכריעות לשם אהי״ה דיודין, ובב׳ הזקיפות מכוונים לשם ע״ב, ובשאר הכריעות וזקיפות מכוונים לשמות האחרים לפי המוחין מאהי״ה והוי״ה כמו שביארנו שם בארוכה.

ועתה יש להבין מה ענין סדר כוונות עלית העולמות דמנחת ערש״ק, לכוונות כריעות וזקיפות דעמידה?

ועוד קשה הלא בתפילת העמידה ישנם ד׳ כריעות וזקיפות, וכל כריעה וזקיפה כלולה מב׳, ולפי מה שלמדנו עתה נעשים כוונות אלו וסדר העליה ע״י כריעה וזקיפה א׳ בכל א׳ מהד׳ כריעות וזקיפות, א״כ מה יהיה הענין בכריעה וזקיפה הב׳ שבכל א׳ מד׳ כריעות וזקיפות?

אמנם מלמדנו רבינו הרש"ש זיע"א בסידורו, שסדר כוונה זו של המשכת השפע ועליית העולמות בכריעות וזקיפות דמנחת ערש"ק הוא ע"ד כוונות הכריעות והזקיפות של תפילת העמידה הרגילים.

וכמו שכוונת הכריעות נחלקת לב', כריעה א' כנגד הו"ק דמוחין, וכריעה ב' כנגד ג"ר דמוחין, כן המשכת השפע לעולמות יתחלק לב', בכריעה א' ימשך השפע לו"ק של אותו עולם לתת לו כח לעלות, ובכריעה ב' ימשך לג"ר דאותו עולם לתת לו כח לעלות.

ועד"ז יהיה בזקיפות, שכמו שבזקיפה א' נכוון להמשיך את הו"ק, ובזקיפה ב' את הג"ר, כן נכוון כאן בזקיפה א' לעלות את הו"ק דאותו עולם, ובזקיפה ב' נכוון לעלות את הג"ר דאותו עולם.

אמנם עלינו לדעת שיש בזה מעט שינויים והם:

והנה בכריעות וזקיפות הא' דעולם האצילות, משמע משעה"כ שהמשכת השפע יהיה רק להשפיע כח לעולם האצילות כדי להעלות ולכלול את עולם הבריאה, אמנם לא ימשך שפע וכח לעולם האצילות עצמו לעלות.

וביאור הענין נראה לפי מ"ש בסידור הרש"ש זיע"א (סידור הנדפס ח"ג דף א') וזלה"ק:

דע כי בימות החול יורדים העולמות למטה ממדרגתם בבי"ע עד שיעור שיבא מ"ן במקום נוק' דמני'. וכל זה לצורך הבירורים. וע"י תפילתינו בימי החול עולים קצת מדריגות כמו שמבואר מצלינו בסדר של חול. והן עתה קודם מנחה דע"ש כבר עלו העולמות מעליהן עד שיעור עליית ימי החול ע"י תפילתינו. ועכשיו ע"י הכוונה שיכוין קודם ה' שפתי תפתח כמו שיתבאר עולים העולמות לגמרי במקומם הראשון עד שיעלה מ"ן דמני' בטיבורא דא"ק. וע"י הכריעות והזקיפות והכוונה שיכוין בהם במנחת עש"ק עולים למעלה ממדריגתם לקבל תוספת שבת:

א"כ משמע מהסידור הק', שעולם האצילות מקומו האמיתי הוא מתנה"י דא"ק ולמטה, ובימות החול יורד מעט למטה ממקומו האמיתי אולם נשארת הלבשתו על א"ק, משא"כ עולמות בי"ע דאצילות שיורדים לגמרי ממקומם שבאצילות למקום בי"ע, ולכן בכריעות וזקיפות דמנחת ערש"ק שבהם אנו מכוונים להעלות את עולמות בי"ע דאצילות מעולם לעולם, נכוון לב' מיני שפע, א) לתת להם כח לעלות. ב) שיהיה לכל עולם שעולה כח להעלות את העולם שתחתיו, משא"כ בעולם האצילות שלא ירד למטה מא"ק, אלא מלביש עדיין על הא"ק רק שירד מעט מהלבשתו, יעלה עתה להלבישו כמו בתחילה, ולכן א"צ לתת לו שפע מיוחד לעלות, אלא די לתת לו כח לעלות ולכלול את עולם הבריאה.

והסדר בכריעות וזקיפות ב' וג' ימשך כנז' בשעה"כ, והוא בכריעות לתת כח לעולמות בריאה ויצירה לעלות, וכן להעלות את העולמות שתחתיהם.

ובסדר כריעות וזקיפות ד' נכוון בעולם העשיה, שיקבל שפע רק לעלות הוא בעצמו בלי השפע להעלות עולמות שתחתיו, כי אין עולמות מתחתיו שיש להעלותם.

עוד ב' כוונות בסדר עלית עולמות בכריעות והזקיפות:

כתב הרב בשעה"כ (דף ס"ב ע"ג) עוד כוונות בסיום כל זקיפה ב' מהד' כריעות וזקיפות וזלה"ק:

הנה נודע כי ההויה דע"ב היא החיות של עולם האצילות בסוד כולם בחכמה עשית. והויה דס"ג היא החיות של עולם הבריאה כי מימא מקננא בכורסיא לפי שהיא נק' קו ירוק המקיף כל העולם, וביאורו הוא כמו שמימא נכנסים הנה"י שלה תוך ז"א בסוד המוחין בבחי' אור פנימי בתוך ז"א, כך היא נעשית ג"כ בחינת מקיף כי יונא קו א' ממנה ומקיף לכל עולם האצילות ונעשית מסך מבדיל בין אצילות לבריאה, וכעל"ז נעשית הת"ת בינירה ולכן הויה דמ"ה חיות של בינירה וכן מלכות מקננת בחופן, ולכן ההויה דב"ן היא חיות של העשיה, ולכן כל' זקיפות שבתפלת המנחה של ע"ש יכוין של הל' הויות הנז' כמבואר מצלינו ע"ש, ובזקיפה הא' שהוא בהויה דע"ב שבחכמה תכוין להמיר ממש של כל עולם האצילות כדי שיכינו עם מקום לקבל עם את עולם הבריאה כמאמר יעלה עם חמ"כ למעלה בהאצילות כנודע, ועל"ז תכוין בשאר הזקיפות כ"א בפי מקומו.

ומלמתי בקונטרס מדס מ׳ כי בזקיפה המ׳ שהיא הויה דע״ב יכוין להציל המרה מן מצילות מל הבריאה. ובזקיפה כ׳ שהיא של ס״ג ימשיך מן בריאה ליצירה. ובזקיפה ג׳ שהיא של מ״ה ימשיך המרה מן יצירה מל עשיה. ובזקיפה ד׳ שהיא של כ״ן לא מלמתי יותר.

א״כ נלמד מכאן ב׳ מיני כוונות הנוגעים לסדר עלית העולמות ואלו הם:

בסיום הכריעות וזקיפות הראשונים (קודם אלקינו ואלקי אבותינו בברכה א׳):

כוונה א׳: להאיר משם ע״ב שבאבא דאצילות לעולם האצילות, כדי שיהיה לו כח להכין מקום לעולם הבריאה שיעלה אליו אח״כ.

כוונה ב׳: להאיר משם ע״ב דאצילות לעולם הבריאה.

בסיום הכריעות וזקיפות השניים (מגן אברהם):

כוונה א׳: להאיר משם ס״ג שבאימא דבריאה לעולם הבריאה, כדי שיהיה לו כח להכין מקום לעולם היצירה שיעלה אליו אח״כ.

כוונה ב׳: להאיר משם ס״ג דבריאה לעולם היצירה.

בסיום הכריעות וזקיפות השלישים (מודים):

כוונה א׳: להאיר משם מ״ה שבז״א דיצירה לעולם היצירה, כדי שיהיה לו כח להכין מקום לעולם העשיה שיעלה אליו אח״כ.

כוונה ב׳: להאיר משם מ״ה דיצירה לעולם העשיה.

בסיום הכריעות וזקיפות הרביעיים (הטוב שמך):

כוונה אחת: להאיר משם ב״ן שבנוק׳ דעשיה לעולם העשיה, כדי שיוכל לעלות.

ועתה נראה סדר זה הלכה למעשה בסידור הק׳:

סדר הכוונה בכריעות וזקיפות א׳:

ברוך:

להמשיך לזו״ן דאצילות ספע מהמאציל ע״י יוד׳ הי׳ דקס״ח כדי לכלול לזו״ן דבריאה.

אתה:

להמשיך לכחב״ד דאצי׳ ספע מהמאציל ע״י אלף הי׳ דקס״ח כדי לכלול לכחב״ד דבריאה.

ה׳

זקיפה א׳:

לזקוף ולעלות זו״ן דאצילות ע״י ויו הי׳ דע״ב הנז׳.

ה׳

זקיפה ב׳:

לזקוף ולעלות כחב״ד דאצילות עם כל האצילות להלבים את נה״י דא״ק ע״י יוד׳ הי׳ דע״ב הנז׳.

גם יכוין להמשיך ספע והארה מסס ע״ב שהוא אבא דאצילות יוד׳ הי׳ ויו הי׳ לעולם האצילות כדי שיכין מקום לבריאה כשיעלה ולהאיר ע״י סס ע״ב מאצילות לבריאה.

סדר הכוונה בכריעות וזקיפות ב׳:

ברוך:

להמשיך לזו״ן דכריאה ג׳ מיני שפע ע״י **יוד׳ הי׳** דקס״ג

כדי להעלותם ולכלול זו״ן דיצירה.

אתה:

להמשיך לכחב״ד דכריאה ג׳ מיני שפע ע״י **אלף הי׳** דקס״ג

הנ׳ כדי להעלותם הס, ולכלול כחב״ד דיצירה.

ה׳

זקיפה א׳:

יכוין לזקוף ולהעלות זו״ן דכריאה ע״י **ואו הי׳** דס״ג הנ׳.

ה׳

זקיפה ב׳:

לזקוף ולהעלות כחב״ד דכריאה עם כל הכריאה לאצילות ע״י **יוד׳ הי׳**

דס״ג הנ׳.

גם יכוין להמשיך שפע והארה משס ס״ג **יוד׳ הי׳ ואו הי׳** שהיא אימא

דאצילות והיא חיות של הכריאה לעולם הכריאה כדי שיכין מקום

ליצירה כשיעלה לכריאה.

גם יכוין להאיר ע״י שס ס״ג מכריאה ליצירה.

סדר הכוונה בכריעות וזקיפות ג׳:

ברוך:

להמשיך לזו״ן דיצירה ב׳ מיני שפע ע״י **יוד׳ הא׳** דקמ״ג
כדי להעלותם הס, ולכלול זו״ן דעשיה.

אתה:

להמשיך לכחב״ד דיצירה ב׳ מיני שפע ע״י **אלף הא׳** דקמ״ג
כדי להעלותם הס, ולכלול כחב״ד דעשיה.

ה׳
זקיפה א׳:

לזקוף ולהעלות זו״ן דיצירה ע״י **ואו הא׳** דמ״ה

ה׳
זקיפה ב׳:

להמשיך שפע והארה משס מ״ה **יוד׳ הא׳ ואו הא׳** והוא ז״א דאצילות והוא החיות של היצירה כדי שיכין מקום לעולם העשיה לעלות ליצירה.

גם יכוין להאיר ע״י שם מ״ה מיצירה לעשיה.

לזקוף ולעלות כחב״ד דיצירה לבריאה ע״י **יוד׳ הא׳**

סדר הכוונה בכריעות וזקיפות ד׳:

ברוך:

להמשיך לזו״ן דעשיה שפע מ׳ ע״י יוד הה דקנ״מ
כדי שיוכלו לעלות ליצירה.

אתה:

להמשיך לכחב״ד דעשיה שפע ע״י אלף הה דקנ״מ
כדי שיוכלו לעלות ליצירה.

ה׳
זקיפה א׳:

לזקוף ולהעלות זו״ן דעשיה ע״י וו הה דצ״ן ליצירה

ה׳
זקיפה ב׳:

לזקוף ולעלות כחב״ד דעשיה עם כל העשיה ליצירה ע״י
יוד הה דצ״ן זו.

גם יכוין להמשיך שפע והארה משס ד״ן יוד הה וו הה שהיא מלכות דעשיה והוא החיות של כל העשיה, לעולם העשיה.

סדר כוונה הג׳ דעלית העולמות בתיבת ההוי״ה דחתימת ברכת ״שים שלום״ דמנחת ערש״ק:

ועתה נבוא ללמוד את החלק הג׳ של כוונת עליית העולמות דמנחת ערש״ק, והוא בתיבת ההוי״ה דחתימת ברכת שים שלום,

כתב הרב בשעה״כ (דף ס״ב ע״ב) וזלה״ק:

ובאומרך המברך את עמו ישראל בשלום אמן תכוין לחבר יחד כולם בחבור א׳.

ובהמשך הדרוש (דף ס״ב ע״ג) כתב וזלה״ק:

ואח״כ בברכת ברוך אתה ה׳ המברך את עמו ישראל בשלום אמן אז בהויה הזה הוא שתכוין בד׳ אותיותיה בבחי׳ הנשמות כנז׳ וזכור זה:

ובהמשך כתב שם עוד וזלה״ק:

ובברכת שים שלום בד׳ אותיות של שם יכוין לקשר העולמות ממטה למעלה, והכונה להעלות נפשו ורוחו ונשמתו למעלה.

ורבינו הרש״ש זיע״א סידר את הכוונה באופן כזה:

כברכת המברך בד׳ אותיות הוי״ה הנ״ל יכוין כי הם בחי׳ אבי״ע עם ד׳ אמות דעסמ״ב ונרנח״י וחלקי האלהות שבהם שעלו קודם העמידה, עתה יכוין לכלול אותם זה בזה.

ה עשיה עם שם ג״ן יוד הה וו הה ונרנח״י שבה ונפשו עם חלקי האלהות שבהם בכל חלקי היצירה.

ו ויצירה עם שם מ״ה יוד הא ואו הא ונרנח״י שבה ורוחו עם חלקי האלהות שבהם בהיותה כלולה מכל חלקי העשיה בכל חלקי הבריאה.

ה ובריאה עם שם ס״ג יוד הי ואו הי ונרנח״י שבה ונשמתו עם חלקי האלהות שבהם בהיותה כלולה מכל חלקי עשיה ויצירה בכל חלקי עשיה לאצילות.

י אצי׳ ואבי״ע לאצי׳ עם שם ע״ב יוד הי ויו הי ונרנח״י שבהם ואיה שבו עם חלקי האלהות שבהם בהיותם כלולים מבי״ע בכל אבי״ע ונרנח״י לא״ק.

וע״י העליה והכללות הנז׳ יכוין להמשיך תוספת נרנח״י מהאצילות לא״ק ואבי״ע לא״ק, ולאצילות, ולבי״ע.

אח״כ יכוין להוריד עליו כח תוספת נרנח״י הנז׳ ע״י עסמ״ב.

אח״כ יכוין להעלות כל הנרנח״י הנז׳ למ״ן למל׳ לאבי״ע לאצי׳ ולזוקפס ולהעלותם ע״י עסמ״ב.

יוד הי ויו הי	יוד הי ויו הי
יוד הי ואו הי	יוד הי ואו הי
יוד הא ואו הא	יוד הא ואו הא
יוד הה וו הה	יוד הה וו הה

בענין הכתר הבא בחזרת הש״ץ דמנחת ערש״ק:

ונבוא עתה ללמוד את כוונת המוחין הבאים בתפילת מנחה דערש״ק, והם מלבד המוחין הרגילים הבאים בכל יום בתפילת מנחה, ולהבהרת הדברים נכתוב מבוא קצר.

סדר תיקון הבירורים בכל יום:

כתב רבינו הרש״ש זיע״א (סידור היר״א ח״ב דף 92, וסידור הנדפס ח״ג דף א׳) וזלה״ק:

וענין כללות כונת מנחה היא כפלג תפלת שחרית דחול ממש, אלא שכחזרה יכוין להמשיך גם כתריס לנה״י דיקסו״ת.

והנה מוחין דעיבור ויניקה וו״ק דגדלות לא נתלקו מתפילת שחרית, והן עתה בעמידה נתלס הגדלות. וכבר כתבנו בסידור של מוצ״ש כי ענין עיבור ויניקה וגדלות דז״א בימי החול הכל מנה״י דיקסו״ת הכלול מה׳ פרלופים ועשר הויו״ת משר בכללות נק׳ ל׳ דלתס, וכנגדו יש פר׳ חג״ת הכולל ה״פ ועשר הויו״ת הנק׳ ל׳ דלתס, וכנגדו יש פר׳ תב״ד הכולל יו״ד הויו״ת הנק׳ מ׳ דלתס וכולס בכללותס נק׳ בינה דז״א, וכמ״ש כ״ז בשער פרקי הלתס ובס׳ המוחין, ובכמה מקומות. וכבר מבואר בס׳ עולת תמיד דבמנחת ערש״ק נכנס ל׳ דלתס שהכונה הוא תשלוס גדלות לחול שהוא כללות נה״י דיקסו״ת.

וביאור הדברים הוא, שהנה למדנו לעיל בע״ח ושעה״כ ועוד, שענין התפילה הוא לברר את בירורי זו״ן ולהמשיך להם מוחין דגדלות ולזווגם.

והנה בנה״ש בהקדמת ברכת המעביר שינה (דף כ״ד ע״ב) ד״ה וצריך לידע חשבון וכו׳ כתב, שתיקון בירורי הזו״ן נעשה לפי סדר היום, שבוע, חודש, שנה, וכו׳ בחשבון מדויק מתחילת בריאת העולם ועד היום עיי״ש, ובכל יום אנו מבררים בירורים חדשים שלא נבררו מזמן השבירה ועד היום, והארכנו בזה בח״א של ספרנו נקודות הכסף בהקדמות שקודם תפילת שחרית עי״ש בארוכה.

ובסה״ק אור הלבנה לתלמידי השד״ה (דף צ׳) מבאר את חשבון תיקון הבירורים בביאור וסיכום נפלא לפי הנה״ש הנז׳, ותמצית דב״ק היא:

שכשנקח למשל את יום ה׳ ח״י בטבת ה׳ תשס״ח, יהיה תיקון הבירורים דאותו היום באופן כזה:

ה׳ אלפים – הנה שיתא אלפי שנין הוי עלמא שהם כנגד חג״ת נה״י, וה׳ אלפים שנה כבר עברו מבריאת העולם, ועתה אנו כבר באלף השישי נמצא שבאלף הזה אנו מתקנים את **ספירת היסוד**.

ת״ש – והנה מאלף הששי כבר עברו שבע מאות שנה ונכנסנו למאה השמינית, וכשנמנה את סדר מאות השנים לפי י״ס יצא שעתה אנו מתקנים את המאה השמינית שהיא כנגד **ספירת ההוד** שהיא הספירה השמינית מהכתר.

ס – וגם בסדר עשרות השנים כשנחשב אותם לפי י״ס, יצא שמשנת תש״א ועד תש״י תיקנו את החכמה וכן הלאה בשאר סדר עשרות השנים, וא״כ עתה משנת תש״ס ועד תש״ע אנו מתקנים את **ספירת הנצח**.

ח- וכן באלו עשר השנים שמשנת תש״ס ועד תש״ע גם הם נפרטים לי״ס, ויוצא שבשנת תשס״ח אנו מתקנים את **ספירת ההוד**.

א״כ יוצא עד עתה שבה׳ אלפים תשס״ח אנו מתקנים את בירורי הוד דנצח דהוד דיסוד.

וסדר תיקון החודשים והימים יעשה באופן כזה:

חודש טבת – במשך שנה אחת יש י״ב חודשים, ששה בחורף שהם בבחינת חג״ת נה״י דמ״ה ומ״ה דב״ן, וששה בקיץ שהם כנגד חג״ת נה״י דב״ן דמ״ה ודב״ן דב״ן, וא״כ יוצא שבחודש טבת שהוא החודש הרביעי מחודשי החורף אנו מתקנים את ספירת הנצח דמ״ה ומ״ה דב״ן.

י״ח בטבת- בכל חודש יש ד׳ שבועות:

בר״ח נתקן הא״א דאותו החודש. **בשבוע הא׳** של החודש נתקנת ספירת החכמה – **אבא**. **בשבוע הב׳** של החודש נתקנת ספירת הבינה – **אמא**. **ובשבוע הג׳** של החודש נתקן ספירת **הת״ת – ז״א**. **ובשבוע הד׳** של החודש נתקנת ספירת **המלכות – נוק׳**.

וא״כ יוצא שביום ח״י בטבת אנו אוחזים בשבוע הב׳ של החודש, (דסדר השבועות מתחיל לפי תחילת החודש, והיינו אם ר״ח טבת היה ביום ג׳ אזי מיום שלאחריו שהוא יום ד׳ מתחיל השבוע של חכמה ומסתיים ביום ג׳ שלאחריו, ומיום ד׳ שלאחריו, מתחיל השבוע של בינה וכן הלאה בשאר השבועות) ובו אנו מתקנים את **אמא של החודש**.

יום ה׳ במשך ימי השבוע יש ז׳ ימים שהם כנגד חג״ת נהי״ם עד״ז, יום א׳ חסד יום ב׳ גבורה וכו׳ נמצא שביום ה׳ אנו מתקנים את **ספירת ההוד**

ולאור כל האמור יצא: שביום ה׳ י״ח לחודש טבת ה׳ תשס״ח אנו מתקנים באותו היום את בירורי הוד, דאימא, דנצח דמ״ה דמ״ה ומ״ה דב״ן, דהוד, דנצח, דהוד דיסוד.

סדר תיקון הבירורים בחול ובשבת ובר״ח:

והנה בכל יום אנו מבררים את בירורי זו״ן דאותו היום, שיש להם בפרטותם ה׳ פרצופים: כתר, חכמה, בינה, חג״ת, ונה״י.

והנה פר׳ **החג״ת והנה״י** דזו״ן מתוקנים משמת ימי בראשית, וכל עבודתינו היא לברר את בירורי ג׳ פרצופי **בינה חכמה וכתר** דזו״ן, ולהמשיך להם מוחין מפרצופים העליונים, באופן כזה:

והוא שבירורי פר׳ **בינה** דזו״ן מתבררים ומקבלים מוחין **מישסו״ת**. ובירורי פר׳ **חכמה** דזו״ן מתבררים ומקבלים מוחין **מאו״א עילאין**. ובירורי פר׳ **כתר** דזו״ן מתבררים ומקבלים מוחין **מא״א**.

ונראה לזה טבלה:

א״א

או״א

ישסו״ת

זו״ן

כתר	**מתבררים ונמשך להם מוחין מא״א**
חכמה	**מתבררים ונמשך להם מוחין מאו״א**
בינה	**מתבררים ונמשך להם מוחין מישסו״ת**
ז״א	**מתוקנים**
נוק׳	

והנה ג׳ פר׳ בינה חכמה וכתר דזו״ן הנ״ל נחלק כ״א מהם לה׳ פרצופים פרטיים.

והנה איננו יכולים בכל יום לברר בבת אחת את כל בירורי ג׳ הפר׳ דבינה וחכמה וכתר דזו״ן אלא הבירור מוגבל לפי הזמן ומעלתו כמו שנבאר בע״ה.

והנה בימות החול אנו מבררים מצד הזמן רק את בירורי פר׳ **הנה״י דבינה דזו״ן** דאותו היום בו אנו עוסקים, ולהמשיך לו מוחין **מנה״י דישסו״ת.**

ובליל שבת נתקן את בירורי פר׳ **החג״ת דבינה דזו״ן** ולהמשיך להם מוחין **מחג״ת דישסו״ת.**

וביום ש״ק בקרבנות ונשמת, נתקן את בירורי פר׳ **החב״ד דבינה דזו״ן** ולהמשיך להם מוחין **מחב״ד דישסו״ת.**

ואח״כ ע״י תפילות **שחרית ומוסף דש״ק** נתקן את בירורי פר׳ **החכמה דזו״ן** ולהמשיך להם מוחין **מאו״א עילאין.**

וע״י תפילת **מנחה דש״ק** נתקן את בירורי פר׳ **הכתר דזו״ן** ולהמשיך להם מוחין **מא״א.**

והנה סדר זה יהיה בכל שבוע מד׳ שבועות החודש, שבששת ימי השבוע יתוקנו בכל יום הנה״י דבינה דזו״ן דאותו היום, ובליל ש״ק ויומו יתוקנו החג״ת וחב״ד דבינה, והחכמה, והכתר, דזו״ן דכל ימות אותו השבוע.

והיינו שכמו שכתבנו לעיל אין הסדר מתחיל לפי תחילת שבוע אלא לפי ר״ח, והיינו אם ר״ח חל למשל ביום ג׳ אזי מיום ד׳ שלמחרת ר״ח, ועד יום ד׳ של השבוע הבא, הוא השבוע הראשון של החודש שבו נתקן אבא של החודש, ובכל יום בו יתוקנו הנה״י דבינה של אותו היום, ובשבת שבאמצע יתוקנו החג״ת וחב״ד דבינה וחכמה וכתר דכל ימות שבוע הנקרא אבא, וכן יהיה בג׳ השבועות האחרים שהם אמא וז״א ונוק׳ דאותו החודש.

אמנם בר״ח נתקן הכתר דכללות החודש, וכתר זה יש לו ג״כ בפרטותו זו״ן. והנה הנה״י וחג״ת שלהם מתוקנים משמת ימי בראשית, ובלו״ח דשחרית ר״ח, נתקן הנה״י דבינה שלהם, ובכתר דמוסף הכתר דנה״י דבינה שלהם, ובליל ויום ש״ק שחל להיות בו ר״ח, נתקן החג״ת וחב״ד דבינה, וחכמה, וכתר, דזו״ן דפרטות הכתר של כמה וכמה חודשים, שמחמת הזמן לא יכלנו לתקנם, ובשבת ר״ח יתוקנו.

ולהבנת הדברים נעשה לזה טבלה:

ה' פרצופי עולם האצילות

א"א

או"א

ישסו"ת

זו"ן

זמן התיקון	הפרצוף הנתקן	זמן התיקון	הפרצוף הנתקן			
ראש חודש	**א"א**		**שבוע א' אבא**	**שבוע ב' אימא**	**שבוע ג' ז"א**	**שבוע ד' נוק'**
שבת ר"ח במנחה	**כתר**	שבת במנחה	**כתר**	**כתר**	**כתר**	**כתר**
שבת ר"ח שחרית לו"ח ומוסף לו"ח	**חכמה**	שבת שחרית לו"ח ומוסף לו"ח	**חכמה**	**חכמה**	**חכמה**	**חכמה**
בינה			**בינה**	**בינה**	**בינה**	**בינה**
יום ש"ק ר"ח	חב"ד	יום ש"ק	חב"ד	חב"ד	חב"ד	חב"ד
ליל ש"ק ר"ח	חג"ת	ליל ש"ק	חג"ת	חג"ת	חג"ת	חג"ת
ר"ח בימי החול	נה"י	ימי החול	נה"י	נה"י	נה"י	נה"י
מתוקנים מאליהם	**ז"א**	מתוקנים מאליהם	**ז"א**	**ז"א**	**ז"א**	**ז"א**
	נוק'		**נוק'**	**נוק'**	**נוק'**	**נוק'**

סדר תיקון הבירורים במנחת ערש"ק ושילובם בתיקון פר' זו"ן דכל יום, וההבדל שביניהם לתיקון הכתר בר"ח:

ועתה נבוא לבאר שגם פר' **נה"י דבינה דזו"ן** הנתקנים בימות החול, נחלקים בפרטותם לה' פרצופים פרטיים ואופן תיקונם יהיה בסדר כזה:

הנה ב' פרצופי **נה"י וחג"ת** דפרטות פר' נה"י דבינה דזו"ן, מתוקנים כבר מששת ימי בראשית, וכל עבודתינו בימות החול היא לברר ולתקן את ב' פרצופי **חו"ב דנה"י דבינה דזו"ן** דאותו היום, ולהמשיך להם מוחין מחו"ב דנה"י דישסו"ת.

ורבינו הרש"ש זיע"א בהקדמת סידור השבת (סידור הנדפס ח"ג דף א') מלמדנו, **שבחזרת תפילת המנחה דערב ש"ק** אנו מבררים ומתקנים את פר' **הכתר** דנה"י דבינה דזו"ן דאותו השבוע, וממשיכים את המוחין דכתר דנה"י דישסו"ת.

והנה עלינו לדעת שהכתר דנה"י דבינה דזו"ן הנתקן בר"ח אינו אותו הכתר דנה"י דבינה דזו"ן הנתקן בחזרת תפילת המנחה דערש"ק, שהכתר דנה"י דבינה הנתקן בר"ח הינו דפרטות פר' הכתר הכללי הנתקן בר"ח, ובשבת ר"ח שיש לו בפרטותו זו"ן כנ"ל, ובתפילת המוסף דר"ח דחול נמשך כתר דנה"י דישסו"ת שלו.

ואילו הכתר דנה"י דבינה הנתקן בחזרת מנחת ערש"ק הוא כחלק מתיקון והשלמת הנה"י דבינה דזו"ן הנתקנים במשך ימות השבוע, כל שבוע הבחי' שלו בתיקון ד' שבועות החודש.

ובכדי שיובהרו ויומחשו הדברים נעשה לזה טבלה ונדגיש את ב' מיני הכתרים תיקונם וזמנם:

סדר טבלת פרטות ה' פר' נה"י דבינה דזו"ן
המקבלים מה"פ נה"י דישסו"ת בחול ובר"ח

ראש חודש		ד' שבועות החודש				
פר' בינה דזו"ן						
תיקון החודש - א"א		**תיקון החודש-**	**אבא**	**אמא**	**ז"א**	**נוק'**
ר"ח בחול	**נה"י**	**ימות החול**	**נה"י**	**נה"י**	**נה"י**	**נה"י**
מוסף דר"ח	כתר	חזרת מנחת ערש"ק	כתר	כתר	כתר	כתר
שחרית מנחה מעריב לו"ח	חכמה בינה	שחרית מנחה מעריב לו"ח	חכמה בינה	חכמה בינה	חכמה בינה	חכמה בינה
מתוקנים מאליהם	חג"ת נה"י	מתוקנים מאליהם	חג"ת נה"י	חג"ת נה"י	חג"ת נה"י	חג"ת נה"י

ולהבנת והמחשת הדברים ביתר שאת נעשה טבלה כללית ומסכמת לכל פרצופי זו"ן וזמני תיקונם:

ה' פרצופי עולם האצילות

א"א

או"א

ישסו"ת

זו"ן

זמן התיקון	הפרצוף הנתקן	זמן התיקון	הפרצוף הנתקן			
ראש חודש	**א"א**		**שבוע א' אבא**	**שבוע ב' אימא**	**שבוע ג' ז"א**	**שבוע ד' נוק'**
שבת ר"ח במנחה	**כתר**	שבת במנחה	**כתר**	**כתר**	**כתר**	**כתר**
שבת ר"ח שחרית לו"ח ומוסף לו"ח	**חכמה**	שבת שחרית לו"ח ומוסף לו"ח	**חכמה**	**חכמה**	**חכמה**	**חכמה**
בינה			**בינה**	**בינה**	**בינה**	**בינה**
יום ש"ק ר"ח	חב"ד	יום ש"ק	חב"ד	חב"ד	חב"ד	חב"ד
ליל ש"ק ר"ח	חג"ת	ליל ש"ק	חג"ת	חג"ת	חג"ת	חג"ת
ר"ח בימי החול	**נה"י**	**ימי החול**	**נה"י**	**נה"י**	**נה"י**	**נה"י**
מוסף דר"ח	כתר	חזרת מנחת ערש"ק	כתר	כתר	כתר	כתר
שחרית מנחה מעריב לו"ח	חכמה בינה	שחרית מנחה מעריב לו"ח	חכמה בינה	חכמה בינה	חכמה בינה	חכמה בינה
מתוקנים מאליהם	חג"ת נה"י	מתוקנים מאליהם	חג"ת נה"י	חג"ת נה"י	חג"ת נה"י	חג"ת נה"י
מתוקנים מאליהם	**ז"א**	מתוקנים מאליהם	**ז"א**	**ז"א**	**ז"א**	**ז"א**
	נוק'		**נוק'**	**נוק'**	**נוק'**	**נוק'**

מקור הכוונה להמשיך את הכתר דנה״י בחזרת מנחת ערש״ק:

ועתה נבוא ללמוד את מקור כוונת המשכת הכתר דנה״י בחזרת מנחת ערש״ק כמבואר בסידור הק׳.

כתב בסה״ק ״עולת תמיד״ למהרח״ו זיע״א בשער השבת (דף נ״א ע״ב דפוס ירושלים תרל״ב) וזלה״ק:

ודע כי בליל שבת נכנסו כבר מבעוד יום במנחת ערב שבת מוחין פנימיים, ובקבלת שבת נכנסין מקיפים דל׳ דצלם דאימא וגם אח״כ דאבא בחיצוניות העולמות, ובערבית הפנימיים שהם הנשמות, ובשחרית שבת נכנסין גם מקיפי מ׳ דצלם דאימא ואח״כ דאבא.

והיינו מזה שכתב שבמנחת ערש״ק באים המוחין הפנימיים. ותיכף כתב שהמוחין המקיפים דחג״ת הנקראים ל׳ דישסו״ת באים בליל שבת, והמוחין המקיפים דחב״ד הנקרא מ׳ דישסו״ת באים בתפילת שחרית דיום ש״ק, א״כ נדייק מזה שכוונתו הק׳ שהמוחין הפנימיים הבאים במנחת ערש״ק הכוונה למוחין דנה״י דישסו״ת.

וקשה דהלא מוחין אלו באים בכל יום בג׳ תפילות שחרית מנחה ומעריב, וא״כ מהו הביאור בדב״ק של הרב שבמנחת ערש״ק באים המוחין הפנימיים?

ומה שנראה בע״ה לישב הוא, שבמשך השבוע בכל יום ויום בג׳ התפילות שחרית מנחה וערבית אנו ממשיכים את המוחין דחו״ב דנה״י דישסו״ת, והמה נקראים מוחין פנימיים, כי הם נקראים בכללות פר׳ ישסו״ת צ׳, בערך למוחין דליל שבת ויומו הנקראים ל׳ ומ׳ דישסו״ת, אמנם בערש״ק בחזרת תפילת מנחה אחר שנמשכו המוחין דחו״ב דנה״י דישסו״ת דבחי׳ כלים האמצעיים דיום זה שהמה בחי׳ היסוד, אזי קודם שיבואו המוחין דל׳ צריך להשלים את המוחין דצ׳ שהוא הכתר דנה״י, ואז אחר השלמת הנה״י נוכל להביא בקבלת שבת את המוחין דל׳, וזהו מ״ש בסה״ק עולת תמיד שבמנחת ערש״ק באים מוחין פנימיים, הכוונה ללמדנו שנשלמים המוחין הפנימיים ע״י הבאת הכתר דנה״י דישסו״ת, ואז ע״י קבלת שבת יבואו המוחין המקיפים דל׳, וביום ש״ק יבואו המוחין המקיפים דמ׳.

ועתה נבין מ״ש רבינו הרש״ש זיע״א בהקדמת הסידור דשבת, שבחזרת הש״ץ יכוין להמשיך את הכתרים דנה״י דישסו״ת.

עוד בחי׳ מוחין הבאים בתפילת מנחה דערש״ק:

כתב רבינו הרש״ש זיע״א (בסידור היר״א ח״ב דף 92, ובסידור הנדפס ח״ג דף א׳) וזלה״ק:

וענין כללות כונת מנחה היא כסדר תפלת שחרית דחול ממש, אלא שבחזרה יכוין להמשיך גם כתרים דנה״י דישסו״ת. והנה מוחין דעיבור ויניקה וו״ק דגדלות לא נסתלקו מתפילת שחרית, והן עתה בעמידה נשלם הגדלות. וכבר כתבנו בסידור של חול כי ענין עיבור ויניקה וגדלות דז״א בימי החול הכל מנה״י דישסו״ת הכלול מה׳ פרצופים ועשר הויו״ת אשר בכללות נק׳ ל׳ דצלם, וכנגדו יש פר׳ חג״ת הכולל ה״פ ועשר הויו״ת הנק׳ ל׳ דצלם, וכנגדו יש פר׳ חב״ד הכולל יו״ד הויו״ת הנק׳ מ׳ דצלם וכולם בכללותם נק׳ בינה דז״א, וכמ״ש כ״ז בשער פרקי הצלם ובש׳ המוחין, ובכמה מקומות. וכבר מבואר בס׳ עולת תמיד דבמנחת עש״ק נכנס ל׳ דצלם שהכונה הוא תשלום גדלות דחול שהוא כללות נה״י דישסו״ת.

מלמדנו רבינו, שמאחר והמוחין דעיבור ויניקה וו״ק דגדלות לא נסתלקו אחר תפילת שחרית דערש״ק, לכן עתה בתפילת העמידה דמנחת ערש״ק צריכים להשלים את המוחין דג״ר דגדלות.

והנה דב״ק של רבינו טעונים ביאור והבנה, דהלא המוחין הבאים בתפילת שחרית המה דכלים הפנימיים, והמוחין הבאים בתפילת מנחה המה דכלים האמצעיים, וא״כ מהם המוחין דעיבור ויניקה והמוחין דו״ק דגדלות שלא נסתלקו אחר תפילת שחרית, ונשלמים בתפילת מנחה?

ורבינו היר״א בספרו ״קנין פירות״ (אות י״א), בענין מנחת ערש״ק עמד בזה, ומבאר את הענין וזה עיקרי דב״ק, הנה ידוע מדב״ק של הרב ומנה״ש שמחמת הגלות מסתלקים תיכף אחר תפילת שחרית המוחין דכלים פנימיים, ונשאר רק הרשימו דמוחין, ובתפילת מנחה חוזרים לבוא המוחין דו״ק דגדלות

דאימא דכלים הפנימיים, ומלבדם באים מוחין דגדלות שלמים דאו״א דכלים האמצעיים, וכן בכללות תפילת ערבית חוזרים לבוא המוחין דגדלות דו״ק דאו״א דכלים הפנימיים, ומלבדם באים מוחין דגדלות שלמים דאו״א דכלים החיצוניים.

והנה סדר זה נעשה בכל ימות השבוע, אמנם ביום שישי נשארים המוחין דעיבור ויניקה וו״ק דגדלות במקומם בזו״ן ולא מסתלקים, אמנם צריך להשלים את המוחין דג״ר דכלים פנימיים, ולזה באה תפילת מנחה דערש״ק שעל ידה יושלמו המוחין דגדלות דכלים הפנימיים להיכנס בז״א, ועתה נבין מה שכ׳ רבינו הרש״ש זיע״א שהמוחין דעיבור ויניקה וו״ק דגדלות לא נסתלקו אחר תפילת שחרית, וע״י העמידה דמנחה חוזרים גם הג״ר דכלים פנימיים ואז נשלם הז״א במוחין דכלים הפנימיים, ואפשר עתה להביא את המוחין דל׳ ומ׳.

נמצא לסיכום, שביום ערש״ק המוחין דכלים הפנימיים דתפילת שחרית לא מסתלקים אחר התפילה אלא נשארים המוחין דעיבור ויניקה וו״ק דגדלות, ואילו המוחין דג״ר דגדלות דכלים הפנימיים באים בעמידת תפילת מנחה דערש״ק, ואז נשלם הז״א, וזה מלבד המוחין דגדלות דבחי׳ כלים האמצעיים שבאים בשלמותם בתפילת המנחה, וכן המוחין דכתר דנה״י דישסו״ת ואז נשלם הז״א במוחין אלו ויוכל לקבל את המוחין דל׳ ומ׳ דישסו״ת בליל ש״ק ויומו.

בענין הנחת תפילין במנחה דערש״ק:

טעם הנחת תפילין בשחרית ומנחה דכל יום:

כתב הרב בשעה״כ דרוש ב׳ דתפילת המנחה (דף נ״ב ע״א ובו׳) וזלה״ק:

שמר מנהגים שיש בתפלת המנחה. הנה בענין הנדקה עיקר נתינתה היא בשחרית גבי ויברך דוד כנ״ל. אבל עתה בזמן המנחה הוא זמן הדינים ומינו כ״כ מוכרח נתינת הנדקה עתה כמו בשחרית אבל עכ״ז היה מורז״ל נוהג לתת נדקה גם במנחה קודם שיתחיל להתפלל והיה נותן שלש פרוטות ע״ד מ״ש בשחרית. גם היה נזהר מאד לאומרה בטלית ותפילין וככר כתבתי בתפלת שחרית כי ברשעונה היה נוהג להניח במנחה תפילין כסברת ר״ת ומח״כ עשה זוג תפילין ע״ד שימושא רבא והיה מניחם בתפלת המנחה.

א״כ מנהג האר״י היה להניח תפילין דשמושא רבא בתפילת המנחה.

וטעם הנחת תפילין בתפילת המנחה יתבאר, עפ״י מה שלמדנו בשעה״כ דרוש ה׳ דתפילין, שטעם הנחת תפילין קודם תפילת שחרית הוא, להביא את הרשימו דמוחין המקיפים דאתמול, שמתגלים ע״י הכאת קוצא דשערי דא״א המכה באחורי רישא דז״א ויוצאים בסוד תפילין ברישא דז״א. ומטרת הבאתם היא, לסייע בבירור הבירורים שמתבררים בתפילת שחרית דהיום.

ולפי״ז אפי׳ לאחר התפילה שמסתלקים המוחין עדיין שייך בחי׳ תפילין, לטעם שהרשימו דמוחין נשאר ע״ג רישא דזו״ן כל היום, אמנם בלילה שגם הרשימו מסתלק ונשארים זו״ן בלי מוחין לא שייך אז בחי׳ תפילין, ולכן לילה לאו זמן תפילין הוא.

ולפי״ז נבין, שמאחר ותפילת מנחה היא ביום, שאז הרשימו דמוחין קיים עדיין בז״א, לכן יש מקום להניח תפילין גם בתפילת המנחה, אמנם ענין הנחתם אולי נאמר שהם לסייע בתיקון הבירורים דכלים האמצעיים דתפילת המנחה.

טעם שאין מניחים תפילין בשבת:

כתב הרב בשער המצות פרשת ויחי וזלה״ק:

ונמצר עתה מיך המוחין דקטנות גורמים הסתלקות התפילין, ובזה יתבאר ג״כ טעם למה הקטן פטור מתפילין, כי הנה הקטן והאבל שניהם שוויס בבחי׳ זו כנזכר, כי האבל והקטן חוזר לזמן הקטנות והענין הוא זה, כי בתחילה בימי היניקה היה נקרא קטן, ורמז שלו היה אז במקום שהוא עתה בחי׳ הת״ת שבו בימי גדלותו לפי שאז לא היה רק בבחי׳ ו׳ קצוות חג״ת נה״י ומח״כ הגדיל, וע״כ הריס רמז ועלה למעלה עד אלי הת״ת דתבונה המזכרת. והנה בהיותו גדול כשיעור הזה נמצא כי סיום קומת דשערי דריסת דמ״ח הנמשך בחוריו מגיע בחלי התפארת דתבונה כנגד אחורי הדעת דז״א, ומכה האחרתו שם ונבקע ונכנס תוך המוחין דז״א, ומוזר ובוקע המצח ומגיע שם בחי׳ תפילין דריסת, אבל בהיותו קטן אשר רמזו למטה מאוד, והוא במקום שהוא עתה בחי׳ הת״ת שבו בגדלותו, אין ההוא קומת דשערי מתפשט עד שם, כי גבה מאוד ממנו, ובכן אין תפילין יוצאים ברמזו כי אין תפילין יוצאים אם לא בבא הכאת קומת דשערי, והרי נתבאר טעם לפטור הקטן והאבל מתפילין.

גם בזה תבין טעם לפטור התפילין בשבת, כי בשבת עולה רמז ז״ת למעלה משיעור ימי החול, והנה שם הוא מקום גבוה למעלה ממקום סיום קומת דשערי דא״א, ולכן אין בחי׳ תפילין יוצאים שם כנז׳, כי אין אור התפילין יוצא אלא ע״י הכאת ובטישת ההוא קומת דשערי בסיומו, ולכן בהיות רמז ז״ת מכוון ממש כנגד ההוא סיום קומת אז יוצא בחי׳ האחרת תפילין, אבל בהיותו למעלה ממקום זה כגון בשבת או למטה ממקום זה כגון בהיותו קטן או בזמן האבלות אין תפילין יוצאים אע״פ שיש בפניס מוחין פנימיים.

נלמד מכאן שהיות והתפילין המה רשימו דמוחין דאתמול היוצאים היום ברישא דז״א בסוד תפילין, וזה נעשה ע״י הכאת קוצא דשערי דא״א היורד מאחורי רישא דא״א ומגיע עד רישא דז״א ומכה שם,

ומוציא לחוץ את המוחין בסוד תפילין (ועיין בארוכה בספרנו נקודות הכסף ח"א בכוונות התפילין), לכן בש"ק שהז"א עולה למעלה ממקום שיעור הכאת הקוצא ברישא דז"א לכן אין בחי' תפילין.

וקשה הלא בכל עת שהמוחין נמשכים ויש עליה לז"א ולכל הפרצופים שמעליו כידוע, גם הרישא דז"א עולה וגם קוצא דשערי עולה, וא"כ תמיד יוכל הקוצא דשערי להגיע ולהכות ברישא דז"א ולהוציא בחי' תפילין גם בש"ק, וא"כ מדוע אין אז הנחת תפילין?

אמנם לפי מה שכ' בע"ח שער הכללים (פרק י"ב) יבואר הענין, ושם כתב וזלה"ק:

והנה כמו שלמטה נסוד ל' דלנס שנכנסין המוחין ברישא דז"א מז יונקין תפילין. כן כאן נסוד ל' דלנס שכבר יש שם מלכות דמבונה משא"כ נסוד ס' דלנס שלא נתלבשו מוחין עדיין אך גל' של לנס נטש שם קוני דא"א ויונקו תפילין נכח ובדקות יותר משל מעלה ומז נעשית ג"כ לשה נסוד מו"פ ומלו הס סוד התפילין של שבת שהס למעלה מהראש נסוד ל' דלנס וכשבת שבת נת פנים מדשות שהס מלו המוחין דסוד ל' דלנס שהיו למעלה מראשו נסוד התפילין ועתה בשבת נכנסו הראשונים בראשו ונעשו לו מוחין חדשים והס הראשונים נעשו פנימית עתה לכן אין אנו מניחין תפילין בשבת כי התפילין נעשו ממוחין פנימים ובתחלה היו מקיפין לז"א והיו בבחי' מו"פ ללשה. והנה נחזור לענין כי אחר בחי' ל' של הלנס שהס תפילין לז"א ומו"פ ללשה אחר כך נכנסין המוחין דז"א והוא בחי' ל' דלנס כנ"ל ומז נטש קוני דשערי דא"א ברישא דז"א ויונקין התפילין וחוזרת ההכאה לאחור ויונקה קשר של תפילין שהיא לשה ומז נעשה אור מקיף ללשה ופנימית לז"א:

והיינו שבחי' מוחין מקיפים ותפילין שייך למעשה בכל בחי' ובחי' שעולה הז"א, כי בכל בחי' יש מוחין מקיפים שיכולים להעשות תפילין, אמנם המושג של תפילין שייך רק בימות החול בהם המקיפים המה מבחי' המוחין דחו"ב דנה"י דישסו"ת, אולם כשעולה הז"א יותר כגון בש"ק ועוד זמנים, כבר לא שייך בהם בחי' תפילין לגודל מעלתם וחשיבותם שאיננו יכולים להשיגם, וכן להניח תפילין בש"ק לערך המוחין המקיפים דתפילין דחול גם אי אפשר כי הם נעשו בחי' פנימיים בערך למוחין דתפילין דשבת, ולטעם זה אין מניחים תפילין בש"ק.

וראיה לזה כתב הרב בע"ח שער הנסירה (שער כ"ט פ"ז) וזלה"ק:

ודע כי כל מלו מקיפין מין כנו כח להשיג זולת השפיע שהוא בחי' תפילין לכן אנו מניחין תפילין והבן זה.

ומהר"י צמח מגיה שם וכותב וזלה"ק:

הגהה – צמח, דהיינו שמין אנו עושין רמז לשאר כמו שאנו עושין מעשה להניח תפילין הרומז לבחי' ו'.

א"כ כל יכולתינו לרמז את המוחין בהנחת תפילין הוא רק בבחי' המוחין המקיפים דבחי' ו' דפרטות חו"ב דנה"י דישסו"ת הנעשה בחול, משא"כ בשבת שאמנם המוחין המקיפים דל' יקראו תפילין, אמנם אין בנו כח לרמוז אותם בזה שנעשה להם תפילין ממש לגודל מעלתם ולטעם זה איננו מניחים תפילין בש"ק.

ועתה נבין שאפי' שבש"ק הקוצא דשערי עולה והז"א עולה לא יועיל להוציא בחי' תפילין לטעם שאיננו יכולים לרמז ע"י התפילין מוחין שמעל מקיפי התפילין שהיא בחי' ו' דחו"ב דנה"י דישסו"ת כאמור לגודל מעלת המוחין ולכן בשבת אין בחי' תפילין. ועיין בסה"ק שערי רחמים (ח"א סימן קס"ה) שכתב מעין זה.

טעם שאין מניחים תפילין בר"ח במוסף:

ועתה נבוא ללמוד מדוע אין מניחים תפילין בר"ח בתפילת המוסף, דהנה כל הטעמים שלמדנו בענין שבת אינם שייכים לר"ח, משום שבר"ח בתפילת המוסף למדנו לעיל שהז"א עולה ומקבל מוחין מכתר דנה"י דישסו"ת, וא"כ לא שייך בזה שום טעם ממה שלמדנו לעיל בענין שבת.

וכתב הרב בשעה"כ דרוש ב' דחזרת הש"ץ (דף ל"ח ע"ד) וזלה"ק:

ומצא לפי זה שקדושת חול המועד למעלה מקדושת ר"ח כי ר"ח נתחדש רשפה בלבד לעלות למעלה ממקום מלילותה ולפיכך נקרא רשפ חדש. וכחול המועד רשפה במקום גבוה בחיק מביהם והזרועות והגוף במקום הרשפ ונה"י במקום הזרועות והגוף ולפיכך אין מניחין תפילין בפ"ה כלל

משפ"כ בר"ח שמסיימ אותם בתפלת מוסף לבד כי אז נגלה עליה שפע עתיקא ויורד דרך המדרגות והוא למעלה מהתפילין כי הנחת התפילין יורה על החתן היורש את מבין ואמו במקום מלילותו ומוחותיו, שמיהם נעשו ד' חו"ב חו"ג ועל הכלה המקבל' מתנה"י למטה במקומ' והנה בפ"ה שמיהם עולים למעלה ממקום התפילין כי רשפ שמיהם בחיק מביהם כלפיימית.

גם בר"ח אע"פ שאינם עולים למעלה ממקום מלילותם מ"מ שפע כתר עליון יורד להם דרך המדרגות בתפלת מוסף והוא גדול מהנחת התפילין והבן כ"ז כי זה תבין למה לא הותר בשבת מלאכת אוכל נפש וכיו"ט הותר וכאו"ה הותר דבר האבד וכר"ח אין בו איסור מלאכה כלל. וזה כי המלאכה מורה על הקליפה בסוד הענייה שפת ימי המעשה:

וא"כ טעם חליצת התפילין קודם תפילת מוסף דר"ח הוא, כי נשפע על הז"א שפע עליון מעתיקא שהוא למעלה מן התפילין.

וקשה דלפי טעם זה שחולצים את התפילין כי נשפע עליהם שפע עליון מעתיקא שהוא למעלה מבחי' תפילין, ולא משום שזו"ן עלו למקום עליון ששם אין תפילין כש"ק, לא נוכל להניח תפילין כלל, כי תמיד כל פעם שנעשה איזה יחוד או המשכה מא"א או למעלה ממנו נצטרך לחולצם?

אמנם יתבאר הענין לפי דב"ק של רבינו השד"ה בסה"ק שערי רחמים (ח"א סימן קע"א) שם כתב וזלה"ק:

התפילין בחי' חו"ב דנה"י דישסו"ת, כל זמן שמקבלים זו"ן מוחין מחו"ב דנה"י דישסו"ת צריך להניח תפילין, וכזמן שמקבלים מכתר דנה"י דישסו"ת מין המרת תפילין, לפיכך במוסף שמקבלים מכתר דנה"י דישסו"ת מין מניחים תפילין.

נבין מכאן שטעם חליצת התפילין הוא לא רק לטעם שנשפע על הז"א בחי' עתיקא בר"ח דמוסף, אלא שהז"א עולה למקום א"א כידוע, וא"כ כל בחי' התפילין שייכת רק בהמשכת הרשימו דמוחין המקיפים הו' דבחי' פר' חו"ב דנה"י דישסו"ת, אולם כל זמן שישנה עליה למעלה מזה כגון בר"ח שעולים זו"ן לכתר דנה"י דישסו"ת, כבר לא שייך שם בחי' תפילין, ולטעם זה חולצים את התפילין קודם תפילת מוסף דר"ח.

אמנם מבאר רבינו הרש"ש זיע"א בנה"ש (דף י"ט ע"ב) שמאחר ובתפילת מנחה כבר באים המוחין דכלים האמצעיים דחו"ב דנה"י דישסו"ת לכן שייך הנחת תפילין בתפילת מנחה דר"ח עיי"ש.

טעם שאין מניחים תפילין במנחת ערב שב״ק:

כתב בסה״ק אור צדיקים למוהר״מ פאפירוש בדיני תפילת המנחה (דף כ״ד ע״א) שאין להניח תפילין בתפילת מנחה דערב שבת.

וכן כתב בשם הרמ״ק זצ״ל בסידור קול יעקב למוהר״י קאפיל זצ״ל שאין להניח תפילין במנחת ערש״ק כי אז יש כבר התנוצצות קדושת השבת.

וכ״כ רבינו כף החיים זצ״ל בספרו (ח״א סימן כ״ה אות ק׳) וזלה״ק:

וכן מנהג בית אל יכב״ץ שבעיר קודשינו ירושלים ת״ו שלא להניח תפילין בתפילת מנחה של ערב ש״ק, וכן בכל תפילת מנחה של ערב יו״ט, רק טלית לבד.

וטעם הדבר יתבאר לפי מה שכ׳ לעיל בענין תפילת מוסף דר״ח כן יהיה בכאן, והוא שכתב רבינו הרש״ש זיע״א בהקדמת הסידור לעיל, שבחזרת תפילת מנחה דערש״ק עולים ומקבלים זו״ן מוחין דכתר דנה״י דישסו״ת דכללות אותו השבוע כאשר ביארנו בזה לעיל בארוכה, וא״כ הכלל שכתבנו בשם רבינו השד״ה לעיל שייך גם עתה, והוא שכעולים זו״ן מעל לפר׳ חו״ב דנה״י דישסו״ת אין בחי׳ תפילין, ולכן לא שייך בחי׳ תפילין במנחת ערש״ק כתפילת מוסף דר״ח.

ועיין עוד בסה״ק צדק ושלום (דף ל״ה) מ״ש בזה.

הקדמה לבאר את דב״ק של הרב שבליל שב״ק הנוק׳ עולה והז״א אינו עולה, ואגב יתבאר כיצד יתוקן מלך הז׳ בבחי׳ המוחין דנה״י דישסו״ת הבאים בחול, מאחר ותיקונו בשבת:

טרם שנתחיל בלימוד כוונות קבלת שבת בפרטות, נבוא לבאר כיצד יתוקן מלך הז׳ שתיקונו בשבת בבחי׳ בירורי נה״י דבינה שלו.

והנה ביארנו לעיל בכוונות תפילת המנחה, שבכל יום דפרטות אותו השבוע והחודש והשנה וכו׳ אנו מתקנים את זו״ן דאותו היום, שהו״ק שלהם מתוקנים מששת ימי בראשית והג״ר שלהם חסרים תיקון, והנה״י דבינה דזו״ן נתקנים בימות החול, והחג״ת וחב״ד דבינה, והחכמה, והכתר, דזו״ן דכל ז׳ ימות השבוע נתקנים בשבת.

ולפי״ז קשה זו״ן דמלך הז׳ שתיקונו בשבת מתי נתקנים הנה״י דבינה שלו?

ובשעה״כ דרוש א׳ דקבלת שבת (דף ס״ד ע״א) כתב הרב וזלה״ק:

וטרם שנבאר ענין קבלת שבת נבאר לך הקדמה אחת אשר באר נוה למטה בסוף ענין קב״ש בשדה טרם ענין תפי׳ ערבית שבבית הכנסת, ויש בזה דרושים נפרדים וע״ש היטב. וזה ענין הקדמה הנז׳ הנה ביום שבת הוא בחי׳ עלית ז״א כמ״ש בע״ה ובליל שבת אז הוא זמן עלית נוק׳ דז״א דאצילות שעולה בז״א היא וג׳ עולמות בי״ע אשר תחתיה אשר כולם נק׳ עלמא דנוק׳ כנודע. אבל ז״א דאצילות ומכ״ש שאר הפרצופים הגבוהים ממנו אין להם שום עליה כלל בליל שבת, אבל יש להם האר״ה יתירה במקומם עצמם משא״כ ביום השבת כי אז עיקר העליה היא אל ז״א אלא שאגב גרר״א דיליה מעלה את נוק׳ עמה ובכל מקום שנז׳ בחי׳ האיש אין הנקבה עולה בשם כלל וז״ס ענין זכור ביום ושמור בלילה כי לילה הוא סוד הנקבה לפי שאז זמן עליתה והיום הוא בחי׳ הזכר שאז עיקר עלייתו.

וצריך להבין מ״ש הרב שבליל ש״ק עולה הנוק׳ בלבד בלי הז״א, הלא למדנו שבליל ש״ק עולים שניהם ז״א ונוק׳ בחג״ת דישסו״ת?

ורבינו שמן ששון בפתח עינים (דף ס״ד ע״ג) ד״ה עוד, מבאר את כל הענין, ותמצית דב״ק הם, שבמשך ששת ימי השבוע כל עבודתינו היא לתקן את ששת הספירות חג״ת נה״י דאותו השבוע, כל יום וספירה שלו שיש בה זו״ן שיש להם בפרטותם א״ק ואבי״ע שלם בפרטות, וכן יש להם י״ס בפרטות, הו״ק שלהם מתוקנים והג״ר חסרים תיקון, ובימות החול נתקנים הנה״י דבינה שלהם בלבד, והשאר בשבת, ואלו ששת ימי השבוע נקראים בכללות ו״ק – ז״א.

ובש״ק יום השביעי נתקנת ספירת המלכות מלך הז׳, שיש בפרטותה א״ק ואבי״ע וזו״ן, שיש להם בפרטותם י״ס שהו״ק מתוקנים והג״ר חסרים תיקון, כמו הו״ק – ז״א.

והנה בליל ש״ק מתחיל זמן בירור ספירת המלכות כי זמן תיקונה הוא כנז׳ בש״ק, ומליל שב״ק מתחילים להתברר ולהתקן בירורי החג״ת וחב״ד דבינה דזו״ן דספירת המלכות, (ועמה יתוקנו בליל ש״ק גם החג״ת חב״ד דבינה דזו״ן דששת הספירות הנתקנות במשך ימות השבוע), וטרם תיקונם בליל ש״ק יתוקנו מאליהם מכח קדושת השבת גם הנה״י דבינה דזו״ן דספירת דמלכות הנ״ל, וזוהי כוונת קודשו של הרב שבליל שבת הוא זמן תיקון הנוק׳, והכוונה היא לספירת המלכות שנתקנת בבחי׳ זו שנבררים הנה״י דבינה שלה מאליהם, אמנם מה שכ׳ שלא נתקן הז״א הכוונה לו״ק של ששת ימי השבוע שתיקון הנה״י דבינה שלהם כבר נתקן בכל יום ואין זמן תיקונו עתה, אולם כלפי ענין הבירורים והמשכת המוחין דחג״ת בליל שבת נתקנים גם הז״א וגם הנוק׳ כנ״ל.

בענין המוחין דחג"ת דישסו"ת הבאים בכללות ליל ש"ק:

טרם שנלמד את פרטי הכוונות דליל שבת, נבוא לבאר בכללות את סדר כניסת המוחין הבאים בליל שבת וסדרם.

כתב הרב בשעה"כ דרוש א' דקבלת שבת (דף ס"ד ע"א) וזלה"ק:

ונבאר עתה ענין ליל השבת בב' הבחי'. הא' הוא ענין ההארה היתירה שיש אל ז"א באצילות במקומו ממש עם שאינו עולה שום עליה. הנה נודע כי בז"א דאצילות יש בו מוחין פנימים ומוחין מקיפין. והנה עתה כבר יש בו בחי' מוחין פנימים דל' דצלם דגדלות א' שהוא יש"ס ותבונה הנק' בחי' נה"י דאו"א כנז' בדרוש פסח ויציאת מצרים וע"ש היטב.

ומבאר הרב, שבימות החול כבר נתבררו בירורי נה"י דבינה דזו"ן דששת ימי השבוע ונכנסו המוחין דנה"י דישסו"ת, ומוחין אלו אע"פ שיש בפרטותם צ' פנימיים ול"ם מקיפים, הם יקראו בכללות פר' ישסו"ת בשם מוחין דצ' דצל"ם, בערך לכללות המוחין דחג"ת ודחב"ד דישסו"ת שיבואו בליל שבת ויומו שיקראו בשם מוחין דל"ם דצל"ם.

ובשעה"כ דרוש א' דקבלת שבת (דף ס"ד ע"א) כתב הרב וזלה"ק:

וצריכין אנו לבאר ענין אלו המוחי' המקיפים מה ענינם כדי שתדע סדר הדרגת ירידתם וכניסתם תוך ראש ז"א לאט לאט בסדר המדריגות בליל שבת. הנה נודע כי המוחין פנימים ומקיפים דז"א נקרא צלם בסוד אך בצלם יתהלך איש ואות ל' דצלם היא בחי' המוחין פנימים שבו, וב' אותיות ל"מ דצלם הם בחי' המקיפים אשר לו הנחלקים לב' הבחי' שהם ב' אותיות ל"מ דצלם כי הל' היא בחי' התלבשות אלו המוחין מקיפים תוך נה"י דאימא וז"ס אות ל' בסוד ג' לבושי נה"י וכל אחד כלול מעשר הם ל' אבל המ' היא בחי' ד' מוחין מקיפין הם עצמם בהיותם בלתי התלבשות תוך נצח הוד יסוד דאי' כלל ואז הם ד' מוחי' ולכן הם מ'. גם נתבאר אצלינו כי יש בז"א צלם מצד אימא וצלם מצד אבא ושניהם מתלבשים זה בתוך זה אבא תוך אי' ומה שנכנס בליל שבת בז"א מצד המקיפים הם ב' אותיות ל' דצלם דאי' ול' דצלם דאבא והם נכנסות לאט לאט דרך מדריגות כמ"ש בעזרת השם יתברך.

עוד כתב הרב בשעה"כ דרוש ב' דתוספת שבת (דף ס"ז ריש ע"ג) וזלה"ק:

הנה נודע כי ב' אורות דמו' מקיפין יש על ראש ז"א הא' הוא בחי' אות ל' דצלם והב' הוא בחי' אות מ' דצל"ם, ויש צלם מצד אבא, ויש צלם מצד אימא, והנה בליל שבת לוקח ז"א המקיף התחתון שהוא אות ל' דצלם בלבד.

ובשעה"כ דרוש שחרית של שבת (דף ע"ג ע"א) כתב הרב וזלה"ק:

דע כי מן התחלת תפלת שחרית מן סדר הקרבנות עד נשמת כל חי כו', נכנסו בחי' אורות המקיפין של בחי' המוחי' דז"א מבחי' המקיף העליון הנק' אות מ' דצלם דאימא, ובס' נשמת כל חי אז נכנסין המקיפין דאות מ' דצלם דאבא.

נלמד מכאן, שהמוחין המקיפים דל' - חג"ת דישסו"ת באים לז"א בליל שבת, והמוחין המקיפים דמ' – חב"ד דישסו"ת באים לז"א ביום שב"ק בקרבנות ובנשמת.

והנה מהמשך הדרושים בשעה"כ, וכן מהקדמות הסידורים הק' סידורי היר"א והנדפס נלמד שמוחין אלו דחג"ת – ל' דישסו"ת הבאים בליל שבת נפרטים לצ' – נה"י, ול' חג"ת, ום' – חב"ד, וזה בין דיש"ס ובין דתבונה.

בענין המוחין דחג"ת דישסו"ת עם פרטותם, הנפרטים לחיצוניות ופנימיות:

כתב הרב בשעה"כ (דף ע' סוע"א) וזלה"ק:

ומע"פ שלעיל ניתרנו כי ג' מלות מקל תפוחין קדישין הם ג' בחי', עכ"ז לפ שהיותה המל' במקום הסדה שהיא במקום הפנוי שהיה בו בחמי' נה"י דז"ת עכ"ז גם מז היתה המל' נקרא מקל תפוחין קדישין לפי שכל בחי' קדם הוא בסוד מוחין כי כל קדם הוא בחכמה, **מכל המילוק הוא כי מז בקבלת שבת היתה בכחי' החיצוניות שלהם שהיא בחי' העולמות כנודע מכל עתה הוא בכחי' הפנימיות שהיא בכחי' הנשמות כנודע. ונמלא כי עתה נעשין לה מוחין מן הנה"י דז"ת מבחי' הפנימיות שבהם כנז' ובכחי' זו נקראת עתה מקל תפוחין קדישין בסוד המוחין הנק' קדם הנעשים לה** מבחי' הנה"י הנק' בחי' תק"ל שהוא סוד הסדה, וכל בחי' שדה הוא בנה"י כנ"ל בדרושים שקדמו כי כשעולים הנה"י למעלה נשאר מקומם בחי' שדה של זריעה כנ"ל.

נלמד מכאן שהמוחין דחג"ת הנקרא ל' דישסו"ת הבאים בליל שבת לחג"ת דבינה דזו"ן, נחלקים לחיצוניות ופנימיות.

ורבינו הרש"ש זיע"א מסכם בסידורו את מ"ש בכמה מקומות בשעה"כ, החילוקים בין המוחין דפני' לחי' ומתי נכנסים. וכתב בהקדמת הסידור לש"ק (סידור הנדפס ח"ג דף א') וזלה"ק:

וכבר מבואר בס' עולת תמיד דבמנחת עש"ק נכנס ל' דלעלם הכוונה תשלום גדלות דחול שהוא כללות נה"י דישסו"ת, ומש"כ ע"י קבלת שבת וע"י תפלת ערבית וקידוש נכנסים ל' דלעלם דהיינו פרלוף חג"ת הכולל דישסו"ת, בקבלת שבת פירקין מתחין לל' דלעלם דישסו"ת שהם נה"י דחג"ת הכוללים דישסו"ת. וע"י ברכו פרקין ממעטיים לל' דתבונה שהוא חג"ת דחג"ת הכולל דתבונה. וע"י ופרוש ויכולו ותוך העמידה דליל שבת פירקין ממעטיים ל' דלעלם שהוא חג"ת דחג"ת דיס"ס. וע"י ויכולו שלאחר העמידה פירקין עליונים ל' דלעלם שהוא כחב"ד דחג"ת דתבונה. ובקידוש פירקין עליונים ל' דלעלם שהוא כחב"ד דחג"ת דיס"ס. כל זה שכתבנו הוא בחילוניות, וכנגדן צריך להשלים ל' דלעלם המז' דמנחה בפנימיות ג"כ, וכן ל' דלעלם ג"כ בפנימיות. וזה סדרן בק"ש ובעמידה נכנסים פרקין תתחין דישסו"ת שהוא נה"י דחג"ת, וע"י ברכה מעין שבע פרקין ממעטיים ל' שהם חג"ת דחג"ת דישסו"ת, וע"י הקידוש פירקין עילאין דלעלם שהם כחב"ד דחג"ת דישסו"ת. זהו כללות עליות ליל שבת. ונתארס כל ז' במקומו בפרטות:

ולהבהרת הענין נעשה לזה טבלה:

	סדר כניסת המוחין דחו"פ דל' - חג"ת דישסו"ת לחג"ת דבינה דזו"ן			
	חיצוניות		פנימיות	
	מוחין דתבונה	מוחין דיש"ס	מוחין דתבונה	מוחין דיש"ס
חב"ד	ויכולו דאחר העמידה	קידוש	קידוש	קידוש
חג"ת	ברכו	ופרוש	ברכה מעין שבע	ברכה מעין שבע
נה"י	בואי כלה	בואי כלה	ק"ש ועמידה דערבית	ק"ש ועמידה דערבית

כיצד נעשית התגדלות הז״א בעת קבלתו את המוחין העליונים, האם מתארך ומתגדל כשהוא במקומו או שנעתק ממקומו ועולה:

בע״ח בכ״מ למדנו, שחלק מסדר התיקון הוא שמתלבשים פר׳ האצילות זה בזה, ואז האור עובר מפר׳ לפר׳ ומצטמצם ויש יכולת לכל בחי׳ לקבלו (עיין ע״ח שער א״א פ״ג).

ולמדנו שסדר התלבשות הפר׳ זה בזה נעשה באופן כזה: א״א דאצילות מלביש מראש עולם האצילות ועד סופו, או״א מלבישים לא״א מהגרון ועד החזה, וישסו״ת מהחזה דא״א ועד הטבור, (ובזמני נתינת מוחין מתארכין או״א וישסו״ת עד סיום עולם האצילות) ז״א מלביש מהטבור דא״א ועד סיום רגליו. וסדר ההלבשה הנז׳ הוא בעת המצב הרגיל אחר התיקון.

אמנם יש לחקור, בעת שהז״א עולה ומקבל מוחין עליונים, מהו הכוונה שעולה, האם ז״א נעתק ממקומו ועולה או שמא מתארך ממקומו?

והנה הרב בעצמו בשעה״כ דרוש א׳ דקבלת שבת (דף ס״ד ע״א) בענין עלית ליל שב״ק דן בזה וזלה״ק:

ואמנם ההארה הנוסף לו בליל שבת הוא שהאורות מקיפים שלו בבחי׳ גדלות א׳ נכנסו בו בבחי׳ סוד מוחין פנימים, ואז יהיו המוחין הפנימים שלו יקירי הערך מאד, ומחמת כן ניתוספים לו אורות מקיפים אחרים גדולים במעלה אל המקיפים הראשונים שחזרו להיות פנימים כנז׳, אבל ענין זה אפשר להיות בב׳ מציאויות או שז״א יגדל ראשו ותעלה למעלה כנגד שיעור גובה כל מקום מוחין המקיפים ועי״כ יתלבשו אותם המקיף בתוך ראשו, באופן כי ראשו היא העולה ונגדלת למעלה ומלבשת המוחין המקיפין אבל המקיפים נשארים במקומם למעלה, או אפשר שז״א ראשו תעמוד למטה במקומו הא׳ והמוחין המקיפים הם היורדים למטה ונכנסים בתוך ראשו, אבל כיון שכבר ביארנו שבליל שבת אין שום עליה לז״א א״כ מוכרח הוא שהענין נעשה באופן זה שהמוחין המקיפין יורדים למטה ונכנסים בראש ז״א בהיותה למטה במקומה, וראשו דז״א אינה עולה למעלה כלל ממקומו.

א״כ המוחין נכנסים לתוך הז״א וראשו אינו עולה.

אמנם בשעה״כ דרוש תוס׳ שבת (דף ס״ז ע״ב) כתב הרב וזלה״ק:

אבל הענין הוא באופן זה כי ז״א נשאר במקומו ואינו עולה, וגם המקיפים נשארים במקומם ואינם יורדים, אמנם ראשו של ז״א נגדלת ועולה עד מקום אשר שם המקיפים הנק׳ ל׳ דצלם ומלבשת בתוכה את המקיפים והרי איך איננו עולה וגם אינם יורדים.

א״כ נבין שראשו כן נגדל.

ורבינו הרש״ש זיע״א בהגהותיו לע״ח בשער ל׳ שער הפרצופים (פרק ו׳ הגהה ד׳) עמד בזה והכריע כשמועה זו שראשו כן נגדל, ומבאר שהז״א מקומו הוא מהטבור דא״א ולמטה, אמנם כשמקבל מוחין עליונים יותר, כגון עתה בליל ש״ק שמקבל מוחין מחג״ת דישסו״ת, אז הוא מתארך ומשיג את מקומם של חג״ת דישסו״ת שזה מעט למעלה יותר מהמקום שבו הוא היה, וכן כל הפרצופים שמעליו מתארכים ומתגדלים יותר. ועד״ז יהיה בכל עליה ועליה מעליות הז״א. וא״כ נבין שמה שכ׳ שבעת קבלת המוחין עולה הז״א, הכוונה שמתארך יותר ומשיג את המקום של המוחין שמקבל, וכן יהיה בכל הפר׳ שעליו. עיי״ש.

סדר קבלת שבת:

ענין קבלת שבת בשדה ואח"כ בביתו ע"פ הפשט ועפ"י הסוד בקצרה:

כתב הרב בשעה"כ (דף ס"ד ע"א) דרוש א' דקבלת שבת וזלה"ק:

בענין קבלת שבת בשדה, הנה דבר זה מפורש בגמרא דשבת בפ"ב ופי"ז והביאו הרמב"ם בפ' ל' דשבת וגם נתפרש בגמרא דקמא בפרק הפרה (פרק המניח) וז"ל ואם היה רץ בע"ש פטור מפני שהוא רץ ברשות. ושם אמרו בגמרא דר' ינאי כו' הוו אמרי בואו ונצא לקראת שבת מלכתא כו'. ואין ספק כי אם הוא כסברת קצת קלי עולם החושבים כי די בקבלת שבת תוך חצירו של אדם לא היו אומרים בואו ונצא, כנראה כי היו תוך העיר והיו מתחברים לצאת השדה לקראת השבת אורח הנכבד. וגם שא"כ למה יפטרו את הרץ בע"ש תוך רה"ר מן הנזקים כיון שאין רינתו לתכלית יציאתו מחוץ לעיר ובפרט כי עלה דההיא קאמר ההוא עובדא דרבי ינאי וכו'.

ולפי זה ענין קבלת שבת הוא דווקא בשדה.

ובהמשך הדרוש (דף ס"ו ע"ד) כתב הרב וזלה"ק:

אח"כ תלך לביתך ותכנס ותתעטף בטלית מצוינת בציציות כהלכתה, ותתעטף ראשך בו כנודע סביב גרונך וכנז' במסכת שבת פ"ב ופ' י"ו ובהרמב"ם פ' ל' מהלכות שבת, ותקיף השולחן המסודר עם הלחם לסעודת שבת ותקיפהו כמה פעמים **עד שתחזור לומר כל מה שאמרת בהיותך בשדה שהוא מזמור לדוד הבו לה' בני אלים כו' וג"פ באי כלה כו' ומזמור שיר ליום השבת כו'.**

נלמד מכאן שאחר שיאמר קב"ש בשדה יעשה גם בבית, שיקיף את שולחנו ויאמר קב"ש.

והנה מקור הענין לקבל שבת בשדה וגם בבית הוא מהגמ' מס' שבת (דף קי"ט ע"א) וזלה"ק:

רבי חנינא מיעטף וקאי אפניא דמעלי שבתא התעטף בבגדים נאים ועמד קודם חשיכה אמר בואו ונצא לקראת שבת המלכה. רבי ינאי לביש מאניה לובש בגדו במעלי שבת ואמר בואי כלה בואי כלה.

א"כ מצינו כאן ב' דעות איך לקבל שבת.

ובמס' בבא קמא פרק המניח (דף ל"ב ע"א) דנה הגמ' בדין א' שרץ והזיק את חברו המהלך, שם נתבאר יותר ענינינו וכ' שם וזלה"ק:

אמר מר ומודה איסי בע"ש בין השמשות שהוא פטור מפני שרץ ברשות בע"ש. מאי ברשות איכא, כדר' חנינא דאמר ר' חנינא בואו ונצא לקראת כלה מלכתא ואמרי לה לקראת שבת כלה מלכתא. רבי ינאי מתעטף וקאי ואמר בואי כלה בואי כלה:

א"כ לדעת ר' חנינא קבלת שבת היא לצאת לשדה ושם לקבל את השבת, ודעת ר' ינאי היא לקבל את השבת בביתו.

והרמב"ם הביא בהלכות שבת (פרק ל' הלכה ב') את ב' הדעות הנ"ל, וכ' וזלה"ק:

איזהו כבוד, זה שאמרו חכמים שמצוה על אדם לרחוץ פניו ידיו ורגליו בחמין בערב שבת מפני כבוד השבת, ומתעטף בציצית, ויושב בכובד ראש מיחל להקבלת פני השבת כמו שהוא יוצא לקראת המלך, וחכמים הראשונים היו מקבצין תלמידיהן בערב שבת ומתעטפים ואומרים בואו ונצא לקראת שבת המלך:

וכן הביא בטור או"ח סימן רס"ב וזלה"ק:

ישמח בביאת שבת כיוצא לקראת המלך וכיוצא לקראת חתן וכלה כדאיתא בפ' כל כתבי ר' חנינא מעטף וקאי בפניא דמעלי שבתא ואומר בואו ונצא לקראת שבת מלכתא, ר' ינאי אומר בואי כלה בואי כלה.

וכן הביא השו"ע או"ח (סימן רס"ב סעיף ג') וזלה"ק:

ילבש בגדיו הנאים וישמח בביאת שבת כיוצא לקראת המלך, וכיוצא לקראת חתן וכלה דרבי חנינא מעטף וקאי בפניא דמעלי שבתא ואמר בואו ונצא לקראת שבת מלכתא. ר' ינאי אומר בואי כלה בואי כלה:

ולפי"ז נבין את דב"ק של הרב גם בריש הדרוש, וגם בהמשך הדרוש בשעה"כ (דף ס"ו), שהביא את הגמ' הנ"ל ואת הרמב"ם, והנהיג לעשות כב' הדעות, גם לדעת רבי חנינא לעשות קבלת השבת בשדה,

וגם לדעת רבי ינאי לעשות קבלת שבת בבית, ובהמשך נבאר את הטעם עפ״י הסוד לעשית קבלת שבת בבית ובשדה.

ונכתוב בקצרה, שע״י קב״ש באים המוחין דנה״י דחג״ת - ל׳ דחיצוניות דישסו״ת לנה״י דחג״ת דחי׳ דבינה דז״א, והמוחין האלו נחלקים לאו״פ ואו״מ, או״פ בא בקב״ש בשדה, ואו״מ בא ע״י קב״ש בבית. ובהמשך נרחיב בזה בע״ה.

מנהגי קבלת שבת לרבותינו האר״י והרש״ש והמקובלים אחריהם זיע״א בזה:

כתב הרב בשעה״כ דרוש א׳ דקבלת שבת (דף ס״ג ע״ג) וזלה״ק:

הנה קיצור סדר קב״ש הוא שתצא לשדה ותאמר בואו ונצא לקראת שבת מלכתא לחקל תפוחין קדישין. ובכלל דברינו ובפרט בענין הקידוש של ליל שבת יתבאר לך כונת תיבות אלו שהם חקל תפוחין קדישין, ותעמוד מעומד במקום א׳ בשדה, ואם יהיה ע״ג הר א׳ גבוה הוא יותר טוב, ויהיה המקום נקי כפי מה שצריך מלפניו כמלוא עיניו ומאחריו ד׳ אמות כו׳, ותחזור פניך כנגד רוח מערב ששם החמה שוקעת ובעת שקיעתה ממש אז תסגור עיניך ותשים ידך השמאלית על החזה ויד ימינך על גבי שמאל, ותכוין באימה וביראה כעומד לפני המלך לקבל תוס׳ קדושת שבת. ותתחיל ותאמר מזמור הבו לה׳ בני אלים כו׳ כולו בנעימה, ואח״כ תאמר ג׳ פעמים באי כלה באי כלה באי כלה שבת מלכתא, ואח״כ תאמר מזמור שיר ליום השבת וכו׳ כולו, ואח״כ תאמר ה׳ מלך גאות לבש כו׳ עד לאורך ימים, ואז תפתח עיניך ותבא לביתך כמ״ש בעז״ה:

ובהמשך הדרוש (בדף ס״ו ע״ד) כתב וזלה״ק:

אח״כ תלך לביתך ותכנס ותתעטף בטלית מצוצית בציציות כהלכתה ותתעטף ראשך בו כנודע סביב גרונך וכנז׳ במסכת שבת פ״ב ופ׳ י״ו ובהרמב״ם פ׳ ל׳ מהלכות שבת, ותקיף השולחן המסודר עם הלחם לסעודת שבת ותקיפהו כמה פעמים עד שתחזור לומר כל מה שאמרת בהיותך בשדה שהוא מזמור לדוד הבו לה׳ בני אלים כו׳ וג״פ באי כלה כו׳ ומזמור שיר ליום השבת כו׳.

ובהמשך הדרוש (בדף ס״ז ע״א) כתב וזלה״ק:

אח״כ תבא לביתך ותתעטף בציצית ותקיף השלחן כמבואר אצלנו ע״ש. והנה תסדר השלחן בי״ב ככרות כנגד ב׳ ווין שבמלוי וא״ו ותסבבנו שהוא דוגמת הבריאה ותסבבנו באור המקיף לכל המידות ותאמר מזמור שיר ליום השבת, ואח״כ תקרא ד׳ פרקים הראשונים ממסכת שבת שיש בה כ״ד פרקים כנגד כ״ד קישוטי כלה, ולמחרת וגם לערב במנחה ישלים הכ״ד פרקי׳ קודם סעודה ג׳, ותאמר באי כלה מימין באי כלה משמאל באי כלה מן האמצע שבת מלכתא, שהיא מקבלת מן ג׳ אבות, וג״פ באי הם בגי׳ יה״ו במלוי אלפין, ומחברו עם השבת שהוא אות ה׳ אחרונה. אח״כ תסתכל באור הנר אשר ברכו עליו להדליק נר של שבת.

יצא עתה, שסדר המנהג בקבלת שבת לפי מ״ש בשעה״כ הוא כסדר הזה:

קודם השקיעה יצא לשדה לקבל את השבת, ויאמר בואו ונצא לקראת שבת מלכתא לחקל תפוחין קדישין.

ויותר טוב שיהיה שם הר, ובשקיעה ממש יעצום את עיניו ויאמר מזמור לדוד הבו לה׳, ג״פ בואי כלה, מזמור שיר ליום השבת, ה׳ מלך גאות לבש.

ולאחמ״כ ילך לביתו, ושם יתעטף בטלית, ויקיף את השולחן שעליו הי״ב חלות, ויאמר שוב את אותו הסדר, מזמור לדוד וכו׳ עד ה׳ לאורך ימים.

ואח״כ יאמר ד׳ פרקים ראשונים ממסכת שבת.

ואח״כ יסתכל באור הנר שברכו עליו.

ועד"ז כתב רבינו הרש"ש זיע"א בסידורו (סידור היר"א ח"ב דף ב', ובסידור הנדפס ח"ג דפים א' ע"ב – ט') הלכה למעשה וזלה"ק:

אח"כ יאמר בואו ונצא לקראת שבת מלכתא לחקל תפוחין קדישין. ויצא לשדה, ויעמוד במקום גבוה ויחזיר פניו לצד מערב, ובשקיעת החמה יסגור עיניו, וישים ידיו על החזה ימנית על השמאלית, ויעמוד באימה וביראה כמי שעומד לפני המלך לקבל תוספת קדושת שבת.

ובסידור הק' הביא את סדר קבלת שבת כפי הנכתב בשעה"כ, מזמור לדוד וכו', ובדף 18 כתב וזלה"ק:

אח"כ ילך לביתו, ויתעטף בטלית מצויצית כהלכתה, ויקיף השולחן עם הלחם המסודר עליו כמה פעמים, עד שיחזור לומר מן מזמור לדוד הבו, עד לאורך ימים וכו', אח"כ יקרא ד' פרקים ראשונים דמסכת שבת וכו' ואח"כ יסתכל בנרות וכו'.

והנה רבינו השמן ששון בביאורו על הסידור והוא ב"פתח עינים" (סוף שמן ששון ח"ד) בדף ס"ב ע"ב הביא את מנהג בית אל וזלה"ק:

ועתה צריך שתדע סדר מנהג קהילתינו ק"ק בית אל יכב"ץ בקב"ש שאנו אומרים ב"פ מזמור לדוד, א' כנגד או"פ הנעשה בזמן הרב הק' בשדה, וב' כנגד או"מ על השולחן, ובהיותינו בירושלים ת"ו בעיר המוקפת חומה ואין אנו יכולים לאומרו בחוץ לעיר אנחנו אומרים אותו בבהכ"נ בקול נעים באימה וביראה, ומקיפים כנז' בשעה"כ דרוש ב' דשבת ומסבבים את התיבה ב"פ, סיבוב א' בהתחלת אמירת מזמור לדוד, עד אמירת ה' יברך את עמו בשלום, והקפה שנית באמירת בואי כלה בואי כלה, שניהם בקול רם, ובואי ג' בלחש כנז' בתיקונים, ובשעה"כ שם, ומתחילים תיכף לומר מזמור שיר ליום השבת וגומרים הקפה ב' הנז' ואח"כ מסירים כ"א הטלית מעליו.

א"כ מנהג בית אל היה שונה לגמרי ממה שכ' בשעה"כ והסידור, שהיו עושים את הקבלת שבת בביהכ"נ, ולא בשדה ולא בבית, וכן היו עושים בזה עוד שינויים כמו שנעמוד עליהם בהמשך הדברים.

לבאר מדוע לפי האר"י והרש"ש עשו את קבלת שבת בבית ובשדה, ואילו בבית אל שינו את המנהג ועשו את שני הקבלת שבת בביהכ"נ:

ונבוא עתה לבאר מדוע בית אל שינו ממנהג שעה"כ והסידור ועשו את הקבלת שבת ב"פ בביהכ"נ.

והנה רבינו היר"א זצ"ל כתב בקנין פירות (דף קל"ג) טעם לזה וזלה"ק:

רבינו האר"י זלה"ה שהיה בצפת, כשהיה יוצא מביתו היה פוגע בשדה בלי שום עוברים ושבים המבלבלים, לא כן אנן אנה נלך ואנה נפנה, אם לא כי עינינו לנוכח יביטו, בשדה הר הזיתים אשר כנגד חלונינו, ונסתפק בסודו דווקא לכוין דעתינו, ודי בזה.

וכן כתב רבינו השמן ששון בספרו פתח עינים (דף ס"ב ע"ב) וזלה"ק:

ועתה צריך שתדע סדר מנהג קהילתינו ק"ק בית אל יכב"ץ, בקב"ש שאנו אומרים ב"פ מזמור לדוד, א' כנגד או"פ הנעשה בזמן הרב הק' בשדה, וב' כנגד או"מ על השולחן, ובהיותינו בירושלים ת"ו בעיר המוקפת חומה ואין אנו יכולים לאומרו בחוץ לעיר אנחנו אומרים אותו בבהכ"נ בקול נעים באימה וביראה, ומקיפים כנז' בשעה"כ דרוש ב' דשבת.

עוד כתב רבינו השמן ששון בספרו פתח עינים (דף ס"א ע"ד) וזלה"ק:

ומנהגינו לאומרו בבית הכנסת ולא בשדה מפני הגלות מפחד הגוייס.

א"כ נבין שרבותינו המקובלים רצו לנהוג כשעה"כ והסידור הק', לעשות קבלת שבת בשדה, לצאת חוץ לעיר לקבל את השבת, כדרך שעושים שבא אורח חשוב שיוצאים לקראתו לחוץ לעיר ומקבלים את פניו, ולא נעלם מעיניהם מ"ש רבינו האר"י בלשון חמורה על אלו המקבלים שבת בחצר ביתם ולא בשדה שהם מקלי העולם, כי ביכולתם לצאת לחוץ לעיר לקבל את השבת ולכבד עי"ז את השי"ת ושבת קודש, ומתעצלים ויוצאים רק לחצר ולכן קורא להם קלי העולם, אולם היות ולא היתה אפשרות בידם לצאת לשדה מחוץ לעיר או מחמת הסכנה או מחמת הבלבול מריבוי העוברים ושבים, לכן בלית ברירה

עשו את קבלת השבת ב״פ בביהכ״נ דווקא, ולא בחצר שלא להיות מקלי עולם כמו שהזהיר בזה רבינו האר״י.

אמנם רבינו ה״בן איש חי״ בספרו (פר׳ וירא שנה שניה סימן ב׳) וזלה״ק:

סדר קבלת שבת כפי דברי רבינו האר״י ז״ל הוא כך. הנה בתחלת הכל אם אפשר לעשות קבלת שבת בשדה מה טוב ומה נעים, והוא מצוה מן המובחר. ואם אי אפשר לעשות בשדה, טוב ללמת בקבלת שבת לחלר במקום פנוי ומגולה.

הרי שמרן הבן איש חי שונה בהבנתו מחכמי בית אל, והיינו שהבין שכל קפידת האר״י בשעה״כ לאלו המקבלים שבת בחצרם היא רק למי שאפשר לו לצאת חוץ לעיר ומתעצל, כי לכתחילה מצוה מן המובחר לקבל את השבת בשדה מחוץ לעיר, אולם מי שאינו יכול טוב שיעשה היכר בין קב״ש א׳ לב׳, שאת הא׳ שכנגד השדה יעשה לפחות בחצרו, ואת הב׳ בביתו.

עוד עלינו להבין, דהניחא לחכמי בית אל שלא עשו קבלת שבת בשדה מחמת בילבול, או מפחד הגויים, אולם מדוע את הקבלת שבת הב׳ שכתוב בדב״ק של הרב במפורש לעשותה בבית, עשו ג״כ בביהכ״נ?

ורבינו השמן ששון (ח״ג דף פ״ז ע״ג אמצע אות ס״ה) כתב, שלעולם היו צריכים לעשות את הקבלת שבת הב׳ בביהכ״נ, אולם עושים זאת בבית משום שלא יהיה ענין של יוהרא, אולם חכמי בית אל שבית מדרשם הוא עפ״י הסוד ואין חשש יוהרא שהכל שם נוהגים עפ״י הסוד, יכולים לעשות הקפה זו בציבור בביהכ״נ בלי כל חשש.

ובעוניי לא זכיתי להבין את דב״ק, דהלא כתב הרב במפורש לבוא לביתו להקיף את השולחן עם הלחם אשר עליו וכו׳ עיי״ש, ואם היה עדיף בביהכ״נ למה הרב לא כתב זאת שיעשה בביתו מפני יוהרא, כדרך שכתב בשעה״כ (דף ג׳ ע״ד) ד״ה ענין ביהכ״נ, בענין ההקפות בבוקר בשחרית, שרבינו האר״י לא היה מקיף בביהכ״נ מפני יוהרא?

ונלע״ד בדרך אפשר, דחכמי בית אל התפללו מנחה וקבלת שבת בסמיכות בביהכ״נ וכיון שהיו שם ולא יכלו בלאו הכי לעשות את קבלת שבת בשדה, אזי עשו גם את הקבלת שבת השניה בביהכ״נ, ומה שיכלו עשו כשעה״כ ומה שלא יכלו לא עשו, כדרך שכתב רבינו היר״א בספרו קנין פירות (דף קל״ג) שהבאנו לעיל, שמביט על הר הזיתים במקום יציאה לשדה, ומסתפק בסודו בלבד. והיעב״א.

בענין אמירת ה׳ המזמורים שנוהגים העולם לומר בקבלת שבת, וכן אמירת ״לכה דודי״:

נתפשט המנהג בכל תפוצות ישראל לומר בקבלת שבת, ה׳ מזמורים, לכו נרננה, שירו לה׳, ה׳ מלך, מזמור שירו, ה׳ מלך ירגזו.

ויש בסה״ק כמה טעמים לאומרם, אמנם בשעה״כ ובסידור הק׳ לא כתב לאומרם, אלא להתחיל ממזמור לדוד וכו׳ כל הסדר המובא שם שהבאנו לעיל.

וכן הזמר ״לכה דודי״ שנתפשט בכל תפוצות ישראל לאומרו, ג״כ לא כתב בשעה״כ והסידור לשוררו.

ובסידור הק׳ הביא את הסדר המובא בשעה״כ והוא מזמור לדוד, ג״פ באי כלה, מזמור שיר ליום השבת, ה׳ מלך. וכן נהגו לומר סדר זה חכמי בית אל בישיבתם, ולא אמרו את ה׳ המזמורים, ולא אמרו לכה דודי (ראה בסה״ק דברי שלום מנהגי בית אל אות ל״ג, וכן בפתח עינים דף ס״א ע״ד).

ובפרע״ח שער השבת פרק ח׳ (דף צ״ד ע״ג), ובסה״ק מחברת הקודש שער השבת כתבו שמנהג מהרח״ו היה לאומרו, אמנם היות ובשעה״כ לא הורה רבינו האר״י זיע״א לאומרו לכן לא הביאו רבינו הרש״ש בסידורו. ונראה שרבינו המהרח״ו שוררו בתור מנהג טוב שסיגל לעצמו ולא שקבל הוראה מרבינו האר״י . וצ״ע.

וכן הבין בסה"ק "בן איש חי" (שנה שניה פרשת וירא אות ה'), רק שכ' שנתפשט המנהג לאומרו, ובע"ה בהמשך נרחיב בענין אמירת פזמון לכה דודי.

סוד כוונות "קבלת שבת" בכללות:

אחר שלמדנו ממנהגי קבלת שבת, נבאר עתה בכללות כוונות קבלת שבת.

הנה ממה שכ' בשעה"כ דרושי קבלת שבת, ומהסידור הק' עולה, שבקבלת שבת אנו מתקנים כמה בחינות:

א: בג"פ בואי כלה מכוונים להמשיך את המוחין דפרקין תתאין - נה"י, דל' – חג"ת דחיצוניות דישסו"ת, לנה"י דחג"ת דחי' דבינה דז"א.

ב: בבואי כלה מכוונים להמשיך את תוספת ה-"**נפש**" מהנר"ן דשבת דבחי' הנוק' הבאים בליל ש"ק.

ג: סדר עלית עולמות בי"ע התחתונים שעולים תלת ע"ג תלת בקבלת שבת, באופן כזה:

בג' הבו: עולים ג"ר דעשיה בנה"י דיצירה.

בז' קולות: עולים בעולם העשיה עצמו, מלכות לנה"י, נה"י לחג"ת, וחג"ת לחב"ד.

קודם בואי כלה: עולים בעולם היצירה עצמו, מלכות לנה"י, נה"י לחג"ת, וחג"ת לחב"ד.

בבואי כלה: עולים ג"ר דיצירה לנה"י דבריאה.

טוב להודות לה': עולים בעולם הבריאה עצמו, מלכות לנה"י, נה"י לחג"ת, וחג"ת לחב"ד.

וכן עולים ג"ר דבריאה לנה"י דאצילות.

וכ"ז כתבנו בקצרה למען יובנו הדברים על סדר נכון.

ביאור החילוק בין עלית העולמות דתפילת מנחה דערש"ק לעלית העולמות ב"קבלת שבת":

ועתה נבוא לחקור, מהו ההבדל בין עלית העולמות שלמדנו שנעשה בתפילת מנחת ערש"ק לבין עלית העולמות שנעשה בקבלת שבת, וכיצד ישתווה עפי"ז עלית י"ד מדרגות בעולמות.

והנה ידוע הכלל מע"ח ונה"ש שיש ד' עולמות אבי"ע, והם עומדים זה למטה מזה, אצילות למעלה ותחתיו בריאה וכו' הנק' בי"ע התחתונים, וכ"א מד' עולמות אלו יש לו בפרטותו אבי"ע בעובי.

והנה עולמות בי"ע הפרטיים דאצילות שעומדים בעובי יורדים בששת ימי המעשה ומתלבשים בעולמות בי"ע התחתונים לסייע בתיקון הבירורים.

והנה בעת עליית העולמות, עולים עולמות בי"ע דאצילות מעולם לעולם עליה גמורה עד הגיעם לאצי' משא"כ עולמות בי"ע התחתונים שבעת עליתם עולים רק תלת ע"ג תלת ולא עליה גמורה.

ולפי"ז מבאר רבינו השמן ששון ב"פתח עינים" (דף ס"ג ע"א וב') ד"ה ברם, שבע"ש כשעולים עולמות בי"ע דאצילות עליה גמורה מעולם לעולם אזי ביחס לזה נאמר שיש הבדל בין הקדושה לקלי' י"ד מדרגות, משא"כ עולמות בי"ע התחתונים שעולים תלת ע"ג תלת בקבלת שבת, עליהם נאמר שיש הבדל בין הקדושה לקלי' ג' מדרגות.

נמצאנו למדים, שהעליות דתפילת מנחה דערש"ק שהם עליות גמורות מעולם לעולם, הם בעולמות בי"ע דאצילות, ואילו עלית העולמות בקב"ש שהם תלת ע"ג תלת יהיו בבי"ע התחתונים.

ועיין עוד בזה בסה"ק אמת מארץ (דף כ"ה), ובסה"ק באתי לגני ח"ד דף כ"א).

תוספת ביאור בענין עליית בי״ע התחתונים בקבלת שבת:

ועתה עלינו להתבונן, דבשלמא עולמות בי״ע דאצילות עולים ואז נשאר י״ד מדרגות בין הקדושה לקלי׳, א״כ יש נפק״מ בין עליתם במשך השבוע לעלייתם בערב שבת כאשר הארכנו בזה בביאורינו למנחת ערש״ק, אולם עולמות בי״ע התחתונים שאינם עולים עליה גמורה כי אם תלת ע״ג תלת מה תהיה הנפק״מ בין עליתם בכל יום לעליתם בקבלת שבת?

והנה רבינו השד״ה זצ״ל בסה״ק שערי רחמים (ח״א סימן קנ״ג) עמד בזה, ומבאר שעולמות בי״ע התחתונים נחלקים לחיצוניות הנק׳ ו״ק, ולפנימיות הנק׳ ג״ר, ובימות החול עלית בי״ע התחתונים תלת ע״ג תלת הוא רק בבחי׳ פנימיותם, אולם בקבלת שבת עלית בי״ע התחתונים היא גם בבחי׳ חיצוניותם.

וביאור הענין הוא, דהנה עולמות בי״ע בכל בחי׳ מהם יש לה בפרטות ו״ק – חי׳ וג״ר - פני׳, והנה היות ובימות החול יש אחיזה לקלי׳ בעולמות בי״ע, אפשר לעלות רק את פנימיותם שהם במעלה יותר, אמנם בכח קדושת השבת אפשר להעלות גם את חיצוניותם, ולפי״ז נבין מהו העליה המיוחדת הנעשית בבי״ע התחתונים בקבלת שבת, מלבד עליית בי״ע התחתונים בכל יום ויום מימות החול.

ענין קבלת שבת ב׳ פעמים, בשדה ובבית עפ״י הסוד בהרחבה:

ועתה נבוא ללמוד בהרחבה את סוד קבלת שבת ב׳ פעמים, בשדה ובבית, ומדוע לא יהיה די לעשות קבלת שבת פעם אחת בביהמד״ר.

והנה בביאורינו לעיל לסדר המוחין הבאים בליל שבת, שהם המוחין דל׳ דצלם דישסו״ת ביארנו, שהמוחין הנ״ל נחלקים לחו״פ, ובאים בכללות ליל שבת בקבלת שבת וערבית והקידוש.

ושם למדנו שבקבלת שבת באים המוחין דפ״ת דל׳ דישסו״ת מבחי׳ החיצוניות.

וכתב הרב בשעה״כ דרוש א׳ דקבלת שבת (דף ס״ד ע״ב) וזלה״ק:

הבחי׳ הב׳ והוא ענין עליית נוק׳ דז״א בליל שבת עליה גמורה ממש שלא כבחי׳ ז״א וזה ענין עלייתה, הנה ב׳ בחי׳ יש בד׳ עולמות אבי״ע הא׳ היא בחי׳ הנשמות דבנ״א של כל העולמות אשר משם נמשכות נשמות התחתונים אשר בעוה״ז, ובחי׳ זו נק׳ פנימיות כל העולמות.

הבחי׳ הב׳ הוא בחי׳ המלאכים והעולמות עצמן וההיכלות והרוחין קדישין אשר בהם, **ובחי׳ זו נק׳ חיצוניות העולמות**, ולכן אמר הכתוב הן ארא׳לם צעקו חוצה כי המלאכים הם מן חיצוניות העולמות, ואף גם באצילות עצמו יש בו ב׳ בחי׳ אלו והנשמות של הצדיקים יונקים מפנימיותו והמלאכים יונקים מחיצוניותו. והנה כל בחי׳ מאלו יש בה ב׳ הבחי׳ והם אורות פנימים ואורות מקיפים וזכור הקדמה זו וכבר רמזנוהו בסוף הקדמת ביאור אדרת האזינו וע״ש. גם רמזנוה בהקדמת ביאור תפלת ר״ה בענין טעם היותם ב׳ ימים של ר״ה וע״ש.

והנה עתה קב״ש זו היא בחוץ בשדה, לפי שבתחילה עולה בחי׳ חיצוניות העולמות שהם בחי׳ ההיכלות והמלאכים, ולכן נעשה הדבר הזה בחוץ בשדה, ואח״כ נעשה בחי׳ עליית פנימיות העולמות ע״י התפילה בבה״כ כמ״ש בע״ה. אבל עתה הוא שאנו מעלים חיצוניות העולמות למעלה מדריגה אחר מדריגה כמ״ש בסדר קב״ש **וכל זה בבחי׳ אור הפנימי של חיצוניות העולמות** והוא המקבל עתה תוס׳ קדושת שבת **והכל נעשה בחוץ בשדה. וז״ס הדבר לצאת ממש בשדה להקבל השבת** ותכוין בסוד המלכות שהיא עתה שדה של תפוחין קדישין שהוא בחי׳ נה״י כמ״ש בע״ה כי ענין יציאה לשדה הוא סוד בחי׳ החיצוניו׳ של נה״י דז״א ששם עומדת הנוק׳.

ובהמשך הדרוש (דף ס״ו ע״ד) כתב הרב וזלה״ק:

אח״כ תלך לביתך ותכנס ותתעטף בטלית מצוצת בציציות כהלכתה ותתעטף ראשך בו כנודע סביב גרונך וכנז׳ במסכת שבת פ״ב ופ׳ י״ו ובהרמב״ם פ׳ ל׳ מהלכות שבת, ותקיף השולחן המסודר עם הלחם לסעודת שבת ותקיפהו כמה פעמים עד שתחזור לומר כל מה שאמרת בהיותך בשדה שהוא מזמור לדוד הבו לה׳ בני אלים כו׳ וג״פ באי כלה כו׳ ומזמור שיר ליום השבת כו׳, והכונה שתכוין בזה הוא כי שם

בשדה לא נתקן רק בחי' חיצוניות בבחי' א"פ שבו ועתה נתקן לעלות גם בחי' אור מקיף של בחי' החיצוניות.

נלמד מכאן שסוד ב"פ קבלת שבת בבית ובשדה הוא שהמוחין דנה"י דחג"ת דחי' נחלקים לאו"פ ואו"מ, או"פ נתקן ע"י קבלת שבת בשדה, ואוה"מ נתקן ע"י קבלת שבת בבית.

סוד כוונת "חקל" דחקל תפוחין קדישין:

כתב הרב בשעה"כ (דף ס"ד ע"ג) וזלה"ק:

הנה קיצור סדר קב"ש הוא, שתצא לשדה ותאמר בואו ונצא לקראת שבת מלכתא לחקל תפוחין קדישין.

ועתה עלינו להבין מהו סוד הענין של חקל תפוחין קדישין, ומהו הקשר בין זה לשדה?

ובשעה"כ (דף ס"ד ע"ב וע"ג) כתב הרב וזלה"ק:

ותכוין בסוד המלכות שהיא עתה שדה של תפוחין קדישין שהוא בחי' נה"י כמ"ש בע"ה כי ענין יציאה לשדה הוא סוד בחי' החיצוניות של נה"י דז"א ששם עומדת הנוק'.

גם הענין הוא כמש"ל בדרוש השבת הנקרא ז' וי"ג, ושם נתבאר כי ג"ת של נה"י דעולם העשיה נסתלקו ועלו במקום חג"ת דעשיה, וכעד"ז עלו כל המדרגות אשר עליהם עד עולם האצילות, ונמצא מקום נה"י דעשיה מקום אויר ופנוי וריקן מפסיק בין הקדושה שבעשיה שמסתיימת עתה במקום חג"ת דעשיה ובין הקלי' אשר למטה מכל מקום עולם העשיה לגמרי, וזה המקום הפנוי הוא שיעור ג' ספי' נה"י דעשיה. ולכן בצאתך בשדה להקביל השבת תכוין כי שדה הוא חק"ל הוא סוד המקום הפנוי אשר נק' שדה של תפוחין כנ"ל בדרוש הנז', וחקל הוא אותיות חלק בב' פתחין תחת הח' והל'. גם הם אותיות חלק נקוד בב' נקודות סגול תחת הח' והל' מלשון כי חלק ה' עמו. והכונה היא לרמוז כי אותה הקדושה אשר היתה תחילה למטה בנה"י דעשיה הנה נתעלה למעלה והם חזרו להיות שם למעלה חלק מהם ממש בב' נקודות סגול כאמור, ומקומם נשאר למטה פנוי וחלק בב' נקודות פתחין וריקן כנז'. ותכוין כי יציאה לשדה הוא אל מקום הזה הפנוי והחלק הנז', ותכוין כי חלק בגי' הויה דס"ג עם עשר אותיותיו שהם בגי' ע"ג ועם שם אדנ"י העולה בגי' ס"ה והנה ע"ג וס"ה הם חק"ל.

נלמד מכאן, שבע"ש עולים הספירות ג' מדרגות, (וכמו שביארנו לעיל הכוונה לבי"ע התחתונים שעולים תלת ע"ג תלת), ואז יוצא שהנה"י דעשיה עולים לחג"ת דעשיה ואז נשאר מקום הנה"י פנוי, וזה סוד הענין לצאת לשדה, כי שדה נקרא "חקל", וחַקַל נכתב בב' פתחין, וגם יכול להכתב בב' סגול חֶלֶק מלשון כי חלק ה' עמו, וזה רומז לקדושה שהיתה בנה"י ועלתה לחג"ת שהוא בחי' ניקוד ה"סגול" ואז מקום הנה"י נשאר חלק.

וא"כ עולה שסוד היציאה לשדה הוא למקום שהמלכות העומדת בחיצוניות נה"י דז"א שעתה הוא מקום חלק כי הנה"י עלו לחג"ת, זהו סוד השדה.

אמנם רבינו הרש"ש זיע"א בסידורו לא הביא כוונה זו, לטעם שאין כאן איזה המשכה אלא רק רמז לענין השדה בעלמא.

אמנם כשנשים לב נלמד שהרב כותב לכוין בעת אמירת "לחקל", ש"חקל" גי' ס"ג עם י' אותיותיו, ושם אדנ"י.

והנה בפרע"ח שער השבת (פרק ח') הביא עוד ב' כוונות לכוין בתיבת "חקל" וזלה"ק:

אחר שנתבאר לך בפרק הקודם, ענין קב"ש בקצרה, ויעדנו לך לבאר ג"כ באורך עתה בפרטות, ועתה נבאר איזה פרטות וזה ענינו - תחלת הכל תצא לשדה לק"ש, ויאמר לכה דודי נצא השדה, (הכוונה רמז לשכינה, אשר היא שדה) בואו ונצא לקראת שבת מלכתא חקל תפוחין קדישין, ויכוין למלכות, הנקרא חקל תפוחין. ויכוין כי חקל, הוא הוי"ה אהי"ה הוי"ה אדנ"י, וכן המלויים דע"ב ס"ג מ"ה ב"ן, עולה חקל עם י' אותיות דהוי"ה מלא.

והנה ביומא לחקל תפוחין, תכוין אל סוד המקוס פנוי, כי כשעולין ג' לשמונות דעשיה נג' ממנעים, נשאר מקוס פנוי וחלק, והנה חקל מלשון חלק נד' פתחין, גם חקל מלשון חלק נד' סגול. והענין - כי מה שהיה למטה, אשר אמ"כ נשאר המקוס שלו פנוי חלק בפתח, ופנוי ממנה, הנה עלו למעלה, ועשו חלק שלהם ממש נד' סגול. והנה **תכוין ס"ג וי' אותיותיו, ועס אלנ"י ס"ה, הרי חק"ל.** (מ"כ, וכן מנחס עולה חק"ל, שהוא שמו של משיח, וכגלות רחק ממני מנחס).

והנה קבלת שבת בשדה, צריך להיות מעומד, פניו למערב, ואס הוא הר גבוה יותר הוא טוב, וצריך להיות נקי מאחוריו ד' אמות ולפניו כמלא עינו. ותאמר כל הסדר בעיניס סגורות, ותכוין תחלה, כי עתה נכנסין ג' פרקין תתאין דל' דלעס בזעיר אנפין, בין עלס דאבא ובין עלס דאמא. ותשיס נגד פניך ד' עולמות כסדרן - ע"ב, ס"ג, מ"ה, ב"ן. ואמ"כ תתחיל ותאמר מזמור לדוד הבו לה'.

א"כ מצינו כאן עוד ב' כוונות לכוין בתיבת "חקל" מלבד הכוונה הראשונה המובאת בשעה"כ, וכשנסכם אותם נראה ג' כוונות ואלו הם:

א) חקל גי' הוי"ה אהי"ה, הוי"ה אדנ"י.

ב) חקל גי' ד' מילויי עסמ"ב, ועם י' אותיות דשם הוי"ה במילוי גי' חקל.

ג) חקל גי' ס"ג וי' אותיותיו ושם אדנ"י.

ולא מצאתי לעת עתה ביאור לכוונות אלו.

ונראה עתה את הכוונות בסידור הק' הלכה למעשה:

קודם כל דבר יאמר:

לְשֵׁם יִזזוּד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּהּ.

יאהדונה"י זו"ן

בִּדְזִזִילוּ וּרְזִזִימוּ. וּרְזִזִימוּ וּדְזִזִילוּ.

או"א יאההויה"ה או"א איההיוה"ה

לְיַזֵּד שֵׁם י"ה או"א בו"ה זו"ן

בְּיִזזוּדָא שְׁלִים יהוה (ע"י שפע א"ס ב"ה

המשפיע בהס ומיחדס) בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל:

בּוֹאוּ וְנֵצֵא לִקְרַאת כַּלָּה. לִקְרַאת שַׁבָּת

מַלְכְּתָא לַזְזַקַּל תַּפּוּזִין קַדִּישִׁין:

ויצא לשדה, ויעמוד במקום גבוה ויחזיר פניו לצד מערב, ובשקיעת החמה יסגור עיניו וישים ידיו על החזה ימנית על השמאלית, ויעמוד באימה וביראה כעומד לפני המלך לקבל תוספת קדושת שבת:

ויכוין כי חק"ל גי' הויה אהיה הויה אדני יאההויהה יאהדונהי.

גס מילוי ד' שמות עס עשר אותיות ההוי"ה גי חק"ל.

יוד הי ויו הי יוד הי ואו הי

יוד הא ואו הא יוד הה וו הה

גס ס"ג וי' אותיותיו ושס אדני גי' חק"ל.

יוד הי ואו הי יוד הי ואו הי אדני חק"ל.

וישים לנגד עיניו ד' שמות עסמ"ב שהס בחי' אבי"ע:

יוד הי ויו הי אצילות

יוד הי ואו הי בריאה

יוד הא ואו הא יצירה

יוד הה וו הה עשיה

כוונת מזמור לדוד:

אחר שלמדנו לעיל בכללות את כוונות קבלת שבת, ושם הזכרנו שבאמירת מזמור לדוד אנו מעלים בג׳ הבו את הג״ר דעשיה לנה״י דיצירה, ובז׳ קולות אנו מעלים את הז״ת דעשיה בתוך העשיה דהיינו מלכות לנה״י, ונה״י לחג״ת וחג״ת לחב״ד, נבוא עתה ללמוד את כוונות מזמור לדוד בפרטות.

כוונת ג׳ הבו והשתחוו לה׳:

ונבוא עתה ללמוד בפרטיות את כוונת ג׳ הבו, השתחוו לה׳, שבהם עולים הג״ר דעשיה לנה״י דיצירה.

כתב הרב בשעה״כ (דף ס״ד ע״ג) וזלה״ק:

הנה בתחילה תשים נגד עיניך ד׳ העולמות אבי״ע כסדרן והם עסמ״ב.

והיינו שעתה אנו מכוונים להעלות את עולמות בי״ע התחתונים כמו שלמדנו לעיל, וע״כ מכוונים בתחילה לעסמ״ב שהמה השמות של העולמות כידוע מדב״ק של הרב בכ״מ.

בנידון האם ג״ר דעשיה עולה למלכות דיצירה או לנה״י:

כתב הרב בשעה״כ בדרוש קבלת שבת (דף ס״ד ע״ג) וזלה״ק:

ואח״כ תתחיל ותאמר מזמור לדוד הבו לה׳ בני אלים כו׳. ותכוין כי ע״י ג״פ הבו הנז׳ בזה המזמור אנו מעלים חיצוניות דג״ר דעשיה במלכות דעולם היצירה, ואז המלכות דיצירה אשר נודע כי היא עומדת באחורים דנה״י דז״א דיצירה, ובעלות חיצוניות ג״ר דעשיה שם עמהם כולם מתקבצים ומתחברים שם בסוד הרחיבי מקום אהלך כו׳ כנודע, כי המלכות היא סוד א״י הנק׳ ארץ צבי כמשאז״ל שנמשלה לצבי מה צבי זה אין עורו מחזיק את בשרו כך א״י כו׳ כי הנה בהיות הצבי חי היה עורו מחזיק את בשרו והיה אז מחזיק כפלי כפלים ממה שמחזיק לאחר שחיטתו וכן הענין בא״י כי בהיות בישובה היתה מחזקת בריות רבות בתוכה אלף אלפים ורבי רבבות ועתה אחר חורבנה נתכוונה ואינה מחזקת אלא דבר מועט, וכן הענין במלכות דיצירה כי היא מתרחבת ומקבלת בתוכה כל ג׳ עליונות דעשיה, ונמצא כי ג״ר דעשיה גם הם עומדות כנגד אחורי נה״י דז״א דיצירה אבל אינם עומדות רק בתוך המל׳ לבדה דיצירה כנז׳:

נלמד מכאן, שע״י ג׳ הבו עולים ג״ר דעשיה למלכות דיצירה, ואע״פ שהם ג׳ ספירות מתרחבת המלכות ויכולה לקבלם.

וקשה שבשעה״כ דרוש ג׳ דתפילת השחר (דף י״ב ע״ד) כתב הרב בכונת עלית עולמות בי״ע התחתונים ב״אשה״, שהג״ר דעשיה עולים לנה״י דיצירה, ולא רק למלכות דיצירה, א״כ מדוע בדרושינו כתב הרב שעולה הג״ר דעשיה רק למלכות דיצירה?

ורבינו השמן ששון בפרקין (ח״ג דף פ״ה ע״א אות כ״ו) מישב, שלעולם הג״ר דעשיה עולים גם לנה״י דיצירה ולא רק למלכות דיצירה, אמנם היות והמל׳ עומדת מאחורי הנה״י דיצירה, לכן כשהג״ר דעשיה עולים לנה״י הם מלבישים ג״כ את המלכות דיצירה.

וע״ע בזה בסה״ק שמן ששון ח״ג דף פ״ג ע״א אות י״א, ובדף פ״ו ע״א אות ל״ט.

סדר כוונות ג׳ הבו בפרטות, וכיצד עולים הג״ר דעשיה לנה״י דיצירה:

כתב הרב בשעה״כ (דף ס״ד ע״ג) וזלה״ק:

ונבאר ענין ג״פ הבו הבו הבו, הנה תכוין בתחילה בהוי״ה זו הא׳ של הבו לה׳ בני אלים ותכוין כי זו ההוי״ה היא מלאה בההין ועולה בגי׳ ב״ן. ונודע כי שם זה הוא בעשיה ותכוין כי עולם זה הנק׳ עשי׳ הוא שעתה אתה רוצה להעלותו ביצירה כנז׳. אח״כ תכוין כי הם ג״פ הבו וגם הם ג׳ הויות ובהבו הא׳ תכוין שהוא בגי׳ י״ג, והכונה היא שתכוין להוריד האחרה מן י״ג תיקונים שבא״א דעשיה עצמה, וסוד ההאחרה זו היא סוד שלש הויות שבהם י״ב אותיות ועם הכולל שלהם הם י״ג כמנין הבו. וכמו שבי״ג התיקונים הם סוד ג׳ הויות שבהם י״ב אותיות וע״ה שבהם הם י״ג, כמו כן תכוין כי ההאחרה שתוריד משם יהיו ג״כ שלש הויות שבהם י״ב אותיות וע״ה הם י״ג כמנין הבו. והטעם הוא כי נודע שאי אפשר לשום בחי׳ לעלות למעלה ממדריגתה עד שהורידו לה בתחי׳ האחרה עליונה לשתוכל אח״כ להתגדל ולעלות

למעלה כנ״ז בענין קדושת נקדישך בתפילת שחרית דימי החול ולכן אנו מורידין הארה זו הכוללת שלש הויות כמנין הבו ויהיה שלשתן בסוד מילוי ההין לפי שהס מן מ״ה דעשיה ותורידם מסס עד מקום הדעת של עשיה אשר הס עומדות בחי׳ המסדים והגבורות:

ונודע כי המסדים הס סס מ״ה והגבורות סס ב״ן, ולכן תוריד שלש הויות הנז׳ במילוי ב״ן אל אלו הגבורות אשר בדעת דעשי׳ כי כנגד המסדים אין אנו מורידין הויות דמ״ה לפי שאין בעולם דעשיה סס מ״ה דאלפין אלא סס ב״ן דההין, אבל עכ״ז בעלות הגבורה גס המסדים עולים ביחד עמהס ואח״כ תמשיך הארת מ״ה אל המסדים כמו שיתבאר בע״ה. ונמצא כי בזו ההויה של הבו לה׳ בנ״ה תכוין שהיא הויה דב״ן דההין ושהיא בדעת דעשי׳ ותכוין להמשיך לו שלש הויות דההין כמנין הבו מי״ג תיקונים דמ״ה דעשיה עצמה. וזמ״ש הבו לה׳ כי מנין הבו צריך להמשיך אל זו ההויה שהיא דעת דעשיה ותכוין כי ע״י הארות אלו עולה הדעת דעשיה בחותו מקום אשר כנגד היסוד דיצירה.

אח״כ בהבו הב׳ והוא הבו לה׳ כבוד ועוז, תכוין להוריד מי״ג תי׳ מ״ה דיצירה שלש הויות דמ״ה דמילוי אלפין שהוא דיצירה כנודע ותמשיכם אל בינה דעשיה ועי״כ תעלה בינה דעשיה אל ההוד דיצירה ולכן תכוין בזו ההויה דהבו לה׳ כבוד ועוז שהוא במילוי אלפין.

אח״כ בהבו הג׳ והוא הבו לה׳ כבוד שמו, תכוין להוריד מי״ג תיקוני מ״ה דבריאה ג׳ הויות דס״ג אשר בבריאה כנודע עד החכמ׳ דעשיה. ועי״כ תעלה חכמה דעשיה אל נצח דיצירה ולכן תכוין בזו ההויה דהבו לה׳ כבוד שמו שהיא במילוי ס״ג והרי העלינו חב״ד דעשיה בנה״י דיצירה.

ובהמשך הדרוש (דף ס״ד סוע״ד) מוסיף הרב ומבאר וזלה״ק:

ועדיין צריך שתודיעך סדר המשכת אלו ג׳ הויות שנרמזו במילת הבו כנ״ל. הנה בהבו הא׳ כאשר אתה מוריד ג׳ הויות דב״ן מן מ״ה דעשי׳ אל הדעת דעשי׳, תכוין להורידם דרך קו ישר מן הכתר דעשיה אל הדעת דעשיה שהוא קו האמצעי.

וכשתוריד ג׳ הויות דמ״ה דאלפין בהבו הב׳ מן מ״ה דיצירה אל בינה דעשיה, תכוין כי אלו ההארות הס מתפשטים מן מ״ה דיצירה אל הבינה דיצירה שהוא בקו שמאלי, ויורדת ההארה דרך קו השמאלי אל ההוד דיצירה, ומסס נמשכת דרך קו שמאלי דעשיה עד בינה דעשיה ומאיר בה ואז עולה בינה דעשיה להוד דיצירה. וטעם הדבר הוא כי מ״ה הוא בקו האמצעי דיצירה וצריך להטות האורתו דרך קו השמאלי כדי שתמשך בבינה דעשיה. גס טעם ב׳ והוא כי הבינה דעשיה קו שמאל וצריכה לקבל האיר מבחי׳ השמאל דיצירה ולכן צריך שהשפעתה תבוא דרך השמאלי וב׳ טעמים אלו קרובים זה לזה.

ואח״כ כשתוריד בהבו הג׳ ג׳ הויות מע״ה דבריאה אל חכמה דעשיה תמשיכם דרך קו ימיני והוא שתמשיכם מן מ״ה דבריאה אל חכמה דבריאה, ומסס אל נצח דבריאה, ומסס לחכמה ולנצח דיצירה ומסס לחכמה דעשיה ואז תעלה חכמה דעשיה לנצח דיצירה.

ונלע״ד שמעתי ממורי ז״ל כי יש מילוק אחר בזה והוא כי הג׳ הויות שתמשיכם מע״ה דעשי׳ אל דעת דעשיה כיון שהכל הוא עשיה אחי שפיר אבל כשתמשיך מע״ה דיצירה אין צורך להמשיכם עד בינה דעשיה שהוא עולם אחר ודי במה שתמשיכם אל הוד דיצירה בלבד ואח״כ תעלה בינה דעשיה. עד סס. וכן כשתמשיך ג׳ הויות מע״ה דבריאה די להמשיכם עד הנצח דיצירה ואז חכמה דעשיה תעלה סס אבל היותר נלע״ד הוא דרך הא׳.

נלמד מכאן, שבכדי להעלות את הג״ר דעשיה לנה״י דיצירה, עלינו להמשיך להם הארה וכח עליון.

ולכן בתיבת הבו הא׳: והוא ״הבו לה׳ בני אלים״, אנו מכוונים להמשיך הארה מי״ג ת״ד דא״א דעשיה שהם ג׳ שמות ב״ן לדעת גבורות דעשיה, וזה לטעם ששם ב״ן שייך לצד השמאל, ועי״כ יקבל דעת גבורות דעשיה כח לעלות ליסוד דיצירה, ואגב יעלה עמו גם את הדעת חסדים ליסוד דיצירה.

ובהבו הב׳: והוא ״הבו לה׳ כבוד ועוז״ ימשך הארת י״ג ת״ד דא״א דיצירה שהם ג׳ הויו״ת דמ״ה דרך קו שמאלי דיצירה, לבינה דעשיה ועי״כ תעלה הבינה דעשיה להוד דיצירה.

וע"י הבו הג': והוא "הבו לה' כבוד שמו" ימשך הארת י"ג ת"ד דא"א דבריאה שהם ג' שמות ס"ג דרך קו הימין דבריאה ויצירה לחכמה דעשיה, ועי"כ יעלה החכמה דעשיה לנצח דיצירה.

וקשה דאם העליה נעשית מלמטה למעלה, קודם עשיה ואח"כ יצירה וכו' מדוע עולה קודם הג"ר דעשיה לנה"י דיצירה, ולא המלכות לנה"י ונה"י לחג"ת ע"ד עלית שאר העולמות כמו שנראה בהמשך?

אמנם לבאר הענין כתב הרב בהמשך הדרוש (דף ס"ה ע"ד) וזלה"ק:

אמ"כ תאמר בתי כלה בתי כלה. אבל הכוונה שתכוין עתה הוא כי הנה בזמזור הבו לה' בני אלים כו' עלו כל הי"ס דעצי' למע' ממקומם ועתה תכוין להעלות הי"ס דיצירה ג"כ למעלה ממקומם אבל הדבר נעשה להיפך כי בעשיה עלו בחבי' ג' הרחמונות ואמ"כ עלו ז"ת ועתה ביצירה הוא להפך כי תחילה ז"ת דיצירה ואמ"כ עולים ג"כ. והטעם הוא לפי שבעולם העשיה נאחזות הקלי' מאד בהם ולכן אם הז' התחתונות היו עולות בחבי' היו הקליפות דעשיה נאחזות בהם ועולות עמהם ונשארות לבוקות אם ח"ו ביום השבת, ולכן עולות תחילה ג"כ וניתוסף בהם אור עצום וגדול ואז כאשר בחות ז"ת לעלות ולהתקרב עם הג"ר הם מקבלות משם אור הגדול ההוא, ועי"כ אין בח בקליפה לקבל האור הגדול ההוא ונפרדות משם, אבל ביצירה שאין שם פחד הזה אנו מעלי' אותן כסדרן הממיתי שהוא שיעלו תחילה ז"ת ואמ"כ יעלו הג"ר כי סדר העלי' והכללות הוא מחבי' ממטה למעלה כנודע.

נלמד מכאן, שאע"פ שהעולמות עולים מתתא לעילא, אולם בעולם העשיה אנו מעלים את הג"ר קודם, לטעם שבעולם העשיה יש אחיזת הקלי' יותר משאר העולמות, ולכן יש פחד שאם נעלה אותו מתתא לעילא כשאר העולמות יתאחזו בו הקלי' יותר, ולכן אנו מעלים תחילה את הג"ר ואז נתוסף אור גדול ועי"כ אין הקלי' יכולים להאחז שם.

סדר עליית הכתר דעשיה:

אחר שלמדנו כיצד עולים הג"ר דעולם העשיה לנה"י דיצירה (שבהם נכללת המלכות) נבוא עתה ללמוד כיצד נעשית עלית הכתר דעשיה לנה"י דיצירה.

כתב הרב בדרוש דילן (דף ס"ד ע"ד אמצע ד"ה ונודע) וזלה"ק:

אבל הכתר דעשיה אין אנו זוכרים לותו, והטעם הוא כמו שהודעתיך כי כל בחי' כתר נעשית מעצמו וזהו הטעם שאין הכתר נמנה בכלל הי"ס ואנו מזכירין הדעת במקומו ואין להאריך כאן בזה, אבל עם היות שהכתר נעשה מעצמו עכ"ז צריך שתכוין בלופן זה שנבאר והוא כי כאשר תכוין בהבו הא' להעלות הדעת דעשיה ביסוד דיצירה תכוין כי הנה הכתר הוא בקו אמצעי למעלה מן הדעת ומ"ש אל הדעת לעלות אם לא שבחי' יעלה הכתר, ולכן מוכרח הוא שבתחילת הכל עלה הכתר ליסוד דיצירה, ואמ"כ כשאנו מעלים הדעת ביסוד דיצירה אז הכתר מתעלה יותר ועולה בהוד דיצירה כדי לתת מקום אל הדעת שיעלה ביסוד, ואמ"כ בהבו הב' אשר הכוונה היא להעלות הבינה בהוד דיצירה תכוין כי אז מתעלה הכתר עד הנצח דיצירה, ואמ"כ בהבו הג' אשר עולה החכמה בנצח דיצירה תכוין כי אז מתעלה הכתר עד הת"ת דיצירה, ואז שם הוא מקומו האמיתי שהוא בקו אמצעי ע"ג הדעת, וגם ט"ס והוא כי נודע כי כל בחי' כתר של עולם התחתון או פרצוף התחתון נעשה מן הת"ת שלמעלה ממנו כנודע, כי כתר דנוק' דז"ת נעשה מת"ת דז"ת, וכתר דז"ת נעשה מת"ת דאימא, וכן כאן כתר דעשיה נעשה מת"ת דיצירה והרי נתבאר עלית ד' דחסונות דעשיה אל מרכז תחתונות דיצירה.

והביאור הוא, שבעת עלית הג"ר דעשיה לנה"י דיצירה עולה כתר דעשיה מאליו.

והגורם לעלית הכתר מאליו הוא, שהנה למדנו בסידור הק' שבעת אמירת "הבו" הראשון שהוא "הבו לה' בני אלים" מתחילה עליית העולמות, והנה העליה הראשונה היא הדעת דעשיה העולה ליסוד דיצירה, וטרם עליתו נכוון להעלות את הכתר דעשיה ליסוד דיצירה, ואח"כ מכוונים לעלות את הדעת דיצירה ליסוד דיצירה, ואז ידחה הכתר דעשיה להוד דיצירה.

א"כ מה שכ' הרב שהכתר עולה מאליו הכוונה, שיעלה בלי אמירה מיוחדת, אלא באמירת הבו הא' וכו' נכוון אגב עלית הדעת דעשיה ג"כ להעלות את הכתר.

ובאמירת "הבו לה' כבוד ועוז" מכוונים להעלות את הבינה דעשיה להוד דיצירה, ואז ידחה הכתר לנצח דיצירה.

וכן באמירת "הבו לה' כבוד שמו" מכוונים להעלות את החכמה דעשיה לנצח דיצירה, ואז הכתר יעלה למקומו בת"ת דיצירה.

ועיין עוד בזה בסה"ק שערי רחמים (ח"ב סוף סימן רט"ו), ובסה"ק באתי לגני (ח"ד דף כ"ז) שעמדו בזה, ולפי מה שבארנו יובן שפיר.

ולהבהרת הדברים נעשה לזה טבלה:

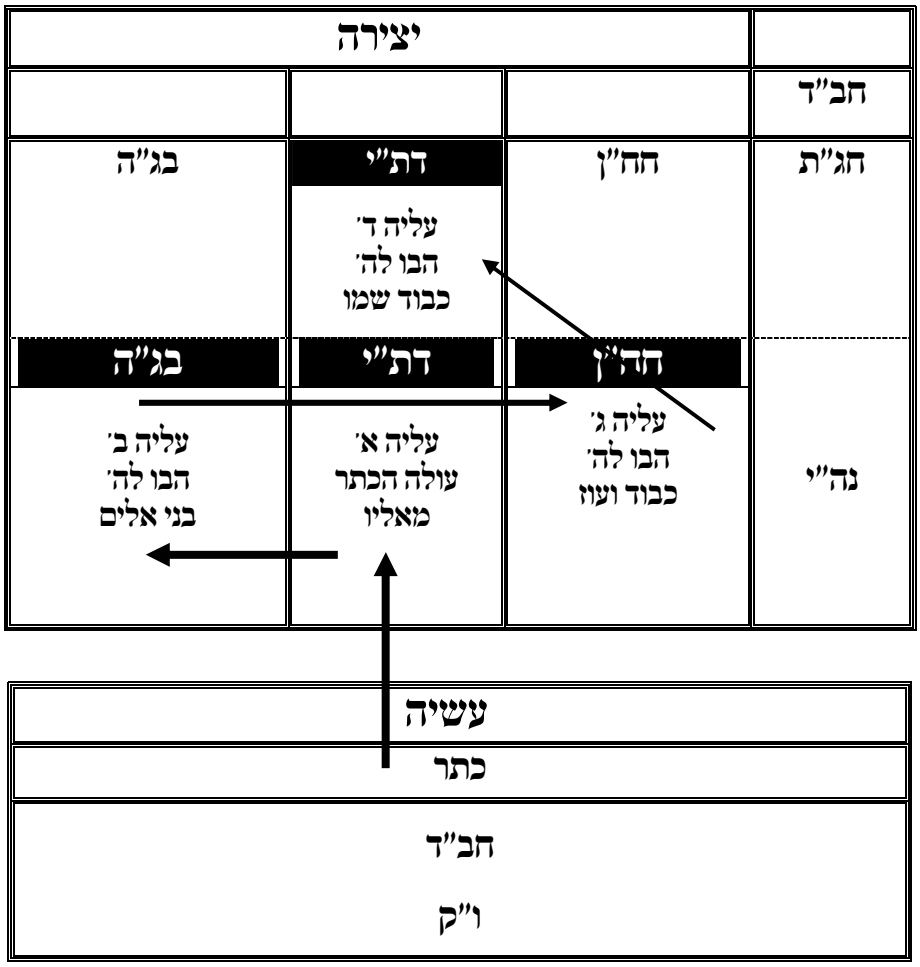

סדר כוונת ג' הבו בסידור הק':

ונבוא עתה ללמוד את סדר כוונת ג' הבו בסידור הק'.

בשעה"כ למדנו שסדר עלית הג"ר דעשיה בנה"י דיצירה בג' הבו נעשה באופן כזה: בהבו הא' מעלים את הדעת דעשיה ליסוד דיצירה. בהבו הב' מעלים את הבינה דעשיה להוד דיצירה. בהבו הג' מעלים את החכמה דעשיה לנצח דיצירה. אמנם רבינו הרש"ש זיע"א כתב את אופן העליה באופן שונה מעט והוא שמחלק את הג"ר דעשיה לחח"ן בג"ה דת"י, ואת הנה"י דיצירה לחח"ן בג"ה דת"י. ובהבו הא' מכוונים להעלות את הדת"י דג"ר דעשיה לדת"י דנה"י דיצירה. בהבו הב' מכוונים להעלות את הבג"ה דג"ר דעשיה לבג"ה דנה"י דיצירה. ובהבו הג' מכוונים להעלות את החח"ן דג"ר דעשיה לחח"ן דנה"י דיצירה.

ולהבהרת הדברים נעשה לזה טבלה:

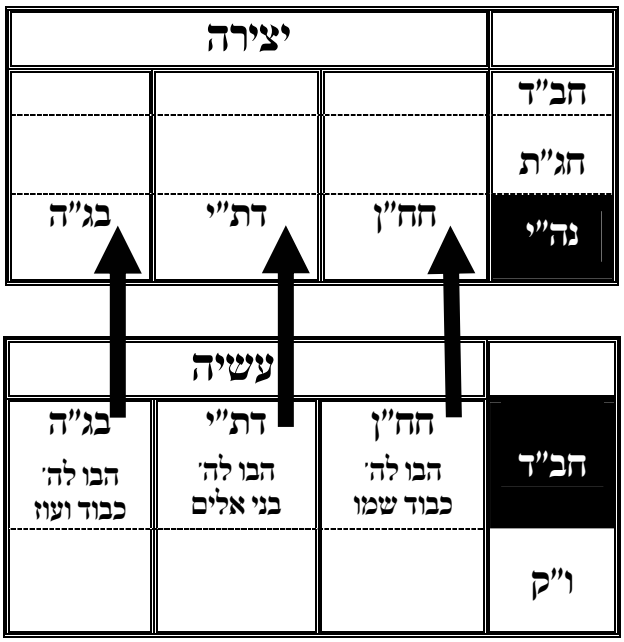

ונבוא לבאר את סדר הכוונה בסידור הק'.

בתיבות הבו לה' בני אלים, נכוון בתחילה להמשיך את הארת הי"ג ת"ד דא"א דעשיה שהם ג' הויו"ת דב"ן לדת"י דגבורות דחב"ד דעשיה, ואז נכוון להעלות את הכתר דעשיה לדת"י דנה"י דיצירה, ואח"כ נכוון להעלות את הדת"י דחב"ד דעשיה לדת"י דנה"י דיצירה, ואז הכתר דעשיה ידחה לקו השמאל בג"ה דנה"י דיצירה.

ונראה את סדר הכוונה בסידור הק':

מִזְמוֹר לְדָוִד הָבוּ

יכוין כי הנ״ו גי׳ י״ג, יכוין להמשיך מי״ג ת״ד דמ״ה **לעשיה** ג׳ הויות דנ״ן שיש בפשוטם י״ב אותיות וע״ה י״ג.

יוד הה וו הה יוד הה וו הה
יוד הה וו הה

לַיהוָה אֲדנָי יאהדונהי ◆

יכוין בהויה זו שהיא דנ״ן
יוד הה וו הה.

ויכוין להמשיך הג׳ נ״ן הנז׳ להויה דנ״ן זו שהיא **בגבורות דלת״י לפרקוף חב״ד לעשיה.** ומז יכוין להעלות פרקוף כתר לעשיה בדת״י דנה״י דילירה.

ומח״כ יכוין להעלות **דת״י דחב״ד לעשיה לדת״י דנה״י דילירה,** ויכוין להעלות את הכתר שהיא שם לבג״ה דנה״י דילירה.

בְּנֵי אֵלִים׃

ויכוין לכלול נפשו לעלות עם נשמות קין והבל העולים עתה הרמוזים בר״ת **הבו לה׳ בני הבכל. ובני אלים** הוא קין.

בתיבות הבו לה' כבוד ועוז, נכוון להמשיך את הארת הי"ג ת"ד דא"א דיצירה שהם ג' הויו"ת דמ"ה לבג"ה דחב"ד דיצירה, ומשם לבג"ה דחג"ת דיצירה, ומשם לבג"ה דנה"י דיצירה, ומשם לבג"ה דחב"ד דעשיה, ואז נכוון להעלות את בג"ה דחב"ד דעשיה לבג"ה דנה"י דיצירה, ולדחות את הכתר דעשיה ששם לקו הימין חח"ן דנה"י דיצירה.

ונראה את סדר הכוונה בסידור הק'

הָבוּ

גי' י"ג, יכוין להמשיך מי"ג ת"ד למ"מ דיצירה ג' הויות דמ"ה שיש בפשוטם י"ב מותיות וע"ה י"ג.

יוד הא ואו הא יוד הא ואו הא
יוד הא ואו הא

לַיהוָה אֲדנִי יאהדונהי ◆

יכוין בהויה זו שהיא דמ"ה
יוד הא ואו הא

ויכוין להמשיך הג' הויות הנז' לבג"ה דחב"ד דיצירה. ומשם לבג"ה דחג"ת, ומשם לבג"ה דנה"י, ומשם לבג"ה דחב"ד דעשיה שהיא ההוי"ה דמ"ה הנז'.

ויכוין להעלות בג"ה דחב"ד דעשיה, לבג"ה דנה"י דיצירה, ויכוין להעלות את הכתר משם שם לחח"ן דנה"י דיצירה.

כָּבוֹד וָעֹז׃

ר"ת הבו לה' כבוד כללה שהיא שם ב"ן
יוד הה וו הה
ועס נה"י דיצירה גי' כלה.

בתיבות "הבו לה' כבוד שמו", נכוון להמשיך את הארת הי"ג ת"ד דא"א דבריאה שהם ג' הויו"ת דס"ג לחח"ן דחב"ד דבריאה, ומשם לחח"ן דחג"ת דבריאה, ומשם לחח"ן דנה"י דבריאה, ומשם לחח"ן דחב"ד דיצירה, ומשם לחח"ן דחג"ת דיצירה, ומשם לחח"ן דנה"י דיצירה, ומשם לחח"ן דחב"ד דעשיה, ואז נכוון להעלות את החח"ן דחב"ד דעשיה לחח"ן דנה"י דיצירה, ולדחות את הכתר דעשיה ששם, לקו האמצעי שהוא דת"י דחג"ת דיצירה, והוא ת"ת דיצירה.

ונראה את סדר הכוונה בסידור הק'

הָבוּ

גי' י"ג, יכוין להמשיך **מי"ג ת"ד דא"א דבריאה** ג' הויות דס"ג שיש בפשוטס י"ב אותיות וע"ה י"ג.

יוד הי ואו הי יוד הי ואו הי

יוד הי ואו הי

לַיהוָה אדני יאהדונהי ◆

יכוין בהויה זו שהיא דס"ג

יוד הי ואו הי

ויכוין להמשיך הג' ס"ג הנז' לחח"ן דחב"ד, ומשם לחח"ן דחג"ת, ומשם לחח"ן דנה"י **דבריאה**, ומשם לחח"ן דחב"ד ודחג"ת, ודנה"י **דיצירה**, ומשם **לחח"ן דחב"ד דעשיה** שהיא ההוי"ה דס"ג הנז'.

ויכוין להעלות **חח"ן דחב"ד דעשיה, לחח"ן דנה"י דיצירה**, ויכוין להעלות את הכתר דעשיה שהיה שם לדת"י דחג"ת דיצירה.

ר"ת **הבו לה' כבוד כלה** שם ס"ג **יוד הי ואו הי**, שהיא אימא מתקנת את ברתא שהיא שם ב"ן ונתקנה עם נה"י דיצירה גי' כלה.

כְּבוֹד שְׁמוֹ

ויכוין כי הג' הב"ו גי' **יוד הא ואו** שמהם מקבלת **הא** אחרונה.

סדר הרמזים בג׳ הבו:

כתב הרב בשעה״כ דרוש קבלת שבת (דף ס״ה ע״א) וזלה״ק:

גם תכוין כי ר״ת **הבו לה׳ כבוד** ועוז הוא ר״ת **כל״ה**, וכן ר״ת **הבו לה׳ כבוד** שמו הוא **כלה**. והענין הוא כי **ב׳ הבו** אלו הם שם מ״ה ושם ס״ג כנז׳, אבל העשיה עצמה היא שם ב״ן שהיא הנקבה הנתקנת ונעשית כלה ע״י שם מ״ה שהוא ז״א בעלה החתן המקשט והמכונן את כלתו ועושה אותה כלה. **וכן הב״ו הג׳** הוא באימא שהיא הבריאה שם ס״ג המקשטת ומתקנת את בתה בסוד ויבן ה׳ אלהים את הצלע כו׳ ועושה אותה תיקון הכלה. ומה שתכוין בזה הכלה הוא, שתכוין בעשיה שהיא הויה דההין בגי׳ ב״ן העולה לגבי נה״י דיצירה שהם ג״ס תחתונות דיצירה, וחיבור ב״ן עם ג׳ הם בגי׳ כל״ה. כי כאשר הויה דב״ן עולה בנה״י נעשית כל״ה.

נלמד מכאן שבר״ת הבו לה׳ כבוד ועוז, ובהבו לה׳ כבוד שמו, נרמז ב״פ כלה.

הרמז הא׳ הוא, שבב׳ הבו האלו יש בהם שמות ס״ג ומ״ה, אבל העשיה שהיא שם ב״ן שהיא המלכות נעשית כלה ע״י הז״א שהוא שם מ״ה.

והרמז הב׳ הוא, שב״הבו לה׳ כבוד שמו״ אנו ממשיכים ג׳ שמות ס״ג דעולם הבריאה הרומזים לאמא המקשטת את הנוק׳ וגורמת לה להיות כלה, וכלה זו רומזת למלכות שהיא בחי׳ העשיה שהיא שם ב״ן העולה בג׳ הבו אלו לז״א בעלה שהוא בחי׳ הנה״י דיצירה, ושם ב״ן עם תוספת ג׳ שהם הנה״י דיצירה גי׳ כלה.

עוד רמזים מצאנו בהמשך הדרוש (דף ס״ה ע״א) וזלה״ק:

גם כונה אחרת שמעתי מפי מורי ז״ל בג״פ **הבו** הנז׳, והוא שתכוין כי הבו בגי׳ אחד, וג״פ **הבו** הם בגי׳ **ט״ל** כמנין יו״ד ה״א וא״ו שמשם מקבלת אות ה׳ אחרונה. ותכוין כי הם בגי׳ באי כלה הם סוד באי כלה כמ״ש וע״ש, ותכוין שהם סוד נה״י דיצירה שמשם יבא תוספת קדושה אל העשיה. ותכוין בזה הפסוק כי בו רמוזים קין והבל בני אדה״ר אשר רוב נשמות בני אדם באים מהם, ולכן כל מי שמכיר בעצמו מאיזו שורש נשמה מהם הוא אם מקין או מהבל יכוין לכלול עצמו בהם. וזהו ר״ת **הבו לה׳ בני ר״ת הבל**, ובני אליס הוא קין בסוד וירא׳ו בני האלהים את בנות האדם דכלהו תולדות דקין כנודע, גם **השתחוו לה׳ בהדרת קודש ר״ת הבל**, ותכוין כי אחר ג״פ הבו שהם עליית ג״ר דעשיה אל היצירה כנז׳ אז נעשו הנשמות הדרת קדש ולכן נרמז **הבל** בר״ת **השתחוו לה׳ בהדרת קדש** כנז׳, ואחר אשר עלה היכל ק״ק הכלול מג״ר דעשיה אל היצירה, אז נאמר ובהיכלו כולו אומר כבוד ר״ל כי זה ההיכל הז׳ העליון שבעשיה עלה אל היצירה הנקרא כבוד ע״כ הכונה הזאת:

והיינו שהרמזים שנלמד כאן הם סובבים על עליית הג״ר דעשיה לנה״י דיצירה הנעשים בג׳ הבו.

והנה ג״פ הבו בגי׳ ט״ל, שהוא יה״ו דמ״ה הרומז לנה״י דיצירה בחי׳ ז״א, כי ז״א רומז ליצירה כנודע וממנו מקבלת הנוק׳ ה׳ אחרונה בחי׳ עשיה תוספת קדושה ע״י העליה ליצירה.

וכן עוד נרמז בר״ת **הבו לה׳ בני הב״ל**, ובני **אלים** רומז **לקין**, וכן הר״ת **השתחוו לה׳ בהדרת** הוא **הב״ל**, וכ״ז לרמז שיכוין האדם לכלול את נפשו עם נשמות קין והבל כדי שיעלה עמהם אח״כ בתיבות ה׳ למבול ישב ע״י שם יל״י כמו שנלמד בהמשך, ועיין בסה״ק באתי לגני (ח״ד דף כ״ח סוע״א).

ולהבהרת הדברים נלמד כ״ז הלכה למעשה בסידור הק׳:

והנוגע לענינו הדגשנו.

מִזְמוֹר לְדָוִד הָבוּ

יכוין כי הנ״ו גי׳ י״ג, יכוין להמשיך מי״ג ת״ל למ״ח **לעשיה** ג׳ הויות דנ״ן שיש בפשוטם י״ב אותיות וע״ה י״ג.

יוד הה וו הה יוד הה וו הה

יוד הה וו הה

לַיהוָה אֲדֹנָי יאהדונהי ◆

יכוין בהויה זו שהיא דנ״ן

יוד הה וו הה

ויכוין להמשיך הג׳ ג״ן הנז׳ להויה דנ״ן זו שהיא **בגבורות דלת״י לפרלוף חב״ד לעשיה.** ומז יכוין להעלות פר׳ כתר לעשיה בדת״י דנה״י דיצירה.

ומח״כ יכוין להעלות **דת״י דחב״ד לעשיה לדת״י דנה״י דיצירה,** ויכוין להעלות את הכתר שהיא שם לבג״ה דנה״י דיצירה.

בְּנֵי אֱלִים:

ויכוין לכלול נפשו לעלות עם נשמות קין והבל העולים עתה הרמוזים בר״ת הבו לה׳ בני הבל. **ובני אלים** הוא קין.

הָבוּ

גי׳ י״ג, יכוין להמשיך מי״ג ת״ל למ״ם דיליה ג׳ הויות דמ״ה שים בפשוטם י״ב מותיות וע״ה י״ג.

יוד הא ואו הא יוד הא ואו הא

יוד הא ואו הא

לַיהוָה אֲדנִי יאהדונהי ◆

יכוין בהויה זו שהיא למ״ה

יוד הא ואו הא.

ויכוין להמשיך הג׳ הויות הנז׳ לכג״ה לחכ״ל דיליה. ומשם לבג״ה דחג״ת, ומשם לגג״ה דנה״י, ומשם לכג״ה לחכ״ל לעשיה שהיא ההוי״ה דמ״ה הנז׳.

ויכוין להעלות כג״ה לחכ״ל לעשיה, לכג״ה לנה״י דיליה, ויכוין להעלות את הכתר משר שם למח״ן לנה״י דיליה.

כָּבוֹד וָעֹז:

ר״ת הנו לה׳ כבוד כללה שהיא שם ב״ן

יוד הה וו הה

ועם נה״י דיליה גי׳ כלה.

שם מ״ה שהוא ז״ת מתקן את הנוק׳.

יוד הא ואו הא יוד הה וו הה

הָבוּ

גי׳ י״ג, יכוין להמשיך מי״ג ת״ד דא״א דבריאה ג׳ הויות דס״ג שיש בפשוטס י״ב אותיות וע״ה י״ג.

יוד הי ואו הי יוד הי ואו הי

יוד הי ואו הי

לַיהוָה אדני יאהדונהי ◆

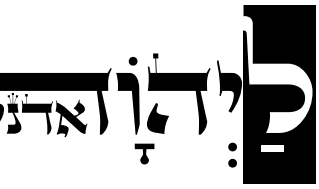

יכוין בהויה זו שהיא דס״ג

יוד הי ואו הי

ויכוין להמשיך הג׳ ס״ג הנז׳ לחח״ן דחב״ד ומשם לחח״ן דחג״ת, ומשם לחח״ן דנה״י דבריאה, ומשם לחח״ן דחב״ד ומשם לחח״ן דחג״ת, ומשם לחח״ן דנה״י דיצירה. ומשם לחח״ן דחב״ד דעשיה שהיא ההוי״ה דס״ג הנז׳.

ויכוין להעלות חח״ן דחב״ד דעשיה, לחח״ן דנה״י דיצירה, ויכוין להעלות את הכתר שהיה שם לדת״י דחג״ת דיצירה.

ר״ת הבו לה׳ כבוד כלה שם ס״ג יוד הי ואו הי שהיא אימא מתקנת את ברתא שהיא שם ב״ן ונתקנה עם נה״י דיצירה גי׳ כלה.

כְּבוֹד שְׁמוֹ.

ויכוין כי הג׳ הב״ו גי׳ יוד הא ואו שמהם

מקבלת הא אחרונה שהיא הנוק׳.

סדר כוונת השתחוו לה' בהדרת קודש:

כתב הרב בשעה"כ דרוש קבלת שבת (דף ס"ה ע"א) וזלה"ק:

מ"כ תמכר השתחוו לה' בהדרת קודש, והענין הוא כי נודע שהדעת כלול מהמקדים וגבורות, והמקדים הם הויה דמ"ה והגבורות הם הוי"ה דב"ן, אבל הבינה היא הויה דס"ג, והמכמה היא הויה דע"ב. והנה עד עתה לפ"י שעלו ד"ר דעשיה כסדרן החמימי שהוא מכמה בנגח ובינה בהוד ומסך וגבורה ביסוד, עכ"ז ההארות שהמשכנו להם היו שלא כסדר, לפי שג' הויות שהאירו בנגח היו מסס ס"ג והיה לאוי שיהיה מהויה דע"ב, ובהוד ירדו ג' הויות דמ"ה והיה לאוי שיהיו מס"ג, וביסוד ירדו ג' הויות דב"ן והיה לאוי שיהיו ממ"ה, אמנם הסדר היה מוכרח להעשות כן כפי הסדר הנז', אבל עתה בחמרו השתחוו לה' בהדרת קדש נתקן גם הסדר הזה והוא, כי צריך שתכוין כי זו הוי"ה הד' של השתחוו לה' היא הויה דע"ב דיודין שבחילות כנודע, ואנו ממשיכין מוחה בנגח הילירה אשר שם תכמה דעשיה, ואז ההויה דס"ג אשר שם יורדת בהוד דילירה אשר שם בינה דעשיה, וההויה דמ"ה שהיתה שם הנה היא יורדת עתה ביסוד דילירה ומאירה במקדים אשר שם, וההויה דב"ן שהיתה שם גם עתה נשארת שם שלא שמאיר בגבורות אשר שם ביסוד דילירה, והרי נתקן הכל על מיקומו. ולפי זה הפסוק של השתחוו כו' הוא בחילות כנז' לכן יש לו מעלה על שאר העולמות והוא, כי בשאר ג' עולמות היינו אומרים בלשון הבו ר"ל הזדמנו ג' עולמות להמשיך ולהוריד המרומיהם למטה, אבל עתה שאנחנו בחילות אנו אומרים אל ג' העולמות השתחוו לה' שהוא עולם החילות והשתחויתם אליו מרחוק כעבד לפני רבו, וע"י ההשתחויה זו תמשך להם המרה משם.

גם לזו הסיבה נאמר בהדרת קודש, כי שם בחילות הוא ההדר החמימי והקדש החמימי, ועוד בזה שנודע כי הויה זו היא הויה דע"ב דיודין הנק' קדש בסוד ד' יודין שבה כי כ"ף כלולה מעשר הס ק"ש, והד' יודין עלמן הרי קדש. והנה ע"י זו ההשתחויה גורמין שתמשך משם המרה מ' בלבד בסוד הבל היולח משם ויורד עד מכמה דעשיה הטומדת בנגח דילירה כנז', ולכן ר"ת השתחוו לה' בהדרת קדש הוא הבל. והענין הוא כי מן פי היסוד דחילות יולח ההבל הזה הנמשך עד מכמה דעשיה כנז'. ונלע"ד שמעתי כי הבל הזה יולח מפי היסוד דנוק' דחילות ולח מפי יסוד ז"ח עלמו.

והביאור לזה הוא, שבתיבת **הבו הא'** נמשכה הארת הי"ג ת"ד דא"א מעשיה והם ג' שמות ב"ן לדעת גבורות דעשיה כדי להעלותו ליסוד דיצירה, **ובהבו הב'** נמשכה הארת י"ג ת"ד דא"א דיצירה שהם ג' שמות מ"ה לבינה דעשיה כדי להעלותה להוד דיצירה, **ובהבו הג'** נמשכה הארת י"ג ת"ד דא"א דבריאה שהם ג' שמות ס"ג לחכמה דעשיה כדי להעלותו לנצח דיצירה.

והנה כל הסדר הזה היה רק לאותו שעה כדי להעלותם, ואינו הסדר הרגיל שכך צריך להיות, משום שכל קו צריך שיהיה לו את השם השייך לו, ולפי מה שלמדנו השמות נמצאים בקו שאינו שייך להם, ועתה אנו מביאים בתיבות **השתחוו לה' בהדרת קודש** את הארת יסוד דנוק' דאצילות שהיא שם ע"ב, והארה זו נמשכת לקו הימין דעשיה, והיא גורמת לדחות את הארת הג' שמות דס"ג שנמצאים שם שידחו לקו השמאל דעשיה, ואז נדחים הארת ג' שמות מ"ה שהיו בקו השמאל לקו אמצע דת"י דחסדים, וההארת ג' שמות ב"ן הנמצאים שם נדחים לקו אמצע דת"י גבורות, ואז כל שם נמשך לקו הראוי לו כי שם מקומו, כי שם ע"ב שייך לקו הימין, ושם ס"ג לקו שמאל, ושמות מ"ה וב"ן לקו אמצע חו"ג כנודע.

והנה רבינו הרש"ש זיע"א בסידורו מבאר לפי המהלך שלו, בסדר עלית הג"ר דעשיה לנה"י דיצירה שנעשה לפי קווים, ובתיבות השתחוו לה' בהדרת קודש נמשכת הארת שם ע"ב מיסוד דנוק' דאצילות לקו הימין חח"ן דחב"ד דעשיה הנמצא בחח"ן דנה"י דיצירה, ואז הג' שמות דס"ג נדחים לקו השמאל שהוא בג"ה דחב"ד דעשיה הנמצא בבג"ה דנה"י דיצירה, והג' שמות דמ"ה נדחים לקו האמצעי דת"י דחסדים דחב"ד דעשיה הנמצא בדת"י דחסדים דנה"י דיצירה, והג' שמות דב"ן נדחים לקו האמצעי דת"י דגבורות דחב"ד דעשיה הנמצא בדת"י דגבורות דנה"י דיצירה.

ונראה זאת עתה בסידור הק':

הִשְׁתַּזְזוּ בי״ע לַיְהוָה אדני יאהדונהי. לאצילות

יכוין בהויה זו שהיא דע״ב

יוד הי ויו הי.

יכוין להמשיך **שם ע״ב מיסוד דנוק׳ דז״א דאצילות** דרך בריאה יצירה, לחח״ן דחב״ד דעשיה שהוא בחח״ן דנה״י דיצירה.

ויכוין לדחות **הג׳ ס״ג** שהיו שם, ולהמשיכם **לבג״ה דחב״ד דעשיה** שבבג״ה דהוד דיצירה.

ויכוין לדחות **הג׳ מ״ה** שהיו שם, ולהמשיכם **לחסדים דדת״י דחב״ד דעשיה** שבדת״י דנה״י דיצירה.

ויכוין שיאירו **הג׳ ב״ן** שכבר הם **בגבורות דדת״י דחב״ד דעשיה**, שבדת״י דנה״י דיצירה.

ע״ב מיסוד דנוק׳ דז״א דאצילות	ולדחות הג׳ ס״ג שהיו שם
יוד הי ויו הי	יוד הי ואו הי יוד הי ואו הי
	יוד הי ואו הי
לחח״ן דחב״ד דעשיה	**לבג״ה דחב״ד דעשיה**
ולדחות הג׳ מ״ה שהיו שם	ויאירו הג׳ ב״ן שכבר שם
יוד הא ואו הא יוד הא ואו הא	יוד הה וו הה יוד הה וו הה
יוד הא ואו הא	יוד הה וו הה
לחסדים דדת״י דחב״ד דעשיה	**לגבורות דדת״י דחב״ד דעשיה**

בְּהַדְרַת קֹדֶשׁ: ר״ת השתחוו לה׳ בהדרת הבל.

סדר כוונת עלית הז״ת דעשיה זה בזה בסדר תלת ע״ג תלת ע״י הז׳ קולות דמזמור לדוד:

ונבוא עתה ללמוד את סדר עלית ז״ת דעשיה התחתונה זה בזה בסדר תלת ע״ג תלת, ע״י אמירת הז׳ קולות בכוונותיהם.

כתב הרב בשעה״כ דרוש קבלת שבת (דף ס״ה ע״ב) וזלה״ק:

ונחזור אל ענין הא׳, כי הנה עתה אנו צריכין להעלות ז״ת דעשיה למעלה ממקומם כיצד. חג״ת דעשיה עולות אל חב״ד דעשיה, ונה״י דעשיה במקום חג״ת, ומלכות במקום נה״י, ונמצא עתה נשאר מקום מלכות של העשיה היא לבדה מקום אויר ופנוי וריקן, וכונת עלייתם הוא ע״י ז׳ קולות שבזה המזמור.

נלמד מכאן, שעלית הז״ת דעשיה נעשית באמירת הז׳ קולות דמזמור לדוד, וסדר העליה נעשה תלת ע״ג תלת כי בקבלת שבת עולים בי״ע התחתונים, שסדר עליתם הוא תלת ע״ג תלת כידוע, והוא שעולים החג״ת לחב״ד, נה״י לחג״ת, ומלכות לנה״י.

ומבאר הרב עתה אלו הארות גורמות לעלית הז״ת דעשיה תלת ע״ג תלת, וזלה״ק:

והענין הוא כי ההבל העליון היוצא מפי יסוד דז״א דאצילות הלא הוא הויה דמ״ה דאלפין הנה הוא מתחלק לז׳ הבלים, וכמ״ש בהרבה מקומות כי ההבלים הם כנגד ז״ת, אמנם יש ז׳ הבלים יותר עליונים היוצאים מן הפה עצמו העליון דז״א דאצילות ומקיפין בסוד א״מ אל הז״ת שבו, ועוד ז׳ הבלים יותר תחתונים יוצאין מן האור הפנימי עצמו דז״א אשר בתוך ז״ת שבו ונמשכין ויוצאים דרך פי היסוד דז״א דאצילות, ואלו הז׳ הבלים הם יורדים ונמשכים בעולמות התחתונים אשר תחת עולם האצילות.

והנה תכוין כי זה ההבל הנרמז בר״ת השתחוו לה׳ בהדרת קדש כנז׳ שהוא ההבל היוצא מפי היסוד תכוין עתה להמשיכו ולחלקו לז׳ בחי׳ הבלים. וכבר ביארנו במ״א כי אותיות המילוי דהויה דס״ג הם בגי׳ הבל כי כמו שהבל האדם גנוז בתוכו ואח״כ יוצא לחוץ כן מילוי ההויה הוא גנוז תוך אותיות הפשוטות של הויה ואח״כ יוצא ומתגלה, וא״כ נמצא כי כל מילוי הויה והויה נק׳ הבל, וגם זה המילוי של מ״ה דאלפין היוצא בסוד הבל מתוך פי היסוד דז״א דאצילות כנז׳ נק׳ ג״כ הבל, והם סוד ואו אותיות מילויו שהם אותיות ודאאוא ועם הכולל הרי הם ז׳ הבלים וכמ״ש בע״ה. וצריך שתמשיך ז׳ הבלים אלו אל ז״ת דעשיה ועי״כ יוכלו לעלות למעלה ממדרגתם כנ״ל. גם צריך שתדע כי אלו הז׳ ההבלים הם בחי׳ החסדים המתפשטים תוך ז״ת דז״א והנה ה׳ החסדים הם המתפשטים תחילה מחסד עד הוד דז״א ואח״כ כללות כל אלו הה׳ נכלל ומתקבץ ביסוד ואח״כ כללות כולם פ״ב נכלל ומתקבץ במל׳ שבו הרי הם ז׳ בחי׳ חסדים והם סוד ז׳ ההבלים היוצאים מפי היסוד ששם הוא מקום עטרת יסוד שהוא בחי׳ המלכות שבו ששם הוא בחי׳ החסד הז׳ בסוד כללות הנזכר. ומשם יוצאים ז׳ חסדים שהם ז׳ הבלים אלו לחוץ והם הם עצמם בחי׳ ששה אותיות מילוי הויה דמ״ה דאלפין שהם ודאאוא וכללותם במלכות שבו שהם שבעה בחי׳, ואלו הם ההארות שיורדים מן האצילות למטה כנ״ל.

אבל נודע כי אין שום דבר עולה למעלה ממדרגתו אם לא ע״י כח שם בן מ״ב אשר למעלה ממנו, כי הוא סוד ג״פ י״ד בסוד הידים האוחזים בדבר ומעלים אותו למעלה. ונמצא כי צריך עתה ב׳ בחינות והם בחי׳ א׳ הארת אלו הז׳ הבלים דאצילות בז״ת דעשיה כדי שיוכלו להעלות למעלה ממדרגתם ואז נמשכת הבחי׳ הב׳ והוא ענין שם בן מ״ב שביצירה אשר למעלה מן העשיה, וע״י עולות ז״ת דעשיה למעלה ממקום מדריגתם כנ״ל וזכור היטב ענין ב׳ בחי׳ אלו שיש בכל מקום שאיזה דבר עולה למעלה ואל תשכחהו. ונודע כי שם בן מ״ב דיצירה הוא אבגית״ץ כו׳ היוצא מר״ת אנא בכח כו׳ גם נודע שמתחלק לז׳ שמות והם מתחלקים מחסד עד מל׳.

גם נודע כי יש בחי׳ נשמה אל שם בן מ״ב הזה שביצירה והוא סוד שבעה הויות. הא׳ מנוקדת כולה בסגול. והב׳ כולה בשבא, והשלישי כולה בחולם כמ״ש.

נלמד מכאן, שיש ג׳ בחי׳ שעל ידם עולים הז״ת דעשיה זה בזה ואלו הם:

בחי׳ א) והיא ע״י הארת ז׳ הבלים היוצאים מיסוד דז״א דאצילות שהם החסדים המתפשטים בז״ת דז״א באופן כזה: ה״ח בחג״ת נ״ה דז״א, כללותם ביסוד, וכללות כללותם במלכות הרי הם ז׳ בחי׳, ומאחר וההבלים יוצאים מיסוד דז״א, וז״א הוא שם מ״ה לכן ההבלים יהיו במילוי שם מ״ה כזה **ו ד א א ו א.**
ועתה כל ספירה מהז״ת דעשיה עולה ע״י המשכת כח מא׳ מז׳ הבלים שהם החסדים היוצאים מיסוד דז״א דאצילות.

בחי׳ ב) והיא ע״י הארה הנמשכת מז״ת דיצירה שהמה ז׳ שמות ד״אנא בכח״ לז״ת דעשיה ונותנת להם כח לעלות זה בזה.

בחי׳ ג) נשמת שם מ״ב דז״ת דיצירה, והם ז׳ ההויות מנוקדות לפי סדר ניקודי הז״ת, שגם על ידם עולים ז״ת דעשיה זה בזה.

בענין ההבלים והחסדים מנין הם:

כתב הרב בשעה״כ (דף ס״ה ע״ב) וזלה״ק:

והענין הוא כי ההבל העליון היוצא מפי יסוד דז״א דאצילות הלא הוא הויה דמ״ה דאלפין הנה הוא מתחלק לז׳ הבלים וכו׳.

נלמד מכאן, שההבל שהמה החסדים כאשר למדנו לעיל יציאתם הוא מפי היסוד דז״א.

ובהמשך הדרוש כתב הרב וזלה״ק:

והנה תכוין כי זה ההבל הנרמז בר״ת השתחוו לה׳ בהדרת קדש כנז׳ שהוא ההבל היוצא מפי היסוד תכוין עתה להמשיכו ולחלקו לז׳ בחי׳ הבלים.

א״כ נלמד מזה שההבל הזה היוצא מפי היסוד הוא נרמז בר״ת של השתחוו לה׳ בהדרת קודש.

ובדף (ס״ה ע״א) כתב הרב בענין ההבל הזה וזלה״ק:

ולכן ר״ת השתחוו לה׳ בהדרת קדש הוא הבל. והענין הוא כי מן פי היסוד דאצילות יוצא ההבל הזה הנמשך עד חכמה דעשיה כנז׳. ונלע״ד ששמעתי כי הבל הזה יוצא מפי היסוד דנוק׳ דאצילות ולא מפי יסוד ז״א עצמו:

א״כ ההבל הנז׳ שם הוא הבל היוצא מפי היסוד דנוק׳.

וקשה הלא ההבל הנמשך לז״ת דעשיה כתב הרב שיוצא מפי יסוד דז״א, ואיך כתב הרב שהוא ההבל הנרמז בהשתחוו לה׳ בהדרת קודש ששם עסקינן בהבל היוצא מפי יסוד דנוק׳?

ורבינו השמן ששון (בח״ג דף פ״ו ע״ב אות מ״ב) מבאר, שהם ב׳ הבלים, ההבל הנז׳ בהשתחוו לה׳ יוצא מפי יסוד דנוק׳, וההבל דכאן יוצא מיסוד דז״א.

ורבינו הבאתי לגני (ח״ד דף ק״א ע״ב) מבאר, שההבל הנמשך לז״ת דעשיה הוא מהיסוד דז״א, ומה שכ׳ בשעה״כ שנרמז בר״ת השתחוו לה׳ בהדרת הוא רק שנרמז תיבת הבל בר״ת השתחוו לה׳ בהדרת ולא שהכוונה היא להבל הנרמז שם.

סדר עלית הז״ת דעשיה לפי הסידור הק׳:

כתב רבינו הרש״ש בסידורו בהקדמת הז׳ קולות, את ג׳ הבחי׳ הנ״ל שע״י עולים הז״ת דעשיה זה בזה תלת ע״ג תלת, וזלה״ק עם הביאור:

יכוין להמשיך מיסודות דזו״ן ה״ח המתפשטים בחח״ן בג״ה דת״י לפרצוף חג״ת ונה״י ומלכות דז״ת דאצילות, שהם בחי׳ שפה לומיות דמילוי מ״ה לחח״ן בג״ה דת״י דצ׳ פרצופי חג״ת ונה״י דז״ת, וכללותם לחח״ן בג״ה דת״י דנהי״ס וחג״ת דפרצופי מלכות דעשיה.

והיינו שבתחילה נמשכת הבחינה **הראשונה** והיא הה״ח שנמשכים מיסודות דזו״ן, ואע״פ שבשעה״כ כתב שנמשכים מיסוד דז״א ולא דזו״ן, אמנם מבואר שם שההבלים הם החסדים המתפשטים בחג״ת נ״ה דז״א וכללותם ביסוד דז״א, וכללות כללותם במלכות דז״א, ומ״ש מלכות דז״א הכוונה לעטרת היסוד שבו הנקראת מלכות שבגופו, כי לז״א אין ספירת מלכות. וזה מ״ש בסידור שנמשכים הה״ח מיסודות דזו״ן.

וראיה לזה ממ״ש בהמשך הסידור הק׳ בכוונת קול הז׳ קול ה׳ יחולל אילות, שם כתב וזלה״ק:

יכוין להמשיך כללות דכללות ה״ח מתוך מלכות עטרת יסוד דז״ת לאילות וכו׳.

נלמד מכאן סיוע למ״ש לעיל, שמה שכתב דזו״ן הכוונה לפרטות הז״א.

והנה חסדים אלו הם ששה אותיות דמילוי מ״ה, ומתפשטים בחח״ן בג״ה דת״י דחג״ת נהי״ם דז״א דאצילות, ומשם נמשכים לחח״ן בג״ה דת״י דחג״ת נהי״ם דעשיה, וזהו ההמשכה הראשונה לז״ת דעשיה לתת להם כח לעלות זה בזה כפי שנראה בהמשך.

עוד עלינו להדגיש, שרבינו הרש״ש זיע״א קיצר בהקדמתו ולא כתב מענין כללות החסדים ביסוד וכללות כללותם במלכות, רק כתב שהחסדים המתפשטים בחג״ת נה״י דז״א דאצי׳, נמשכים לז״א דעשיה וכללותם למלכות דעשיה, אמנם בפרטות כוונת הז׳ קולות שם ביאר בפירוט סדר הכוונה את המשכת כללות הה״ח ליסוד דז״א, וכללות כללותם לעטרת היסוד מלכות הפרטית דז״א וזה לפי הסדר המובא בשעה״כ ודו״ק בזה.

נמשיך בסידור:

מח״כ יכוין להמשיך מחח״ן בג״ה דת״י דצ׳ פרצופי חג״ת ונה״י ליצירה ו׳ שמות דמ״ב מאבגית״ן עד יג״ל פז״ק, ובתוכם נשמותיהם שהם ו׳ הויות המנוקדות, שהם נרנח״י לחיות ונשמות ורוחות דנ״ר ליצירה, לחח״ן בג״ה דת״י דצ״פ חג״ת ונה״י דעשיה.

וכח השני והשלישי הוא, להמשיך מחח״ן בג״ה דת״י דחג״ת נה״י דיצירה ו׳ שמות דאבגית״ן וכו׳ שהם הכלי, עם פנימיותם שהם ו׳ הויו״ת משתנים בניקודיהם מחח״ן בג״ה דת״י דחג״ת נה״י דיצירה לחג״ת נה״י דעשיה ועי״כ יוכלו לעלות זה בזה.

נמשיך בסידור:

ויכוין להמשיך כללות השפה שמות עלמן עם שם שקוצי״ת ובתוכם כללות נשמותיהם שהם ז׳ הויות המנוקדות שהם נרנח״י לחיות ונשמות ורוחות דנ״ר דנפש ליצירה, מחח״ן בג״ה דת״י לחג״ת ונהי״ס דפרצופי מלכות ליצירה לחח״ן בג״ה דת״י לחג״ת ונהי״ס דפרצופי מלכות דעשיה.

וכאן חילק רבינו הרש״ש זיע״א בין החג״ת נה״י למלכות, והיינו שעתה נמשך כללות כח השני והשלישי מחח״ן בג״ה דת״י דמלכות דיצירה שם שקוצי״ת שהוא הכלי, עם פנימיותו שהוא הוי״ה בניקוד צבאות לחח״ן בג״ה דת״י דמלכות דעשיה.

נמשיך בסידור:

אמ"כ יכוין שבכח המלות הנז' יעלו אמ"ן בג"ה דת"י לאמ"ת, לאמ"ן בג"ה דת"י לאב"ד, ואמ"ן בג"ה דת"י לנה"י, לאמ"ן בג"ה דת"י לאמ"ת, ואמ"ן בג"ה דת"י לפרנסופי מלכות, לנה"י וכל הכוונות האלו יכוין אותם בשבעה קולות באופן זה.

ועתה אחר שנמשכו כל הכוחות אלו בכדי להעלות את הז"ת דעשיה, מחלק רבינו הרש"ש זיע"א בין החג"ת נה"י למלכות, והיינו שעתה נמשך כללות כח השני והשלישי מחח"ן בג"ה דת"י דמלכות דיצירה והוא שם שקוצי"ת שהוא הכלי, עם פנימיותו שהוא הוי"ה בניקוד צבאות לחח"ן בג"ה דת"י דמלכות דעשיה, כדי להעלות את המלכות דעשיה לנה"י.

סדר כוונת הז' קולות בפרטות:

כתב הרב בשעה"כ (דף ס"ה ע"ב) וזלה"ק:

ועתה נבאר כל אלו הכוונות על הסדר:

קול ה' על המים, תכוין כי זה הוא ההבל הת' הנמשך מן החסד הנק' מים, והבל זה הוא אות הרמשונה ממילוי אלפין שהוא אות ו' שבאותיות ואמו"ח כנ"ל. גם תכוין כי השם הזה ביצירה הוא אבגית"ן. גם תכוין בפנימיותו שהיא זו ההויה הנרמזת באומרו קול ה' על המים ולכן תכוין שהוא ההויה מנוקדת כולה בסגול. גם תכוין כי ההבל הזה הוא בחי' חסד המתפשט בספירת החסד דז"ת ותכוין כי בכח ההארות האלו עולה ספירת החסד לעשיה בחכמה לעשיה.

קול ה' בכח, כח הוא הגבורה לעשיה העולה עמה בבינה לעשיה. ותכוין בהבל הב' והוא החסד המתפשט בגבורה שבז"ת והיא אות ד' שהוא אות ב' למילוי שם מ"ה שהוא ואמו"ח, ותכוין לשם קר"ע שט"ן, ותכוין בהויה זו הנז' כאן שהיא מנוקדת כולה בשבא.

קול ה' בהדר, הדר היא הת"ת לעשיה העולה עמה בדעת לעשיה. ותכוין להאיר מחסד המתפשט בת"ת דז"ת לתפילות והוא הבל הג' והיא אות ג' למילוי ואמו"ח. ותכוין לשם נג"ד יכ"ס. והויה זו כולה מנוקדת בחולם.

קול ה' שובר ארזים, הוא הנצח לעשיה העולה בחסד לעשיה עמה. ותכוין להאיר בו הבל הד' והוא מן החסד המתפשט מן הנצח דז"ת לתפילות והיא אות ד' למילוי ואמו"ח. ותכוין לשם בט"ר לת"ג והויה זו כולה מנוקדת בחירק.

קול ה' חוצב להבות אש, הוד ההוד לעשיה העולה בגבורה לעשיה. ותכוין להמשיך האיר מן הבל הה' והוא מן החסד המתפשט בהוד דז"ת לתפילות והוא אות ו' אות ה' ממילוי ואמו"ח. ותכוין לשם חק"ב טנ"ע והויה זו כולה מנוקדת בקיבוץ.

קול ה' יחיל מדבר, הוא היסוד לעשיה העולה בת"ת לעשיה. ותכון להמשיך האיר מן הבל הו' והוא מן החסד המתפשט מיסוד דז"ת לתפילות והיא אות ו' אות ו' ממילוי ואמו"ח ותכוין לשם יג"ל פז"ק והויה זו כולה מנוקדת בשורק ואו.

קול ה' יחולל אילות, הוא המלכות לעשיה העולה בנה"י לעשיה. ותכוין לכללות קיבוץ ה' חסדים חסר בעטר' היסוד דז"ת לתפילות והוא הבל הז' והוא כללות כל ו' אותיות למילוי ואמו"ח והוא שם שקוצי"ת והויה זו מנוקדת בניקוד צבאות כזה יְהֹוָה ועיין למעלה בכוונת ליל יום השבת כי שם נתבארו כל אלו הכוונות ושם תיתרגו כי צריך בהלו השמות של מ"ב לחלקם כל אות ואות מהם לכמה חלקים כנז' שם, וגם עתה צריך לכוין כך בהותה הכוונה וע"ש. וכשתגיע לשם שקוצי"ת שהוא הז' תכוין לכלול בו כל השה השמות הרמשונות כי שם זה שליט בשבת לכן כולם נכללי' בו, ושמעתי ממורי ז"ל פעם אחרת כי שם שקוצי"ת הוא בהיכל ק"ק ביצירה ולכן כל ו' שמות האחרי' נכללין בו.

נלמד מכאן, בפרטות את ג׳ מיני ההמשכות מאצילות ומיצירה לז״ת דעשיה שעל ידם עולים הז״ת דעשיה זה בזה והם:

א) ההבלים שהם החסדים המתפשטים בחג״ת נ״ה דז״א, וכללותם ביסוד, וכללות כללותם במלכות.

ב) הארת הז״ת דיצירה בחיצוניות שהם ז׳ שמות אבגית״ץ וכו׳.

ג) ופנימיותם שהם הויו״ת בניקוד ז״ת.

ביאור עליית הז״ת דעשיה זה בזה לפי הסידור הק׳ בפרטות:

רבינו הרש״ש בסידורו הק׳ מבאר את עליית הז״ת זה בזה כדרכו בקודש, שההמשכות והעליות נעשים בדרך קווים ע״ד שפירש בג״ר, והוא:

שבקול הא׳ עולה קו הימין חח״ן **דחג״ת** דעשיה, לחח״ן **דחב״ד** דעשיה, והוא מס׳ 4 בטבלה העולים למס׳ 1.

ובקול הב׳ עולה קו השמאל בג״ה **דחג״ת** דעשיה, לבג״ה **דחב״ד** דעשיה, והוא מס׳ 5 בטבלה העולים למס׳ 2.

ובקול הג׳ עולה קו אמצע דת״י **דחג״ת** דעשיה, לדת״י **דחב״ד** דעשיה, והוא מס׳ 6 בטבלה העולים למס׳ 3.

ובקול הד׳ עולה קו הימין חח״ן **דנה״י** דעשיה, לחח״ן **דחג״ת** דעשיה, והוא מס׳ 7 בטבלה העולים למס׳ 4.

ובקול הה׳ עולה קו השמאל בג״ה **דנה״י** דעשיה, לבג״ה **דחג״ת** דעשיה, והוא מס׳ 8 בטבלה העולים למס׳ 5.

ובקול הו׳ עולה קו האמצעי דת״י **דנה״י** דעשיה, לדת״י **דחג״ת** דעשיה, והוא מס׳ 9 בטבלה העולים למס׳ 6.

ובקול הז׳ עולה **המלכות** דעשיה, לג׳ קווי **נה״י** דעשיה, והוא מס׳ 10 בטבלה העולה למס׳ 7,8,9.

ולהבהרת הדברים נעשה לזה טבלה:

עשיה								
חכמה			**דעת**			**בינה**		
חח״ן 1	**דת״י 3**	**בג״ה 2**	**חח״ן 1**	**דת״י 3**	**בג״ה 2**	**חח״ן 1**	**דת״י 3**	**בג״ה 2**
חסד			**ת״ת**			**גבורה**		
חח״ן 4	**דת״י 6**	**בג״ה 5**	**חח״ן 4**	**דת״י 6**	**בג״ה 5**	**חח״ן 4**	**דת״י 6**	**בג״ה 5**
קול הא׳	**קול הג׳**	**קול הב׳**	**קול הא׳**	**קול הג׳**	**קול הב׳**	**קול הא׳**	**קול הג׳**	**קול הב׳**
נצח			**יסוד**			**הוד**		
חח״ן 7	**דת״י 9**	**בג״ה 8**	**חח״ן 7**	**דת״י 9**	**בג״ה 8**	**חח״ן 7**	**דת״י 9**	**בג״ה 8**
קול הד׳	**קול הו׳**	**קול הה׳**	**קול הד׳**	**קול הו׳**	**קול הה׳**	**קול הד׳**	**קול הו׳**	**קול הה׳**
מלכות 10								

והנה בסידור הק', הביא את כל ג' סדרי ההמשכות לז"ת דעשיה, לתת להם כח לעלות כפי שנראה בהמשך בפרטות, אמנם הוסיף שם כוונה נוספת מפרע"ח שער השבת (פ"ב) שם כתב וזלה"ק:

ועתה נבאר כוונה אחת שרמוז לכוין ליל שבת, והכוונה תהיה בתחבשה, ותכוין אותה בעת שכיבתך אחר קריאת שמע קודם שתאמר פסוק בידך אפקיד רוחי. והנה מה שתכוין הוא זה, תחלה תכוין להעלות עשייה בישירה ג"כ שלהם, ואח"כ ז"ת והם ע"י כוונת שבארתי לך בסוד מזמור לדוד הבו לה' וכו', ע"י ג' הבו הג"כ, וע"י הז' קולות הז"ת, כמ"ש בע"ה. ואח"כ תעלה ישירה לבריאה, ג"כ ע"י ג' בחי', והז"ת ע"י תהיה יה"ו כמבואר. אח"כ תעלה בריאה לאצילות ע"י טוב להודות לה', כמ"ש בקבש"ת. הרי זו כוונה א':

אח"כ יכוין כוונה אחרת, והוא תחלה יכוין בשם ע"ב באצילות, ותכוין שיש בכל אות דג"ש ורפ"ח. אח"כ תכוין בשם ס"ג בבריאה, לך יהיה בניקוד שב"ץ גע"ש. אח"כ תכוין בשם מ"ה בישירה וכל אות בניקוד בשוב"ק הו', כי הלמ"ד הוא ל' אותיות בת"ת, שהוא ישירה. אח"כ יכוין עשיה בשם ב"ן, כל אות מנוקד בשב"ץ וקמן. וב' אלו הם ב' הכוונות שיש בקבלת שבת עצמה, ולפי סדר זה עצמו צריך לכוין עתה רק שמ"ל להזכירו בפה, רק בכוונה לבד. גם לא תכוין במזמורים ופסוקים ההם, רק כוונת השמות לבד, אשר תכוין בהם להעלות הד' עולמות לבד:

ודע כי כשתכוין בתחלה בסוד הז"ת בשם מ"ב, תכוין כי כל אות ואות נחלקו לכמה אורות. כילד - אות מ' מן מב"ג ימ"ן, הוא בגורת יו"י. הביתי"ן והכפי"ן, בגורת ג' ווי"ן. הגמלי"ן והנוני"ן כפופין, בגורת ב' ווי"ן, ו' אחת רבועה, והב' זקופה. הו' לחוד מתחלקת אלף היא בגורתה. הז', בגורת י"ו. הח', בגורת ג' ווין, ג' רבועה, וב' זקופות. הט', בגורת ב' דלתי"ן, ג' ביושר, ואחת מהופך, היודי"ן אין מתחלקים. הל', בגורת כ', ועליה ו' זקופה, ועל הו' יו"ד. נ' פשוטה, בגורת י"ו. הע', בגורת נ' כפופה, ו' רבועה, וז' זקופה. הפ', בגורת כ"י. הצ' כפופה, בגורת נ' כפופה. הק' פשוטה, בגורת נ' פשוטה. הק', בגורת כ"ו. הש', בגורת ג' יודי"ן, ג' ווין, וכ"ג מהופכת. הת', בגורת ד' נ' כפופה, הרי לך ביאור צורת כל האותיות:

יבֹג יִהין. קורע עוֹטף. נגד יִבְּעוּ. בְּטוּר צהג. וּקְבֹ טֹנֹע. יגל פזק. עוקו צילת.

והנה טעם הכוונה הוא בסוד והכינו את אשר יביאו, כי יוס ו' מכין לשבת כי הוא בחי' יסוד המכין למלכות, לכן תכוין תמיד להכין מעתה הכנה זו כדי שכשיבא שבת וימצא זה מוכן ותהיה אותו קבלת שבת כתיקונה. אח"כ יאמר פסוק בידך אפקיד רוחי. ותכוין כנ"ל, ועיין שם:

נלמד מכאן, שבליל שישי בסוד הכנה לשבת יש לכוין בק"ש שעה"מ את כל כוונות קבלת שבת ועלית העולמות במחשבה בלבד, וכשמכוונים להעלות את הז"ת דעשיה ע"י שמות אבגית"ץ וכו' יש לכוונם בציור מיוחד כמו שהבאנו בתוך דב"ק.

ובפרע"ח שער השבת אמצע פרק ח' בכוונת עלית הז"ת דעשיה כתב הרב וזלה"ק:

אמנם תעיין בסוד הכוונות ליל שבי כנ"ל פרק ג', ושם תמצא כל אלו הכוונות, ושם תיראנו כי אותיות שם מ"ב הנ"ל, רמוז לתלק כל אות ואות לכמה חלקים כנ"ל, ועתה צריך לכוין ג"כ כך וע"ש. וכשתגיע לשם אחרון דשם מ"ב, תכוין לכלול בו כל הז' שמות, כי הלמ"ד הוא שם של שבת, וכולם נכללין בו:

ומכאן סידר רבינו הרש"ש זיע"א בסידורו, לכוון בעת עליית הז"ת דעשיה זה בזה, את שמות אבגית"ץ וכו' בציור המיוחד המובא בפרע"ח בכוונות ק"ש שעה"מ כפי שנראה בציור הכוונה בסידור הק'.

עוד מצאנו בכוונות הסידור, לכוון בעליית הז״ת את הכוונה שמכוונים בכל יום בתפילת שחרית באמירת אנא בכח, ומקורה בפרע״ח שער עולם העשיה פ״ב, שם כתב וזלה״ק:

מנין נכון כנר נמ״ל שהוא כדי להעלות מיונות ג״ר דעשיה שיהיו מיונים לפנימית מלכות דיצירה. ופנימיות ג״ת דעשיה, יהיו מיונות אל מיונות מלכות דיצירה. ומס בן מ״ב זה ביצירה הוא, וע״י מנו מעלים העשיה, שתחזור לבחינת יצירה. ותוכל להלבים מלכות דיצירה כנז׳.

ולריך שתכוין ב׳ כוונות, א׳ הוא שתכווין תמיד, להעלות ע״י כל הז׳ שמות התלו, שבשם מ״ב. וכו׳ וכו׳.

ועתה נבאר הכוונה שלריך לכווין בשם מ״ב. הנה נודע כי יש כ׳ בחינות בחלילות, א׳ שהוא רוצה לעלות למעלה לשרשו, אלא שיש להם ירתה, ג׳ גבורה, וזהו ירתה פנימית. וירתה חיצונית היא, אלא ירד שוס בחינה למטה ממדרגתו. וכ״ז ע״י שם מ״ב, שמעכב שלא יעלה לשרשו כי מעיקרא קודם התיקון היו כל הבחינות בשוד גלגולת ופניס לבד, ומח״כ בא התיקון ונתפשט ג״כ הגוף, והוא רוצה לעלות לשרשו, ושם מ״ב מעכבו:

והנה שם מ״ב מתחלק לד׳ חותיות הפשוט, שהם העיקר בכתר, וי׳ חותיות המילוי הם בחו״ב, וכ״א חותיות מילוי המילוי בז״ת, וזה בכל בחינה ובחינה ו׳ חותיות.

וז״ש, בשתים יכסה פניו וכו׳, כי מתלו הו׳ חותיות שבכל בחינה, בב׳ חותיות מהם מכסה פניו, כדי שלא יעלה למעלה למקום שהיה גלגולת בתחלה, בהיותה שוד נקודה א׳. ולריך ב׳ חותיות, א׳ לעכב ג״פ, והב׳ לת״מ.

פניו - ג׳ קמ״ו, שהם ב׳ שמות ס״ג, עס י׳ חותיות הם ב״פ ע״ג, והם בב׳ פניו א׳ בימין וא׳ בשמאל, והם כמנין פניו. ואלו השמות הם פנים עליונים, כמו שנבאר בשוד ואמת שבי״ג מדות שהם הב׳ תפוחין שהם ז׳ שמות ס״ג, שהם כמנין ואמת. כי הפנים בשוד ס״ג ועולה עס כל ע״ג מאלו הפנים. מילוי מ״ה שהוא י״ט גימטריא חוה, והנה י״ט וע״ג, כמנין ל״ב. וזהו ר״ת ״בשתים יכסה ״פניו, וב׳ חותיות מכסים הפנים.

ובשתים יכסה רגליו ר״ת רי״ו, וז״ס תשר שמתי חול גבול ליס חק עולם, ב״פ חק גימטריא רי״ו. וז״ס ״קול ״דודי ״דופק, ר״ת גימטריא חק, שדופק למטה, והם ב׳ חק, א׳ נגד המקיף, וא׳ נגד הפנימי, שלא יעבור מהגבול.

ובשתים יעופף, עד מקום הפנים שבנקודה לבד, כלהבה זו שעולה למעלה מעל השרש, ולכן אין יכולת לעלות רק למקום שהיה תחלה בחינת הפנים בהיותם שוד נקודה, והם ב׳ חותיות, א׳ של מלקים נגד הפנים, וב׳ שם מהי״ה דיודין נגד המקיף, וזהו יעופף - יע״ו גי׳ מלהים, פ״ף גי׳ קס״ח ע״ה. ומלהי״ם, לעולם בשוד רמז, כי מלהים ביודי״ן גימטריא ס׳, ומלהים דמחוריים גימטריא ר׳, ומלהים בחוריים דהי״ן גימטריא מלף, הרי רמז. וטעם שמעכב שם מ״ב לעלות, הוא כדי שלא תתבטל ממיקומה שלא תוכל לקבל האור עכ״ל.

נלמד מכאן, שבעת העליות שמעלים למעלה, מכוונים כוונות מיוחדות שהאור לא ירד או יעלה ממקום עליתו.

וכוונות השמות הק׳ האלו הם על הפסוק ״שרפים עומדים ממעל לו וכו׳ בשתים יכסה פניו ובשתים יכסה רגליו ובשתים יעופף״, ועיין בספרנו נקודות הכסף חלק א׳ בכוונות אנא בכח שהארכנו לבאר כ״ז.

ורבינו הרש״ש זיע״א בסידורו הק׳ כתב, שכוונה זו מכוונים גם עתה בעלית הז״ת דעשיה ע״י ז׳ השמות דאבגית״ץ וכו׳, שלא יעלו או ירדו ממדרגתם אלא כפי עליתם, ולכן סידר בכל שם ושם ועליתו את כוונה זו של בשתים יכסה פניו שלא יעלה יותר, ובשתים יכסה רגליו שלא ירד יותר, ובשתיים יעופף שיעלה את עליתו.

ועתה נראה את סדר הכוונה בסידור הק׳:

קוֹל יְהֹוָה יאהדונהי ו

יכוין להמשיך חסד מ' דה"ת ממח"ן דפר' חג"ת דז"מ דמלילות, דרך יסודות דזו"ן, לחמ"ן דפרלוף חג"ת דעשיה.

מח"כ יכוין להמשיך שם מבניה"ז ובתוכו הויה בניקוד סגול, נרנח"י דחיה דרוח, ממח"ן דפר' חג"ת דיצירה לחמ"ן דפר' חג"ת דעשיה.

ויכוין להעלות חמ"ן דחג"ת דעשיה לחמ"ן דחכ"ל דעשיה בג' יכסה פניו ובג' יכסה רגליו ובג' יעופף בחופן זה:

ממח"ן דחג"ת דז"מ דמלי' דרך יסודות דזו"ן

חסד

ו חסד רחמון

לחמ"ן דחג"ת דעשיה.

להמשיך ממח"ן דחג"ת דיצירה, נרנח"י דחיה דרוח

יְהֹוָה

אבגידין

לחמ"ן דחג"ת דעשיה, ולהעלותם לחמ"ן דחכ"ל דעשיה

א פנימי	בחמים יכסה פניו	ב מקיף
יוד הי ואו הי	חכמה	יוד הי ואו הי
יוד הי ואו הי		יוד הי ואו הי
וד א או א		וד א או א
ד פנימי	ובחמים יעופף	ן מקיף
אלהים	חסד	אלף הי יוד הי
ג פנימי	ובחמים יכסה רגליו	י מקיף
יוד הי ואו הי	נצח	יוד הי ואו הי
יוד הא ואו הא		יוד הא ואו הא

עַל הַמָּיִם ר״ת קול יהוה על המים גי׳ אלף למד. להמתיק בו את שכ״ה דיעס דאימא ולאה שהם מס׳ הרעיס המפורש בפסוק.

אֵל בו ימתיק שכ״ה דרחל הַכָּבוֹד הִרְעִים יְהוָה אדני יאהדונהי עַל מַיִם רַבִּים: ר״ת הרעיס יהוה על מיס רביס גי׳ שכ״ה דיעס דרחל הנ״ל:

והנה בתחילה הביא את ההקדמות:

א) להמשיך חסד – הבל א׳ מקו הימין חח״ן דחג״ת דז״א דאצילות.

ב) שם אבגית״ן ובתוכו הוי״ה בניקוד סגול מקו הימין חח״ן דחג״ת דיצירה.
וב׳ בחי׳ אלו נמשכים לחח״ן דחג״ת דעשיה, ואז בכח ב׳ בחי׳ אלו יעלו חח״ן דחג״ת דעשיה לחח״ן דחב״ד דעשיה.

ואח״כ אנו רואים את הכוונות הלכה למעשה:

ה- ו׳ של מילוי מ״ה והוא החסד הא׳ מז׳ בחי׳ ההבלים – החסדים הנמשכים מיסוד דז״א דאצילות.
ואח״כ שם הוי״ה שהוא פנימיות אור החסד דיצירה עם שם אבגית״ן בציור המיוחד של האותיות המובא מפרע״ח שהוא הכלי של החסד דיצירה, לחח״ן דחג״ת דעשיה, ועי״כ יעלו לחח״ן דחב״ד דעשיה.
וכן עד״ז יהיה בשאר הקולות.

קוֹל יְהֹוָה אדניה יאהדונהי ד

יכוין להמשיך **חסד ב'** דה"ח מבג"ה דפר' חג"ת דז"א דאצילות, דרך יסודות דזו"ן, לבג"ה דפרצוף חג"ת דעשיה.

אח"כ יכוין **להמשיך שם קר"ע שט"ן** ובתוכו הויה בניקוד שבא נרנח"י דנשמה דרוח מבג"ה דפר' חג"ת דיצירה לבג"ה דפר' חג"ת דעשיה.

ויכוין להעלות בג"ה דחג"ת דעשיה לבג"ה דחב"ד דעשיה בב' יכסה פניו ובב' יכסה רגליו ובב' יעופף באופן זה:

מבג"ה דחג"ת דז"א דאצי' דרך יסודות דזו"ן,

גבורה

ד חסד שני

לבג"ה דחג"ת דעשיה.

להמשיך **מבג"ה דחג"ת דיצירה**, נרנח"י דנשמה דרוח

יְהֹוָה

קו"ע שטן

לבג"ה דחג"ת דעשיה, ולהעלותם **לבג"ה דחב"ד דעשיה.**

ק פנימי	בשתיס יכסה פניו בינה	ו מקיף
יוד הי ואו הי		יוד הי ואו הי
יוד הי ואו הי		יוד הי ואו הי
וד א או א		וד א או א
ט פנימי	ובשתיס יעופף גבורה	ן מקיף
אלהים		אלף הי יוד הי
ע פנימי	ובשתיס יכסה רגליו הוד	ע מקיף
יוד הי ואו הי		יוד הי ואו הי
יוד הא ואו הא		יוד הא ואו הא

בַּכּוֹז: ר"ת גי' **יאהלוההים** יב"ק

קול יהוה אהרונהי א

יכוין להמשיך **חסד ג'** דה"ח מדת"י דפר' חג"ת דז"ח דמלילות, דרך יסודות דזו"ן, לדת"י דפרלוף חג"ת דעשיה.

מח"כ יכוין להמשיך **סס נג"ל יכ"ש** ודמוכו הויה בניקוד חולם, נרנח"י דרוח דרוח מדת"י דפר' חג"ת דילירה לדת"י דפר' חג"ת דעשיה.

ויכוין להעלות דת"י דחג"ת דעשיה לדת"י דחב"ד דעשיה בג' יכסה פניו ובג' יכסה רגליו ובג' יעופף בחופן זה:

מדת"י דחג"ת דז"ח דמלי' דרך יסודות דזו"ן

תפארת

א חסד שליחי

לדת"י דחג"ת דעשיה.

להמשיך **מדת"י דחג"ת דילירה**, נרנח"י דרוח דרוח

יהוה

נגד יפעת

לדת"י דחג"ת דעשיה, ולהעלותם **לדת"י דחב"ד דעשיה.**

נ פנימי	בשתים יכסה פניו	**ג** מקיף
יוד הי ואו הי	דעת	יוד הי ואו הי
יוד הי ואו הי		יוד הי ואו הי
וד א או א		וד א או א
ב פנימי	ובשתים יעופף	**עע** מקיף
אלהים	תפארת	אלף הי יוד הי
ך פנימי	ובשתים יכסה רגליו	**ל** מקיף
יוד הי ואו הי	יסוד	יוד הי ואו הי
יוד הא ואו הא		יוד הא ואו הא

בהדר: ר"ת גי' יאהלוהים יג"ק

קוֹל יְהֹוָה אדני יאהדונהי א

יכוין להמשיך **חסד ד'** דה"ח מחח"ן דפר' נה"י דז"א דאצילות, דרך יסודות דזו"ן, לחח"ן דפרצוף נה"י דעשיה.

אח"כ יכוין להמשיך שם **בט"ר צת"ג**, ובתוכו הויה בניקוד חיריק, נרנח"י דחיה דנפש מחח"ן דפר' נה"י דיצירה לחח"ן דפר' נה"י דעשיה.

ויכוין להעלות חח"ן דנה"י דעשיה לחח"ן דחג"ת דעשיה, בב' יכסה פניו ובב' יכסה רגליו ובב' יעופף באופן זה:

מחח"ן דנה"י דז"א דאצי' דרך יסודות דזו"ן

נצח

א חסד רביעי

לדת"י דחג"ת דעשיה.

להמשיך **מחח"ן דנה"י דיצירה**, נרנח"י דחיה דנפש

יְהֹוָה

בטר צהג

לחח"ן דנה"י דעשיה, ולהעלותם **לחח"ן דחג"ת דעשיה.**

ב פנימי	בשתיס יכסה פניו	**ט** מקיף
יוד הי ואו הי	חכמה	יוד הי ואו הי
יוד הי ואו הי		יוד הי ואו הי
וד א או א		וד א או א
ה פנימי	ובשתיס יעופף	**ג** מקיף
אלהים	חסד	אלף הי יוד הי
ו פנימי	ובשתיס יכסה רגליו	**צ** מקיף
יוד הי ואו הי	נצח	יוד הי ואו הי
יוד הא ואו הא		יוד הא ואו הא

שֹׁבֵר אֲרָזִים. וַיְשַׁבֵּר יְהוָֹאהדונהי אֶת
אַרְזֵי הַלְּבָנוֹן: וַיַּרְקִידֵם כְּמוֹ עֵגֶל. לְבָנוֹן
וְשִׂרְיוֹן כְּמוֹ בֶּן רְאֵמִים:

קוֹל יְהוָֹה יאהדונהי ו

יכוין להמשיך **חסד ה'** דה"מ מבג"ה דפר' נה"י דז"מ דמלילות, דרך יסודות דזו"ן, לבג"ה דפרצוף נה"י דעשיה.

מח"כ יכוין להמשיך שם **חק"כ טנ"ע** ובתוכו הויה בניקוד קמוץ, ורנת"י דנשמה דנפש מבג"ה דפר' נה"י דיצירה לבג"ה דפר' נה"י דעשיה.

ויכוין להעלות בג"ה דנה"י דעשיה לבג"ה דחג"ת דעשיה בג' יכסה פניו ובג' יכסה רגליו ובג' יעופף בחופן זה:

מבג"ה דנה"י דז"מ דמלי' דרך יסודות דזו"ן

הוד

ו חסד חמישי

לבג"ה דנה"י דעשיה.

להמשיך **מבג"ה דנה"י דיצירה**, ורנת"י דנשמה דנפש

יְהוָֹה

וקב טנע

לבג"ה דנה"י דעשיה, ולהעלותם **לבג"ה דחג"ת דעשיה.**

ו פנימי יוד הי ואו הי יוד הי ואו הי וד א או א	בשמיים יכסה פניו בינה	ק מקיף יוד הי ואו הי יוד הי ואו הי וד א או א
נ פנימי אלהים	ובשמיים יעופף גבורה	ע מקיף אלף הי יוד הי
ב פנימי יוד הא ואו הא	ובשמיים יכסה רגליו הוד	ט מקיף יוד הי ואו הי יוד הא ואו הא

וזֹצֵב לַהֲבוֹת אֵשׁ:

קוֹל יוּהוּוּוּהוּ אדניהו יאהדונהי א

יכוין להמשיך **כללות ה"ח** מדת"י דפר' נה"י דז"א דאצילות, דרך יסודות דזו"ן, לדת"י דפרצוף נה"י דעשיה.

אח"כ יכוין להמשיך שם **יג"ל פז"ק** ובתוכו הויה בניקוד וא"ו שורק, נרנח"י דרוח דנפש, מדת"י דפר' נה"י דיצירה לדת"י דפר' נה"י דעשיה.

ויכוין להעלות דת"י דנה"י דעשיה לדת"י דחג"ת דעשיה, בב' יכסה פניו ובב' יכסה רגליו ובב' יעופף באופן זה:

מדת"י דנה"י דז"א דאצי' דרך יסודות דזו"ן

יסוד

א כללות ה"ח

לדת"י דנה"י דעשיה.

להמשיך **מדת"י דנה"י דיצירה**, נרנח"י דרוח דנפש

יוּהוּוּוּהוּ

יגל פזק

לדת"י דנה"י דעשיה, ולהעלותם **לדת"י דחג"ת דעשיה.**

י פנימי	בשתים יכסה פניו דעת	ג מקיף
יוד הי ואו הי		יוד הי ואו הי
יוד הי ואו הי		יוד הי ואו הי
וד א או א		וד א או א
ז פנימי	ובשתים יעופף תפארת	ק מקיף
אלהים		אלף הי יוד הי
ל פנימי	ובשתים יכסה רגליו יסוד	פ מקיף
יוד הי ואו הי		יוד הי ואו הי
יוד הא ואו הא		יוד הא ואו הא

יָזִיל קול יהוה יחיל ס״ת ללה. מִדְבָּר. קול יהוה יחיל מדבר ר״ת גי׳ קין. יָזִיל יְהוָה אֲדֹנָי יאהדונהי מִדְבַּר קָדֵשׁ: ר״ת יהוה יחיל מדבר קדש גי׳ קין. ויכוין להעלות את ניצוצי קין והבל שנקלו עם נפשו של הינילה.

קוֹל יְהָוֹה אדני יאהדונהי וד א או א

יכוין להמשיך כללות דכללות ה"ח מתוך מלכות עטרת יסוד דז"א דאצי', דרך יסודות דזו"ן, לחח"ן בג"ה דת"י דחג"ת ונהי"ס דפרצוף מל' נוק' דעשיה.

אח"כ יכוין להמשיך כללות ז' שמות דאבגית"ך וכו' ובתוכו ז' הויות מנוקדות ע"ד הנז"ל, נרנח"י דחיות ונשמות ורוחות דרוח ונפש דנפש, מחח"ן בג"ה דת"י דפר' חג"ת ונהי"ס דמל' דיצירה לחח"ן בג"ה דת"י דפר' חג"ת ונהי"ס דמל' נוק' דעשיה.

ובכל שם מז' שמות דמ"ב יכוין בהם ע"ד הנז"ל, דהיינו בב' יכסה פניו ובב' יכסה רגליו ובב' יעופף ע"ד הנז"ל.

מחח"ן בג"ה דת"י דחג"ת ונהי"ס דמל' דז"א דאצי' דרך יסודות דזו"ן

מלכות

וד א או א כללות דכללות ה"ח

לחח"ן בג"ה דת"י דחג"ת ונהי"ס **דמלכות דעשיה.**

מחח"ן בג"ה דת"י דחג"ת ונהי"ס **דמלכות דיצירה,**

נרנח"י דרוח

חיה חח"ן דחג"ת	רוח דת"י דחג"ת	נשמה בג"ה דחג"ת
יֶהֱוֶהֶ	יהוה	יְהְוְהְ
אבג ידין	נגד יבש	קרע שטן

נרנח"י דנפש

חיה חח"ן דנה"י	רוח דת"י דנה"י	נשמה בג"ה דנה"י
יְהִוְהִ	יוהוווהו	יֻהֱוֻהֻ
בטר צהג	יגל פזק	וזקב טנע

יְהָוֹה

שקו צית

לחח"ן בג"ה דת"י דחג"ת ונהי"ס **דמלכות דעשיה.**

ויכוין להעלות כל פר' **המלכות** נוק' דעשיה למקום **הנה"י דעשיה.**

יְזוֹלֵל אַיָּלוֹת. וַיֶּזֶשֶׂף יְעָרוֹת. וּבְהֵיכָלוֹ. דק״ק

דעשיה כֻּלּוֹ אֹמֵר כָּבוֹד: כי עלה ליצירה.

סדר הכוונות הפרטיות בז׳ הקולות דמזמור לדוד וביאורם:

כתב הרב בשעה״כ (דף ס״ה ע״ג) וזלה״ק:

עוד יש כוונות אחרות פרטיות ואלו הן. בר״ת קול ה׳ על מים בגי׳ קפ״ה שהוא שם א״ל במילואו אלף למ״ד. ונודע כי שם אל בחסד וגם קול זה הוא בחסד כנז׳, גם נרמז בשם אל פעם אחרת בביאור והוא אל הכבוד הרעים הרי נרמזו ב״פ אל בזה הפ׳. וגם הרעים בגי׳ שכ״ה שהם סוד שכ״ה דינין הנודעים אצלינו. גם ר״ת הרעים ה׳ על מים רבים הוא הרעים פ״ב בר״ת. והטעם הוא כי השכ״ה דינין הם כפולים כנודע ולכן תכוין כי ע״י ב׳ שמות אל אל הנז׳ מתמתקין אלו הב״פ שכ״ה דינין הנז׳. א״ל הנז׳ המפורש בכתוב אל הרעים. א״ל הנרמז בר״ת כנז׳ וסוד ב׳ שכ״ה אלו הם או בבינה והמלכות אימא וברתא או בלאה ורחל.

והביאור לזה הוא, שע״י ב׳ שמות א״ל הרמוזים בר״ת קול ה׳ על המים, וכן בתיבות אל הכבוד וכו׳, ימתיקו את ב״פ שכ״ה דינים הרמוזים בתיבת הרעים, ובר״ת הרעים ה׳ על מים רבים, ורבינו אומר מסברא שב״אל״ הא׳ יכוין להמתיק את הדינים דאימא ולאה, וב״אל״ הב׳ ימתיק את דיני רחל, וצ״ע על איזה פרצופי אימא לאה ורחל מדובר שממתיקים מהם את הדינים של איזה עולם ובחי׳.

קול ה׳ בכח ר״ת הוא יב״ק והוא חיבור הויה ואלהים. גם קול ה׳ בהדר הוא ר״ת יב״ק והוא חיבור הויה ואלהים. גם קול ה׳ יחיל מדבר הוא ר״ת קין בגי׳. גם ר״ת יחיל ה׳ מדבר קדש הוא ר״ת קין בגי׳.

ונראה כוונות אלו בסידור הק׳:

קוֹל יֶהֱוֶאדֹנֶיהָ יאהדונהי עַל הַמָּיִם ר״ת קול יהוה על המים גי׳ אלף למד להמתיק בו את שכ״ה דינים דאימא ולאה שהם מס׳ הרעים המפורש בפסוק, אֵל בו ימתיק שכ״ה דרחל הַכָּבוֹד הִרְעִים יְהֹוָאדֹנֶיהָ יאהדונהי עַל מַיִם רַבִּים: ר״ת הרעים יהוה על מים רבים גי׳ שכ״ה דינים דרחל הנ״ל:

קוֹל יְהֹוָאדֹנֶיהָ יאהדונהי בַּכֹּחַ: ר״ת גי׳ יאהלוההים יב״ק.

קוֹל יֹהוֹאדֹנֶיהָ יאהדונהי בֶּהָדָר: ר״ת גי׳ יאהלוההים יב״ק.

כוונת שם הק׳ יל״י הנרמז בר״ת ה׳ למבול ישב ופעולתו:

כתב הרב בשעה״כ (דף ס״ה ע״ג) וזלה״ק:

גם ס״ת ה׳ למבול ישב הוא הבל. והכונה היא לרמוז אל מה שאמרנו לעיל כי כל הנצוצות של הנשמות של שרשי קין והבל בני אדה״ר אשר משם רוב נשמות בנ״א הנה הם עתה בסוד קדושת השבת עולין אל הקדושה מהקלי׳ אשר ירדו שם ע״י חטא קין והבל כנודע.

ואמנם ענין עליית נצוצות אלו הוא ע״י שם קדוש אשר נרמז בר״ת ה׳ למבול ישב והוא יל״י, והוא שם א׳ מע״ב שמות ויסע ויבא ויט כנודע, וע״י שם זה עולים ניצוצות נשמות קין והבל הטבועים תוך הקלי׳ בימי החול. כי בתחי׳ העלינו את העולמות ועתה ע״י שם זה אנו מעלים גם את הפנימיות שלהם שהוא בחי׳ הנשמות כנודע כנ״ל. ואמנם מי שיודע בעצמו כי שורש נשמתו הוא מבחי׳ קין יכוין בר״ת יחיל ה׳ מדבר קדש, וגם בר״ת קול ה׳ יחיל מדבר שהוא בגי׳ קין, ויכוין להעלות כל הנצוצות נשמת קין עמו אותם שהם עתה למטה בקלי׳.

גם תכוין להעלות נפשך מן העשיה אל הינירה.

ופעם אחרת שמעתי ממורי ז״ל באופן זה. דע כי בימי החול אין אנו מעלים ע״י תפלות רק בחי׳ הנשמות שהם פנימיות העולמות בלבד, אבל חיצוניות העולמות נשאר במקומם אבל עתה בשבת בקב״ש בשדה אנו מעלים את חיצוניות העולמות, אבל פנימיות העולמות עם היות שמכ״ש הוא שהוא עולה אבל אינו נעשה על ידינו רק מעצמו ומאליו, אבל עכ״ז צריך לכוין בשם זה של יל״י הנרמז בר״ת ה׳ למבול ישב ולא להעלות את הנשמות כי הרי מעצמם ומאליהם הם עולות כנז׳. אבל הכוונה היא שיקבלו אור הגדול הנמשך להם ע״י הכללות שנכללו ועלו למעלה, ואחר שהם נכללו מעצמם אז אנו ממשיכין להם האור ההוא אשר מאותו המקום אשר עלו שם ואנו ממשיכים להם הארה זו ע״י כוונת שם יל״י הזה.

גם תכוין להעלות ניצוצי הנשמות הטבועים בעמקי הקלי׳ כי אלו אינם יכולים לעלות מעצמם כמו הנשמות האחרות הנז׳ וצריכין אנו להעלותם ע״י וזה בכח שם יל״י הנז׳.

ואמנם כוונת שם יל״י הנז׳, דע כי שם זה הוא השם הב׳ של שם בן ע״ב של ויסע ויבא ויט. והנה שם בן ע״ב הוא מתחלק לו׳ חלקים כנגד ו׳ כוכבי לכת אשר למעלה מן הלבנה וכל חלק מהם יש בו י״ב שמות כנגד י״ב מזלות, והנה מזל הב׳ הוא שור והוא כנגד שם יל״י שהוא שם הב׳ משם בן ע״ב כנז׳ ולכן בכח זה השם עשו בו את העגל כמבואר אצלינו בפ׳ ידע שור קונהו כו׳ ישראל לא ידע כי שם זה נרמז שם יל״י בר״ת כי בשם זה כתי׳ ויצא העגל הזה ובכחו נעשו בסוד השם שהיה כתוב בטס של זהב כמשז״ל.

גם שם זה הוא בגי׳ ן׳ כנגד חמשים שערי בינה שהיא בחי׳ גבורה ולכן כח שם הזה הוא להעלו׳ את נצוצי הנשמות הטבועים בשרשי הקלי׳ ואין בהם כח להעלות משם אל הקדושה ע״י שם בן מ״ב הנז׳ לעיל במנין ז׳ קולות שבזה המזמור:

ועתה אנו מעלים ע״י שם זה. ודע כי שם זה של יל״י שבפ׳ זה הוא בעשיה אבל שם בן מ״ב הוא בינירה וזכור זה:

נלמד מכאן, שבר״ת ״ה׳ למבול ישב״ יוצא השם הק׳ יל״י.

והנה ידוע שמפסוקי ״ויסע ויבוא ויט״ שבפרשת בשלח (פרק י״ד פסוקים י״ט כ׳ כ״א) יוצאים ע״ב שמות בב׳ אופנים, אופן א׳ הנקרא ישר הפוך ישר, ויוצא מר״ת של הפסוק הא׳ והג׳ ומס״ת של הפסוק הב׳ ולזה שמו ישר הפוך ישר, והאופן ב׳ הנקרא ישר ישר ישר, יוצא מר״ת של ג׳ הפסוקים. ועיין בזה בארוכה בספרנו נקודות הכסף (ח״א כוונות הק״ש דף 585) שם ביארנו כ״ז בארוכה.

והנה בסדר הע״ב שמות באופן הא׳ הנקרא ישר הפוך ישר, השם השני הוא שם הק׳ יל״י.

והנה בשעה״כ (דף י״ז ע״ב) בכוונות ואני בחסדך וכו׳ כי גמל עלי, וכן בשעה״כ (דף ל״ח ע״ב) בכוונת למען יחלצון ידידך ועוד מקומות עולה, שהשם הק׳ הזה הוא בעשיה, וסגולתו לעלות ולתקן ניצוצות דעשיה.

ומלמדנו הרב, שע״י השם הק׳ יל״י הנרמז בר״ת ה׳ למבול ישב אנו מתקנים ב׳ בחינות:

תיקון א׳ הוא העלאת ניצוצי נשמות קין והבל, וכן נשמות סתם מהקלי׳ לקדושה:

וזה עפ״י דב״ק של רבינו השמן ששון בביאורו על שעה״כ (ח״ג דף פ״ו ע״ב אות נ״ב) שם הביא מכ״מ בשער הגילגולים בהקדמה ז׳ (וכן עיין בהקדמות י״ב וי״ט), שבאדה״ר היו ג׳ מיני נשמות:

א׳ נשמות חדשות שלא חטאו, ואם יחטאו יקראו בגילגול הבא נשמות ישנות.

ב׳ נשמות שנשארו באדה״ר בעת שחטא ואח״כ הורישם לקין והבל, ואח״כ ירדו ע״י חטא קין והבל.

ג׳ נשמות שנפלו בקלי׳ אחר חטא אדה״ר.

ומ״ש הרב שע״י שם יל״י אנו מכוונים להעלות ב׳ בחי׳, הכוונה לבחי׳ השניה שהיא נשמות קין והבל שנפלו אחר החטא לקלי׳, והבחינה השלישית שהם נשמות שנפלו בקלי׳ אחר החטא.

אמנם מלמדנו רבינו השמן ששון, שלא כולם עולים בשבת אחת, אלא עולים בחינות השייכים לאותו הדור שבאותו שבת כפי שורש נשמת כל א׳ וא׳ ולפי אותו היום והשבת, וזה כדרך עליית הרפ״ח ניצוצין שעולים בכל יום מעט לפי אותו היום.

נמצא שבעת אמירת ה׳ למבול ישב אנו מעלים ניצוצי נשמות דקין והבל, וכן נשמות סתם מעמקי הקלי׳ לקדושה, אמנם מי שיודע ששורש נשמתו מקין יכוין להעלות את ניצוצות נשמת קין מהקלי׳ בתיבות קול ה׳ יחיל מדבר יחיל ה׳ מדבר קדש, וכן יכוין להעלות את נפשו מעולם העשיה לעולם היצירה.

וזה מ״ש רבינו הרש״ש זיע״א בסידורו וזלה״ק:

יָזִיל קול יהוה יחיל ס״ת ללה. מִדְבָּר. קול יהוה יחיל מדבר ר״ת גי׳ קין. יָזִיל יְהוָה יהוה אדנ״י מִדְבַּר קָדֵשׁ: ר״ת יהוה יחיל מדבר קדש גי׳ קין. ויכוין להעלות את ניצוצי קין והבל שבקלי׳ עם נפשו אל היצירה.

וקשה שכתב הרב שרק ניצוצי קין עולים, ואילו בסידור כתב שעולים ניצוצי קין והבל?

ואולי אפ״ל שהיות וכתוב בכ״מ שהיום מעורבים באנשים ניצוצין מקין והבל יחד, לכן כתב כאן להעלות את ניצוצי שניהם וצ״ע.

תיקון ב׳ והוא המשכת אור לפנימיות העולמות שנכללו ועלו כבר:

והנה בימות החול עולים רק חי׳ העולמות ולא פנימיותם, אבל עתה בשבת ע״י שנכללו עולים פנימיות העולמות, ואנו מכוונים להמשיך להם תוס׳ הארה ע״י שם הק׳ יל״י.

ונראה עתה את הסידור הק׳ כיצד סידר ב׳ כוונות אלו:

וסידרנו את הכוונות בב׳ שורות שורה א׳ כוונה א׳, שורה ב׳ כוונה ב׳.

יְהוָה יהוה אדנ״י לַמַּבּוּל יָשָׁב ר״ת יל״י. להמשיך הארה גדולה לפנימיות העולמות שהם הנשמות ממקום שעלו לשם.

וס״ת הבל להעלות נשמ יל״י את ניצוצי הבל וקין ושאר הנשמות שנעשקי הקליפות.

וַיֵּשֶׁב יְהוָֹואהדונהי מֶלֶךְ לְעוֹלָם: יְהוָֹואהדונהי

עֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן יְהוָֹואהדונהי יְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ

בַּשָּׁלוֹם: ר״ת עמו נשלוס ע״ב יוד הי ויו הי.

בענין כמה פעמים מעלים את ניצוצי קין והבל במזמור זה וביאורם:

בדב״ק של הרב ובסידור הק׳ מצאנו שמעלים את ניצוצי נשמות קין והבל ג״פ במזמור זה.

פעם הא׳ בתיבות ״הבו לה׳ בני אלים״, שהר״ת הבו לה׳ בני הוא הבל, ובני אלים הוא קין.
וכתב בסידור הק׳ לכלול את נפשו לעלות עם נשמות קין והבל העולים עתה והיינו בתיבות אלו, אמנם איננו יודעים לאן בקדושה עולים הניצוצות מהקלי׳.

פעם ב׳ בתיבות ״קול ה׳ יחיל מדבר יחיל ה׳ מדבר קדש״ בהם נרמז ב״פ קין, וכתב הרב בשעה״כ שמי שיודע ששורש נשמתו מקין יכוין להעלות את ניצוצי נשמת קין עמו מהקלי׳, וגם להעלות את נפשו מהעשיה ליצירה.
ובסידור הק׳ כתב להעלות את ניצוצי קין והוסיף לכוין להעלות גם את ניצוצי הבל מהקלי׳ עם נפשו ליצירה.

א״כ נלמד מהסידור הק׳ ב׳ דברים, **א׳** שעולים גם ניצוצי הבל. **ב׳** שהניצוצות עולים מהקלי׳ ליצירה, שזה לא כתוב לעיל בתיבות הבו לה׳ בני אלים ששם איננו יודעים להיכן עולים הניצוצות מהקלי׳.

פעם ג׳ בתיבות ה׳ למבול ישב שאז ע״י ההארה שנמשך להם ע״י שם יל״י עולים ניצוצי נשמות קין והבל ושאר הנשמות מהקלי׳ לקדושה. וכאן שוב לא כתב להיכן עולים בקדושה.

ועתה עלינו לבאר, מדוע מעלים ג׳ פעמים את נשמות קין והבל ולא די בפעם א׳?

ובסה״ק באתי לגני (ח״ד דף כ״ח ע״א ודף ק״ג ע״א) כתב, שבתיבות ״הבו לה׳ בני אלים״ יכוין לכלול את עצמו לעלות, אמנם זמן העליה יהיה בתיבות ה׳ למבול ישב.

ועליית ניצוצי קין והבל עם נפשו בתיבות קול ה׳ יחיל מדבר, המה רק למי שיודע מהו שורש נשמתו, אז יכוין להעלותה עם נשמות קין והבל ליצירה, כי במזמור זה מעלים ליצירה.

בענין אמירת אנא בכח אחר מזמור לדוד:

בסידורים נוסח האשכנזים כתבו לומר אחר מזמור לדוד אנא בכח, ובדב״ק של הרב לא נכתב לאומרו וצ״ע מדוע נהגו לאומרו.

וכן בסידורי הספרדים הביאו אחר מזמור לדוד סדר אנא בכח וכתבו שם דיש נוהגים לאומרו.

ורבינו הרש״ש זיע״א לא הביא בסידורו לומר אנא בכח דאין דבר זה מובא בדברי רבינו האר״י כנז״ל, אמנם סידורי האר״י הביאו כן לאומרו.

ובסידור האר״י לרבינו שבתי זצ״ל (דף נ״ה ע״ב) כתב אחר מזמור לדוד וזלה״ק:
ויאמר אנא בכח וכו׳ בגיור המותיות הנרשמים לעיל.

הרי שהבין שיש ענין מיוחד להשלמת כוונות מזמור לדוד ששם כיווננו את שם מ״ב דיצירה, גם לאומרו בפה ולכן כתבו שיש לאומרו, ובסידור רבינו שבתי הוסיף בד בבד עם אמירתו לכוון את כוונות שם מ״ב בציורים המיוחדים שהבאנום לעיל, ואולי זהו הטעם שתיקנו לאומרו סמוך למזמור לדוד להשלמת הענין.

ובמנהגי רבינו הרי״א מקאמרנא זיע״א (בסו״ס הק׳ שולחן הטהור) כתב שלא לומר אנא בכח, וכנראה לטעם שלא כתב הרב לאומרו.

בענין אמירת פזמון לכה דודי:

בכל תפוצות ישראל נהגו לומר באמצע קבלת שבת אחר מזמור לדוד הבו לה׳ את הזמר לכה דודי שחיבר הרה״ק רבי שלמה אלקבץ זיע״א, שהיה בזמן רבינו הבית יוסף והאר״י זיע״א בצפת, והיה רבו וגיסו של רבינו הרמ״ק זיע״א, וחיברו בשנת ש״ח וזה סדרו:

לְכָה דוֹדִי לִקְרַאת כַּלָּה. פְּנֵי שַׁבָּת נְקַבְּלָה. לכה דודי:

שָׁמוֹר וְזָכוֹר בְּדִבּוּר אֶחָד. הִשְׁמִיעָנוּ אֵל הַמְיֻחָד. יְדוֹד אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד. לְשֵׁם וּלְתִפְאֶרֶת וְלִתְהִלָּה:

לִקְרַאת שַׁבָּת לְכוּ וְנֵלְכָה. כִּי הִיא מְקוֹר הַבְּרָכָה. מֵרֹאשׁ מִקֶּדֶם נְסוּכָה. סוֹף מַעֲשֶׂה בְּמַחֲשָׁבָה תְּחִלָּה:

מִקְדַּשׁ מֶלֶךְ עִיר מְלוּכָה. קוּמִי צְאִי מִתּוֹךְ הַהֲפֵכָה. רַב לָךְ שֶׁבֶת בְּעֵמֶק הַבָּכָא. וְהוּא יַחֲמוֹל עָלַיִךְ חֶמְלָה:

הִתְנַעֲרִי מֵעָפָר קוּמִי. לִבְשִׁי בִּגְדֵי תִפְאַרְתֵּךְ עַמִּי. עַל יַד בֶּן יִשַׁי בֵּית הַלַּחְמִי. קָרְבָה אֶל נַפְשִׁי גְאָלָהּ:

הִתְעוֹרְרִי הִתְעוֹרְרִי. כִּי בָא אוֹרֵךְ קוּמִי אוֹרִי. עוּרִי עוּרִי שִׁיר דַּבֵּרִי. כְּבוֹד יְדוֹד עָלַיִךְ נִגְלָה:

לֹא תֵבוֹשִׁי וְלֹא תִכָּלְמִי. מַה תִּשְׁתּוֹחֲחִי וּמַה תֶּהֱמִי. בָּךְ יֶחֱסוּ עֲנִיֵּי עַמִּי. וְנִבְנְתָה עִיר עַל תִּלָּהּ:

וְהָיוּ לִמְשִׁסָּה שֹׁאסָיִךְ. וְרָחֲקוּ כָּל מְבַלְּעָיִךְ. יָשִׂישׂ עָלַיִךְ אֱלֹהָיִךְ. כִּמְשׂוֹשׂ חָתָן עַל כַּלָּה:

יָמִין וּשְׂמֹאל תִּפְרוֹצִי. וְאֶת יְדוֹד תַּעֲרִיצִי. עַל יַד אִישׁ בֶּן פַּרְצִי. וְנִשְׂמְחָה וְנָגִילָה:

בּוֹאִי בְשָׁלוֹם עֲטֶרֶת בַּעְלָהּ. גַּם בְּרִנָּה (ביו״ט בְּשִׂמְחָה) וּבְצָהֳלָה. תּוֹךְ אֱמוּנֵי עַם סְגֻלָּה.

בֹּאִי כַלָּה. בֹּאִי כַלָּה. בֹּאִי כַלָּה שַׁבָּת מַלְכְּתָא:

לְכָה דוֹדִי לִקְרַאת כַּלָּה. פְּנֵי שַׁבָּת נְקַבְּלָה:

והנה בסדר אמירת קב״ש המובא בשעה״כ (דף ס״ד ע״ג) כתב לומר מזמור לדוד ותיכף אח״כ לומר ג״פ בואי כלה ומזמור שיר ליום השבת, ולא כתב לומר לכה דודי, וכן רבינו הרש״ש זיע״א בסידורו לא הביא פזמון לכה דודי.

ורבינו אליהו מני זצ״ל בספרו זכרונות אליהו (מערכת ק׳ דף קל״ו) כתב, שחכמי בית אל לא נהגו לומר לכה דודי, כי נהגו לפי דעתו בקודש של רבינו הרש״ש זיע״א לומר קבלת שבת כפי הנכתב בשעה״כ ששם לא כתב לומר לכה דודי.

אמנם בפרע״ח שער השבת פרק ח׳ כתב הגהה מרבי יעקב צמח זיע״א וזלה״ק:

הגהה צמח - אח״כ יאמר לכה דודי. גם צ״ל כבוד ה׳ עליך נגלה, מראש מקדם נסוכה, כי באלפא ביתות אותיות המאותרין אל אותיות ראש, הם שב״ת. ובשבת עולה המלכות הנקראת שבת, במקום הראש. והוא יחמול עליך חמלה, גם ברנה ובצהלה. ובשבת וי״ט יאמר גם בשמחה. וכל זה היה נוהג הרח״ו ז״ל, וכן אמרו לי החברים:

וכן כתב בסה״ק מחברת הקודש וזלה״ק:

לכה דודי לקראת כלה וכו׳: הרב ר׳ חייס זלה״ה היה נוהג לומר ולא חמל עליך חמלה, ובשבתות היה אומר ברנה ובשבתות של יו״ט היה אומר בשמחה. וכן בשבת חול המועד.

נלמד ממקומות אלו, שרבינו המהרח״ו זיע״א נהג לומר לכה דודי, אמנם נדגיש שלא כתוב שקיבל זאת כהוראה לומר ממרן האר״י זיע״א.

ומרן הבן איש חי (שנה שניה פרשת וירא אות ה') כתב וזלה"ק:

פיוט לכה דודי לא נזכר בדברי רבינו האר"י ז"ל, כי זה הפיוט חברו רבינו שלמה אלקבץ ז"ל, ומיון חיוב בחמירתו, לך פשט המנהג לאומרו. אבל לחירת נחי כלה נחי כלה שבת מלכתא, היא מדברי רבותינו זכרונם לברכה, ונזכרה בגמרא ובמיקונים, וכפי דברי רבינו האר"י ז"ל, עיקר קבלת שבת היא באומרו נחי כלה. וכו'.

ועיין בסידור האר"י קול יעקב לר"י קאפיל זצ"ל שהביא ביאור עפ"י הסוד על לכה דודי.

ונלע"ד שהנוהגים לומר קב"ש כסדר שכתב רבינו האר"י בשעה"כ, ורבינו הרש"ש זיע"א בסידורו לא אומ' לכה דודי, אמנם בתור מנהג שנתפשט לאומרו בקהילות ישראל, אמרוהו גם מחכמי המקובלים והאדמורי"ם זיע"א, וכן י"ל שלענין המנהג נהג רבינו המהרח"ו לאומרו, ולא בתור הוראה שקיבל מרבו. וזה כתבתי בדרך אפשר.

סדר עלית עולם היצירה התחתונה לבריאה בכללות:

כתב הרב בשעה"כ (דף ס"ה ע"ד) וזלה"ק:

מח"כ תחמר נחי כלה נחי כלה. אבל הכונה שמכוין עתה הוא, כי הנה בזמור הבו לה' בני אלים כו' עלו כל הי"ס דעשיה למעלה ממקומם, ועתה מכוין להעלות הי"ס דיצירה ג"כ למעלה ממקומם אבל הדבר נעשה להיפך, כי בעשיה עלו בחחי' ג' הראשונות ומח"כ עלו ז"ת, ועתה ביצירה הוא להפך כי תחילה ז"ת דיצירה ומח"כ עולים ג"ר. והטעם הוא לפי שבעולם העשיה נאחזות הקלי' מאד בהם ולכן אם הז' התחתונות היו עולות בתחילה היו הקליפות לעשיה נאחזות בהם ועולות עמהם ונשארות דבוקות שם ח"ו ביום השבת, ולכן עולות ג"ר וניתוסף בהם אור עתוס וגדול, ואז כאשר באות ז"ת לעלות ולהתקרב עם הג"ר הם מקבלות מאם אור הגדול ההוא, ועי"כ אין בח בקליפה לקבל האור הגדול ההוא ונפרדות משם, אבל ביצירה שאין שם פחד זה אנו מעלים אותן כסדרן התחתי שהוא שיעלו תחילה ז"ת ומח"כ יעלו הג"ר כי סדר העליה והכללות הוא מתחילה ממטה למעלה כנודע.

הנה אחר שהעלנו במזמור לדוד את עולם העשיה התחתונה ליצירה, אנו מעלים עתה את עולם היצירה התחתונה לבריאה.

אמנם שונה עלית עולם העשיה מעולם היצירה, והוא שבעולם העשיה עלו תחילה הג"ר ואח"כ הז"ת, וזאת מפחד הקלי' שלא יתאחזו בעולם העשיה כי שם הם נאחזים יותר משאר העולמות, עקב היות עולם העשיה קרוב אליהם יותר, אמנם בעולם היצירה יעלו תחילה הז"ת ואח"כ הג"ר.

זמן עליית עולם היצירה לבריאה:

כתב הרב בשעה"כ (דף ס"ה ע"ד) וזלה"ק:

ונמצא כי תחילה תכוין בכוונת הלב להעלות ז"ת דיצירה למעלה ממקומם ע"ד מ"ש בז"ת דעשיה, וזה יהיה ע"י כוונת ז' שמות היונקין מן ז' אותיות מהי"ה יה"ו שהוא סוד שם בן מ"ב דבריאה, ומח"כ בחחי כלה תכוין להעלות ג"ר דיצירה במקום המלכות של הבריאה העומדת בחחורי נה"י של הבריאה ע"ד מ"ש בעליות ג"ר דעשיה וע"ש.

וכאו נלמד שזמן עליית עולם היצירה נעשה בתיבות באי כלה, רק שקודם אמירת באי כלה עולים הז"ת דיצירה, ואח"כ בג"פ באי כלה עולים הג"ר דיצירה.

סדר כוונות עליית הז״ת דיצירה בשתיקה וכונת הלב קודם בואי כלה:

כתב הרב בשעה״כ (דף ס״ה ע״ד) וזלה״ק:

ונמלא כי תחילה תכוין כוונת הלב להעלות ז״ת דילירה למעלה ממקומם ע״ד מ״ש בז״ת דעשיה, וזה יהיה ע״י כוונת ז׳ שמות היוצאין מן ז׳ אותיות מהי״ה יה״ו שהוא סוד שם בן מ״ב דבריאה, ומ״כ בזמי כלה מז תכוין להעלות ג״ר דילירה במקום המלכות של הבריאה העומדת בחורי נה״י של הבריאה ע״ד מ״ש בעליות ג״ר דעשיה וע״ש.

ונלמד מכאן, שעליית הז״ת דיצירה נעשית ע״י שם מ״ב דבריאה שהוא אהי״ה יה״ו גי׳ מ״ב, וז׳ שמות היוצאים ממנו.

וענין הז׳ שמות דמרגלאין וסדר יציאת שם מ״ב דבריאה נתבאר בהרחבה בזוה״ק פר׳ יתרו (דף צ״ב ע״א) ברעיא מהימנא, וזה תמצית דב״ק:

הנה ספירת הבינה – בריאה נקראת מרגלית והיא מתגלית בשבת קודש, ומאירים ממנה ז׳ אותיות שהם אהי״ה יה״ו גי׳ מ״ב, והם סוד שם מ״ב דבריאה כנז״ל.

והנה השם הק׳ אהי״ה יה״ו הוא כנגד חג״ת נהי״ם דאימא לפי סדר זה:

א דאהי״ה **חסד** דאימא.

ה דאהי״ה **גבורה** דאימא.

י דאהי״ה **ת״ת** דאימא.

ה דאהי״ה **מלכות** דאימא.

י דיה״ו **נצח** דאימא.

ה דיה״ו **הוד** דאימא.

ו דיה״ו **יסוד** דאימא.

ומבאר הזוה״ק ששבע אותיות אלו בוטשים זה בזה, ומבטישתם נולדים ז׳ שמות, באופן כזה:

אות א׳ דאהי״ה שהוא בחסד, מאיר באות **ו׳** דיה״ו שהוא היסוד, ונולדים מזה ב׳ שמות, שם **יהוה** (רגיל) שהוא בחסד, ושם **א״ל** שהוא ביסוד.

אות ה׳ ראשונה דאהי״ה שהוא בגבורה מאירה באות **ה׳** דיה״ו שהיא בהוד, ונולדים מזה ב׳ שמות, שם הוי״ה בניקוד אלקים **יֱהֹוִה** שהוא בגבורה, ושם **אלהים** שהוא בהוד.

אות י׳ דאהי״ה שהיא בת״ת מאירה באות **י׳** דיה״ו שהוא בנצח, ונולדים מזה ב׳ שמות, שם **מצפ״ץ** שהוא בת״ת, ושם **מצפ״ץ** שהוא בנצח.

אות ה׳ אחרונה דאהי״ה שנשארה מכל האותיות בוטשת בכל האותיות ומזה יוצא שם **י״ה אדנ״י**.

א״כ יוצא עתה, שמכח בטישת כל הז׳ אותיות זה בזה יוצאים ז׳ שמות הנקראים ז׳ שמות דמרגלאין ע״ש שיוצאים מהמרגלית שהיא הבינה לפי סדר הכאתם ואלו הם:

א׳ דא**ה**י״ה וממנו יוצא שם **יהוה** רגיל.

ו׳ דיה״**ו** וממנו יוצא שם **א״ל**.

ה׳ ראשונה דא**ה**יה וממנו יוצא שם **יֱהֹוִה** בניקוד אלקים.

ה׳ די**ה**״ו וממנו יוצא שם **אלהים**.

י׳ דאה**י**ה וממנו יוצא שם **מצפ״ץ**.

י׳ די**ה**״ו וממנו יוצא שם **מצפ״ץ**.

ה׳ אחרונה דאהי**ה** וממנה יוצא שם **י״ה אדנ״י**.

ונביא לזה טבלה שימחיש ויבהיר את הענין:

1 א חסד	3 י תפארת	2 ה גבורה
	ה מלכות	
3 י נצח	1 ו יסוד	2 ה הוד

ועתה נלמד בשעה״כ בדרושינו (בדף ס״ה ע״ד) שם יתבאר כל הענין וזלה״ק:

ועתה אבאר לך איך יוצאין הז׳ שמות מב׳ שמות אלו, וכבר נתבאר ענינם בפ׳ יתרו בד׳ ל״ב בר״מ וזו סדרן, הנה א׳ דאהי״ה הוא **בחסד** ויורדת עד ה׳ **תתאה** דאהיה שהיא **במל׳**, ואז עולה ו׳ של יה״ו שהוא **היסוד** בה׳ זו של אהי״ה **אחרונה**, ואז יוצאין משם ב׳ שמות **יהו״ה** ואל. אח״כ יורדת ה׳ **ראשונה** דאהיה שהיא **הגבורה** בה׳ **תתאה** דאהיה שהיא **המלכות**, ואז עולה ה׳ דיה״ו שהיא **ההוד** בה׳ זו **תתאה** דאהי״ה ואז יוצאים ב׳ שמות **יֱהֹו״ה בנקוד אלהים, ואלהים**. אח״כ יורדת **יוד** של אהיה שהוא **הת״ת** בה׳ **תתאה** דאהיה שהיא **המלכות**, ואז עולה **יוד** דיה״ו שהוא **הנצח** בה׳ **אחרונה** דאהיה, ואז יוצאים משם ב׳ שמות **מצפ״ץ מצפ״ץ** שהם **הת״ת** עם **הנצח** כנודע אצלינו בביאור שמות כינוי הספירות כי הבחינה החיצונה שבת״ת היא הויה והבחי׳ הפנימית של נצח היא ג״כ הויה וכל זה הוא בז״א, וב׳ הויות אלו הם תמורתם מצפץ מצפץ ומבחי׳ שם זה הם מתקרבים יחד. ועיין בקדיש א׳ של קודם יוצר דערבית ובתפילת העמידה של כל השבת כי שם יש בזה קצת שינויים.

נלמד מכאן, שבנוסף למה שלמדנו בזוה״ק שהאותיות בוטשים זה בזה, כל אות בוטשת בה׳ תתאה דאהי״ה שהיא המלכות.

והנה כשנקח למשל את סדר הבטישה הא׳ שהוא אות א׳ דאהי״ה הבוטשת באות ו׳ דיה״ו, נבין שסדר בטישתם יהיה שונה ממה שלמדנו, והוא שאות א׳ דאהי״ה בוטשת באות ה׳ תתאה דאהי״ה, ואח״כ אות ו׳ דיה״ו בוטשת גם היא באות ה׳ תתאה דאהי״ה וכך יצאו ב׳ השמות יהו״ה וא״ל.

ועד״ז יהיה גם בשאר ב׳ הבטישות.

וממשיך הרב ומבאר את סדר עמידת האותיות והבטישה שם בדרוש (דף ס״ז ע״א) וזלה״ק:

ובקונטרס אדם א׳ מצאתי, כי מיצירה לבריאה עולים תחילה הז״ת שביצירה ע״י ז׳ שמות היוצאים מן ז׳ אותיות אהיה יה״ו הנקרא ז׳ מרגלאן דבריאה, והם ג׳ אותיות מצד ימין וג׳ מצד שמאל ואות ה׳ אחרונה דאהי״ה באמצען, והם כדמיון ז׳ קני מנורה שכולם מאירים כנגד האמצעי והם חג״ת מצד זה, ונה״י מצד זה, ומאירים נגד המל׳ שהיא ז׳ באמצען.

וכך יכוין שאות א׳ ואות ו׳ שהם חסד ויסוד יביטו באמצעית ויצאו משם ב׳ שמות הויה פשוטה מאות א׳ ושם א״ל מאות ו׳ ועל ידיהם יעלו **חסד ויסוד דיצירה**, ואח״כ הב׳ ההין שהם גבורה והוד יביטו באמצעית ויוציאו ב׳ שמות מן ה׳ ראשונה הויה בניקוד אלהים ומן ה׳ ב׳ שם אלהים **וע״י יעלו גבורה והוד דיצירה**. ואחר כך הב׳ יודין שהם ת״ת ונצח יביטו באמצעית ויוציאו ב׳ שמות מן יו״ד ראשונה

מצפ״ץ, ומן יו״ד ג׳ מצפ״ץ, וע״י יעלו ת״ת ונצח דילירה. ומח״כ ה׳ התמצעית שהיא מל׳ תוליח שם י״ה מדנ״י וע״י עולה מל׳ דילירה.

נלמד מכאן תוספת ביאור למה שלמדנו, והוא שלמדנו לעיל שאותיות אהי״ה יה״ו הם כנגד חג״ת נהי״ם, ומלמדנו הרב כאן שהם עומדים כדמיון מנורה, והיינו שאותיות ״אהי״ דאהי״ה שכנגד חג״ת עומדים בצד הימין, ואות ה׳ דאהיה שכנגד המלכות באמצע, ואותיות יה״ו שכנגד נה״י עומדים בצד שמאל.

ועתה יוצא שסדר פגיעת האותיות זה בזה נעשית באופן שאות א׳ מאה״י דאהי״ה היא בצד הימין ומסודרת בטבלה במס׳ **1**, פוגעת בה׳ תתאה דאהי״ה שהיא המלכות אשר באמצע, ואות ו׳ דיה״ו אשר כנגדה משמאל פוגעת גם היא בה׳ תתאה דאהי״ה שהיא המלכות, ומהם יוצאים ב׳ השמות, שם יהוה פשוטה, ואות ו׳ דיה״ו שם אל.

ואח״כ אות ה׳ ראשונה דאהי״ה שבצד הימין המסודרת בטבלה במס׳ **2**, פוגעת בה׳ תתאה דאהי״ה שהיא המלכות אשר באמצע, ואות ה׳ דיה״ו אשר כנגדה משמאל פוגעת גם היא בה׳ תתאה דאהי״ה שהיא המלכות, ומהם יוצאים ב׳ השמות, מה׳ ראשונה דאהי״ה שם יֱהֹוִה בניקוד אלקים, ומאות ה׳ דיה״ו שם אלהים.

ואח״כ אות י׳ דאהי״ה שבצד הימין המסודרת בטבלה במס׳ **3**, פוגעת בה׳ תתאה דאהי״ה שהיא המלכות אשר באמצע, ואות י׳ דיה״ו אשר כנגדה משמאל פוגעת גם היא בה׳ תתאה דאהי״ה שהיא המלכות, ומהם יוצאים ב׳ השמות, מאות י׳ דאהי״ה שם מצפ״ץ, ומאות י׳ דיה״ו שם מצפ״ץ.

ולמדנו לעיל שה׳ תתאה עצמה שהיא המלכות יש לה את השמות י״ה אדני.

ולהבהרת הענין נעשה לזה ציור:

והנה כתב הרב בשעה"כ דרוש א' דתפילת העמידה דליל שבת (דף ס"ט ע"ד) וזלה"ק:

הנה ל' תפלות יש בשבת והם תפי' ערבית ושחרית ומוסף ומנחה, ובכל תפלה יש ז' ברכות כנודע. ומה שמכוין דרך כללות דבר כולל מרבע תפלות הוא זה. שמכוין כי שבעה ברכות הם סוד שבעה חותיות מהיה יה"ו שהוא שם בן מ"ג דבריאה כנודע. גם מכוין בז' השמות היוצאים מהם שהם כסדר השבעה ברכות בחופן זה שבכל ברכה תכוין לחות ח' מן השבע החותיות ולשם ח' מן השבעה שמות. וזה סדרן בשם"י מגן מברהם תכוין בחות ח' של מהי"ה יה"ו ובשם היוצ' ממנה שהוא שם יהוה. ובשם"י מחיה המתים תכוין בחות ה' לחשובה למהי"ה יה"ו ובשם היוצ' ממנה שהוא שם יהוה בניקוד מלהים. ובשם"י האל הקדוש תכוין בחות י' למהי"ה יה"ו ובשם היוצ' ממנה שהוא מנפ"ן. ובשם"י מקדש השבת תכוין בחות ה' מחרונה למהי"ה יה"ו ובשם היוצ' ממנה שהוא י"ה מדנ"י. ובשם"י המחזיר שכינתו לציון תכוין לחות י' של יה"ו ובשם היוצ' ממנה שהוא שם של. ובשם"י הטוב שמך כו' תכוין בחות ה' של יה"ו ובשם היוצ' ממנה שהוא שם מלהי"ם. ובשם"י המברך את עמו ישראל בשלום תמן תכוין בחות ו' של יה"ו ובשם היוצ' ממנה שהוא שם מנפ"ן.

נלמד מכאן, ששם מ"ב דבריאה והז' שמות דמרגלאין היוצאים ממנו הם מסודרים לפי שמות אהי"ה יה"ו, באופן כזה:

א' דא**ה**י"ה ושם **יהוה** רגיל. כנגד **חסד** דאמא.

ה' ראשונה דא**ה**יה ושם יֱ**ה**וִ**ה** בניקוד אלקים כנגד **גבורה** דאמא.

י' דאה**י**ה ושם **מצפ"ץ**. כנגד **ת"ת** דאמא.

ה' אחרונה דאהי**ה** ושם **י"ה אדנ"י** כנגד **מלכות** דאמא.

י' די**ה**"ו ושם **אל** כנגד **נצח** דאמא.

ה' די"**ה**ו ושם **אלהים** כנגד **הוד** דאמא.

ו' דיה"**ו** ושם **מצפ"ץ** כנגד **יסוד** דאמא.

וכן מסודר בשעה"כ דרוש ח' דק"ש, ודרוש ה' דק"ש שעה"מ.

ועתה יש להבחין שבדרוש דילן בכוונות קבלת שבת, הסדר הוא שונה לגמרי מהסדר הנז' כאן, ולא כמו בכאן הסדר הרגיל דז"ת דבריאה,

אולם בהמשך הדרוש (דף ס"ט ע"ד) נראה שיש חילוק בסדר הכוונה והוא שכ' הרב וזלה"ק:

והענין הוא כמ"ש בענין קכ"ש, כי שם אנו מכוונים לותם שלמ כסדרן רק כמו סדר הכתתם והתנוצותם זה בזה, והם כסדר ח' למהי"ה ושם יהו"ה יורדין בה' למרונה למהי"ה ומז עולה ו' דיה"ו ושם של שהוא בחות ו' בגלג. ומ"כ ה' למשובה למהי"ה ושם יהו"ה בניקוד מלהים עם ה' דיה"ו ושם מלהים. ומ"כ יו"ד למהי"ה ושם מנפ"ן עם יו"ד דיה"ו ושם מנפ"ן מכל עתה הם כסדרן ממש.

והוא שבקבלת שבת יהיה סדר שמות מ"ב דבריאה שונה מהסדר הרגיל, כי בקבלת שבת מכוונים את השמות לפי יציאתם והתנוצצותם זה בזה ואז יוצא שמשמות אהי"ה יה"ו יצאו ז' המרגלאין באופן כזה:

א' דא**ה**י"ה	ה' דא**ה**יה	י' דאה**י**ה	ה' דאהי**ה**	י' די**ה**"ו	ה' די"**ה**ו	ו' דיה"**ו**
יהוה	יֱ**ה**וִ**ה**	**מצפץ**	**יה אדני**	**מצפץ**	**אלהים**	**אל**

א׳ דאהי״ה ושם **יהוה** רגיל. כנגד **חסד** דאמא.

ה׳ ראשונה דא**ה**יה ושם **יֱהֹוִה** בניקוד אלקים כנגד **גבורה** דאמא.

י׳ דאה**י**ה ושם **מצפ״ץ**. כנגד **ת״ת** דאמא.

ה׳ אחרונה דאהי**ה** ושם **י״ה אדנ״י** כנגד **מלכות** דאמא.

י׳ די״ה״ו ושם **מצפ״ץ** כנגד **נצח** דאמא.

ה׳ די**ה**״ו ושם **אלהים** כנגד **הוד** דאמא.

ו׳ דיה״**ו** ושם **א״ל** כנגד **יסוד** דאמא.

וסדר יציאתם כבר צירנו בטבלה דלעיל.

אולם בשאר הזמנים שמצאנו שמכוונים לשמות אלו והם: בכוונות הציצית, ובק״ש בפר׳ ציצית בתיבות הכנף פתיל תכלת, ובכוונות המקווה דערש״ק, ובחתימת ז׳ הברכות דתפילות העמידה דשבת שם סדר הכוונה יהיה לפי סדר אהי״ה יה״ו, והשמות לפי קווים, כזה:

א׳ דא**ה**י״ה **יהוה**	ה׳ דא**ה**יה **יֱהֹוִה**	י׳ דאה**י**ה **מצפץ**	ה׳ דאהי**ה** **יה אדני**	י׳ די״ה״ו **אל**	ה׳ די**ה**״ו **אלהים**	ו׳ דיה״**ו** **מצפץ**

א׳ דאהי״ה כנגד **חסד** דאמא, ושם **יהוה** רגיל, כי שם הוי״ה הוא כנגד קו הימין - חסד.

ה׳ ראשונה דא**ה**יה כנגד **גבורה** דאמא, ושם **יֱהֹוִה** בניקוד אלקים שהוא כנגד קו שמאל - גבורה.

י׳ דאה**י**ה, כנגד **ת״ת** דאמא, ושם **מצפ״ץ** שהוא שם הממוצע בין חסד לגבורה.

ה׳ אחרונה דאהי**ה**, כנגד **מלכות** דאמא, ושם **י״ה אדנ״י**.

י׳ די״ה״ו כנגד **נצח** דאמא, ושם **אל** שהוא כנגד קו הימין - חסד.

ה׳ די**ה**״ו כנגד **הוד** דאמא ושם **אלהים** שהוא כנגד קו שמאל - גבורה.

ו׳ דיה״**ו** ושם **מצפ״ץ** כנגד **יסוד** דאמא שהוא כנגד קו אמצעי והוא ת״ת.

ועתה יובן הכל ע״ס נכון.

סדר עליית הז״ת דיצירה זה בזה הלכה למעשה לפי הסידור הק׳:

ועתה נבוא ללמוד את סדר כוונת עלית הז״ת דיצירה זה בזה הלכה למעשה בסידור הק׳.

הנה עד עתה למדנו שע״י שם מ״ב דבריאה שהוא אהי״ה יה״ו והוא בז״ת דבריאה, עולים הז״ת דיצירה זה בזה, אמנם רבינו הרש״ש זיע״א כדרכו בקודש מחלק את השמות הק׳ לפי קוים.

והיינו שכל ספירה משם מ״ב דז״ת דבריאה וז״ת דיצירה נחלקת לג׳ קווים חח״ן בג״ה דת״י, ולכן שמות אהי״ה יה״ו שהמה כנגד חג״ת נהי״ם דבריאה כנז״ל סדרם יהיה על הסדר הזה:

א׳ דאהי״ה – בחח״ן **דחג״ת** דבריאה.

ה׳ דאהי״ה – בבג״ה **דחג״ת** דבריאה.

י׳ דאהי״ה – בדת״י **דחג״ת** דבריאה.

ה׳ דאהי״ה – בחח״ן בג״ה דת״י **דמלכות** דבריאה.

י׳ דיה״ו – בחח״ן **דנה״י** דבריאה.

ה׳ דיה״ו – בבג״ה **דנה״י** דבריאה.

ו׳ דיה״ו – בדת״י **דנה״י** דבריאה.

ולהבהרת הענין נעשה לזה ציור:

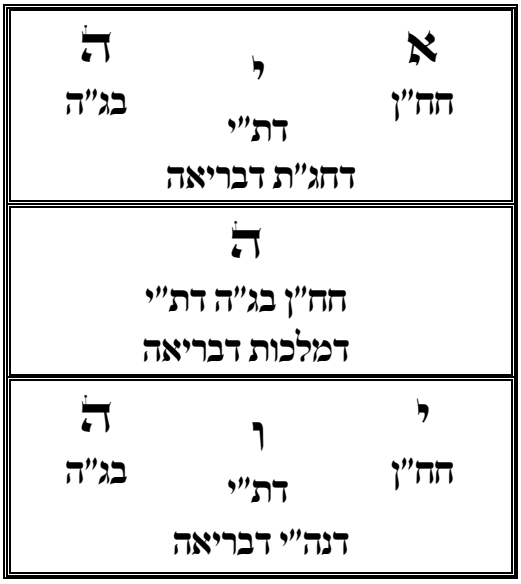

והנה סדר בטישת אותיות אהי"ה יה"ו דשם מ"ב דבריאה זה בזה להוציא את הז' שמות דמרגלאין נעשה בסדר כזה:

תחילה אות **א'** דאהי"ה **דחח"ן דחג"ת דבריאה** יורדת ופוגעת **בה'** תתאה שהיא המלכות, ואז אות **ו'** דיה"ו **דדת"י דנה"י דבריאה** עולה ופוגעת בה' תתאה דאהי"ה ואז יוצאים ב' שמות, מאות **א'** דאהי"ה יוצא שם יהוה פשוטה **בחח"ן דחג"ת דבריאה**, ומאות **ו'** דיה"ו שם אל **בדת"י דנה"י דבריאה.**

ואח"כ אות **ה'** ראשונה דאהי"ה **דבג"ה דחג"ת דבריאה** יורדת ופוגעת בה' תתאה שהיא המלכות, ואז אות **ה'** דיה"ו **דבג"ה דנה"י דבריאה** עולה ופוגעת בה' תתאה דאהי"ה שהיא המלכות, ואז יוצאים ב' שמות, מאות **ה'** ראשונה דאהי"ה שם יֱהוִ"ה בניקוד אלקים **דבג"ה דחג"ת דבריאה**, ומאות **ה'** דיה"ו שם אל **דבג"ה דנה"י דבריאה.**

ואח"כ אות **י'** דאהי"ה **דדת"י דחג"ת דבריאה** יורדת ופוגעת בה' תתאה שהיא המלכות, ואז אות **י'** דיה"ו **דחח"ן דנה"י דבריאה** עולה ופוגעת בה' תתאה דאהי"ה, ואז יוצאים ב' שמות, מאות **י'** דאהי"ה שם מצפ"ץ **דדת"י דחג"ת דבריאה**, ומאות **י'** דיה"ו שם מצפ"ץ **דחח"ן דנה"י דבריאה.**

והנה למדנו לעיל **שה'** תתאה עצמה יש בה את השמות **י"ה אדני**, שהם **בחח"ן בג"ה דת"י דמלכות דבריאה .**

ולהבהרת הענין נעשה לזה ב' טבלאות:

טבלה א' ובה נבאר את סדר בטישת האותיות זה בזה, **ובטבלה ב'** סדר יציאתם:

טבלה א׳ – סדר הבטישות

1		2
א	3 י	ה
חח"ן	דת"י	בג"ה
	דחג"ת דבריאה	

3 2 1
ה
חח"ן בג"ה דת"י
דמלכות דבריאה

3		2
י	1 ו	ה
חח"ן	דת"י	בג"ה
	דנה"י דבריאה	

טבלה ב׳ – סדר יציאת השמות

א	י	ה
יהוה	מצפץ	יֱהוֶה
חח"ן	דת"י	בג"ה
	דחג"ת דבריאה	

ה
יה אדני
חח"ן בג"ה דת"י
דמלכות דבריאה

י	ו	ה
מצפץ	אל	אלהים
חח"ן	דת"י	בג"ה
	דנה"י דבריאה	

ושמות אלו אחר שנולדים נמשכים לפי הסדר הזה לז"ת דיצירה.

ונעשה לזה טבלה להבהרת הענין:

א **יהוה** חח"ן	**י** **מצפץ** דת"י	**ה** **יהוה** בג"ה
דחג"ת דיצירה		
י **מצפץ** חח"ן	**ו** **אל** דת"י	**ה** **אלהים** בג"ה
דנה"י דיצירה		
ה **יהה אדני** חח"ן בג"ה דת"י		
דמלכות דיצירה		

ועי"כ עולים הז"ת דיצירה זה בזה.

ואחרי שזכינו בע"ה לבאר את כל הענין בארוכה נראה עתה את לשון הסידור הק'

וסדר הכוונה הלכה למעשה:

וכדי להעלות ז"ת דיצירה תחילה צריך לכוין להוציא הז' שמות המרגלין מז' אותיות של אהי"ה יה"ו שהוא סס מ"ב שבז' תחתונות דבריאה. כי אה"י דאהי"ה כסדרן הם בחג"ן בג"ה דת"י דחג"ת דבריאה, וה' אחרונה במלכות העומדת בחורי דת"ת, וג' אותיות יה"ו כסדרן הם בחג"ן בג"ה דת"י דנה"י.

ואופן יציאת הז' שמות הוא, כי צריך להוריד אותיות אה"י שבחג"ת, ולהעלות אותיות יה"ו שבנה"י, והם פוגעים זה בזה ונוצרים ומצטרפים ומאירים בשם ה' אחרונה שבמלכות, ועי"כ יוצאים הז' שמות, וכבר נודע כי כל בריאה והכאה היא ענין זיווג.

יכוין להוריד א' דאהי"ה, ולהעלות ו' דיה"ו, ושניהם מאירים בה' אחרונה ומוציאים ז' שמות הוי"ה מא' דאהי"ה לחג"ת, ומ"ל מו' דיה"ו, לדת"י דנה"י דיצירה.

ואח"כ יכוין להוריד ה' דאחרונה דאהי"ה, ויעלה ה' דיה"ו ושניהם מאירים בה' אחרונה, ומוציאים ז' שמות הוי"ה בניקוד אלהים ושם אלהים, הויה בניקוד אלהים מה' דאחרונה דאהי"ה לבג"ה דחג"ת, ושם אלהים מה' דיה"ו לבג"ה דנה"י דיצירה.

ואח"כ יכוין להוריד י' דאהי"ה, ויעלה י' דיה"ו ושניהם מאירים בה' אחרונה ומוציאים ז' שמות מלפץ מלפץ, מלפץ הרשעון מי' דאהי"ה לדת"י דחג"ת, ומלפץ שני מי' דיה"ו לחח"ן דנה"י דיצירה.

זו"ן דבריאה

א	ו	ה
חסד	תפארת	גבורה
חח"ן	דת"י	בג"ה

ה
מלכות
חח"ן בג"ה דת"י

י		ה
נצח	יסוד	הוד
חח"ן	דת"י	בג"ה

זו"ן דיצירה

א יהוה חסד מח"ן למג"ת	י מצפ"ץ תפארת לת"י למג"ת	ה יֱהוִה גבורה נג"ה למג"ת
י מצפ"ץ נצח מח"ן לנה"י	ו אל יסוד לת"י לנה"י	ה אלהים הוד מח"ן למג"ת

ה יהּ אדנ"י
מלכות
מח"ן נג"ה לת"י

ועי"ז יכוין להעלות מח"ן נג"ה לת"י **לחג"ת דיצירה**, למח"ן נג"ה לת"י **לחכ"ל דיצירה**.

ומח"ן נג"ה לת"י **לנה"י דיצירה**, למח"ן נג"ה לת"י **לחג"ת דיצירה**.

וג' קוי **מלכות נוק' דיצירה** למקום **הנה"י דיצירה**.

סדר עלית הג״ר דיצירה ע״י אמירת באי כלה ונוסח האמירה:

כתב הרב בשעה״כ (דף ס״ו ע״א) וזלה״ק:

ואחר שנתכוונת לכל זה במחשבותך, אז תאמר אח״כ באי כלה ג״פ שבת מלכתא. ועתה תכוין להעלות ג״ר דיצירה בג״ת נה״י דבריאה ר״ל במקום המלכות בבריאה העומדת באחורי נה״י דבריאה.

נלמד מכאן שעלית הג״ר דיצירה לנה״י דבריאה נעשה בעת אמירת ג״פ באי כלה.

ובשעה״כ (דף ס״ד ע״ג) בד״ה וזה סדר עליתם כתב וזלה״ק:

ואח״כ תאמר ג׳ פעמים באי כלה באי כלה באי כלה שבת מלכתא.

והיינו שסדר אמירת ג״פ באי כלה, יעשה באופן כזה, תחילה יאמר ב״פ באי כלה, ובפעם הג׳ יאמר באי כלה שבת מלכתא, וכן סידר רבינו הרש״ש זיע״א בסידורו.

האם עולה הג״ר דיצירה לנה״י דבריאה, או למלכות דבריאה, או לשניהם:

כתב הרב בשעה״כ (דף ס״ה ע״ד) וזלה״ק:

ואחר שנתכוונת לכל זה במחשבותך, אז תאמר אח״כ באי כלה ג״פ שבת מלכתא. ועתה תכוין להעלות ג״ר דיצירה בג״ת נה״י דבריאה ר״ל במקום המלכות בבריאה העומדת באחורי נה״י דבריאה.

וצריך להבין האם עליית ג״ר דיצירה היא למלכות או לנה״י דבריאה, דכאן משמע שנעשית לשניהם?

ולבאר הענין, כתב הרב בשעה״כ דרוש ג׳ דדרושי תפילת השחר (דף י״ב ע״ד) אמצע ד״ה ועתה וזלה״ק:

ונמצא עתה כי יש ב׳ מיני שינויים מעולם העשיה אל שאר העולמות. השינוי הא׳ הוא כי פנימיות ג״ר דעשיה נעשית חיצוניות אל ג״ת דיצירה, אבל הג״ר דיצירה אינם מלבישים אלא אל המלכות דבריאה בלבד ולא לג״ת דבריאה, וכן בג״ר דבריאה כו׳ וכן בשאר עולמות העליונים כולם. וטעם הדבר הוא לפי שסדר הקרבנות עד ב״ש הכל הוא בתיקון עולם העשיה בלבד, והנה עולם העשיה ה״ס המלכות כנודע ולכן כיון שאנחנו עתה בתיקון עולם העשיה לכן נשלם כל תיקון עולם העשיה לגמרי ויכולים לעלות עד מקום הראוים להם שהוא בשלשה אחרונות שהם נה״י דיצירה. אבל העולמות שלמעלה מן העשיה אין עתה זמן תיקונם, כי בברוך שאמר הוא זמן תיקון היצירה, וביוצר אור הוא זמן תיקון הבריאה כנ״ל כו׳, ואף אם תראה עתה כי גם עולמות העליונים נתעלו ממדרגתם כנ״ל אינו אלא לצורך העשיה עצמה לתת מקום פנוי אל ג״ר דעשיה שיעלו ביצירה ולסיבתם הוכרחו כל העולמות להתעלות מדרגה אחר מדרגה על צד ההכרח, אף ע״פ שאין עתה זמן עלייתם מצד עצמן, ולכן הלואי שהעולמות העליונים יתוקנו עתה אע״פ שאינו זמנם בבחי׳ חלק העשיה שבכל עולם מהם שהוא מלכות שלהם, ויתוקן ע״י תיקון עולם העשיה התחתון שהוא מן הסוג שלהם. ולכן אין כח בג״ר דיצירה לעלות אלא עד המ׳ דבריאה בלבד אשר היא לבדה נתקנה ע״י תיקון עולם העשיה התחתון כי גם היא בחי׳ עשיה שבבריאה, אבל למעלה מזה א״א להם לעלות. ואמנם כשיהיה זמן תיקונם אזי יהיו גם הם דומים אל תיקון העשיה והוא כי בתיקון ב״ש שהוא תיקון היצירה יכלו ג״ר שבה לעלות עד שלשה אחרונות דבריאה ממש, וכן בתיקון יוצר אור שהוא תיקון הבריאה יוכלו ג״ר שבה לעלות עד ג״ת דאצילות, וכן בתפלת י״ח שהוא תיקון עולם האצילות יהיה ג״כ ע״ד הנז׳.

נלמד מכאן, שבכל עולם שמעלים בבי״ע התחתונים אז כשמגיע עת עליתו האמיתי אז עולים הג״ר שלו לנה״י דעולם העליון ממנו, אולם כשהעליה נעשית בדרך זמנית בלבד יעלו הג״ר רק למלכות של העולם שמעליהם.

וכשנקח למשל את העליה שנעשית ב״אשה ריח ניחח לה׳״ שם הוא עולם העשיה ואז הוא זמן עליית העשיה ליצירה, לכן הג״ר דעשיה עולים לנה״י דיצירה, אולם שאר העולמות שעליתם היא רק מכח

ההכרח שכיון שעלה הג״ר דעשיה הוא גורם שכולם יעלו, אז עולה ג״ר דיצירה רק למלכות דבריאה ולא לנה״י, וכן שאר הבחינות, אמנם בברוך שאמר שאז הוא זמן עליית עולם היצירה לבריאה אז יעלה הג״ר דיצירה לנהי״ם דבריאה.

ונלמד מזה לענינינו, והוא שבאמירת ג״פ באי כלה הוא זמן העליה האמיתי של הג״ר דיצירה, ולכן הם עולים לנה״י דבריאה ולא למלכות, אמנם מלמדנו הרב שהמלכות עומדת אחורי הנה״י לכן תקרא העליה לנה״י בה כלולה גם המלכות.

כיצד נעשית עליית הג״ר דיצירה לנה״י דבריאה ע״י אמירת ג״פ באי כלה:

כתב הרב בשעה״כ (דף ס״ו ע״א) וזלה״ק:

וצ״ל ב״פ באי כלה הראשונים בקול רם, לפי שהם כנגד חכמה ובינה דיצירה העולים, אבל באי כלה שבת מלכתא צריך לאמרה בלחש ולא בקו״ר, לפי שהנה הוא כנגד הדעת דיצירה אשר איננו מכלל מספר הי״ם כנודע. ובזה תבין למה בס׳ התיקונים לא נזכר רק שאומרים ב׳ זמנין באי כלה ולא הזכיר הפעם הג׳, והטעם הוא כי לא חשש להזכיר רק את הב״פ הנאמרים בקול רם ולא הזכיר את הג׳ הנאמר בלחש שהוא כנגד הדעת שאינו מכלל הי״ם.

נלמד מכאן שסדר העליה של הג״ר נחלק לג׳ באופן כזה:

בבאי כלה הא׳ מכוונים להעלות את **החכמה** דיצירה **לנצח** דבריאה.

בבאי כלה הב׳ מכוונים להעלות את **הבינה** דיצירה **להוד** דבריאה.

בבאי כלה הג׳ מכוונים להעלות את **הדעת** דיצירה **ליסוד** דבריאה.

ומבאר הרב, שהיות ובבאי כלה הג׳ מכוונים להעלות את הדעת, שאינו מכלל הי״ס לכן יש לאומרו בלחש.

והקשה רבינו היפה שעה (בביאורו על דרוש א׳ דקב״ש בסוף שעה״כ הנד״מ אות ח׳) מדוע בבאי כלה הג׳ שהוא כנגד עליית הדעת דיצירה ליסוד דבריאה יש לאומרו בלחש, ואילו הדעת דעשיה שעולה ליסוד דיצירה בהבו הא׳ נאמר בקול רם?

ומישב שהיות והדעת דעשיה התחיל לעלות ראשון מכל הג״ר דעשיה לכן אומרים את ״הבו הא׳״ בקול רם, משא״כ הדעת דיצירה שעולה לבריאה אחרון ואינה ניכרת עליתו כ״כ לכן נאמר בלחש.

ורבינו ה״באתי לגני״ בביאורו על שעה״כ (ח״ד דף ק״ד ע״א) מוסיף ומבאר על דברי היפה שעה, והוא שהיות והדעת כלול מחו״ב לכן נחשב כאילו הוא כבר עלה, ולכן כשמזכירים אותו בפעם הג׳ מזכירים אותו בלחש, משא״כ בעולם העשיה שהדעת עולה ראשון ניכרת עלייתו בפ״ע ולכן אומרים אותו בקול רם.

סדר השמות הק׳ שע״י עולים הג״ר דיצירה לנה״י דבריאה:

כתב הרב בשעה״כ (דף ס״ו ע״א) וזלה״ק:

והנה כמו שבמזמור הבו לה׳ בני אלים אמרנו שיכוין בהויה זו שהיא דההין העולה ב״ן לפי שהיא בעשיה, כן עתה תכוין שהנה עתה אתה בעולם היצירה ואתה רוצה להעלותו והוא הויה דמ״ה דאלפין, והויה זו תכוין בה במלת בא״י שהוא בגי׳ י״ג כמנין אחד והוא שם א׳ קדוש יוצא מן המלוי דשם מ״ה דאלפין שיש בה ג׳ אלפין ויו״ד וזה סדרו יאא״א והוא בגימ׳ בא״י והוא בגי׳ אחד כנז׳ בס״ה פ׳ פנחס בר״מ.

ופ״א שמעתי ממורי ז״ל שצריך לכוין כי בא״י הוא בגי׳ אחד, וג״פ בא״י הוא בגי׳ ט״ל כמנין יה״ו דאלפין ותכוין באי א׳ בנצח. באי ב׳ בהוד. באי ג׳ ביסוד.

וטעם אמרך בג׳ באי שבת מלכתא הוא לרמוז אל ש׳ ב״ת כי אז ביסוד כולל שלשתם כנגד ג׳ קוי השין ואז נכללין שלשתן וג״פ באי אלו הם בבריאה כי משם באים ליצירה, וזהו באי כי המלכות עולה מן היצירה לנה״י שבבריאה ע״כ. ודע כי עתה באמרך ג״פ באי כלה כו׳ תכוין לקבל סוד תוספת קדושת הנפש.

נלמד מכאן שעליית הג״ר דיצירה לנה״י דבריאה נעשית ע״י שם יאא״א היוצא ממילוי שם מ״ה ואותו מכוונים ג״פ בג׳ באי כלה.

סדר עליית הג״ר דיצירה לנה״י דבריאה עפ״י דרכו בקודש של רבינו הרש״ש:

כתב רבינו הרש״ש זיע״א בסידור וזלה״ק:

ועוד יכוין בג׳ באי להעלות חח״ן בג״ה דת״י דחב״ד דיצירה, לחח״ן בג״ה דת״י דנה״י דבריאה ע״י ג׳ שמות יאא״א היוצאים מג׳ שמות מ״ה דיצירה שכל א׳ גי׳ י״ג כמנין באי.

והנה גם כאן רבינו הרש״ש זיע״א הולך לשיטתו, שסדר העליה נעשה לפי קוים, והוא **שבבאי כלה הא׳** עולים **חח״ן** דחב״ד דיצירה לחח״ן דנה״י דבריאה, **ובבאי כלה הב׳** עולים **בג״ה** דחב״ד דיצירה לבג״ה דנה״י דבריאה, **ובבאי כלה הג׳** עולים **דת״י** דחב״ד דיצירה, לדת״י דנה״י דבריאה.

ולהבהרת הדברים נעשה לזה טבלה:

בריאה			
ג״ר חג״ת			
נה״י	חח״ן	דת״י	בג״ה

יצירה			
ג״ר	חח״ן בואי כלה הא׳	דת״י בואי כלה הג׳	בג״ה בואי כלה הב׳
חג״ת נה״י			

בענין מנהג ישראל לצדד לימין ולשמאל ולאמצע בעת אמירת באי כלה, אם יש ענין לזה עפ״י סודן של דברים:

כתב הרב בשעה״כ (דף ס״ז ע״א) וזלה״ק:

ותאמר באי כלה מימין באי כלה משמאל באי כלה מן האמצע שבת מלכתא שהיא מקבלת מן ג׳ אבות.

נלמד מכאן, שיש לצדד לימין ולשמאל ולאמצע בעת אמירת באי כלה.

והביאור לזה הוא, שלמדנו לעיל שבג״פ באי כלה אנו מעלים את ג׳ קוי הג״ר דיצירה לנה״י דבריאה. והנה באמירת באי כלה הא׳ אנו מעלים את החח״ן דחב״ד דעשיה, ולכן לרמז זאת מצדדים לימין, ובאמירת באי כלה הב׳ מעלים את הבג״ה דחב״ד ולרמז זאת מצדדים לשמאל, ובאמירת באי כלה הג׳ מעלים את הדת״י דעשיה ולרמז זאת מחזירים פנים לאמצע.

והנה בסידור הק׳ לא מצאנו שכתב לנהוג כך הלכה למעשה, וכן מוהר״א מני זצ״ל בספרו ברכת אליהו (עמ׳ קמ״ב) כתב שלא נהגו כן בבית אל.

ורבינו ה״בן איש חי״ בספרו (שנה שניה פר׳ וירא אות ב׳) כתב וזלה״ק:

והנה באמירת באי כלה נוהגים העולם לצדד פניהם לצד ימין שלהם ואומרים באי כלה הראשון, ואחר כך מצדדים פניהם לצד שמאל ואומרים באי כלה השני, ואחר כך נשארים זקופים כלפי מערב ואומרים באי כלה השלישי בלחש, ומוסיף בזה השלישי לומר שבת מלכתא וכנזכר לעיל. ויש סמך לצידוד ימין שמאל ואמצע מדברי רבינו ז״ל בשער הכונות, בסדר קבלת שבת, כשעושין בחזרתם מן השדה לבית להקיף השלחן, ויותר מתבאר דבר זה מלשון מהרש״ו ז״ל בחמדת ישראל כתב יד. אך בסידור רבינו הרש״ש ז״ל, לא נזכר ענין חזרת הפנים לימין ולשמאל, ועם כל זאת מנהג ישראל תורה הוא, ויש טעם וסמך למנהגם, וכן ראוי לעשות.

א״כ נלמד, שאע״פ שלא כתב בסידור לצדד, יש ענין בזה והנוהג כן יש לו ע״מ לסמוך.

ועיין עוד בספר ״דברי שלום״ להרה״ג ר״א עפג׳ין שליט״א (ח״ד דף ת״כ – תכ״ה) שהאריך בזה, וכן בענין הנוהגים לעשות השתחויה בבאי כלה הג׳ ודפח״ח.

ואגב אוסיף, שכדאי מאוד לעיין בכל חלקי ספר דברי שלום של הרב המחבר הנ״ל, שהם אוצר נפלא ומיוחד למקורות ומנהגי ועניני כוונות רבותינו האר״י והרש״ש זיע״א.

סדר כניסת המוחין דפרקין תתאין דל׳ דחי׳ דישסו״ת הבאים באמירת ג״פ בואי כלה:

לעיל ביארנו בארוכה את דב״ק של הרב בשעה״כ (דף ס״ד ע״א) ושם נתבאר שבליל שבת מתבררים בירורי פר׳ חג״ת דבינה דזו״ן ובאים להם מוחין דל׳ דצלם דישסו״ת עיי״ש בארוכה.

ונחזור על מה שכ׳ שם בקצרה, הנה כל עבודתינו בתפילות ובעסק התורה ובמצוות לברר את בירורי כח״ב דזו״ן ע״י שנמשיך להם מוחין מא״א ואו״א עילאין וישסו״ת.

אמנם אין בכוחינו לברר בבת אחת כי אם ע״י הזמנים, ולכן בימות החול אנו מבררים את בירורי נה״י דבינה דזו״ן וממשיכים להם מוחין מנה״י דישסו״ת, ובליל ש״ק ביכולתינו מחמת הזמן לברר את בירורי חג״ת דבינה דזו״ן ולהמשיך להם מוחין מחג״ת דישסו״ת.

והנה מוחין אלו דחג״ת דישסו״ת נקראים בכללות מוחין דל׳ דישסו״ת.

והנה מוחין אלו דחג״ת דישסו״ת הנק׳ ל׳ נחלקים לג׳ פרקין, פרקין עילאין הנקראים מוחין דחב״ד, פרקין אמצעיים הנקראים חג״ת, ופרקין תתאין הנקראים נה״י.

עוד נבאר שהמוחין דחב״ד חג״ת נה״י דפרטות חג״ת – ל׳ דישסו״ת נחלקים לחיצוניות ופנימיות, ונמשכים ובאים בכמה מיני מקומות מקבלת שבת ועד אחרי הקידוש כמו שנבאר בע״ה.

ועיין לעיל בלשונות הסידור הק׳ בהקדמתו לסידור ש״ק שביאר ופירט שם בארוכה את כל הענין.

והנה בשעה״כ (דף ס״ד ע״ב) כתב הרב וזלה״ק:

ודע כי כל מה שנתגלה הוא בין בגלגלתא ובין בגלגלתא דאימא. והנה בעת קב״ש בשלה תכוין קודם שתקבל קב״ש כי אז ניתוספה המלה יתירה בז״א והיא זו כי אז נכנסים לתוך דאשו ג׳ פ״ת של אות ל׳ דגלגלתא דאימא וג״ת של אות ל׳ דגלגלתא ועניין זה נעשה בסוד תוס׳ שבת בעת קב״ש. וז״ס תוס׳ שבת שים אל ז״א עמה בקב״ש, ותכוין כי ע״י קב״ש הזה תכוין לקבל בחי׳ תוס׳ נפש יתירה מבחי׳ ג׳ פ״ת אלו של אות ל׳ הנכנסים בז״א, עמה בקב״ש כנודע כי ג״ת הם בחי׳ נפש כנודע ונמצא כי עמה אתה מקבל בחי׳ נפש יתירה בלבד ובשב׳ קב״ש נבאר מקום זה המיתי שהוא בעת לומרו בואי כלה בו׳.

נלמד מכאן, שבעת אמירת בואי כלה נכנסים המוחין דפ״ת דל׳ דחי׳ דישסו״ת, והמה נקראים מוחין דנה״י דחג״ת דחי׳ דישסו״ת לנה״י דחג״ת דחיצוניות דבינה דזו״ן.

ולמען הבנת ובהירות הדברים עשינו לזה טבלה מפורטת, בה נלמד את כל הסדר וכן הדגשנו את המוחין הבאים בבאי כלה מהיכן באים ולאן נכנסים בזו״ן:

א״א נמשכים במנחת ש״ק

או״א נמשכים בשחרית ומוסף דש״ק

ישסו״ת	
חיצוניות	**פנימיות**
חב״ד – יום ש״ק	**חב״ד – יום ש״ק**

חג״ת – ליל ש״ק		
	ישׁ״ס	**תבונה**
חב״ד	קידוש	ויכולו דאחר העמידה
חג״ת	ופרוש- ויכולו דבתוך העמידה	ברכו
נה״י	בואי כלה	

חג״ת – ליל ש״ק		
	ישׁ״ס	**תבונה**
חב״ד	קידוש	
חג״ת	ברכה מעין שבע	
נה״י	ק״ש ועמידה דערבית ליל ש״ק	

נה״י – ימות החול	**נה״י – ימות החול**

זו״ן	
כתר - מנחת ש״ק	
חכמה – בשחרית ומוסף דש״ק	
בינה	**בינה**
חיצוניות	**פנימיות**
חב״ד – יום ש״ק	**חב״ד – יום ש״ק**

חג״ת – ליל ש״ק		
	ישׁ״ס	**תבונה**
חב״ד	קידוש	ויכולו דאחר העמידה
חג״ת	ופרוש- ויכולו דבתוך העמידה	ברכו
נה״י	בואי כלה	

חג״ת – ליל ש״ק		
	ישׁ״ס	**תבונה**
חב״ד	קידוש	
חג״ת	ברכה מעין שבע	
נה״י	ק״ש ועמידה דערבית ליל ש״ק	

נה״י – ימות החול	**נה״י – ימות החול**

חג״ת נה״י מתוקנים משׁשׁת ימי בראשׁית

ונבוא לבאר עתה את סדר הכוונה בסידור הק׳:

רבינו הרש״ש זיע״א מבאר בסידור הק׳, שהמוחין דנה״י דחג״ת דישסו״ת נחלקים לג׳ קוים, והמה נכנסים בג״פ בואי כלה באופן זה:

בבאי כלה הא׳ נכנסים המוחין דקו הימין **חח״ן** דנה״י דחג״ת **דחיצוניות דישסו״ת, לחח״ן** דנה״י דחי׳ דחג״ת **דבינה דז״א, והמלכיות דמוחין לחח״ן** דנה״י דחג״ת דבינה **דנוק׳.**

בבאי כלה הב׳ נכנסים המוחין דקו השמאל **בג״ה** דנה״י דחג״ת **דחיצוניות דישסו״ת, לבג״ה** דנה״י דחי׳ דחג״ת **דבינה דז״א, והמלכיות דמוחין לבג״ה** דנה״י דחג״ת דבינה **דנוק׳.**

בבאי כלה הג׳ נכנסים המוחין דקו האמצעי **דת״י** דנה״י דחג״ת **דחיצוניות דישסו״ת, לדת״י** דנה״י דחי׳ דחג״ת **דבינה דז״א, והמלכיות דמוחין לדת״י** דנה״י דחג״ת דבינה **דנוק׳.**

ונלמד עתה את לשון הסידור הק׳ (ח״ג דף ז׳ ע״א וב׳) ונבארו בע״ה:

אח״כ יאמר באי כלה ויכוין בג׳ באי להמשיך ג׳ קוי ימין ושמאל ואמצע דפרצוף נה״י דה׳ פרצופי חג״ת דישסו״ת דחיצוניות עם המוחין שבהם,

והיינו שיכוין באמירת ג״פ באי כלה להמשיך את ג׳ קווי חח״ן בג״ה דת״י דנה״י דחג״ת דחי׳ דישסו״ת, בנרנח״י ובמוחין.

ובתוכם עשרה ההי״ן אחרונות דעשרה הויות דפרצופי חג״ת בניקוד הידוע די״ס, שהם נפשות דחיות ודנשמות ודרוחות דנרנח״י דרוח דנשמה דמ״ה דמ״ה ודב״ן, וב״ן דמ״ה ודב״ן, ועליהם מקיפים עשרה ההין אחרונות דעשרה אהי״ה בנקודותיהם.

והביאור לזה, שידוע מנה״ש שלכל בחינה יש את אור א״ס המחיה אותה הנקרא נרנח״י, והוא הוי״ה ואהי״ה המנוקדים, וכאן יכוין להמשיך את הנרנח״י המחיה את בחי׳ זו דנה״י דחג״ת דחי׳ דישסו״ת, וזה שכ׳ **ובתוכם עשרה [ההי״ן אחרונות דעשרה] הויות דפרצופי חג״ת בניקוד הידוע די״ס,** ורבינו השמן ששון מגיה את הכ׳ כאן אע״פ שכתוב כך בסידורים וכותב דיש לגרוס **ובתוכם עשרה הויות בניקוד י״ס,** והיינו נרנח״י די״ס הפרטיים **שהם נפשות** נה״י **דחיות** דחח״ן **ודנשמות** בג״ה **ודרוחות** דת״י **דנרנח״י דרוח** די״ס דחג״ת **דנשמה** דישסו״ת **דמ״ה דמ״ה ודב״ן, וב״ן דמ״ה ודב״ן, ועליהם מקיפים עשרה [ההין אחרונות דעשרה] אהי״ה בנקודותיהם.** והיינו על אוה״פ שהוא י׳ הויו״ת יש או״מ דנרנח״י דאותה הבחינה וכן כתב רבינו השמן ששון לגרוס כך: **ועליהם מקיפים עשרה אהי״ה בנקודותיהם.**

וזה ימשך **לחח״ן בג״ה דת״י דפר׳ נה״י דחג״ת ונקראים פרקין תתאין דל׳ דצלם דישסו״ת דמ״ה וב״ן דבינה דחיצוניות דז״א.** והיינו לכשנגדו בז״א.

ואח״כ כתב להמשיך **ויכוין להמשיך מלכיות דחח״ן בג״ה דת״י דנה״י דחג״ת דבינה דמ״ה וב״ן דחיצוניות עם חלקי הנפשות ומקיפיהם, לחח״ן בג״ה דת״י דפר׳ נה״י וחג״ת דבינה דמ״ה וב״ן דחיצוניות דיעקב ורחל.** ולכשכנגדו לנוק׳.

בענין קבלת נרנח״י דנפש דש״ק בבואי כלה:

כתב הרב בשעה״כ (דף ס״ו ע״א) וזלה״ק:

ודע כי עתה באמרך ג״פ באי כלה כו׳ תכוין לקבל סוד תוספת קדושת הנפש.

א״כ בתיבות בואי כלה יכוין האדם לקבל תוס׳ נפש דשבת.

ובהמשך הדרוש (דף ס״ח ע״ד) מבאר הרב מהו הנפש הזו דשבת, וטעם קבלתה דווקא בבאי כלה וכ׳ שם וזלה״ק:

אבל הענין הוא זה כי כמה מיני בחי׳ תוס׳ נשמה הם, כי בלילה יש לאדם ג׳ מיני תוס׳ שבת הא׳ תוס׳ נפש וזה נעשה בעת קב״ש בשדה כנ״ל. והב׳ תוס׳ הרוח וזה נעשה בעת שאומרים ברכו והג׳ תוס׳ נשמה וזה נעשה כשאומרים ופרוש סוכת שלום עלינו **וג׳ אלו הם כולם מצד הנקבה שזמן עלייתה הוא בליל שבת,** ואח״כ ביום שבת יש ג׳ מיני תוס׳ נר״ן וג׳ מצד הזכר כי זמן עלייתו הוא ביום

שבת וכל בחי׳ מאלו תתבא׳ במקומו בע״ה. ונחזור לענין כי עיקר תוס׳ קדושת היצירה אינו אלא בהיכל ק״ק שלו שעולה לבריאה ונהפך לבחי׳ בריאה ממש ודבר זה נעשה בעת שאומרים ברכו ולכן תוס׳ הרוח אשר באדם הוא בעת הזו ממש והרי נתבאר תוס׳ קדושת הרוח מפאת בחי׳ עלי׳ העולמות. גם נוסף לך באור בענין זה והוא בבחי׳ האחרות ז״א עצמו שניתוסף עתה בו **והוא כי הנה בענין קב״ש בשדה ביארנו כי אז הוא זמן תוס׳ הנפש לפי שאז נכנסו ג׳ פרקין תתאין של אות ל׳ דצלם צלם דאבא וצלם דאימא ומבחי׳ זו נמשך תוס׳ הנפש כי שלשה פרקין תתאין הם בחי׳ נפש כנודע.** ואמנם עתה בברכו מתחי׳ להכנס ג׳ פרקים אמצעים דאות ל׳ דצלם דאי׳ ולא דאבא וכניסתם נגמרת ביוצר דתפילת ערבית והנה פרקים האמצעיים הם בחי׳ רוח ולכן עתה הוא זמן תוס׳ הרוח.

ובהמשך הדרוש (בדף ס״ט ע״א) כתב וזלה״ק:

אבל עתה מתחילים לכנס גם ג׳ פרקים אמצעיים דאורות מקיפים דל׳ דצלם דאבא באומרינו ופרוש סוכת שלום ונגמרים ליכנס בויכולו של העמידה. והנה בערך ג׳ פרקים אמצעיים דל׳ דצלם דאי׳ נקרא רוח כנ״ל בענין ברכו ובערך זה הג׳ פרקים אמצעיים דל׳ דצלם דאבא נק׳ נשמה עם שאינו אלא אמצעיים ולכן תכוין עתה לקבל תוס׳ נשמה כנז׳ והרי נשלם תוס׳ רוח נשמה ושלשתם מן הנוק׳ הנקראת מדת לילה כנ״ל:

נבין מכל האמור שבליל שבת בא לאדם תוספת נר״ן דש״ק מצד הנוק׳, והנפש נכנסת ב״באי כלה״, והרוח ב״ברכו״, והנשמה ב״ופרוש״.

ועוד נבין, שכניסת הנר״ן דש״ק באה לפי כניסת המוחין הבאים בליל ש״ק, ולכן מכוונים בסמוך לכניסת המוחין דנה״י דחג״ת דחי׳ דישסו״ת את כניסת תוספת הנפש.

וזה שכתב בסידור הק׳ אחר כוונת כניסת המוחין הנ״ל וזלה״ק:

ויכוין לקבל תוספת נרנח״י דנפש.

סדר כוונת בואי כלה הלכה למעשה בסידור הק׳:

ונבוא עתה ללמוד את סדר הכוונה הלכה למעשה בסידור הק׳:

בתחילה מביא בסידור הקדמה לסדר הכוונה, ואח״כ כתב את כוונת כניסת המוחין דנה״י דחג״ת דחי׳ דישסו״ת, ואח״כ עליית ג״ר דיצירה לנה״י דבריאה, וקבלת תוס׳ נרנח״י דנפש.

ונראה את הסידור הלכה למעשה:

הקדמת הסידור:

אח״כ יאמר באי כלה ויכוין בג׳ באי להמשיך ג׳ קוי ימין ושמאל ואמצע דפרצוף נה״י דה׳ פרצופי חג״ת דישסו״ת דחיצוניות עם המוחין שבהם, ובתוכם (עשרה ההי״ן אחרונות ד) עשרה הויות דפרצופי חג״ת בניקוד הידוע די״ס, שהם נפשות דחיות ודנשמות ודרוחות דנרנח״י דרוח דנשמה דמ״ה דמ״ה ודב״ן, וב״ן דמ״ה ודב״ן, ועליהם מקיפים (עשרה ההין אחרונות ד) עשרה אהי״ה בנקודותיהם לחח״ן בג״ה דת״י דפר׳ נה״י דחג״ת ונקראים פרקין תתאין דל׳ דצלם דישסו״ת דמ״ה וב״ן דבינה דחיצוניות דז״א.

ויכוין להמשיך מלכיות דחח״ן בג״ה דת״י דנה״י דחג״ת דבינה דמ״ה וב״ן דחיצוניות עם חלקי הנפשות ומקיפיהם, לחח״ן בג״ה דת״י דפר׳ נה״י וחג״ת דבינה דמ״ה וב״ן דחיצוניות דיעקב ורחל.

ועוד יכוין בג׳ באי להעלות חח״ן בג״ה דת״י דחב״ד דיצירה, לחח״ן בג״ה דת״י דנה״י דבריאה ע״י ג׳ שמות יאא״א היוצאים מג׳ שמות מ״ה דיצירה שכל א׳ גי׳ י״ג כמנין באי.

ואח״כ מביא את המשכת המוחין דנה״י דחג״ת דחי׳ דישסו״ת, עליית ג״ר דיצירה לנה״י דבריאה, ואח״כ כניסת הנפש דשבת מצד הנוק׳.

חכמה

חח״ן דנה״י לחג״ת
לחיצוניות דישסו״ת

נפשות לחיות לרוח
לנשמה למ״ה וע״ן למ״ה

אַהַיַה
יַהוַה
אָהֱיֶה
יְהֱוֶה
אְהִיְה
יְהִוְה
אַהַיַה
יַהַוַה

לחח״ן דנה״י לחג״ת
דצינה לחיצוניות דז״ח

ויכוין להמשיך מלכיות
דחח״ן הנז׳ עם נפשות
לחיות הנז׳, לחח״ן
דנה״י לחג״ת דצינה
ליעקב ורחל לחי׳.

יאאא

להעלות חח״ן לחכ״ד
ליצירה לחח״ן דנה״י
לבריאה.

בֹּאִי כַלָּה

חו״ג דדעת

ג׳ קווי ימין ושמאל
דדת״י דנה״י לחג״ת
לחיצוניות דישסו״ת

נפשות לחיות, ונשמות
לרוחות, לרוח לנשמה
למ״ה וע״ן למ״ה ולבי״ן

אֶהְיֶה אֶהְיֶה
יְהֱוֶה יְהֱוֶה
אְהִיְה אְהִיְה
יְהִוְה יְהִוְה
אוהויודהו אוהויודהו
יודהוודהו יודהוודהו

לדת״י דנה״י לחג״ת
דצינה לחיצוניות דז״ח
ויכוין להמשיך מלכיות
דכתר ודת״י הנז׳, עם
נפשות ליחידה, ולחיות
ולנשמות לרוחות הנז׳
לכתר ודת״י דנה״י
לחג״ת דצינה ליעקב
ורחל לחי׳

יאאא

להעלות דת״י לחכ״ד
ליצירה לדת״י דנה״י
לבריאה.

בינה

בג״ה דנה״י לחג״ת
לחיצוניות דישסו״ת

נפשות לנשמות לרוח
לנשמה למ״ה וע״ן לבי״ן

אֶהֱיֶה
יְהֱוֶה
אְהִיְה
יְהִוְה
אַהַיַה
יַהַוַה

לבג״ה דנה״י לחג״ת
דצינה לחיצוניות דז״ח
ויכוין להמשיך מלכיות
דבג״ה הנז׳ עם נפשות
לנשמות הנז׳ לבג״ה
דנה״י לחג״ת דצינה
ליעקב ורחל לחי׳

יאאא

להעלות בג״ה לחכ״ד
ליצירה לבג״ה דנה״י
לבריאה.

בֹּאִי כַלָּה

ויאמר בלחש:

בֹּאִי כַלָּה
שַׁבָּת מַלְכְּתָא:

ויכוין לקבל תוספת נרנח״י דנפש

סדר עליית עולם הבריאה לאצילות בכללות ואימתי נעשה:

כתב הרב בשעה"כ (דף ס"ו ע"א) וזלה"ק:

אח"כ במזמור שיר ליום השבת כו' תכוין, להעלות עולם הבריאה אל האצילות וז"ס מזמור שיר ליום השבת. והענין הוא כי האצילות נקרא יום שבת דכורא כי ג' עולמות בי"ע הם עלמא דנוק' ואינם מכלל יום השבת.

נלמד מכאן שזמן עליית עולם הבריאה התחתונה לאצילות נעשה עתה במזמור שיר ליום השבת. ובהמשך הדרוש כתב הרב שנעשה בתיבות טוב להודות לה', והיינו שסדר העליה הוא, שבתחילה עולים הג"ר דבריאה לאצי', ואח"כ הז"ת דבריאה עולים זה בזה תלת ע"ג תלת. וזה כתבנו בכללות ובהמשך נרחיב בזה בע"ה.

וטרם שנלמד את כוונות עליית הג"ר והז"ת דבריאה התחתונה בפרטות, נבוא ללמוד עתה ג' מיני כונות בתיבות מזמור שיר ליום השבת ואלו הם:

כוונה א' דמזמור שיר ליום השבת ר"ת למשה וביאורה:

כתב הרב בשעה"כ (דף ס"ו ע"א) וזלה"ק:

גם תכוין כי ר"ת מזמור שיר ליום השבת הם אותיות למשה, כי נודע כי האצילות נק' משה כנז' בזוהר פ' פקודי בסוד ויביאו את המשכן אל משה. וכוונתינו עתה כי אנו מעלים עתה לעולם הבריאה אל משה שהוא עולם האצילות.

גם תכוין אל מה שביארנו בענין ישמח משה במתנת חלקו, כי כשעלה מרע"ה אל הר סיני לקבל התורה נתנו אליו אלף חלקי אורה הנרמזים באלף רבתי דאדם שת אנוש בד"ה. וכשחטאו ישראל בעגל נסתלקו ממנו בעון ישראל ולא נשתייר בו רק חלק אחד מן האלף והיא סוד האלף זעירא דויקרא אל משה. ולפי שמשה לא אבדם ע"י חטא עצמו אלא בעון ישראל, לכן הקב"ה משלים אליו אלו האלף חלקים מחלקם של ישראל שהם בחי' אותם האורות והעטרות והעדיים שקבלו ישראל בהר סיני, ואח"כ נתנצלו ונתפרקו מהם כמש"ה ויתנצלו בני ישראל את עדיים מהר חורב ומשה נטלם ונשלם בחלקם של ישראל. והנה בכל ערב שבת בבוא ליל השבת חוזר משה רבינו ע"ה לקחת אותם האורות של אלף חלקים שלו עצמם שנאבדו ממנו ולוקחם בסוד תוס' קדושת שבת וכיון שלוקחם משלו הוא מחזיר לישראל אותם ההארות שלקח מחלקם ואלו האורות נתנים לישראל בכל ע"ש בסוד תוס' קדושת שבת והבן זה. וז"ס ישמח משה במתנת חלקו פי' כי משה הוא שמח עתה ביום השבת במתנת חלקו עצמו הראשון שנאבדו ממנו, ועתה נתנו לו במתנה ביום השבת, והכוונה לומר ולהגיד מעלת מרע"ה כי אעפ"י שניתנו לו בתחילה האורות והכתרים מחלקם של ישראל הנה הוא שמח בחלקו ודי לו בזה, ותיכף מחזיר הארותיהם של ישראל להם ואינו נוטלם לעצמו כי חפץ הוא לזכות את הרבים, ואינו אומר כיון שאני לא חטאתי והם חטאו בעגל ובעבורם אבדתי שלי א"כ גם עתה אעכב את שלהם בידי, אמנם הוא שמח במתנת חלקו ואז מחזיר להם חלקם. ונמצא כי בזה ניכרת מעלת מרע"ה כי עבד נאמן קראת לו, כי אעפ"י שהפקיד השי"ת בידו פקדון חלקם של ישראל הנה עתה ביום שבת הוא עבד נאמן להחזיר הפקדון לבעליו והם ישראל. וביאר מה ענין מתנת חלקו הנז' ואמר כי היא כליל תפארת אשר בראשו נתת בעמדו לפניך על הר סיני ונאבדה ממנו, ועתה חוזר השי"ת ליתנה לו במתנה.

ונחזור לענינינו, כי הנה בכל ערב שבת מקבלים ישראל תוספת נשמה וקדושת שבת מאותם האורות שלקח משה מישראל כנז', וזהו שאמר מזמור שיר ליום השבת כלומר ראוי לשורר ולזמר על יום השבת לפי שאז מחזירין חלקו של משה, ועי"כ אנו לוקחים חלקינו של תוס' שבת כנז' כי מה שיש לנו תוספת קדושה בשבת הוא מה שיש למשה בימי החול והבן זה:

נלמד מכאן, שכשעלה משה רבינו לקבל את התורה קיבל אלף חלקי אור לעצמו. ובשער הפסוקים כתב שקיבל זאת בזכות ישראל, ולפי"ז נדע מדוע כשחטאו ישראל הפסיד זאת משה רבינו ע"ה.

וכן במתן תורה קיבלו ישראל עטרות ועדיים שהם אלף חלקי אור לעצמם.

ובחטא העגל הסתלקו ממשה רבינו בעון ישראל תתקצ״ט חלקים מהאלף חלקים שקיבל לעצמו, ונשאר לו רק חלק א׳.

ומעם ישראל נסתלקו כל האלף חלקים שלהם, וניתנו לפיקדון למשה רבינו תמורת התתקצ״ט חלקים שלו שנסתלקו ממנו.

א״כ יוצא שהמצב אחר חטא העגל הוא, שמשה רבינו יש לו חלק א׳ בלבד מתוך האלף חלקים שלו, כי התתקצ״ט חלקים הסתלקו ממנו, ויש לו אלף חלקי אור של כלל ישראל להשלים את מה שנסתלק ממנו חלקו שקיבל מחמת עונם.

ובערב שבת בין השמשות מחזירים למשה רבינו את התתקצ״ט חלקים **שלו** מה שהסתלק ממנו בעון חטאם של ישראל בחטא העגל, ואז משה רבינו הוא עבד נאמן ולא רוצה להנות משל אחרים, ולכן הוא מחזיר לישראל את הפקדון שהיה אצלו שהוא ה״אלף״ חלקים **שלהם** שנסתלקו מהם בעון חטא העגל, ונותן אותם להם בחזרה, וזה התוספת נשמה וקדושת השבת שמקבלים ישראל בשבת.

וכתב הרב בשעה״כ (דף ל״ו ע״ד) בדרוש ברכת על הצדיקים וזלה״ק:

וכמומרך ושים חלקינו עמהם כו׳ צריך לכוין בזיעור מלות אלו, שלכאורה נראין כתפלת שוא וברכה לבטלה, שמאחר שהמלך הוא בעל בחירה ורצון איך יתפלל שהשי״ת ישים חלקו עם הצדיקים, והרי ניתנה הבחירה ביד האדם כאומרם ז״ל ואלו לדיק ורשע לא קאמר. ואם נאמר שהכונה היא שאף שיחטא יתפלל עתה להשי״ת שישים חלקו עמהם הנה הקושיא כפולה ומכופלת כי הלוא תמיד פעלו לתת לאיש כדרכיו אם טוב ואם רע, אך מאחר הכוונה היא, כי כאשר האדם חוטא לפעמים ועושה עבירות המכבדה את המלות אז מונע מעלמו שכר מלותיו שעשה. והנה ביני ביני כל זמן שלא שב בתשובה אותם האורות והמלאכים והסניגורים הנעשים מאותם המלות שעשה ניתנים לצדיק הרלוים לו כפי מה שגזרה חכמתו ית׳ כפוד יכין רשע ולדיק ילבש. לאחר יש איזה צדיקים גדולי המעלה שאינם רוצים ליהנות מזולתם אלא משלהם וכשלוקחים ההארות הנז׳ הנה הם כידם בתורת פקדון בלבד בנאמנות וכאשר ישובו בעליהן בתשובה יחזרו להם אותם ההארות שלקחו מהם כנז׳. ולכן אנו מתפללין לפניו ית׳ כי הנה אין לדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא, וכמעט שהאדם מוכרח לחטוא ולכן אותם ההארות של חלקינו וגורלינו שהרווחנו ע״י מעשה המלות שעשינו בעוה״ז, ואינם ניתנים לנו מחמת חטאתינו ישימם עם הצדיקים הגדולים הרשומים הנ״ל כדי שיהיו ההארות ההם קיימת וכאשר נשוב בתשובה יחזירום לנו ולא ישים חלקינו עם זולתם דהיינו אותם שלא יחזירום לנו.

נלמד מכאן, שכשהאדם חוטא עד שלא שב בתשובה אזי מקבלים הצדיקים את ההארות והסניגורים והשכר וכו׳ מהמצוות והלימוד תורה וכו׳ של האדם.

והנה יש צדיקים שלוקחים את האורות וכו׳ שקבלו ונהנים מהם ולא מחזירים אותם לבני האדם, ויש צדיקים שלוקחים את האורות וכו׳ כפקדון ולא רוצים להנות מזה, וכשהאדם שב בתשובה מחזירים לו אותם. וזה שאנו מבקשים שישים את חלקנו בין הצדיקים האלו שלוקחים את האורות והשכר של החוטא כפקדון ויחזירו לנו כשנשוב בתשובה, ולא מאלו הלוקחים ולא מחזירים.

והנה מהדרוש דילן נלמד, שמשה רבינו ע״ה הוא מהצדיקים שלוקחים את חלק ישראל כפקדון, ולא רוצים להנות משל אחרים, והראיה שכשמחזירים למשה רבינו בע״ש את חלקו, אזי הוא מיד מחזיר לבנ״י את חלקם ממה שקבלו בהר סיני, ולא משאיר זאת לעצמו.

ובהגוב״י (אות ו׳) מביא מרבי אביגדור זצ״ל שהקשה, שהלא דרכם של בני אדם היא להשיב את הפקדון שלא שייך להם, וא״כ מהי הרבותא שמשה רבינו ע״ה מחזיר את הפקדון לבני ישראל?

ורבינו השמן ששון (בח״ג דף פ״ז ע״ב אות ס״ב) מיישב, שהרבותא של משה רבינו ע״ה היא, שאע״פ שהוא איבד את חלקו ממה שקיבל, בעון חטאם של ישראל, בכל זאת הוא משיב להם את חלקם.

ומרן ה"באתי לגני" (בח"א דף קנ"א ע"ב) מיישב, שהרבותא דמשה רבינו ע"ה היא, שאע"פ שהשי"ת הפקיד בידו את חלקם של ישראל עד שיתוקן החטא והחטא עדיין לא נתקן, בכל זאת מחזיר לישראל את חלקם בכל ערב ש"ק.

עוד הקשה רבינו השמן ששון (ח"ג דף פ"ז ע"ב אות ס"ב) והוא, שאחרי שהשי"ת לקח מעם ישראל את חלקם איך משה רבינו ע"ה יכול מדעתו להחזיר להם?

ותירץ שמאחר ומשה רבינו חפץ לזכות את הרבים, לכן הוא מתפלל להשי"ת שיחזיר להם את הפקדון ואינו עושה שום דבר בלי רשות מהשי"ת, ואפי' אם עושה בלי רשות נאמר עליו "צדיק מושל ביראת אלוקים", מי מושל בי צדיק.

עוד הקשה בהגוב"י (אות ה') בשם רבי אלישע ואשטילא זצ"ל, מדוע אומרים ישמח משה במתנת חלקו בשבת בשחרית ולא בליל שבת?

ורבינו השמן ששון (ח"ג דף פ"ז ע"ב אות ס"ב) מיישב, שהיות ובליל שבת עיקר המשכת המוחין היא לנוק', ורק ביום מקבל הז"א את עיקר המוחין, ולכן נאמר ישמח משה ביום ולא בלילה.

ורבינו ה"באתי לגני" (ח"ד דף ק"ד) מוסיף ומבאר, שאין שיכות לתפילה זו לא ביום ולא בלילה, כי פעולה זו נעשית בע"ש ולא בלילה, ולכן אומרים מזמור שיר וכו' בכוונה זו בקבלת שבת, ולא בלילה, ומ"ש הרב שבכל ע"ש בבוא ליל שבת נעשה הענין הזה, הכוונה לקראת ליל שבת ולא בלילה ממש, ולכן לא אומרים בערבית ישמח משה, משא"כ ביום השבת שמקבל הז"א הרומז למשה מוחין במתנה גמורה, אזי מרמזים זאת באמירת ישמח משה, ולא מצד הענין מה שמחזיר לישראל.

ובסה"ק שערי רחמים (ח"ב סימן רי"ט) **מקשה,** שבתחילה אמר **שבליל ש"ק** מקבל משה רבינו ע"ה את חלקו שנסתלק ממנו ואז מחזיר לישראל את חלקם, ואילו בהמשך אומר ולזה אומרים ישמח משה במתנת חלקו כי משה רבינו ע"ה שמח בחלקו שניתן לו **ביום השבת** ומחזיר לבנ"י את חלקם, וא"כ הדברים סותרים זה את זה?

ומיישב שם מרבינו השד"ה זצ"ל שתחילת קבלת האורות נעשה בליל ש"ק והם הנר"ן דבחי' הנוק', וגמר קבלתם הוא ביום ש"ק והם בחי' נר"ן מצד הזכר ועיי"ש עוד.

כוונה ב' דמזמור שיר ליום השבת ר"ת למשה, והיא בענין העלאת ניצוצי הק' ונשמות ישראל החיים והמתים:

כתב הרב בשעה"כ (דף ס"ו ע"ב) וזלה"ק:

גם תכוין באותיות למשה רמז אל תיקון הנשמות הבאות מן הבל המתגלגל במשה כנודע. גם תכוין באותיות למשה כי הנה מרע"ה הוא משתדל בזהירות ובזריזות גדול בכל ע"ש להעלות כל ניצוצות הנשמות הניתנות בעמקי הקלי' ואינם יכולות לעלות משם, וכן הנשמות של בני אדם התחתונים שאין בידם מעש"ט הראויס לעלות בסוד תוס' שבת, הנה מרע"ה בכל ע"ש יורד הוא וכמה רבבות נשמות צדיקים אחרים עמו אשר בעולם הבא, כל א' כפי בחינתו יורד ומעלה את הנשמות של התחתונים של המתים ושל החיים כל אותם שאינם יכולות לעלות מעצמן כנז'.

נלמד מכאן שבערב שבת יורד משה רבינו ע"ה ועמו נשמות הצדיקים ומעלה את ניצוצי הק' שבעמקי הקלי' שאינם יכולים לעלות, וכן את נשמות ישראל החיים והמתים שאינם יכולים לעלות מעצמם.

ועלינו לזכור, שעליה זו הינה רק מה שנוגע לשבת זו וליום זה ממה שיכול להתקן ולעלות משתא אלפי שנין, ופשוט. ועיין בסה"ק פתח עינים (דף ס"ג סוע"ב וע"ג) ופשוט.

עוד עלינו לדעת, שאע"פ שמצינו כאן כמה מיני העלאת ניצוצי הק', העלאה זו היא סיוע מיוחד ממשה רבינו ע"ה ונשמות הצדיקים לניצוצי הק' ולנשמות בנ"א שאינם יכולים לעלות..

כוונה ג׳ דמזמור שיר ליום השבת ר״ת למשה, והיא בענין רמיזת משה רבינו ע״ה בעולם האצילות ועלית המלכות דאצי׳ לנה״י:

כתב הרב בשעה״כ (דף ס״ו ע״ב) וזלה״ק:

ופעם מחרת שמעתי ממורי ז״ל בלשון זה, כי ר״ת מזמור שיר ליום השבת הוא למשה לרמוז כי הוא סוד עולם המלילות שפס עולה המלכות ומחירה ומקבלת המרה מן נה״י דמלילות ע״כ.

א״כ מצאנו כאן רמז נוסף בר״ת מזמור שיר ליום השבת והוא, לרמז את עלית המלכות לנה״י.

ולביאור ענין עלייה זו, כתב הרב בשעה״כ דרוש ב׳ דערבית ליל שבת (דף ס״ז ע״ג) וזלה״ק:

ועתה רמוז לנו לפרש, כי הנה נתב״ל כי כל העולמות נתעלו בחופן זה, כי נה״י דעשיה עלו במקום חג״ת, וחג״ת בחב״ד דעשיה בנה״י דיצירה כו׳, עד שנמצא כי ג״ר חב״ד דבריאה עלו במקום נה״י דמלילות. והנה עם הדרך הזה מוכרח הוא שיעלה הנה״י דמלילות במקום חג״ת וחג״ת בחב״ד כו׳, וכפי הנ״ל שמין בלילי שבת שוס עליה כלל לז״ת, ח״כ נה״י דמלילות במקומס עומדות ואין יכולות לעלות גס ג׳ רחשונות דבריאה כיון שמין שס מקוס פנוי. מכל הענין הוא כי ג״ר דז״ת דמלילות, וכן ג׳ ממעיות שבו במקומס הס עומדות, כי אין עליה לז״ת בליל שבת, מכל שלשה מחרונות שהס נה״י שבו הס העולות עס חג״ת שבו ונשארים יחד שס כולס נה״י וחג״ת, ובזחינה זו יש תוס׳ שבת לכל זמי׳ ז״ת.

והנה מאחר והרב כתב שז״א אין לו עליה בליל שבת רק לנוק׳, לכן כשעולים העולמות יעלה הנה״י דאצילות למקום החג״ת, והחג״ת והחב״ד דאצילות נשארים במקומם ולא עולים.

ובהמשך הדרוש (דף ס״ז ע״ד) כתב וזלה״ק:

מכל הנקבה יש לה עלייה גמורה ממש עתה בליל שבת. ובזה יתישבו כל הספיקות הנז׳ בתחילת דרוש זה, כי הנה בעת קב״ש בשדה הנה היא עולה במקום נה״י דז״ת דמלילות משר עלו אל חג״ת שבו כנ״ל ונשאר מקומס פנוי ויקון, והנה עלייה זו עלייה גמורה היא כי הנה היא לוקחת מקום שמינו שלה שהוא במקום שהיו שס בתחילה עומדים נה״י דז״ת, ולכן ליל שבת מכוונה אל הנקבה כי היא העולה עתה עליית גמורה. והנה בדבר הזה לדקו יחדיו כל הסברות ההפוכות הנ״ל בדרוש הזה ברששיתו והוא, כי אמת הוא שמין הנקבה עולה אל מקום ג״ת בעת קב״ש, וגס אמת הוא כי היא עולה במקום ג״ת. והענין הוא כי אמת הוא שעולה במקומו, אבל בערך שמין זה עתה מקומה האמיתי כי הנה מקומה האמיתי עתה בליל שבת הוא שעומדין עס ג׳ ממעיות יחדיו עמהס, ובזחי׳ זו אמרנו שאינה עולה אל מקום נה״י כי מקום נה״י עתה הוא למעלה בחג״ת דז״ת, ואחר בין השמשות שכבר הוא ליל שבת ממש אז ממילא היא חוזרת בפ״פ בהיותה בסוד נקודה אחת בלבד בתוחס הנה״י שעלו במקום ג׳ ממעיות ממש, אבל היא עומדת שס אחת היסוד ההוא ואח״ך בעת העמידה של תפילת ערבית אז נעשית

פר׳ גמור כמ״ש בעהי״ת.

והיינו שהנה״י דאצילות עלו למקום החג״ת ונשאר מקומם ריקן, ולשם עולה הנוק׳ דאצי׳, ולכן מצד עליית הנוק׳ נקרא שעלתה למקום הנה״י כי זה מקום הנה״י, ומצד שני זה לא יקרא עלייה לערך שהנה״י במקום החג״ת, ובליל שבת עולה הנוק׳ למקום הנה״י שהם בחג״ת.

ורבינו השמן ששון בפתח עינים (דף ס״ג ע״ג) מבאר, שעליות אלו דנוק׳ בנה״י דז״א דאצי׳, וכן עליית נה״י דז״א בחג״ת דז״א דאצי׳ לא נרמז כאן ואפשר שנעשה ממילא, אמנם כאן מכוונים במזמור שיר ליום השבת שמשה רבינו ע״ה רמז לאצי׳ שבו הנוק׳ עולה ומקבלת הארה מנה״י כדאמרן.

ומרן הבאתי לגני (ח״ד דף ל״ז – ל״ח) מבאר, שמאחר והמלכות דאצילות שונה משאר העולמות, שבכל העולמות המלכות עולה יחד עם הנה״י לחג״ת, משא״כ מלכות דאצילות שעולה בתחילה למקום הנה״י, אמנם הנה״י עלו לחג״ת, ורק בליל שבת תעלה למקום החג״ת ששם הנה״י, וזה הביאור למה שכ׳ כאן בעת קבלת שבת במזמור שיר ליום השבת, משה רמז לאצילות שהמלכות עולה למקום הנה״י ומקבלת משם הארה.

סדר כוונת מזמור שיר ליום השבת בסידור הק' הלכה למעשה:

ונבוא עתה לראות את סדר ג' הכוונות הלכה למעשה בסידור הק':

מ"כ כדי לעלות ג"ר דבריאה למלילות וכן להעלות ז"ת דבריאה יממר מזמור שיר וכו':

מִזְמוֹר שִׁיר לְיוֹם הַשַּׁבָּת:

ר"ת למשה על סס שמחזיקים לו המלך מורות שניטלו ממנו בעון העגל והוא מחזיר לישראל העטרות שלהם.

גס יכוין שהוא יורד וכמה נשמות עמו להעלות כל ניצוצי הקדושה והנשמות שבעמקי הקליפות וכל נשמות החיים והמתים שאינם יכולים לעלות מעצמם.

גס יכוין שמשה רומז למלילות שסס עולה העוקצא ומקבלת המרה מנה"י דמלילות.

והנה בתחילה הביא בסידור הקדמה בכללות לנעשה במזמור זה והוא העלאת עולם הבריאה לאצילות, ואח"כ מביא את ג' מיני הכוונות שלמדנו על התיבות מזמור שיר ליום השבת.

בענין עליית הג"ר דבריאה למלכות דאצילות והמסתעף:

ועתה נבוא ללמוד את סדר כוונת עליית עולם הבריאה התחתונה לאצילות.

כתב הרב בשעה"כ (דף ס"ו ע"ב) וזלה"ק:

טוב להודות לה'. הנה בפסוק זה מכוין בתחילה בר"ת של טוב להודות שהוא ט"ל, והס על דרך ג"פ בחי' כלה המ', וגס הס על דרך ג"פ הנו הנ"ל. ועי"כ תעלה ג"ר דבריאה למלכות דמלילות. והוא סוד שס יה"ו שבבריאה משר עולה בחילוקו ט"ל, והוא העולה למלילות הנק' לה' שהוא הויה דע"ב דיודין דמלילות, וזהו טוב להודות לה', פי' כי הטל הנרמז בר"ת טוב להודות עולה להוי"ה שהוא המלילות כמ'.

נלמד מכאן ג' דברים: א. שבעליית עולם הבריאה לאצי' עולים תחילה הג"ר ואח"כ הז"ת. ב. שעליית הג"ר והז"ת נעשים בתיבות טוב להודות לה'. ג. שהג"ר דבריאה עולים למלכות דאצילות ולא לנה"י.

ועתה נבאר בע"ה את השינויים בין עליית עולם הבריאה לשאר העולמות:

א. בענין עליית הג"ר דבריאה התחתונה תחילה ואח"כ הז"ת, הנה מצאנו סדר עלייה כזה בעולם העשיה, ושם נתבאר הטעם שהוא מחמת אחיזת הקלי' שלא יתאחזו בעשיה הקרובה אליהם (עיין בשעה"כ דף ס"ה ע"ד). לכן צריך תחילה להעלות את הג"ר ואח"כ את הז"ת, אולם מדוע כאן בעולם הבריאה עולים הג"ר תחילה ואח"כ הז"ת?

והנה בהגוב"י (בשעה"כ דף ס"ה ע"ג וד', הגהה ג') עמד בזה א"מ, וישב, שעולם הבריאה נקרא חושך כדכתיב יוצר אור ובורא חושך, ולכן גם שם צריך להעלות את הג"ר תחילה ואח"כ את הז"ת מפחד הקלי', ועיין בע"ח שער מ"ז פ"ד.

אמנם רבינו השד"ה זצ"ל (בהגהותיו לשעה"כ דף ס"ה ע"ג) ביאר באופן אחר, שמאחר והג"ר דבריאה סמוכים הם לאצילות, לכן הם עולים תחילה בלי צורך להמשיך להם הארה מיוחדת לעלות, משא"כ הז"ת שלא עלו עד שנמשך להם הארה מלמעלה משם מ"ב דמ"ה כנודע ולכן הם עולים אח"כ.

ומוסיף וכותב שם "דלא כ-אמר מאיר", והיינו לא כישובו של א"מ שמחמת חסרון עולם הבריאה עולים בו הג"ר תחילה ואח"כ הז"ת, אלא מחמת מעלת הג"ר דבריאה על הז"ת זהו הטעם שהם עולים תחילה.

ב' מדוע כאן מעלים את הג"ר דבריאה למלכות דאצילות ולא לנה"י כמו שמצינו בשאר העולמות?

והנה לעיל הארכנו בזה בביאור הכוונה הג' דמזמור שיר ליום השבת, ושם כתבנו ששונה מלכות דאצילות משאר המלכיות דבי"ע, שבכל עולם עולים הג"ר שלו לנה"י של העולם העליון ממנו והמלכות עומדת כלולה עם הנה"י, משא"כ בעולם האצילות שעלו הנה"י שלו לחג"ת, והמלכות דאצי' עלתה למקום הנה"י הריק בלבד (כי הנה"י עלו למקום החג"ת) ורק בליל שבת היא עולה ומתחברת עם הנה"י במקום החג"ת, ולכן כשהג"ר דבריאה עולים למקום הנה"י הריק הם מוצאים שם רק את המלכות ולכן כתב הרב כאן שעולים הג"ר דבריאה למלכות דאצילות ולא לנה"י, משא"כ בג"ר של כל העולמות שעולים ישר לנה"י, ועיין בסה"ק באתי לגני (ח"ד דף ל"ז) בד"ה עליית בי"ע בקבלת שבת שביאר זאת בטוב טעם ודעת.

כח הגורם לעלות את הג"ר דבריאה למלכות דאצילות:

כתב הרב בשעה"כ (דף ס"ו ע"ב) וזלה"ק:

טוב להודות לה'. הנה בפ' זה תכוין בתחי' בר"ת של טוב להודות שהוא ט"ל והס על דרך ג"פ באי כלה הנז', וגם הס על דרך ג"פ הבו הנ"ל. **ועי"כ תעלה ג"ר דבריאה למלכות דאצילות והוא סוד שם יה"ו שבבריאה אשר עולה במילואו ט"ל והוא העולה לאצילות הנק' לה' שהוא הויה דע"ב דיודין דאצילות.** וזהו טוב להודות לה', פי' כי הטל הנרמז בר"ת טוב להודות עולה להוי"ה שהוא האצילות כנז'.

נלמד מכאן, שהג"ר דבריאה הרמוזים בשם הק' יה"ו דמילוי אלפין **יוד הא ואו** גי' ט"ל, הרמוז בר"ת טוב להודות, עולים לה' שהוא מלכות דאצילות שם ע"ב, וזהו טוב להודות – ג"ר דבריאה ושם יה"ו דאלפין העולים, לה'- למלכות דעולם האצילות הרמוז בשם ע"ב.

ונראה שכוונה זו נותנת את הכח לג"ר דבריאה לעלות לאצילות, ועיין בסה"ק באתי לגני (ח"ד דף ק"ה ע"א).

והנה בהמשך הדרוש כתב הרב וזלה"ק:

גם תכוין בהויה זו אל הויה דמילוי ס"ג שהוא בבריאה והוא סוד עולם הבריאה העולה עתה אל עולם האצילות.

והוא שעולם הבריאה רומז גם לשם ס"ג והוא עולה לאצילות שהוא ע"ב. **ועתה נראה** את סדר ב' הכוונות בסידור הק' וזלה"ק:

טוֹב לְהוֹדוֹת ר"ת ט"ל גימט' **יוד הא ואו** שהס בג"ר דבריאה.

לַיְהוָה אדני יאהדונהי

יכוין בהויה זו לע"ב, יה"ו אלפין וס"ג, ומ"ב דמ"ה ושם ס"ג.

פירוש שיכוין להעלות יה"ו הנ"ל שהם חח"ן בג"ה דת"י דחב"ד דבריאה הנק' ס"ג למלכות דאצילות הנק' ע"ב.

מלכות דאצילות

יוד הי ויו הי

חב"ד דבריאה

יוד הא ואו

יוד הי ואו הי

ובתחילה כתב הקדמה קטנה בכללות, לכוון לשמות הק׳ יה״ו דאלפין ושם ס״ג.

(ומ״ב דמ״ה ושם ס״ג שכ׳ כאן הם שייכים לכוונות עלית הז״ת כמו שמבאר בהמשך שע״י המ״ב דמ״ה יעלו הז״ת דבריאה שהם ג״כ שם ס״ג זה בזה).

ואח״כ מבאר בפרטות להעלות את היה״ו דמ״ה שהם החב״ד דבריאה שהוא נק׳ ג״כ שם ס״ג, למלכות דאצילות הנקרא שם ע״ב, ורבינו הרש״ש זיע״א מפרט את הג״ר דבריאה לחח״ן בג״ה דת״י כנז״ל.

א״כ יוצא שאע״פ שמדברי הרב אפשר להבין ששם ס״ג נקרא בריאה ביחס לז״ת, אמנם נבין מהסידור הק׳ שמשתמשים בכוונה זו גם ביחס לעליית הג״ר.

סדר כוונת עלית הז״ת דבריאה זה בזה בדרך תלת ע״ג תלת, ובכח איזה שם עולים:

כתב הרב בשעה״כ (דף ס״ו ע״ב) וזלה״ק:

ומ״כ תכוין להעלות ז״ת דבריאה למעלה ממדרגתם ע״ד המ״ז ביצירה ובעשיה, וזה ע״י שם בן מ״ב דהויה דמלפין שהם מ״ב אותיות שיש בפשוטו, ובמילוי, ובמילוי מילוי, ולכן תכוין בזו ההויה של טוב להודות לה׳ על הויה דמילוי מלפין בבחי׳ מ״ב אותיות שהם כנודע, כי שם בן מ״ב דאצילות הוא מ״ב אותיות שבהויה דמילוי מלפין.

גם תכוין בהויה זו על הויה דמילוי ס״ג שהוא בבריאה והוא סוד עולם הבריאה העולה עתה על עולם האצילות, וב׳ הכוונות הללו מעפ״י שנרמיס אותיות זו לזו לדקו יתדיו כי הס״ג דבריאה גדול ממ״ה דאצילות ועולה זה הס״ג ע״י המ״ב של המ״ה הזה שבאצילות.

והביאור הוא, שאחר שהעלנו את הג״ר דבריאה למלכות דאצילות, מעלים עתה את הז״ת דבריאה זה בזה בדרך תלת ע״ג תלת כמו שלמדנו לעיל בז״ת דיצירה ועשיה. והוא שעולים החג״ת לחב״ד, ואח״כ הנה״י לחג״ת, ואח״כ המל׳ לנה״י.

ועליית הז״ת זה בזה נעשית ע״י שם מ״ב דמ״ה, שהוא שם מ״ב דאצילות כידוע מכ״מ, ומבאר הרב שלא יקשה איך יתכן שעולם הבריאה הוא שם ס״ג ועליתו נעשית ע״י שם מ״ה, כי ידוע שד׳ עולמות אבי״ע המה כנגד עסמ״ב, ובכל עולם מהם יש לו בפרטותו עסמ״ב, וא״כ גדול שם מ״ה דפרטות עולם האצילות משם ס״ג דכללות עולם הבריאה ופשוט.

ועתה נלמד את סדר הכוונה בסידור הק׳:

ויכוין להמשיך מ״ב דמ״ה מאצילות להעלות מח״ן דגי״ה דת״י דחג״ת דבריאה הנקרא ס״ג, למח״ן דגי״ה דת״י דחב״ד דבריאה.	**מ״ב דמ״ה מאצילות**
	יהוה. יוד הא ואו הא.
ומח״ן דגי״ה דת״י דנה״י דבריאה, למח״ן דגי״ה דת״י דחג״ת דבריאה.	**יוד ואו דלת, הא אלף, ואו אלף ואו, הא אלף.**
ופרצוף מלכות נוק׳ דבריאה, למקום הנה״י.	**יוד הי ואו הי**

והנה בסידור מבאר, להמשיך את מ״ב דמ״ה מאצילות לז״ת דבריאה הנקרא ס״ג.

וקשה מדוע הג״ר דבריאה עולה לעולם האצילות מעצמו, ואילו הז״ת דבריאה שסדר עלייתם נעשה בתוך עולם הבריאה עצמה בסדר תלת ע״ג תלת, עולים ע״י שם מ״ב דמ״ה דאצי׳ שבדרך כלל כוונתו להעלות מעולם לעולם?

אמנם לפי הגהת השד״ה שהבאנו לעיל יובן הכל, שמאחר והג״ר דבריאה סמוכים למל׳ דאצי׳ יכולים לעלות מאליהם, משא״כ הז״ת שרחוקים מאצי׳ צריך להם שם מ״ב דמ״ה להעלותם.

כוונת בפרוח רשעים כמו עשב וכו' - צדיק כתמר יפרח:

כתב הרב בשעה"כ (דף ס"ו ע"ב) וזלה"ק:

בפרוח רשעים כמו עשב וכו', יובן במ"ש בס"ה בפ' תרומה דיום השבת מיהו יומא דגלגולא דנשמתין כו'. והענין הוא כי בע"ש מפילו מוחא הנשמות הטבועות בעמקי הקלי' הם עולות אל הקודש לכלול שם למעלה אבל לא כל הנשמות יכולות לעלות, ומשנה אז בעת ההיא נדונים בג"ד העליון כל הרחוי לעלות עולה והרחוי לירד יורד וז"ס שנק' יומא דגלגולא דנשמתין כי אלו מתגלגלין לכאן ואלו לכאן.

ונודע ענין צדיק ורע לו ורשע וטוב לו כו', ולכן נזכר כאן כל אלו הבחי' במזמור הזה כנודע כי בפרוח רשעים הוא בסוד רשע וטוב לו וכיוצא בזה כל שאר דברי המזמור, ולכן הוזכר ענין הרשעים והצדיקים במזמור הזה כי הרשעים אין להם מנוחה אפי' ביום השבת, והנה מ"ש בפרוח רשעים כו' להשמדם עדי עד, אבל הצדיקים פורחים כתמר ביום זה לעלות ולקבל האור המוכן לו וזמ"ש צדיק כתמר יפרח כו'.

גם יש ענין גלגולא דנשמתין בחופן מחר, וגם זה נרמז בס"ה בפ' תרומה דף קל"ו ע"ג, וגם בפ' משפטים בסבא בדף ל"ג ע"ג וז"ל כי בליל שבת יש נשמות העולות מן ג"ע התחתון אל ג"ע העליון, ויש נשמות שיורדות מלמעלה למטה בעוה"ז להיות בסוד תוספת שבת אל נשמות התחתונים אשר בעוה"ז אלין סלקין ואלין נחתין והנה הנק' גלגולא דנשמתין:

ולפי מה שכ' כאן נבין את הסידור הק' שכ' וזלה"ק:

וּלְזַמֵּר לְשִׁמְךָ עֶלְיוֹן: לְהַגִּיד בַּבֹּקֶר חַסְדֶּךָ.
וֶאֱמוּנָתְךָ בַּלֵּילוֹת: עֲלֵי עָשׂוֹר וַעֲלֵי נָבֶל. עֲלֵי
הִגָּיוֹן בְּכִנּוֹר: כִּי שִׂמַּחְתַּנִי יְהוָה אדנ"י בְּפָעֳלֶךָ.
בְּמַעֲשֵׂי יָדֶיךָ אֲרַנֵּן: מַה גָּדְלוּ מַעֲשֶׂיךָ יְהוָה
מְאֹד עָמְקוּ מַחְשְׁבֹתֶיךָ: אִישׁ בַּעַר לֹא אדנ"י
יֵדָע. וּכְסִיל לֹא יָבִין אֶת זֹאת: בִּפְרֹחַ רְשָׁעִים
מגיהנם כְּמוֹ עֵשֶׂב. לעלות ולידון בג"ד אם רחוים לעלות לג"ע ואם
לאו מוזרים וַיָּצִיצוּ כָּל פֹּעֲלֵי אָוֶן. הם הקליפות לעלות עם
הקדושה לְהִשָּׁמְדָם עֲדֵי עַד: כי אין מניחין אותם לעלות
וְאַתָּה מָרוֹם לְעוֹלָם יְהוָה אדנ"י: כִּי הִנֵּה
אֹיְבֶיךָ יְהוָה אדנ"י כִּי הִנֵּה אֹיְבֶיךָ יֹאבֵדוּ.
יִתְפָּרְדוּ כָּל פֹּעֲלֵי אָוֶן הקליפות: וַתָּרֶם הקדושה כִּרְאֵים

קָרְנִי. בַּלֹּתִי בְּשֶׁמֶן רַעֲנָן: וַתִּבַּט עֵינִי בְּשׁוּרָי
בַּקָּמִים עָלַי מְרֵעִים תִּשְׁמַעְנָה אָזְנָי: צַדִּיק
כַּתָּמָר יִפְרָח. נשמת הנדיק נעלת נעלית העולמות כְּאֶרֶז
בַּלְּבָנוֹן יִשְׂגֶּה: שְׁתוּלִים בְּבֵית יְהוָאדנהי יאהדונהי
בְּחַצְרוֹת אֱלֹהֵינוּ יַפְרִיחוּ: עוֹד יְנוּבוּן בְּשֵׂיבָה.
דְּשֵׁנִים וְרַעֲנַנִּים יִהְיוּ: לְהַגִּיד כִּי יָשָׁר יְהוָאדנהי
יאהדונהי צוּרִי וְלֹא עַוְלָתָה בּוֹ:

הקדמת כוונת ה׳ מלך גאות לבש:

קודם שנבוא ללמוד את כוונת ה׳ מלך גאות לבש נקדים הקדמה קצרה:

בע״ח שער א״א דרושים ג׳ – ה׳, ובדרוש ו׳ וכן בדרושים ט׳ – י׳, למדנו:

שבריאשא דא״א יש ג׳ רישין, **הראש הא׳** הוא כתר דא״א ונקרא גולגלתא. **ואחריו הראש הב׳** (בין הכתר לחכמה) הנקרא אוירא. **ואחריו הראש הג׳** חכמה דא״א הנקרא מוחא סתימאה. (וב׳ הספירות השיכות לרישא והם בינה דא״א ירדה לגרון דא״א, והדעת דא״א ירד לתרין כתפין דא״א).

והנה הראש הראשון הנקרא **גלגלתא** כתר דא״א, יש לו בפרטותו ג׳ הויו״ת דע״ב, והם בחי׳ הי״ג חיוורתי שהם הלבנונית שבין השערות.

והראש הב׳ הנקרא **אוירא**, יש לו בפרטותו ג׳ הויו״ת דס״ג, והם בחי׳ הי״ג נימין שהם השערות שעל רישא דא״א.

והראש הג׳ הנקרא **מוחא סתימאה** חכמה דא״א, יש לו בפרטותו ג׳ הויו״ת דמ״ה, והם בחי׳ הי״ג תיקוני דיקנא שהם שערות הדיקנא דא״א.

ואע״פ שפר׳ א״א הוא רחמים והשערות הם בחי׳ דין, וא״כ איך יתכן בא״א שערות, כבר מבאר הרב בע״ח שער א״א (דרושים א׳ ה׳ וז׳), שיש ב׳ מיני הלבשות די״ס דא״א לז״ת דעתיק, וא׳ מהם היא התלבשות ז״ת דעתיק בגולגלתא דא״א, ונעשית באופן כזה:

חסד דעתיק בגולגלתא – כתר דא״א .

גבורה דעתיק במוחא סתימאה – חכמה דא״א.

ת״ת דעתיק בקרומא דאוירא.

נו״ה דעתיק בתרין אוזניים ותרין עיניים.

יסוד דעתיק במצחא דא״א.

מלכות דעתיק בחוטם דא״א.

וכתב במבו״ש (שער ג׳ ח״ב פ״ז), שהנו״ה דעתיק שהם בחי׳ דין מתלבשים באוזניים דא״א, ובאים בתחילה באור ישר, ואח״כ עולים באור חוזר שהוא בחי׳ דין דרך הגולגלתא דא״א, ועוברים דרך הראש

הנק׳ קרומא דאוירא ששם מתלבש הת״ת דעתיק שהוא בחי׳ ו׳, ומתערבים באורות הג׳ רישין וגורמים שיתהוה ברישא בחי׳ שערות, ומזה נעשה ברישא מציאות של י״ג חיוורתי, וי״ג נימין דשערי, וי״ג ת״ד.

ועיין היטיב במבו״ש הנז׳, ובשער מאמרי רשב״י ע״ה (דף מ׳ ע״ג ובדפו״י דף ל״ג ע״א).

וא״כ יוצא שיש ב׳ מיני שערות ברישא דא״א, שערות רישא דא״א היוצאים מהראש הב׳ הנקרא אוירא, ושערות דיקנא דא״א היוצאים מהראש הג׳ הנקרא מוחא סתימאה.

ובזוה״ק באד״ר פר׳ נשא (דף קכ״ט ע״א) כתב שבגולגלתא דא״א כל קבוצת שערות יש בה ת״י נימין, ובכל שער יש מבוע (היינו חלול כמו צינור) והוא יוצא ממוחא סתימאה דא״א ומשפיע לז״א.

ובשער מאמרי רשב״י (דף מ״ח ע״ד ובדפו״י דף מ״ד ע״ד) הקשה, שבתחילה אמר שהשערות דרישא דא״א המה בחי׳ נימין, והנימין יוצאים מהראש הב׳ אוירא, ומכאן משמע שהשערות המה ממוחא סתימאה?

ומישב שם לפי מ״ש בשער א״א, שלכל ראש יש ג׳ בחי׳, א׳ אור פנימי וב׳ מקיפים, ובכללות הראשים נקרא מלמטה למעלה הראש הג׳ מוחא סתימאה – כנגד אור פנימי, והראש הב׳ הנק׳ אוירא – כנגד אור מקיף הא׳, והראש הא׳ גולגלתא – כנגד אור מקיף הב׳, וא״כ כשעולים האורות באו״ח ממוחא סתימאה הנק׳ או״פ הם מוכרחים לעבור דרך אור המקיף שהוא האוירא ולא מתערבים האורות היוצאים ממו״ס עם האורות היוצאים מן האוירא, וא״כ מ״ש בזוה״ק שהנימין דשערי היוצאים מהאוירא, יוצאים ממוחא סתימאה, הכוונה שהם עוברים דרך המו״ס ולא שיוצאים משם. ועיין עוד במבו״ש שער ג׳ ח״ב פרק י׳ וי״א.

ואחר שלמדנו הקדמה זו נבוא ללמוד עתה את כוונות ה׳ מלך גאות לבש:

כוונת ה׳ מלך גאות לבש:

כתב הרב בשעה״כ (דף ס״ו ע״ב) וזלה״ק:

יהוה מלך גאות לבש וכו׳, הנה ענין זה הוא סוד לותו השיר שאומרים המלאכים להש״ת כנז׳ בפ׳ פרקי היכלות הממחיל המדרת ואמונה למי העולמים. והענין הוא כי יש כמה נימין ושערין ברישיה דא״א וכולם מושכים ממימי יס המכמה עילאה מוחא סתימאה דרישא דא״א וכולם הם גבורות ודינין קדישין, ולכן נקרא שערות וז״ס המדרת שער שיש למעלה, והנה הנימין ההם הם ת״י נימין כמנין קדוש כנז׳ במדרת נשמ גם הם בגי׳ גאות זמ״ש גאות לבש ושם בילתרנו הטעם כי הם סוד הויה דע״ב דיודין וכל הויה מהם יש בה ד׳ יודין כ״א כלולה מעשר הם מ׳ ועשר לותיות המילוי הרי ת״י כמנין גאות.

ונודע כי בתוך לותם השערות מתלבשין לו״א וגם ז״א כמ״ש, וזמ״ש גאות לבש.

ולבאר הענין, לפי המבו״ש (בשער ג׳ ח״ב פ״י), שכתב שהי״ג נימין דשערי הנמשכים מהראש הב׳ הנק׳ אוירא, נמשכים ד׳ מאחורי א״א וט׳ מלפניו. והמה נמשכים יחד עם הט׳ חיוורתי עד רישא דז״א. ועוד כתב שם (בפרק י״א) שהי״ג ת״ד נמשכים עד טבורא דא״א.

וא״כ יצא שאו״א המלבישים לא״א מהגרון דא״א ועד החזה, וישסו״ת מהחזה דא״א ועד הטבור, יהיו מכוסים בשערות רישא ודיקנא דא״א ויתלבשו בהם.

ועתה יובן מ״ש כאן בסדר כוונת ה׳ מלך גאות לבש, והוא שבש״ק עולה הז״א למקום או״א ומתלבש בשערות הק׳ האלו דא״א כמו שאו״א מתלבשים בהם בימות החול, כי הז״א עולה למקום או״א, וזהו פי׳ הפסוק, ה׳ – היינו ז״א, מלך – כשהוא מקבל את המוחין דאו״א ויורש את מקומם, גאות לבש - הוא מתלבש בשערות דא״א שהם הת״י נימין בגי׳ גאות.

והנה מ״ש שהשערות הם הנימין וסוד ת״י נימין נבין, שהשערות האמורים כאן המה הנימין דווקא ולא שערי דיקנא, והם סוד נשאו נהרות שמושכים את ההשפעה ממוחא סתימאה.

ולא יקשה הלא הנימין יוצאים מאוירא ולמה כתב כאן שמושכים את ההשפעה דווקא ממוחא סתימאה, דכבר ביארנו לעיל בהקדמה, שהיות והשערות עוברים דרך שם יקראו על שמם אולם כל א' יוצא מבחינתו שלו.

ועתה נראה סדר כוונה זו בסידור הק':

יְהֹוָה אדנ"י יאהדונהי ז"א **מָלָךְ גֵּאוּת** גימט' ת"י נימין דמ"ה מסר עד סס עולה ז"א ביום שבת ומלבים מותס **לָבֵשׁ. לָבֵשׁ יְהֹוָה** אדנ"י יאהדונהי **עֹז הִתְאַזָּר. אַף תִּכּוֹן תֵּבֵל בַּל תִּמּוֹט:**

כוונת נשאו נהרות ה' :

כתב הרב בשעה"כ (דף ס"ו ע"ג) וזלה"ק:

ונודע כי מו"ח הס סוד יום השבת כנ"ל נסוד ושמרתם מת השבת כי קדש היא לכס, כי כשעלה ז"א עד מו"ח מז נק' קדש, והנה עליתו היא ביום שבת. ונמצא כי ביום השבת שעולה ז"א במקום מו"ח מז הוא מתלבש בתותס השערות דמ"ה כדוגמת מה שהיו מתלבשין בהס מו"ח בימי החול, ונמצא כי אלו השערות הס כדמות נהרות המושכין מיס החכמה מוחא סתימאה דמ"ה וומ"ש נשאו נהרות ה' כו' שהס סוד השערות העליונות הנק' מבועין ונהרות להמשיך המיס הנז' ממוחא סתימאה כנז' בריש תי' ע', כי השערות הס בגיוד נימין חלולים מבפנים ובגורת ווי"ן, והאורות של מוחא סתימאה דמ"ה נמשכין בתוך אלו השערות ויונקין מא"כ דרך פיות השערות ולחוץ.

והיינו שהנה הז"א עולה ביום השבת עד מקום או"א. ודבר זה נעשה בהדרגה מתפילת שחרית דש"ק ועד סיום תפילת המוסף ששם כבר משיג את כל מקומם דאו"א עילאין ומתלבש בשערות שהם הנימין דא"א כדרך שאו"א היו מתלבשים בהם בימות החול.

והנה כדרך הנהרות המושכים את המים, כן הנימין האלו דא"א מושכים את האור דמוחא סתימאה והוא יוצא דרכם לחוץ, וזהו נשאו נהרות שהם השערות האלו המושכים אור ממו"ס לז"א הנק' ה' העולה לשם.

וכן כתב בסידור הק':

נָשְׂאוּ נְהָרוֹת הס השערות הנ"ל שהס הנימין דמ"ה המושכים מור מיס החכמה מוחא סתימאה ביום שבת מל **יְהֹוָה** אדנ"י יאהדונהי שהוא ז"א שעלה לשס.

לבאר שעליית הז״א למקום או״א בשבת והתלבשותו בשערות אינו כפשוטו:

והנה לפי מה שלמדנו שביום השבת עולה הז״א למקום או״א ויורש את מקומם, ומתלבש בשערות דא״א, קשה הלא כשעלה ז״א למקום או״א, עלו גם או״א וגם א״א, וא״כ כיצד יתכן שהז״א מתלבש בשערות א״א, הלא א״א עלה גם הוא?

והנה רבינו מוהר״א משען **(הרא״ם)** זצ״ל בספרו שפת אמת בהגהותיו על דרושי שבת (דף רכ״ג בנד״מ ע״י ישיבת אהבת שלום) שז״א עולה למקום **הרשימו** של השערות דא״א שהוא נשאר במקומו הראשון, כי כשעלה א״א עלו השערות עמו.

ורבינו השד״ה בהגהותיו על הרא״ם שם מבאר, שמאחר וכ׳ מרן בהקדמת רחובות הנהר שעליית ז״א אין פירושו שנעתק ממקומו אלא שנגדל, א״כ הז״א עולה לתחילת מקום השערות דא״א שהיו בימות החול, ועתה רק נגדלו ממקומם.

כוונת נשאו נהרות ה׳ ורמז לתיקון ניצוצי קין:

כתב הרב בשעה״כ (דף ס״ו ע״ג) וזלה״ק:

ואח״כ תכוין בר״ת קולם ישאו נהרות שהם אותיות קין שלא כתיקונו, לרמוז כי עתה נתקנים ניצוצות נשמות שרש קין, ואח״כ חוזר להזכירו כתיקונו גמור בר״ת נהרות קולם ישאו שהם אותיות נקי להורות כי נתקן כבר, מן קין נעשה נקי.

נלמד מכאן, שבפסוק ״נשאו נהרות ה׳, נשאו **נהרות קולם ישאו נהרות** דכים״ אזי בר״ת קולם ישאו נהרות הוא קין, ור״ת נהרות קולם ישאו הוא נק״י, לרמוז שנתקנו ניצוצות קין ונהפכים מקין לנקי.

והנה בפרע״ח שער השבת פ״ח כתב וזלה״ק:

גם תכוין, כי עתה ניתקנו ניצוצות קין, לכן תחלה נזכר שלא כסדרן, שהוא נהרות קולם ישאו, ראשי תיבות אותיות נקי וקין מהופך. גם אחר כך נאוה קודש י״י, ראשי תיבות נקי. ואחר כך נזכר כתיקונו, שהוא קולם ישאו נהרות, כי בעלות הבריאה באצילות, ניתקנו ניצוצין, ונתיישר שמו:

נלמד מהפרע״ח שסדר הכוונה יהיה הפוך משעה״כ, והוא שקודם נז׳ קין הפוך נק״י הרומז שניצוצי קין לא נתקנו, ואח״כ נרמז קין באופן ישר לרמז שנתקנים ניצוצי קין. ורבינו הרש״ש זיע״א בסידורו סידר את הכוונה כפי הפרע״ח.

וקשה מהו הענין לתקן את ניצוצי קין עתה, הלא כבר כיוונו לתקנם במזמור לדוד, בתיבות ה׳ למבול ישב?

ונלע״ד לישב הענין לפי המשך דב״ק של הרב שכ׳ וזלה״ק:

גם תכוין אח״כ ר״ת נאוה קדש יהוה שהוא נק״י ג״כ לרמוז אל הנז׳ כי כבר עתה נתקנו ניצוצות ונשאר נקי מן הפסולת ומן הקליפה.

גם תכוין כי ר״ת יהו״ה לאורך ימים אל שם יל״י שהוא שם קדוש משם של ע״ב, וכבר נתבאר ענינו למעלה בפסוק ה׳ למבול ישב. אבל שם היה בעולם העשיה, אבל עתה תכוין כי שם יל״י זה הוא בעולם האצילות הנק׳ אורך ימים וזמ״ש ה׳ לאורך ימים. ותכוין להעלות ע״י השם הזה את ניצוצי נשמות הבריאה שבתוך הקליפות אותם שאין יכולים לעלות ע״י שם בן מ״ב.

נלמד מכאן, שעלית ניצוצי קין נעשתה בפסוק ה׳ למבול ישב, אמנם הניצוצות שלא יכלו לעלות עולים עתה כשעולם הבריאה עולה לאצילות, וא״כ נעשה עתה גמר התיקון של ניצוצי קין. ולכן רומזים אותם במזמור זה שנהפכים מקין לנקי.

ונראה עתה את סדר הסידור הק׳:

נָשְׂאוּ נְהָרוֹת קוֹלָם. יִשְׂאוּ ר״ת נקי אותיות קין הפוכות שע״י עלית הבריאה לאצילות נתקנו ניצוצותיו ונתיישר שמו בר״ת של קולם ישאו נהרות **נְהָרוֹת דָּכְיָם:**

והיינו שרבינו הרש״ש מקשר את הכוונה להמשך הדברים, שע״י עליית הבריאה לאצילות נעשה גמר תיקון ניצוצי קין כמו שלמדנו בשעה״כ, ואז נהפכים הניצוצות הק׳ מנקי לקין.

כוונת מקולות מים רבים – אדיר במרום ה׳:

כתב הרב בשעה״כ (דף ס״ו ע״ג) וזלה״ק:

ונודע כי כל שער הוא דין וגבורות, כי הנה יניקתם הם מן הגבורות העליונות. והנה הם כדמיון הנימין של הכינור המרימים קול, וזמ״ש מקולות מים רבים כו׳ פי׳ כי אימא עילאה נקרא מים רבים כנודע. ואלו השערות ממשיכים ממי יס החכמה העליונה מוחא סתימאה דא״א אל אימא עילאה הנקרא מים רבים, וזהו מקולות מים רבים. ולהיותם המים האלו בחי׳ גבורות דמנצפ״ך שמהם נעשה אח״כ בחי׳ המ״ן, לכן נרמז בר״ת מקולות מים רבים ר״ת בגי׳ מנצפ״ך. ולהיות כי שערות אלו מלבישים לאו״א לכן נרמזו שניהם בפסוק הזה, כי ר״ת של אדירים משברי ים הוא **אמ״י**, ור״ת של אדיר במרום ה׳ הוא **אב״י**, הרי כי נרמזו בו אבא ואימא, ואומרו אדירים משברי ים הוא מלשון הנז״ל האדרת והאמונה לחי העולמים שהוא לשון התלבשות ולהיות זה בליל שבת לכן אנו עולים ממטה למעלה ובתחי׳ נזכרת מלת אמ״י בפסוק ואח״כ נזכר אבי.

ובהמשך הדרוש מרחיב הרב לבאר וזלה״ק:

גם תכוין ענין א׳ כי הנה סיום קוצא דשערי דרישא דא״א משתלשל ונמשך עד רישא דז״א, ושם בסיום אותם השערות הם בחי׳ הפיות של אלו הצינורות והנהרות המושכים המים ממוחא דא״א אשר להיותם בחי׳ גבורות נרמזו אותיות מנצפ״ך בר״ת מקולות מים רבים כנ״ל, כי מים רבים הם בחי׳ מ״ן דמנצפ״ך. ואמנם בימי החול אלו ההארות של השערות עליונות דאריך ניתנות לאו״א, וביום שבת עולה ז״א עד מקום או״א ואז לוקח הוא ההארות ההם. ובתחילה עולה ולוקח הארות אימא ואח״כ עולה יותר ולוקח גם הארות אבא ולכן נזכרת אמי טרם אבי כנ״ל.

והנה בתחילה מבאר הרב, את הרמז של פסוק מקולות וכו׳ הנוגע לאו״א. והיינו שהנה למדנו לעיל שאו״א מלבישים לא״א מהגרון ועד הטבור, וממילא יוצא שאו״א מתלבשים בשערות דא״א שתחילתם הוא מרישא דא״א, ומגיעים עד הטבור שלו. והנה השערות הם בחי׳ דינים וגבורות, והשערות דא״א מושכים אור ממוחא סתימאה דא״א, ומחמת שהם דין נעשה אור זה ה״ג בחי׳ מ״ן לאמא, וז״ס הפסוק **מ**קולות **מ**ים **ר**בים ר״ת גי׳ מנצפ״ך שהם הה״ג שהם המ״ן הנמשך לאימא ונעשה משערות דא״א, ולכן או״א המלבישים את השערות נרמזים בהמשך הפסוק בר״ת **א**דירים **מ**שברי **י**ם ר״ת **אמי** הרומז לאמא, **א**דיר **ב**מרום **ה׳** ר״ת **אבי** הרומז לאבא.

ובהמשך הדרוש מוסיף הרב ומבאר כוונה זו ביחס לז״א, והוא שכ׳ בע״ח שער א״א (דרוש ה׳) ובמבו״ש ושער מאמרי רשב״י שם, ששערות הנימין דא״א מגיעים עד רישא דז״א והז״א יונק מסיומם בלבד.

והנה בימות החול או״א מלבישים על שערות אלו ומשיגים את הארתם (ולא רק יונקים מסיומם כז״א), אבל בש״ק שהז״א עולה למקום או״א, הוא משיג את הארת השערות כמו שאו״א משיגים אותם בימות החול.

וזה השלמת הביאור לפסוק כאן, **מקולות מים רבים** ר״ת גי׳ מנצפ״ך שהם הה״ג הנמשכים דרך שערות הנימין ממו״ס לאימא לעשות בה מ״ן, שההארות אלו לוקח הז״א בש״ק כשעולה ולוקח

בתחילה את הארות אמא הנרמזים בר״ת הפסוק **אדירים משברי ים**, ואח״כ לוקח את הארות אבא הרמוזים בר״ת **אדיר במרום ה׳**.

ונראה עתה את סדר הכוונה בסידור הק׳:

מִקֹּלוֹת הימין המושכים מור מל **מַיִם רַבִּים** שהיא מימא לעשות בה מ״ן שהם ה״ג לכן ר״ת גימט׳ מנצפך **אַדִּירִים מִשִּׁבְרֵי יָם**. ר״ת אמי שהיא מימא שמחילה עולה ז״ת ולוקח מוחין דמימא **אַדִּיר בַּמָּרוֹם יְהֹוָה** יאהדונהי ר״ת אבי שמא״כ עולה ז״ת ולוקח מוחין דמנצפ״ך

עוד תוספת בענין כוונת מקולות מים רבים – אדיר במרום ה׳:

כתב הרב בדרוש שם (שעה״כ דף ס״ו ע״ג) וזלה״ק:

גם ענין מאמר, כי הנה עתה בזמור הזה אנו עומדים בעולם האצילות. והנה ג״כ יש שם שם בן מ״ב ומעלה את עולם הבריאה, וזהו מקולות מים רבים הם סוד ז׳ קולות של ז׳ שמות שם בן מ״ב שאמר הוא יוצא מן חו״ת כנז׳ במי׳ דכל שם בן מ״ב הוא בריאת דמלכא שהם סוד חו״ת הנקרא מים רבים, ואלו הקולות הם נמשכין מן חו״ת הנקרא מים רבים וזהו מקולות מים רבים ולכן נרמזו בר״ת חו״ת. מדיריס משברי יס שהוא ממ״ן, מדיר במרום ה׳ הוא מב״י. והנה הקולות האלו הם נמשכים מבחי׳ השערות של חו״ת כנודע וזמ״ש מדיר במרום ה׳ שהוא מל׳ המדרת והחמונה, ומלשון מדרת שער. כי כבר ידעת כי חו״ת מתכללין במוחין דדיקנא דמ״ת, וזה המוחין נעשה בחי׳ מלבוש ומדרת של חו״ת. ותכוין כי ע״י הקולות האלו תעלה את הבריאה בהאצילות.

נלמד מכאן, שמזמור זה דה׳ מלך הוא בעולם האצילות ושם מ״ב שבו היוצא מאו״א הוא מעלה את עולם הבריאה.

ומבאר הרב, שז״ס מקולות שהם הז׳ קולות שהם הז׳ שמות דשם מ״ב דאצילות היוצאים מאו״א הנקראים מים רבים, ונרמזים בר״ת **א**דירים **מ**שברי **י**ם ר״ת **אמי** הרומז לאמא, **א**דיר **ב**מרום **ה׳** ר״ת **אבי** הרומז לאבא.

ומוסיף הרב ומבאר, שהקולות האלו שהם ז׳ שמות דשם מ״ב דאו״א דאצי׳ כנז׳, הם נמשכים משערות הדיקנא דא״א, כי או״א נכללים במזלא דדיקנא דא״א, ובכח זה עולה עולם הבריאה לאצילות.

וקשה הלא כבר העלנו את הג״ר דעולם הבריאה לנה״י דאצילות בתיבות טוב להודות לה׳, ויותר מזה א״א להעלותם כי בקב״ש עולים בי״ע התחתונים, וסדר עלייתם הוא תלת ע״ג תלת ולכן הז״ת דבריאה אינם יכולים לעלות, וא״כ מהו סוד עלייתם כאן שוב?

ועוד קשה, מהו שם מ״ב דאצילות שנפרט לז׳ שמות, הלא שם מ״ב דאצילות הוא מ״ב דמ״ה, או פשוט ומלא ומלא דמלא דע״ב, ופרטות ז׳ שמות בשם מ״ב שייך רק בשם מ״ב דיצירה דאנא בכח הנחלק לז׳ שמות?

ועיין בסה״ק ״**שפת אמת**״ למוהר״א משען זצ״ל (דף רכ״ג ע״א וב׳ בנד״מ ע״י ישיבת אהבת שלום) שעמד בזה, וישב לפי ע״ח שער או״א שיש בג״ר דאו״א מ״ב דע״ב, ובג״ר דישסו״ת מ״ב דס״ג, והם מתחלקים כל שם לז׳ שמות כל שם ו׳ אותיות א״כ זהו ענין הקולות.

עוד ישב שם, שמה שעלו הג״ר דבריאה לנה״י דאצילות בתיבות טוב להודות לה׳, היה בסוד הכנה בלבד, כי הסדר הרגיל שצריך להיות הוא שהז״ת דבריאה יעלו תחילה ואח״כ הג״ר, ולכן ע״י מ״ב דמ״ה עלו הז״ת דבריאה זה בזה, ואח״כ ע״י שם מ״ב דע״ב וס״ג דאו״א עלו הג״ר דבריאה לאצילות ממש, וז״ס מ״ש הרב שע״י המ״ב דע״ב וס״ג שהם הז׳ קולות עולה עולם הבריאה לאצילות.

ועתה לפי״ז יתישב מה שהקשינו לעיל מדוע עולים הג״ר דבריאה קודם הז״ת הלא סדר עליה זה נעשה רק בעולם העשיה מפחד הקלי׳, אמנם עתה יבואר שעליה זו היא רק הכנה, ואח״כ יעלה הז״ת ואחריו הג״ר.

והנה ישוב נפלא זה, אע״פ שמיישב את כל הענין הפלא ופלא לא נז׳ מזה כלל בסידור הק׳, ולכן נראה שרבינו הרש״ש התעלם מזה ולא סבר כך וצ״ע.

כוונות ה׳ לאורך ימים:

כתב הרב בשעה״כ (דף ס״ו ע״ג – ע״ד) וזלה״ק:

גם תכוין כי ר״ת יהו״ה לאורך ימים אל עם יל״י שהוא עם קדוש מעם של ע״ב וכבר נתבאר ענינו למעלה בפסוק ה׳ למבול ישב, אבל עתה תכוין כי עם יל״י זה הוא בעולם האצילות הנק׳ אורך ימים וזמ״ש ה׳ לאורך ימים. ותכוין להעלות ע״י העם הזה את ניצוצי נשמות הבריאה שבתוך הקליפות אותם שאין יכולים לעלות ע״י עם בן מ״ב.

גם תכוין כי ר״ת יהו״ה לאורך ימים הוא עם יל״י וס״ת הוא עם הכס שהוא בגי׳ אלה״י. והכוונה הוא שתכוין כי בכח עם יל״י אתה מעלה את המל׳ הנק׳ אלה״י.

ותכוין כי אורך ימים הוא אריך אמר יש בו ס״ע רבוא נהורין ונותן ק״ן ריבוא נהורין לז״ת כנז׳ בתדרת ונשתריס לעצמו כמנין אר״ך אמר אד ריבוא כנודע ולכן נק׳ אורך ימים.

נלמד מכאן, ג׳ מיני כוונות שיש לכוין בתיבות ה׳ לאורך ימים ואלו הם:

כוונה א:

לכוין לשם הק׳ **יל״י** שבר״ת ה׳ לאורך ימים, וע״י יכוין להעלות את ניצוצי עולם הבריאה שנמצאים בתוך הקלי׳ לעולם האצילות.

וקשה שכתב הרב בשעה״כ לעיל (דף ס״ה ע״ג) דשם זה נרמז בר״ת ה׳ למבול ישב והוא בעולם העשיה וע״י עולים ניצוצי הק׳ שבעולם העשיה, וא״כ איך כתב הרב כאן שע״י שם זה מעלים את ניצוצי הק׳ מעולם הבריאה לאצילות, ואם סגולת שם הק׳ הזה להעלות ניצוצות מעשיה ומבריאה, מדוע לא מעלים ע״י שם זה את ניצוצי הק׳ דעולם היצירה?

והנה רבינו ה״**באתי לגני**״ (ח״ד דף ל״ה ע״א) עמד בזה, ומישב שע״י שם יל״י עולים ניצוצי הק׳ דעשיה, וע״י משה רבינו ע״ה והצדיקים היורדים עמו הנרמז במזמור שיר ליום השבת מעלים את ניצוצי הק׳ דיצירה, [וזה קצת דוחק כי מלשון שעה״כ משמע שכל ניצוצי הק׳ שלא יכולים לעלות עולים על ידם ולאו דווקא הניצוצות דיצירה וצ״ע], ושם יל״י שבאצילות מעלה את ניצוצי הק׳ שבעולם הבריאה.

ורבינו ה״דברי שלום״ בביאורו על שעה״כ דרוש קב״ש בתיבות ה׳ למבול ישב (דף ע״א ע״ד) מבאר, שבדרך כלל שם הק׳ יל״י שבפסוק זה הוא בעשיה, אבל שם זה שיוצא מר״ת ה׳ לאורך ימים הוא באצילות.

כוונה ב׳:

יכוין ע״י השם הק׳ **יל״י** להעלות את השכינה הנק׳ אדנ״י גי׳ הכ״ם הרמוז בס״ת ה׳ לאורך ימים.

וצ״ע מהו העלאת השכינה הנרמז כאן שעולה ע״י שם הק׳ הזה?

ומרן **ה״באתי לגני״** (בח״ד דף ל״ו) מבאר, לפי מ״ש בשעה״כ (דף ס״ז ע״ד) וזלה״ק:

ובזה יתישבו כל הספיקות הנז׳ בתחילת דרוש זה. כי הנה בעת קב״ש בשדה הנה היא עולה במקום נה״י דז״א דאצילות אשר עלו אל חג״ת שבו כנ״ל, ונשאר מקומם פנוי וריקן. והנה עלייה זו עלייה גמורה היא כי הנה היא לוקחת מקום שאינו שלה שהוא במקום שהיו שם בתחילה עומדים נה״י דז״א, ולכן ליל שבת מכונה אל הנקבה כי היא העולה עתה עלייה גמורה.

א״כ ענין עלית המלכות דאצי׳ למקום הנה״י בקב״ש, לא נתבאר מתי נעשה, (וכ״כ בפתח עינים (דף ס״ג סוע״ג), ולזה בא רבינו הבאתי לגני ומבאר, שבכוונה זו נרמזת עלית המלכות הזו דאצי׳.

כוונה ג׳:

עוד כוונה כתב לכוין בתיבות ה׳ ל״ארך ימים״, והיא לפר׳ א״א שנקרא כן ע״ש שיש לו ש״ע נהורין והוא נותן מהם ק״ן נהורין לז״א, ונשאר לו אר״ך נהורין. וכוונה זו נרמזת בתיבות ה׳ ל״ארך ימים״.

וקשה מה ענין זה לכוונו דווקא עתה?

ומרן ה״באתי לגני״ (דף ל״ו ע״ב) מישב, שמאחר ובמזמור זה נרמז עליית ז״א לאו״א, וכן שמקבל את הארת השערות דא״א, לכן נרמז ענין זה כאן.

וזה סדר הכוונה בסידור הק׳:

עֵדֹתֶיךָ נֶאֱמְנוּ מְאֹד לְבֵיתְךָ נָאֲוָה קֹדֶשׁ. יְהוָה אדני יאהדונהי לְאֹרֶךְ יָמִים:

שהוא אריך שבו ארך רבוא נהורין ונותן ק״ן רבוא נהורין לז״א.

יהוה לאורך ימים ר״ת ילי יכוין לעלות בו ניצוצי נשמות הבריאה שבקליפות שלא יכלו לעלות ע״י שם מ״ב.

גם יכוין שע״י שם הנ״ל מעלה את שם אדני שבמספר ס״ת יהוה לאורך ימים הכם.

סדר כוונה זה הוא רק רמז למה שיעשה ביום השבת ולא שנעשה עתה:

כתב הרב בשעה"כ (דף ס"ו ע"ג) וזלה"ק:

ונודע כי או"א הם סוד יום השבת כנ"ל בסוד ושמרתם את השבת כי קדש היא לכם. כי כשעלה ז"א עד או"א אז נק' קדש, והנה עליתו היא ביום שבת. ונמצא כי ביום השבת שעולה ז"א במקום או"א אז הוא מתלבש באותם השערות דא"א כדוגמת מה שהיו מתלבשין בהם או"א בימי החול.

ובהמשך הדרוש (דף ס"ו ע"ג) כתב וזלה"ק:

ואמנם בימי החול אלו ההארות של השערות עליונות דאריך ניתנות לאו"א. וביום שבת עולה ז"א עד מקום או"א ואז לוקח הוא ההארות ההם. ובתחילה עולה ולוקח הארות אימא ואח"כ עולה יותר ולוקח גם הארות אבא ולכן נזכרת אמי טרם אבי כנ"ל.

נלמד מכאן שזמן התלבשות הז"א בשערות דא"א הוא דווקא ביום השבת, לטעם שאז הוא עת עליתו דז"א למקום או"א.

וא"כ נבין מזה עתה, שכל מ"ש כאן בכוונה זו, הוא רמז בלבד למה שיעשה במשך יום השבת כאשר הז"א יעלה וילביש את מקום או"א ולא שנעשה עכשיו.

וכן משמע מלשון הסידור שהבאנו לעיל שכ' וזלה"ק:

ה' מלך גאות גימט' ת"י נימין דא"א אשר עד שם עולה ז"א ביום שבת ומלביש אותם.

וכתב לאחמ"כ:

אדירים משברי ים ר"ת אמי שהיא אימא שתחילה עולה ז"א ולוקח מוחין דאימא, אדיר במרום ה' ר"ת אבי שאח"כ עולה ז"א ולוקח מוחין דאבא:

נדייק מכאן, שגם רבינו הבין שכוונה זו היא רמז בעלמא לעליות דז"א הנעשים ביום השבת ולא שעולה עתה.

וקשה מדוע נרמז כל זה דווקא עתה?

ולישב הענין, לפי מה שכ' הרב, שבר"ת אדירים משברי ים הוא - אמ"י ובהם רמוזים המוחין דאמא שאותם לוקח הז"א בתחילה, ואח"כ בר"ת אדיר במרום ה' - אב"י רמוזים המוחין דאבא שאותם לוקח הז"א אח"כ, והנה המוחין דאימא הכוונה למוחין דישסו"ת, והמוחין דאבא הכוונה למוחין דאו"א עילאין.

והנה בכל ימות השבוע מקבל הז"א מוחין מנה"י דישסו"ת כנודע, ובמנחת ערש"ק מקבל מוחין דכתר דנה"י, ומקבלת שבת ואילך בתיבות באי כלה מתחיל לקבל מוחין דחג"ת דישסו"ת (מהפ"ת – נה"י שלהם), וזה הטעם שרמוזים במזמור זה כל העליות, כי מקבלת שבת מתחילים המוחין של שבת שהם המוחין דחג"ת וחב"ד דישסו"ת ואו"א עילאין וא"א להכנס.

בענין השערות דא"א דעסקינן כאן, האם הם שערות הנימין או שערות הדיקנא:

כתב הרב בשעה"כ (דף ס"ו ע"ב) וזלה"ק:

יהוה מלך גאות לבש וכו'. הנה ענין זה הוא סוד אותו השיר שאומרים המלאכים להשי"ת כנז' בס' פרקי היכלות המתחיל האדרת ואמונה לחי העולמים. והענין הוא כי יש כמה נימין ושערין ברישיה דא"א וכולם מושכים ממימי ים החכמה עילאה מוחא סתימאה דרישא דא"א, וכולם הם גבורות ודינין קדישין ולכן נקרא שערות. וז"ס האדרת שער שיש למעלה. והנה הנימין ההם הם ת"י נימין כמנין קדוש כנז' באדרת נשא. גם הם בגי' גאות זמ"ש גאות לבש. ושם ביארנו הטעם כי הם סוד הויה דע"ב דיודין וכל הויה מהם יש בה ד' יודין כ"א כלולה מעשר הם ת' ועשר אותיות המילוי הרי ת"י כמנין גאות.

נלמד מכאן, שהשערות שאנו עוסקים בהם כאן הם הנימין היוצאים מאוירא, ולא שערות הדיקנא היוצאים ממו"ס. שכ' כאן שהם הנימין וסוד ת"י נימין. ומה שכ' שיוצאים ממו"ס כבר כתבנו לעיל שאין זה מעכב.

אמנם בהמשך הדרוש כתב הרב וזלה"ק:

גם ענין מחר, כי הנה עתה בזמור הזה אנו עומדים בעולם המלילות. והנה ג"כ יש שם שם בן מ"ב ומעלה מת עולם הבריאה, וזהו מקולות מיס רביס הס סוד ז' קולות של ז' שמות שם בן מ"ב אשר הוא יונק מן מו"ח כנז' בתי' דכל שם בן מ"ב הוא בריאת המלכא שהם סוד מו"ח הנקרא מיס רביס. ואלו הקולות הס נמשכין מן מו"ח הנקראים מיס רביס וזהו מקולות מיס רביס ולכן נרמזו בר"ת מו"ח. מדיריס משברי יס שהוא ממ"י מדיר במרוס ה' הוא אב"י. והנה הקולות האלו הס נמשכים מכחי' הספירות של מו"ח כנודע. וזמ"ש מדיר במרוס ה' שהוא מל' המלכת והממונה ומלשון מלכת שער, כי ככר ידעת כי מו"ח מתכלילן במזלא דדיקנא דמ"ח וזה המזלא נעשה בחי' מלכות ומלכת של מו"ח ותכוין כי ע"י הקולות האלו תעלה מת הבריאה בהמלילות.

נלמד מכאן שהשערות הנז' כאן המה שערות הדיקנא שבהם ענין המזלות, והוא סתירה למ"ש לעיל שהשערות יוצאים מאוירא, א"כ הם שערות הנימין דרישא דא"א?

ועוד קשה ממבו"ש (שער ג' ח"ב פרק י"א) ששם ביאר פסוק מקולות וכו' על שערות הדיקנא, וראה בסה"ק שמן ששון (ח"ג דף פ"ז ע"ב) ד"ה ולהיותם שכן הבין?

ובסה"ק באתי לגני (ח"ד דף ל"ו) הסיק בתחילה שמדובר על הנימין, ואח"כ מכח מ"ש כאן הרב מבאר (בדף ק"ה) שכל השערות כאן הכוונה לשערות הדיקנא, ואפי' שכ' הרב בתחילה את סוד הת"י נימין מישב בדוחק, ששערות הדיקנא נחלקים גם הם כדרך הנימין לת"י חלקים.

ונלענ"ד לבאר, שדב"ק של הרב בכאן עסקינן בב' מיני השערות, דכבר ביארנו לעיל שהז"א עולה למקום או"א אזי הוא מתלבש בב' מיני השערות שיש שם, הן שערות הנימין והן שערות הדיקנא, וא"כ בתחילה עסקינן בנימין, ואח"כ כתב הרב כלשון קודשו "**גם ענין אחר**" וכו' נבין שמרמזים במזמור זה גם את שערות הדיקנא.

וכן אם נתבונן בסידור הק' נראה, שסידר את כל סדר הכוונה הלכה למעשה שעוסק בשערות הנימין בדווקא ולא בשערות הדיקנא, הרי שגם רבינו הבין שכל הענין כאן הוא בשערות הנימין דווקא.

ואע"פ שכ' שהם נמשכים ממו"ס כבר ביארנו לעיל שמתערבים זב"ז ולא קשיא כלל.

כוונת שם ע"ב בקמץ וענינו:

כתב הרב בשעה"כ (דף ס"ו ע"ד) וזלה"ק:

ומחר שהשלמת כל הסדר הנז' אז תכוין לפניך בהויה ס' דע"ב דמילוי יודין. כי עד עתה לא נתכוונת אלא בהויות דב"ן ודמ"ה וס"ג כנ"ל, ועתה תכוין בשם זה שהוא בהמלילות, לומר כי כבר עליונו עד עולם המלילות וכל העולמות עלו עד שם ונכללו שם. והנה להיות כי הויה זו היא בהמלילות יש לה מעלה אחרת והוא שתכוין בה כי כל אות ואות שבה היא מנוקדת בקמץ, והנה כל זה הוא תיקון השדה והענין הוא בסוד מילויות של נה"י דז"א:

נלמד מכאן, שאחר אמירת כל סדר הקב"ש בשדה יכוין לשם ע"ב בקמץ לרמז שהגענו בסדרי העליות לעולם האצילות.

והנה לשון הרב כאן שכ' שהעולמות עלו עד שם ונכללו שם, טעון ביאור והבנה, דהיה לכתוב שהגיעו העלומות עד האצי' ולא שנכללו שם, כי עולמות בי"ע דאצי' כבר עלו ונכללו באצילות במנחת ערש"ק, משא"כ בקב"ש ששם עולים בי"ע התחתונים תלת ע"ג תלת והם לא יתכללו באצי' וא"כ מהו לשון נכללו?

אמנם אפשר לישב שמה שכ׳ בלשון הסידור עלו ונכללו לאו דווקא אלא שהגענו עד האצי׳. ועיין בסה״ק באתי לגני (ח״ד דף ק״ו).

וחד מן חבריא ידידינו היקר הרה״ג ר״י ויטריאול שליט״א רצה ליישב, שמה שכ׳ עלו ונכללו עד האצי׳, הכוונה עלו על ג״ר דבריאה שעלו לאצי׳, ונכללו הכוונה לבי״ע התחתונים שנכללו זה בזה.

עוד יש להבין הלא עולם האצילות הוא כנגד אבא – חכמה, ושם שם ההוי״ה הוא בפתח ולא בקמץ?

ותירץ שם שהיות והעולמות קונים תוספת קדושה בעלייתם, לכן גם עולם האצילות עולה ולוקח תוספת קדושה מהכתר, ולכן לרמז זה מכוונים את שם ההוי״ה בניקוד קמץ דווקא. ועיין בסה״ק פתח עינים (דף ס״ג ע״ב).

וזה מ״ש בסידור הק׳:

אח״כ יכוין שם יָוָד הָיָ וָיָוָ הָיָ שהוא האצילות שעד שם עלו ונכללו כל העולמות.

סדר אמירת קב״ש פעם ב׳ בבית המנהגים בזה וסודם:

כתב הרב בשעה״כ (דף ס״ו ע״ד) וזלה״ק:

אח״כ תלך לביתך ותכנס ותתעטף בטלית מצוצת בציציות כהלכתה, ותתעטף ראשך בו כנודע סביב גרונך וכנז׳ במסכת שבת פ״ב ופ׳ י״ו ובהרמב״ם פ׳ ל׳ מהלכות שבת, ותקיף השולחן המסודר עם הלחם לסעודת שבת ותקיפהו כמה פעמים עד שתחזור לומר כל מה שאמרת בהיותך בשדה שהוא, מזמור לדוד הבו לה׳ בני אלים כו׳, וג״פ באי כלה כו׳, ומזמור שיר ליום השבת כו׳, והכונה שתכוין בזה הוא כי שם בשדה לא נתקן רק בחי׳ חיצוניות בבחי׳ א״פ שבו, ועתה נתקן לעלות גם בחי׳ אור מקיף של בחי׳ החיצוניות.

נלמד מכאן, שאותו הסדר דקב״ש שלמדנו מקודם לאומרו בקב״ש בשדה, יאמר אותו שנית בביתו. והוא שיחזור לביתו מהשדה, ויתעטף בטלית ויקיף את השולחן המסודר לשבת עם הי״ב לחמים שעליו, ותוך כדי ההקפות יאמר שוב את הסדר הנז״ל.

וסוד הענין הוא, שע״י אמירת קב״ש בשדה בא אוה״פ של החיצוניות, וע״י אמירת קב״ש בביתו יבוא אוה״מ של החיצוניות.

בענין ההקפה בבית:

והנה מדב״ק של הרב משמע, שהפעם הב׳ של אמירת קב״ש תהיה דווקא בביתו, וכן כתב בסידור הק׳ שילך לביתו דווקא, ושם יקיף את השולחן שעליו יסעדו את סעודת הש״ק.

אמנם רבינו השמן ששון (בח״ג דף פ״ז ע״ג) כתב, שלכתחילה יש ענין להקיף את התיבה בבית הכנסת, ורק לטעם פחד היוהרא, וכן שהשלחן דומה למזבח לכן מקיפים בבית.

ולזה נהגו בישיבת בית אל להקיף את התיבה בבית הכנסת, כי שם כולם מכוונים ואין חשש ליוהרא.

והנה בעניותי לא זכיתי להבין את דב״ק של רבינו השמן ששון. ראשית כתב בשעה״כ מפורש יוצא, לומר את סדר קב״ש השני לכתחילה בביתו בשולחן של השבת, ועוד, הלא רבינו השמן ששון בעצמו כתב (בפתח עינים דף ס״א ע״ד, וס״ב ע״א) שמנהג בית אל היה לומר את הקב״ש ב״פ בבית הכנסת דווקא, פעם א׳ כנגד האו״פ הנעשה בשדה ופעם ב׳ כנגד אוה״מ הנעשה בבית, ולא הלכו לשדה מפחד הגויים, וכן כתב מוהר״א מני זצ״ל בספרו ברכת אליהו (עמ׳ קמ״ב). וא״כ היות והם כבר היו בבית הכנסת אמרו שם את הקב״ש גם בפעם הב׳, ולא הלכו לביתם במיוחד עבור זה, מכל מקום אנו לומדים שכל ענין האמירה בביהכ״נ היה מחמת פחד ודוחק ולא שלכתחילה אמרו שם? וצ״ע.

ורבינו ה"כף החיים" (ח"א סימן י"ח ס"ק י"ב) הרגיש בזה וכתב שבישיבת בית אל אמרו את ב' הקב"ש בבית הכנסת אע"פ שכתוב בשעה"כ לאומרם בבית עיי"ש.

הרי שהבין שענין האמירה בשדה ובבית הוא כמובן לכתחילה וצ"ע.

וא"כ נראה שיש לנהוג לכתחילה כדב"ק של הרב בשעה"כ ובסידור לעשות את הקב"ש פעם א' בשדה ובפעם הב' בבית ולא לעשות כמנהג בית אל שנעשה מחמת אונס ודוחק השעה.

בענין מספר ההקפות שיש להקיף בבית:

כתב הרב כאן שיקיף את השולחן בביתו כמה פעמים עד שיסיים לומר את הסדר של קב"ש.

והנה רבינו השמן ששון (בפתח עינים דף ס"ב ע"א) כתב, שבישיבת בית אל נהגו לומר את הקב"ש בהקפת הבימה ב"פ, פעם א' אמרו מזמור לדוד עד בואי כלה, ופעם ב' מבואי כלה עד ה' לאורך ימים, וכנראה שהבינו שמ"ש בלשון קודשו של הרב כמה פעמים עד שיסיים הוא יתכן גם ב"פ? וצ"ע.

בענין ההקפה בטלית וענינו:

כתב הרב שאחר שבא לביתו מהשדה יתעטף בטלית ויקיף את השולחן בביתו עם אמירת קב"ש פעם ב'.

וטעם ההקפה בטלית דווקא, כתבו רבינו השמן ששון (ח"ג דף פ"ז סוע"ב אות ס"ה), ורבינו אליהו משען בספרו שפת אמת (דף רכ"ג ע"ב בנד"מ ע"י אהבת שלום), משום שהטלית רומז לאוה"מ, ולכן כאן באמירת פעם ב' קב"ש הרומז לאוה"מ יקיף דווקא בטלית.

והקשה רבינו השמן ששון מדוע לא לובשים טלית בעוד הקפות כגון הקפת השולחן קודם הסעודה, וקודם התפילה ונשאר בצ"ע.

עוד בענין הטלית, כתב הרב בשעה"כ במנהגי יוהכ"פ קודם דרוש א' (דף ק' ע"א) וזלה"ק:

המנהג שנהגו להתעטף בציצית בליל יוה"כ מנהג נכון הוא, וטעם המנהג הזה הוא כי לעולם סוד הטלית הוא מ"מ אל ז"א אם בבחי' ציצית קטן דעיבור או דיניקה או דגדלות, ולכן בליל יוה"כ שאז שליטת הנוק' רחל לפי שמדת לילה גוברת בלילה ואז עלתה רחל בראש המבוכה כנודע, ואז חיישת עילאה מקפת לומה בציצית גדול, לכל בשאר לילות שאינה עולה לא יש מלות ציצית ואינה נוהג בלילה שהיא זמן הנוק'. ולפי שהענין הזה נעשה מאליו ליל יוה"כ ולא הוצרך אל תפילה כמבואר מאליו, לכן אין צורך לברך עליו ברכה להתעטף בציצית.**

נלמד מכאן, שאין מציאות של עיטוף הטלית בלילה מלבד ליל יוהכ"פ.

וא"כ נבין מזה שכל ענין עיטוף הטלית הנעשה בחוזרו מקב"ש בשדה הוא רק לעת אמירת הקב"ש בביתו כנגד בחי' אוה"מ, ותיכף לאחר מכן קודם ערבית יש לפשוט את הטלית.

וכן העיד רבינו ה"כף החיים" (ח"א סימן י"ח ס"ק י"ב) שכן היה מנהג בית אל, שאחר קב"ש בבית הכנסת קודם ערבית פושטים את הטלית.

ויש להבין את מנהג קודשם של גדולי הצדיקים תלמידי הבעש"ט הק' והמגיד הק' ואחריהם בקודש זיע"א, שנהגו להשאר עם הטלית עד הקידוש, וכן כתב רבינו מהורי"א מקאמרנא זצוק"ל בספרו הק' שולחן הטהור (סימן י"ח סעיף א') שבשבת ויו"ט במעריב א"צ להוריד את הטלית, וכתב שם בסוף הספר במנהגים (מנהג קס"ג), שבליל שבת התפללו רבותינו תפילת ערבית בטלית, וכ' שם עוד (במנהגים קע"ז – קפ"א) שעד הקידוש כולל הקידוש היו עם הטלית, וא"כ כיצד ישתווה זאת עם משמעות שעה"כ שם?

והנה רבינו ה"מנחת אלעזר" ממונקאטש זצ"ל בספרו **דברי תורה** (מהדורא קמא אות נ"ט) עמד בשאלה זו, והביא לזה עצה ממנהג רבינו הבני יששכר זיע"א שנהג שאחר קב"ש נשאר עם הטלית על

כתפו והורידה מראשו, ובזה קיים גם את דב״ק של הרב, וגם את מנהג הצדיקים לילך בטלית עד הקידוש.

אמנם ממשיך שם לבאר ולישב את מנהג כל צדיקי גאליציע שכן נהגו להתעטף בטלית על ראשם הק׳ גם בערבית ובקידוש, בב׳ דרכים ואלו הם:

דרך א׳ שדב״ק של הרב להתעטף בטלית בליל יוהכ״פ קאי על כלל עמך בית ישראל, אמנם ליחידי סגולה יש את האפשרות ללכת בטלית גם בליל שבת, כדרך שיחידי סגולה קבלו שבת בשדה ואח״כ בבית ורוב העם התפללו בבית הכנסת.

דרך ב׳ שדב״ק של הרב שלא ללבוש את הטלית בלילה הכוונה לא להתעטף בו בלילה, אולם מי שהתעטף בו מבעוד יום יכול להשאר עמו גם בלילה, ולזה הנוהגים כמנהג האר״י להתעטף בטלית מבעוד יום בקב״ש בביתו יכולים להשאר עם הטלית גם בלילה. ועיין שכן כתב רבינו האשל אברהם מבוטשאטש זצ״ל (סו״ס כ״א).

ובסה״ק ״משמרת שלום״ (קוידינוב) כתב, שמאחר ובשבת לילה כיום יאיר לכן אפשר ללכת בטלית גם בלילה ואין חשש בזה.

ובספה״ק ״ברכת אליהו״ למוהר״א מני זצ״ל (דף קמ״ב ע״א) כתב, שכל הענין שכ׳ רבינו האר״י לא לילך בטלית אחר השקיעה הוא רק בחול, אמנם בש״ק אין לחוש לזה שלא כתב בזה, אמנם הוא מדגיש שהמנהג היה שאחר קב״ש פשטו את הטלית.

נלמד מכאן שיש מקום לאלו הנוהגים ללכת בטלית על ראשו גם בליל ש״ק.

בענין הקפת השולחן בבית ושיהיה עליו הי״ב חלות:

כתב הרב כאן להקיף את השולחן שבביתו עם הלחם שעליו.

והנה בהמשך הדברים (בשעה״כ דף ס״ז ע״א) כתב הרב וזלה״ק:

מח״כ תנח לביתך ותתעטף בציצית ותקיף השלחן כמבואר מלנו ע״ש. והנה תסדר השלחן כי״ב כברות כנגד כ׳ ווין שבמלוי ומ״ו ותסבבנו שהוא לוגמת הבריאה ותסבבנו בלור המקיף לכל המידות ותאמר מזמור שיר ליום השבת.

נלמד מכאן, שאמירת קב״ש בביתו בהקפות השולחן צריך שיהיה אז עליו בדווקא הי״ב חלות.

וצריך להבין מהו הענין שיהיה על השולחן בעת ההקפה י״ב חלות? וצ״ע.

בנידון אם יש לכוין שוב את כוונות קב״ש באומרו פעם ב׳ בביתו או די באמירה לבד:

כתב הרב בשעה״כ (דף ס״ו ע״ד) וזלה״ק:

מח״כ תלך לביתך ותכנס ותתעטף בטלית מלוינת בציציות כהלכתה, ותתעטף למטך בו כנודע סביב גרונך וכו׳ והכונה שתכוין בזה הוא כי שם בשדה לא נתקן רק כחי׳ חילוניות כבחי׳ מ״פ שבו ועתה נתקן לעלות גם כחי׳ לור מקיף של כחי׳ החילוניות.

והנה יש להסתפק כאן האם יש לכוין אותם הכוונות בפרטות כמו שכיוונו בקב״ש בשדה, רק שנכוין שהם בבחי׳ אוה״מ, או שמא יש לאומרם בפשטות ולכוין בכללות שהוא בבחי׳ אוה״מ?

והנה בדב״ק של הרב אפשר לדייק לכאן ולכאן.

אמנם בסידור הק׳ כתב וזלה״ק:

ויכוין בו ע״ד מה שכיון בשדה, והוא שיכוין להמשיך לור המקיף לכל הבחינות הנז״ל לוגמת לור הפנימי ממש.

נלמד מזה, שיש לכוין את אותם כוונות קב״ש שכיוון בשדה, רק ששם יכוין שכולם בכללותם הם בבחי׳ אוה״פ ועתה יכוין הכל בבחי׳ אוה״מ.

ונראה את סדר הכוונה הלכה למעשה בסידור הק׳:

אח״כ ילך לביתו ויתעטף בטלית מצוינת כהלכתה, ויקיף השולחן עם הלחם המסודר עליו, ויקיפהו כמה פעמים עד שיחזור לומר מזמור לדוד הבו וכו׳ עד לאורך ימים, ויכוין בו ע״ד מה שכיון בשדה, והוא שיכוין להמשיך אור המקיף דכל הבחינות הנז״ל דוגמת אור הפנימי ממש.

אמירת ד׳ פרקי משניות וסודם:

כתב הרב בשעה״כ (דף ס״ו ע״ד) וזלה״ק:

ואח״כ תקרא ארבעה פרקים ראשונים של מסכת שבת ותכוין שהם כנגד ד׳ אותיות יהו״ה כי הם סוד תכשיטי הכלה העליונה.

נלמד מכאן, שאחר שסיים את סדר קב״ש בביתו, יקרא ד׳ פרקים ראשונים דמס׳ שבת ויכוין שהם סוד קישוטי הכלה.

וכן כתב בהמשך הדרוש (דף ס״ז ע״א) וזלה״ק:

ואח״כ תקרא ד׳ פרקים הראשונים ממסכת שבת שיש בה כ״ד פרקים כנגד כ״ד קישוטי כלה, ולמחרת וגם לערב במנחה ישלים הכ״ד פרקים קודם סעודה ג׳.

ומזה נלמד שאמירת המשניות לקשט את השכינה לא נגמר בד׳ הפרקים, אלא שיש לומר את כל הכ״ד פרקים במשך השבת.

ובשעה״כ דרוש השולחן (דף ע״ב ע״ג) כתב הרב וזלה״ק:

אחר הפזמון יקרא כמה פרקי משנה ממסכת שבת. ואם תרצה תקרא ח״פ, הא׳ בליל שבת, וח׳ אמצעיים בסעודת שחרית, וח׳ אחרונים בסעודת מנחה. ותכוין כי הם כ״ד פרקים כנגד כ״ד קישוטי כלה כנודע אצלינו, אבל רוב פעמים מה שהיה נוהג מורי ז״ל הוא לומר ד׳ פרקים הראשונים ממס׳ שבת בלילה, וד׳ הב׳ בשחרית, וד׳ פרקים הג׳ במנחה, ויכוין אל ד׳ אותיות הויה או אל ד׳ אותיות אדנ״י. ואיני זוכר איך שמעתי בזה ממוז״ל או אם הם בהוי״ה או באדנ״י, ולפעמים כשהיה מוז״ל טרוד בעסק התורה על השולחן עם בני אדם לא היה קורא רק פ״א בכל סעודה:

א״כ נלמד מכאן ב׳ דברים:

א) שיש ענין מיוחד לומר ד׳ פרקים קודם מעריב, וזה מלבד ענין אמירת כ״ד פרקי משניות מס׳ שבת בסעודות השבת.

ב) שבכוונת אמירת הד׳ משניות שייך גם שם הוי״ה וגם שם אדנ״י.

וקשה שהנה הרב כתב כאן שכ״ד פרקי המשניות הם קישוטי כלה, ואילו בכ״מ במבו״ש ופרע״ח ועוד כתב שקישוטי כלה נעשים ע״י כ״ד ספרי התנ״ך שאומרים בליל חג השבועות, ולא במשניות בש״ק?

ורבינו השמן ששון בפרקין (ח״ג דף פ״ז ע״ג) עמד בזה ומישב, שמלשון קודשו של הרב לעיל (בשעה״כ דף ס״ז ע״א) כתב, שהכ״ד פרקים הם **כנגד** כ״ד קישוטי כלה, נבין שהם רק כמספר הקישוטי כלה ולא שעל ידי קריאתם נמשכים ונעשים הכ״ד קישוטי כלה.

ובסידור הק׳ כתב וזלה״ק:

אח״כ יקרא ד׳ פרקים הראשונים דמסכת שבת כנגד ד׳ אותיות הוי״ה לקשט הכלה שהיא ד׳ אותיות אדנ״י יאהדונהי.

נדייק מזה, שד׳ הפרקים הראשונים הם כנגד ד׳ אותיות הוי״ה ואדנ״י כספק הפרע״ח, רק שד׳ אותיות ההוי״ה שהם הז״א מקשטים את השכינה שהיא המלכות ד׳ אותיות אדנ״י, אולם לא בכ״ד קישוטים דווקא אלא בסתם קישוטים וההארות.

ובסידור האר״י ״קול יעקב״ להרה״ק יעקב קאפיל זצ״ל (דף קכ״ו ע״ב) כתב, שענין הכ״ד פרקי משניות הם כ״ד קישוטי הכלה שהם כנגד כ״ד צירופי שם אדנ״י, וכ״ד ספרים שבתנ״ך, וכתב לכוין בד׳ פרקי משניות את ד׳ הצירופים הראשונים של שם אדנ״י, וכן את ד׳ הצירופים הראשונים היוצאים מכ״ד הספרים עיי״ש.

ונראה עתה איך מובא בסידור הק׳:

מ״כ יקרא ד׳ פרקים הראשונים דמסכת שבת כנגד ד׳ אותיות הוי״ה לקשט הכלה שהיא ד׳ אותיות אדנ״י יאהדונהי.

פרק א׳:

יהוה אדני

(א) יְצִיאוֹת הַשַּׁבָּת. שְׁתַּיִם שֶׁהֵן אַרְבַּע בִּפְנִים. וּשְׁתַּיִם שֶׁהֵן אַרְבַּע בַּחוּץ. כֵּיצַד. הֶעָנִי עוֹמֵד בַּחוּץ וּבַעַל הַבַּיִת בִּפְנִים. פָּשַׁט הֶעָנִי אֶת יָדוֹ לִפְנִים. וְנָתַן לְתוֹךְ יָדוֹ שֶׁל בַּעַל הַבַּיִת. אוֹ שֶׁנָּטַל מִתּוֹכָהּ וְהוֹצִיא. הֶעָנִי חַיָּב. וּבַעַל הַבַּיִת פָּטוּר. פָּשַׁט בַּעַל הַבַּיִת אֶת יָדוֹ לַחוּץ. וְנָתַן לְתוֹךְ יָדוֹ שֶׁל עָנִי. אוֹ שֶׁנָּטַל מִתּוֹכָהּ וְהִכְנִיס. בַּעַל הַבַּיִת חַיָּב וְהֶעָנִי פָּטוּר. פָּשַׁט הֶעָנִי אֶת יָדוֹ לִפְנִים וְנָטַל בַּעַל הַבַּיִת מִתּוֹכָהּ אוֹ שֶׁנָּתַן לְתוֹכָהּ וְהוֹצִיא. שְׁנֵיהֶם פְּטוּרִים. פָּשַׁט בַּעַל הַבַּיִת אֶת יָדוֹ לַחוּץ וְנָטַל הֶעָנִי מִתּוֹכָהּ אוֹ שֶׁנָּתַן לְתוֹכָהּ וְהִכְנִיס. שְׁנֵיהֶם פְּטוּרִים:

(ב) לֹא יֵשֵׁב אָדָם לִפְנֵי הַסַּפָּר סָמוּךְ לַמִּנְחָה עַד שֶׁיִּתְפַּלֵּל. לֹא יִכָּנֵס אָדָם לַמֶּרְחָץ וְלֹא לְבוּרְסָקִי וְלֹא לָאֱכֹל וְלֹא לָדִין וְאִם הִתְחִילוּ אֵין מַפְסִיקִין. מַפְסִיקִין לִקְרוֹת קְרִיאַת שְׁמַע וְאֵין מַפְסִיקִין לִתְפִלָּה:

(ג) לֹא יֵצֵא הַחַיָּט בְּמַחַטּוֹ סָמוּךְ לַחֲשֵׁכָה שֶׁמָּא יִשְׁכַּח וְיֵצֵא וְלֹא הַלַּבְלָר בְּקַלְמוֹסוֹ וְלֹא יְפַלֵּה אֶת כֵּלָיו וְלֹא יִקְרָא לְאוֹר הַנֵּר. בֶּאֱמֶת אָמְרוּ הַחַזָּן רוֹאֶה הֵיכָן הַתִּינוֹקוֹת קוֹרְאִים אֲבָל הוּא לֹא יִקְרָא. כַּיּוֹצֵא בּוֹ לֹא יֹאכַל הַזָּב עִם הַזָּבָה מִפְּנֵי הָרִגֵּל עֲבֵרָה:

(ד) וְאֵלּוּ מִן הַהֲלָכוֹת שֶׁאָמְרוּ בַּעֲלִיַּת חֲנַנְיָה בֶּן חִזְקִיָּה בֶּן גּוּרְיוֹן כְּשֶׁעָלוּ לְבַקְּרוֹ נִמְנוּ וְרַבּוּ בֵּית שַׁמַּאי עַל בֵּית הִלֵּל וּשְׁמוֹנָה עָשָׂר דְּבָרִים גָּזְרוּ בּוֹ בַּיּוֹם:

(ה) בֵּית שַׁמַּאי אוֹמְרִים אֵין שׁוֹרִין דְּיוֹ וְסַמְמָנִים וְכַרְשִׁינִים אֶלָּא כְּדֵי שֶׁיִּשּׁוֹרוּ מִבְּעוֹד יוֹם וּבֵית הִלֵּל מַתִּירִין:

(ו) בֵּית שַׁמַּאי אוֹמְרִים אֵין נוֹתְנִין אוֹנִין שֶׁל פִּשְׁתָּן לְתוֹךְ הַתַּנּוּר אֶלָּא כְּדֵי שֶׁיַּהֲבִילוּ מִבְּעוֹד יוֹם וְלֹא אֶת הַצֶּמֶר לְיוֹרָה אֶלָּא כְּדֵי שֶׁיִּקְלוֹט הָעַיִן וּבֵית הִלֵּל מַתִּירִין. בֵּית שַׁמַּאי אוֹמְרִים אֵין פּוֹרְשִׁין מְצוּדוֹת חַיָּה וְעוֹפוֹת וְדָגִים אֶלָּא כְּדֵי שֶׁיְּצוֹדוּ מִבְּעוֹד יוֹם וּבֵית הִלֵּל מַתִּירִין:

(ז) בֵּית שַׁמַּאי אוֹמְרִים אֵין מוֹכְרִין לְנָכְרִי וְאֵין טוֹעֲנִין עִמּוֹ וְאֵין מַגְבִּיהִין עָלָיו אֶלָּא כְּדֵי שֶׁיַּגִּיעַ לְמָקוֹם קָרוֹב וּבֵית הִלֵּל מַתִּירִין:

(ח) בֵּית שַׁמַּאי אוֹמְרִים אֵין נוֹתְנִין עוֹרוֹת לְעַבְּדָן וְלֹא כֵלִים לְכוֹבְסָם נָכְרִי אֶלָּא כְּדֵי שֶׁיַּעֲשׂוּ מִבְּעוֹד יוֹם וּבְכֻלָּן בֵּית הִלֵּל מַתִּירִין עִם הַשָּׁמֶשׁ:

(ט) אָמַר רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל נוֹהֲגִין הָיוּ בֵּית אַבָּא שֶׁהָיוּ נוֹתְנִין כְּלֵי לָבָן לְכוֹבְסָם נָכְרִי שְׁלֹשָׁה יָמִים קוֹדֶם לַשַּׁבָּת וְשָׁוִין אֵלּוּ וָאֵלּוּ שֶׁטּוֹעֲנִים קוֹרוֹת בֵּית הַבָּד וְעִגּוּלֵי הַגָּת:

(י) אֵין צוֹלִין בָּשָׂר בָּצֵל וּבֵיצָה אֶלָּא כְּדֵי שֶׁיְּצוֹלוּ מִבְּעוֹד יוֹם. אֵין נוֹתְנִין פַּת לְתַנּוּר עִם חַשְּׁכָה וְלֹא חַרָרָה עַל גַּבֵּי גְּחָלִים אֶלָּא כְּדֵי שֶׁיִּקְרְמוּ פָּנֶיהָ מִבְּעוֹד יוֹם רִבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר כְּדֵי שֶׁיִּקָּרוֹם הַתַּחְתּוֹן שֶׁלָּהּ:

(יא) מְשַׁלְשְׁלִין אֶת הַפֶּסַח בַּתַּנּוּר עִם חַשְּׁכָה וּמַאֲחִיזִין אֶת הָאוּר בְּמִדּוֹרַת בֵּית הַמּוֹקֵד וּבַגְּבוּלִין כְּדֵי שֶׁתֶּאֱחוֹז הָאוּר בְּרֻבָּן רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר בַּפֶּחָמִין כָּל שֶׁהוּא:

פרק ב:

יְהֹוָה אֲדֹנָי

בַּמֶּה מַדְלִיקִין וּבַמֶּה אֵין מַדְלִיקִין. אֵין מַדְלִיקִין לֹא בְּלֶכֶשׁ וְלֹא בְּחוֹסֶן וְלֹא בְּכָלָךְ. וְלֹא בְּפְתִילַת הָאִידָן. וְלֹא בְּפְתִילַת הַמִּדְבָּר. וְלֹא בִּירוֹקָה שֶׁעַל פְּנֵי הַמַּיִם. לֹא בְּזֶפֶת וְלֹא בְּשַׁעֲוָה. וְלֹא בְּשֶׁמֶן קִיק. וְלֹא בְּשֶׁמֶן שְׂרֵפָה. וְלֹא בְּאַלְיָה. וְלֹא בְּחֵלֶב. נַחוּם הַמָּדִי אוֹמֵר מַדְלִיקִין בְּחֵלֶב מְבֻשָּׁל. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים אֶחָד מְבֻשָּׁל וְאֶחָד שֶׁאֵינוֹ מְבֻשָּׁל אֵין מַדְלִיקִין בּוֹ:

(ב) אֵין מַדְלִיקִין בְּשֶׁמֶן שְׂרֵפָה בְּיוֹם טוֹב. רִבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר אֵין מַדְלִיקִין בְּעִטְרָן מִפְּנֵי כְּבוֹד הַשַּׁבָּת. וַחֲכָמִים מַתִּירִים בְּכָל הַשְּׁמָנִים. בְּשֶׁמֶן שֻׁמְשְׁמִין בְּשֶׁמֶן אֱגוֹזִים בְּשֶׁמֶן צְנוֹנוֹת. בְּשֶׁמֶן דָּגִים. בְּשֶׁמֶן פִּקּוּעוֹת. בְּעִטְרָן וּבְנֵפְט. רִבִּי טַרְפוֹן אוֹמֵר אֵין מַדְלִיקִין אֶלָּא בְּשֶׁמֶן זַיִת בִּלְבָד:

(ג) כָּל הַיּוֹצֵא מִן הָעֵץ אֵין מַדְלִיקִין בּוֹ אֶלָּא פִּשְׁתָּן. וְכָל הַיּוֹצֵא מִן הָעֵץ אֵינוֹ מִטַּמֵּא טוּמְאַת אֹהָלִים אֶלָּא פִּשְׁתָּן. פְּתִילַת הַבֶּגֶד שֶׁקִּפְּלָהּ וְלֹא הִבְהֲבָהּ. רִבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר טְמֵאָה וְאֵין מַדְלִיקִין בָּהּ. רִבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר טְהוֹרָה וּמַדְלִיקִין בָּהּ:

(ד) לֹא יִקּוֹב אָדָם שְׁפוֹפֶרֶת שֶׁל בֵּיצָה וִימַלְּאֶנָּה שֶׁמֶן וְיִתְּנֶנָּה עַל פִּי הַנֵּר בִּשְׁבִיל שֶׁתְּהֵא מְנַטֶּפֶת אֲפִלּוּ הִיא שֶׁל חֶרֶס וְרַבִּי יְהוּדָה מַתִּיר. אֲבָל אִם חִבְּרָהּ הַיּוֹצֵר מִתְּחִלָּה מֻתָּר מִפְּנֵי שֶׁהוּא כְּלִי אֶחָד. לֹא יְמַלֵּא אָדָם אֶת הַקְּעָרָה שֶׁל שֶׁמֶן וְיִתְּנֶנָּה בְּצַד הַנֵּר וְיִתֵּן רֹאשׁ הַפְּתִילָה בְּתוֹכָהּ בִּשְׁבִיל שֶׁתְּהֵא שׁוֹאֶבֶת וְרִבִּי יְהוּדָה מַתִּיר:

(ה) הַמְכַבֶּה אֶת הַנֵּר מִפְּנֵי שֶׁהוּא מִתְיָרֵא מִפְּנֵי גּוֹיִם. מִפְּנֵי לִסְטִים. מִפְּנֵי רוּחַ רָעָה. וְאִם בִּשְׁבִיל הַחוֹלֶה שֶׁיִּישַׁן פָּטוּר. בְּחָם

עַל הַנֵּר כְּחָם עַל הַשֶּׁמֶן. כְּחָם עַל הַפְּתִילָה חַיָּיב וְרִבִּי יוֹסֵי פּ
וּטֵר בְּכֻלָּן חוּץ מִן הַפְּתִילָה. מִפְּנֵי שֶׁהוּא עוֹשֶׂה פֶּחָם:

(ו) עַל שָׁלֹשׁ עֲבֵירוֹת נָשִׁים מֵתוֹת בְּשַׁעַת לֵידָתָן. עַל שֶׁאֵינָן זְהִירוֹת בַּנִּדָּה וּבַחַלָּה וּבְהַדְלָקַת הַנֵּר:

(ז) שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים צָרִיךְ אָדָם לוֹמַר בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ עֶרֶב שַׁבָּת עִם חֲשֵׁכָה. עַשַּׂרְתֶּם. עֵרַבְתֶּם. הַדְלִיקוּ אֶת הַנֵּר. סָפֵק חֲשֵׁכָה. סָפֵק אֵין חֲשֵׁכָה. אֵין מְעַשְּׂרִין אֶת הַוַּדַּאי. וְאֵין מַטְבִּילִין אֶת הַכֵּלִים. וְאֵין מַדְלִיקִין אֶת הַנֵּרוֹת. אֲבָל מְעַשְּׂרִין אֶת הַדֻּמַּאי. וּמְעָרְבִין וְטוֹמְנִין אֶת הַחַמִּין:

פרק ג:

יהוה אדני

(א) כִּירָה שֶׁהִסְּיקוּהָ בְקַשׁ וּבִגְבָלָא, נוֹתְנִים עָלֶיהָ תַּבְשִׁיל, בְּגֶפֶת וּבְעֵצִים, לֹא יִתֵּן עַד שֶׁיִּגְרֹף, אוֹ עַד שֶׁיִּתֵּן אֶת הָאֵפֶר. בֵּית שַׁמַּאי אוֹמְרִים, חַמִּין אֲבָל לֹא תַבְשִׁיל. וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים, חַמִּין וְתַבְשִׁיל. בֵּית שַׁמַּאי אוֹמְרִים, נוֹטְלִין אֲבָל לֹא מַחֲזִירִין. וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים, אַף מַחֲזִירִין:

(ב) תַּנּוּר שֶׁהִסְּיקוּהוּ בְקַשׁ וּבִגְבָלָא, לֹא יִתֵּן בֵּין מִתּוֹכוֹ בֵּין מֵעַל גַּבָּיו. כְּפָּח שֶׁהִסְּיקוּהוּ בְקַשׁ וּבִגְבָלָא, הֲרֵי זֶה כַּכִּירַיִם, בְּגֶפֶת וּבְעֵצִים, הֲרֵי הוּא כַּתַּנּוּר:

(ג) אֵין נוֹתְנִין בֵּיצָה בְּצַד הַמֵּחַם בִּשְׁבִיל שֶׁתִּתְגַּלְגֵּל. וְלֹא יַפְקִיעֶנָּה בְּסוּדָרִין. וְרַבִּי יוֹסֵי מַתִּיר. וְלֹא יַטְמִינֶנָּה בְּחוֹל וּבַאֲבַק דְּרָכִים בִּשְׁבִיל שֶׁתִּצָּלֶה:

(ד) מַעֲשֶׂה שֶׁעָשׂוּ אַנְשֵׁי טְבֶרְיָא וְהֵבִיאוּ סִילוֹן שֶׁל צוֹנֵן לְתוֹךְ אַמָּה שֶׁל חַמִּין. אָמְרוּ לָהֶן חֲכָמִים, אִם בַּשַּׁבָּת, כְּחַמִּין שֶׁהוּחַמּוּ בַּשַּׁבָּת, אֲסוּרִין בִּרְחִיצָה וּבִשְׁתִיָּה, בְּיוֹם טוֹב, כְּחַמִּין שֶׁהוּחַמּוּ

בְּיוֹם טוֹב, אֲסוּרִין בִּרְחִיצָה וּמְתָּרִין בִּשְׁתִיָּה. מוּלְיָאר הַגָּרוֹף, שׁוֹתִין הֵימֶנּוּ בַּשַּׁבָּת. אַנְטִיכִי, אַף עַל פִּי שֶׁגְּרוּפָה, אֵין שׁוֹתִין מִמֶּנָּה:

(ה) הַמְּחַם שֶׁפִּנָּהוּ, לֹא יִתֵּן לְתוֹכוֹ צוֹנֵן בְּשְׁבִיל שֶׁיֵּחַמּוּ, אֲבָל נוֹתֵן הוּא לְתוֹכוֹ אוֹ לְתוֹךְ הַכּוֹס כְּדֵי לְהַפְשִׁירָן. הָאִלְפָּס וְהַקְּדֵרָה שֶׁהֶעֱבִירָן מִרֶּתַח, לֹא יִתֵּן לְתוֹכָן תַּבְלִין, אֲבָל נוֹתֵן הוּא לְתוֹךְ הַקְּעָרָה אוֹ לְתוֹךְ הַתַּמְחוּי. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, לַכֹּל הוּא נוֹתֵן, חוּץ מִדָּבָר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ חֹמֶץ וְצִיר:

(ו) אֵין נוֹתְנִין כְּלִי תַּחַת הַנֵּר לְקַבֵּל בּוֹ אֶת הַשָּׁמֶן. וְאִם נְתָנוֹ מִבְּעוֹד יוֹם, מֻתָּר. וְאֵין נֵאוֹתִין מִמֶּנּוּ, לְפִי שֶׁאֵינוֹ מִן הַמּוּכָן. מְטַלְטְלִין נֵר חָדָשׁ, אֲבָל לֹא יָשָׁן. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר, כָּל הַנֵּרוֹת מְטַלְטְלִין, חוּץ מִן הַנֵּר הַדּוֹלֵק בַּשַּׁבָּת. נוֹתְנִין כְּלִי תַּחַת הַנֵּר לְקַבֵּל נִיצוֹצוֹת. וְלֹא יִתֵּן לְתוֹכוֹ מַיִם, מִפְּנֵי שֶׁהוּא מְכַבֶּה:

פרק ד:

יְהוֹה אֲדֹנָי

(א) בַּמֶּה טוֹמְנִין וּבַמֶּה אֵין טוֹמְנִין. אֵין טוֹמְנִין לֹא בְּגֶפֶת וְלֹא בְּזֶבֶל, לֹא בְּמֶלַח וְלֹא בְּסִיד וְלֹא בְּחוֹל, בֵּין לַחִים בֵּין יְבֵשִׁים. לֹא בְּתֶבֶן וְלֹא בְּזַגִּים וְלֹא בְּמוֹכִים וְלֹא בַּעֲשָׂבִים בִּזְמַן שֶׁהֵן לַחִים, אֲבָל טוֹמְנִין בָּהֶן כְּשֶׁהֵן יְבֵשִׁים. טוֹמְנִין בִּכְסוּת וּבְפֵרוֹת, בְּכַנְפֵי יוֹנָה וּבִנְסֹרֶת שֶׁל חָרָשִׁים וּבִנְעֹרֶת שֶׁל פִּשְׁתָּן דַּקָּה. רַבִּי יְהוּדָה אוֹסֵר בְּדַקָּה וּמַתִּיר בְּגַסָּה:

(ב) טוֹמְנִין בִּשְׁלָחִין, וּמְטַלְטְלִין אוֹתָן, בִּגְזֵי צֶמֶר, וְאֵין מְטַלְטְלִין אוֹתָן. כֵּיצַד הוּא עוֹשֶׂה. נוֹטֵל אֶת הַכִּסּוּי וְהֵן נוֹפְלוֹת. רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה אוֹמֵר, קֻפָּה מַטָּה עַל צִדָּהּ וְנוֹטֵל, שֶׁמָּא

יִטֹּל וְאֵינוֹ יָכוֹל לְהַחֲזִיר. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים, נוֹטֵל וּמַחֲזִיר. לֹא כִסָּהוּ מִבְּעוֹד יוֹם, לֹא יְכַסֶּנּוּ מִשֶּׁתֶּחְשַׁךְ כִּסָּהוּ וְנִתְגַּלָּה, מֻתָּר לְכַסּוֹתוֹ. מְמַלֵּא אֶת הַקִּיתוֹן וְנוֹתֵן לְתַחַת הַכַּר, אוֹ תַחַת הַכֶּסֶת:

אמירת קדיש דרבנן לאחר ד' פרקי המשניות:

בשעה"כ (דף ס"ז ע"א) כתב, שאחר אמירת הד' פרקי משניות יסתכל בנרות השבת כפי שנלמד בהמשך, אמנם בסידור הנדפס כתב בסוגריים לומר אחר המשניות קדיש דרבנן, ובהגהה שם כתב לאומרו פשוט בלא כוונה שלא יטעה הלומד שזה הקדיש דקודם ברכו הנז' בשעה"כ (דף ס"ח ע"ג).

אמנם בסידורי היר"א לא נזכר ענין אמירת קדיש זה.

ובסידור הנדפס כתב וזלה"ק:

ואח"כ יאמר קדיש דרבנן בלי כוונות.

כוונות ההסתכלות בנרות ש"ק:

כתב הרב בשעה"כ (דף ס"ז ע"א) וזלה"ק:

מח"כ תסתכל בנר השר משר ברכו עליו להדליק נר של שבת, וז הכונה שתכוין בעת הסתכלותך בו, הנה נודע כי שם מ"ל מלנ"י הוא בגי' הנק' נוק' וזהו בהיותה בימי החול, אבל כאשר תעלה למעלה בתקומה אז יהיה לה שמות מחריס יותר מעולים והכל יהיה כפי מעלת המדרגות אשר תעלה בה וזכור הקדמה זו לכל הפרטים שנבאר בענין יום שבת כמה שיוויים משתנית וכמה מדרגות עולה.

והנה עתה שכבר ים תוספות קדושה של שבת כנ"ל, מ"כ מוכרח הוא שהמלכות עלתה אזיו מדרגה למעלה ממקומה, והנה השם שיש לה עתה הוא זה כי שם מ"ל הנ"ל שהיה פשוט עתה נתעלה בשלושו ועתה נקרא בשם אל"ף למ"ד מלנ"י וכל זה הוא בגי' נ"ר. וכבר ידעת כי נר שבת רומז במל', ולכן תכוין כי עתה המל' נק' בשם הנז' העולה בגי' נ"ר. ומ"כ תכוין כי ענין נר הוא תיבור ו' שמות יהו"ה אהי"ה, יהו"ה אלהי"ם, יהו"ה אדנ"י כי כל זה בגי' נ"ר. נלע"ד שמעתי ממורי ז"ל כי ב' כוונות אלו הנז' במלת נ"ר הם סוד ב' נרות של שבת הנז' בס"ה שצריכין להדליק ב' נרות בליל שבת, וגם הם סוד זכור ושמור ויכוין בזו המצוה כנלע"ד:

ופ"ע שמעתי ממורי ז"ל דרוש אחר בענין נר שבת וזהו, כי הנה אר"ל הלקח נר בשבת מובה. והענין הוא כי ב' נרות הם ת' בחינת ות' במל', והנה נר שבת היא בחינת הנקבה אהיה שהיא בגי' מובה, ולכן נר שבת הוא מובה ולא רשות. ועתה נבאר ענין נר כי הנה הפסוק אומר כי נר מצוה ותורה אור. והנה נר הוא בחי' ג' יחודים. הת' הוא יחוד הוי"ה אהי"ה, והב' הוא יחוד יהו"ה אלהים, והג' הוא יחוד יהו"ה אדנ"י וכל אלו השמות הם בגי' נר.

גם דע כי בחי' נר הם בחי' רמ"ח אברים של המלכות כד אתכלילת בב' דרועין דאכורא ואז נק' נ"ר כנז' בס"ה בפ' תרומה בענין בריה דר' ספרא. והנה בנר יש ד' מיני שלהובית כנגד ד' אותיות הויה כנז' בס"ה פ' בראשית בענין תכמתא דשלהובית דנורא כו', והנה ב' הגוונין הסמוכים ודבוקים עם הפתילה הם מושגות אל תוך העין ונראות, אבל הב' העליונות נסתרות מתוך העין ואין מהותם וענינם מושג. וד' שלהובית האלו הם נק' מצוה שהוא סוד ד' אותיות הויה כנז' בס"ה כי מ"ל הם בחתב"ם י"ה, ונמצא כי ב' אותיות הת' שהם י"ה נתעלמו ונתחלפו בב' אותיות מ"ל כנז', אבל ב' אותיות אחרות שהם ו"ה נשארו בגילויים בתקומם. וזהו ד' אותיות מצוה וז"ס כי נר מצוה כו', כי ד' שלהובית הנה הם בחי' ד' אותיות מצוה.

והנה ג׳ גרות הם כנ״ל, והם בינה ומלכות. וב״פ נ״ר שהם בינה ומלכות עולה בגי׳ ת״ק כמנין המותיות הנעלמות ממילוי שם שדי שהם מותיות י״ן ל״ת ו״ד בגי׳ ת״ק כנודע, ומותיות שדי עצמם הפשוטות הם סוד ג׳ שמות מהי״ה, הס׳ במילוי יודין קס״ח, והנ׳ במילוי היהין קנ״ח, ושניהם בגימטרי׳ שי״ג ועם ג׳ השמות מהי״ה הנז׳ הרי שדי. וסוד זה נרמז בפסוק בין שדי ילין, והענין הוא לרמוז כי כל החיבורים והזיווגים המלו הם ע״י היסוד הנק׳ שד״י בין למעלה בין למטה שהוא בבינה או במלכות, אלא כי שד״י שבבינה ההוא רפ״ה ושד״י שבמלכות הוא בדגש ולכן פסוק בין שדי ילין שהוא ברפה רומז אל הבינה שמינה כ״כ גבורות קשות:

ועיין לעיל ב״חלק הכנות השבת״ שם ביארנו את כוונת נרות ש״ק.

ומצאתי בספר החשוב והיקר דברי שלום להרה״ג אבנר עפגי׳ן שליט״א (ח״ד דף ת״ם) שהביא בשם ספר מנהגי בית יעקב למוהר״א מני זצ״ל שבישיבת בית אל נהגו להביט בנרות אע״פ שעשו את הקב״ש בבית הכנסת.

ונביא את ציור הכוונה בסידור הק׳ :

מח״כ יסתכל בנרות ויכוין בנר החמד לג׳ יחודי מו״ם העולים כמספר נ״ר ובנר הב׳ יכוין לשלושה יחודי זו״ן.

יאהדונהי	יאהדוניהה
יאהלוהים	יאהלוהיהים
יאהדונהי	יאהדוניהי

והב׳ נרות גי׳ ת״ק, ובהלקתם יכוין לכנות הב׳ נרות שכנגדם בקלי׳, ע״י שיכוין להסיר מכל נר ג׳ מלפין **לאהי״ה אלהים אדני**, ונפש ורוח נוטריקון נר, והנשאר מב׳ נרות גי׳ ת״ן, והוא הרמוז בת״ן דמבגית״ן. וע״י ת״צ יכוין להרוס ולנתוץ כל הדינים והקלי׳.

ויכוין כי הס ג׳ נרות כנגד בינה ומלכות, וב״פ נ״ר גי׳ מילוי דשד״י, והפשוט דשד״י גי׳ קס״ח קנ״ח עם ג׳ כוללים.

שין דלת יוד

אלף הי יוד הי אלף הה יוד הה

גם יכוין בנ״ר דמלכות כי הוא גי׳ אל מלא ואדני

אלף למד אדני

בנידון אם יש לעשות סדר זה דקב"ש והמנהגים גם בימים שאין מכוונים בהם:

ועתה נבוא לדון האם סדר זה של קב"ש מוגבל רק לימים שמכוונים בהם, או שהוא גם לימים שאין מכוונים בהם כימי העומר וכד'?

והנה בסה"ק דברי שלום לרבינו המוהרא"ש שרעבי נכד רבינו הרש"ש זיע"א, הביא שם את מנהגי בית אל, ושם (אות ל"ג) כתב וזלה"ק:

נקבלת שבת מומרים ג' פעמים מזמור לדוד, והפעם הג' מומרים מומו בעודם מקיפים את התיבה ג' הקפות, ואחר המזמור מומרים ג"פ בקי כלה בקול רם, ופעם ג' בלחש, ומומרים בקול רם שבת מלכתא מזמור שיר ליום השבת וכו', וכשהולכים לבתיהם מקיפים את שולחנם ג' פעמים, (וכשהולכים לבתיהם הכוונה אחר ערבית קודם הסעודה) **וסדר הזה כולו עושים גם בימים שאין לכוין בהם כמו ימי העומר ואחר יוה"כ ורק שמומרים כן בפשיטות ולא בכוונה.**

והיינו שסדר קב"ש והמנהגים שייך לכל ימות השנה גם בימים שלא נוהגים לכוין בהם עושים את סדר האמירות והמנהגים כבכל השנה.

בענין אמירת שיר השירים אחר קבלת שבת:

כתב רבינו כף החיים (סימן ר"ס ס"ק כ"ז), שמנהג חכמי בית אל היה לומר אחר קבלת שבת "שיר השירים" ואח"כ להתפלל מעריב. וכ"כ רבינו עובדיה הדאיא זצ"ל בשו"ת ישכיל עבדי (ח"ס סימן מ"ד).

ובסידור האר"י קול יעקב להרה"ק יעקב קאפיל זיע"א כתב (דף קכ"ו ע"ב) כתב וזלה"ק:

גם יש ללמוד שיר השירים לכבוד הכלה.

והנה דבר זה לא מצינו בשעה"כ ופרע"ח, ולא בסידורו של מרן, וע"כ הרוצה לנהוג כן ינהוג כ"א לפי מנהג אבותיו ורבותיו.

ועיין בספר דברי שלום להרה"ג רבי אבנר עפגי'ן שליט"א (סוף ח"ד) שהאריך לבאר כיד ה' הטובה עליו את עניני וסגולות אמירת שיר השירים.

תם ונשלם בע"ה ביום שני י"ג סיון תשס"ח